

A tanító szak tárgyleírásai

I. Alapozó ismeretek

Az ismeretkör: Teológiai alapismeretek

Kredittartománya: 6 kr.

Tantárgyai:

- 1) A Biblia tanítása és etikai üzenete
- 2) Az egyházi ismeretek alapjai
- 3) Filozófiatörténet

(1.) Tantárgy neve: A Biblia tanítása és etikai üzenete	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 90-10 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1. és 2. félév: 1 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): ppt, etikai helyzetek elemzése	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. és 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A Tóra. Válogatott szövegek a választott nép történetéből: Izrael letelepedése, bírák, a királyság születése; Izrael királysága, a babiloni fogság, visszatérés. Költői szövegek és bölcsességirodalom az Ószövetségben. A prófétai irodalom: próféták Izraelben és Júdában; próféciák jelenről és jövődőről. Az evangéliumok: a szinoptikusok, János evangéliuma. Egyház az Újszövetségben: Az apostolok cselekedetei, a levélirodalom. Az újszövetségi apokaliptika. Etika és morál. A keresztyén etika bibliai alapjai. Politikai etika – Állam, többség, egyház és politika. A munka etikája. A szabadnap, pihenés, a vasárnap etikája. Kultúra és sport.	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ökológia etika.
Élet és halál kérdése a 6. parancsolat alapján.
Határesetek: Háború, halálbüntetés, öngyilkosság.
Abortusz, eutanázia, orvosi etika.
A család etikája.
Házasság és szexualitás.
Gazdaság, pénz.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Olvasandó bibliai szemelvények forrása: Biblia. Istennek az Ószövetségben és az Újszövetségben adott kijelentése. Magyar Bibliatársulat. (Új protestáns bibliafordítás, 2014), Kálvin Kiadó, Budapest. 2014. ISBN 978965582488
2. Magyarázatos Biblia (az 1990-es bibliafordítás magyarázó jegyzetekkel és kislexikkonnal) Kálvin kiadó. Budapest 1996. ISBN 9633009597
3. Fazakas, S. (szerk.): A protestáns etika kézikönyve, Luther Kiadó/Kálvin Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789635583812
4. Szűcs, Ferenc: Teológiai etika, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1993. ISBN 9638360011
5. Kodácsy-Simon, E.: Értelmes szívvel, Etikai témák az evangélikus oktatásban, Luther Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789633800904

Ajánlott irodalom:

1. Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon I-II. Kálvin Kiadó, Budapest, 1993-1995.
2. Kézikönyv a Bibliához. Lilliput Kft., Budapest, 1992. ISBN 9637839208
3. Rae, Scott B.: Erkölcsi döntések. Bevezetés az etikába, Harmat Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 978-9632882826
4. Török, István: Etika, PTI, Kolozsvár, 1997. (ISBN nélküli kiadás); u.ez Amsterdam, Free University Press, ISBN 9062566863

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a Szentírás alapvető történeteit, kor-, társadalom- és vallástörténeti összefüggéseit
- tisztában van a protestáns etika legfontosabb bibliai és teológiai alapjaival, az etikai tájékozódás keresztyén és európai gyökereivel és a keresztyén etika értékrendjével
- ismeri a legfontosabb egyházi etikai nyilatkozatokat, és ez elérhető szakmai irodalmat
- tájékozott a szociáletikai kérdések mai aktualitását és problémáit illetően
- ismeri a 6–12 éves gyerekek erkölcsi nevelésének lehetőségeit
- birtokában van bizonyos etikai kérdések kapcsán szükséges alapvető szakismereteknek is (pl. orvosi etika, gazdaság etika, környezet etika stb.)
- tisztában van az etikai problémák mögött húzódó technikai, szakmai kérdésekkel
- ismeri az etikai véleményformálás bibliai alapokon is nyugvó módszertanát
- tisztában van bizonyos etikai döntéshelyzetek cselekvési, választási és érvelési lehetőségeivel

b) képességei

- képes az etikai döntéshozatalra, az etikus magatartásformák és értékelés képességeinek kialakítására

- képes az adott szituációkat etikai döntéshelyzetként felismerni, s abban a tanultak függvényében döntést hozni vagy a döntést mérlegelni és elősegíteni
- az etikai döntéshozatalt ne csupán konkrét helyzetekben tudja alkalmazni, hanem az oktatói-nevelői munkája során preventív módon, akár közvetve is át tudja adni az etikai érveket és felismeréseket, az adott szakismeretek kapcsán (pl. környezetvédelem, egészség stb.)
- képes ezekben a kiemelkedő segítséget adó bibliai paradigmák következetes felmutatására
- képes a hivatása gyakorlása során felismerni és meglátni az etikai iránymutatás elfogulatlan és objektív lehetőségét, elkerülve a kirekesztő és egyoldalú ítélkezés téves magatartását
- képes az etikai felismeréseket átadni a 6-12 éves gyerekek számára szociokulturális meghatározottságainak figyelembe vételével
- képes etikus magatartásával kölcsönös bizalmat kialakítani a gyerekekkel és családjukkal, és etikai tanácsot adni
- képes adott közéleti, társadalmi eseményekre, jelenségekre etikailag reflektálni

c) attitűdje

- elkötelezett az embertárs iránt, a másoknak való segítségnyújtásban, a közösség és a társadalom, a környezet és a következő generáció iránti felelősségben
- szociálisan elkötelezett és érzékeny, felismeri és teljes mértékben akceptálja a másik ember méltóságát, s önmagát nem individuális módon értelmezi, hanem a közösség tagjaként;
- etikai meggyőződése inkluzív, befogadó szemléletet alakít ki, amelyet tevékenysége során többek között a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartásában realizálódik
- nyitott más nézőpontok megismerésére, az adott közösség hagyományos erkölcsi ítéletalkotásától eltérő etikai normák és értelmezések, esetleges szubkulturák megértésére, így nyitottságra és befogadásra nevel

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal cselekvéséért, normarendszerének alakítására
- felelősséget vállal a gyerekek etikai neveléséért
- felelősségvállalása kiterjed a mikrokörnyezetre, a saját intézményre, és a környező világra egyaránt; mindennek különleges teológiai aspektusaival együtt
- az etikai döntést és cselekvést az adott szociokulturális közegre való tekintettel hozza meg és foganatosítja

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Hodossy-Takács Előd**, egyetemi docens, dr. habil., PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kovács Krisztián**, adjunktus, PhD

(2) Tantárgy neve: Az egyházi ismeretek alapjai	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 90–10 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa: 2. és 3. félév: 1 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 2. és 3. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. és 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): A Biblia tanítása és etikai üzenete (1.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<ul style="list-style-type: none"> - Az ókori és kora középkori egyház életének jellemző vonásai - A virágzó és a hanyatló középkor egyetemes és magyarországi egyháztörténete - A reformáció és ellenreformáció kora egyetemes egyháztörténetének bemutatása - A reformáció Magyarországon és jelentősége XVI. századi hazai művelődéstörténetben - A protestáns egyházak közjogi helyzetének változásai Erdélyben és a királyi Magyarországon a linzi békéig. A korszak református művelődése és teológiája - A felvilágosodás kora egyetemes egyháztörténetének áttekintése - Az I. Lipót-féle abszolútizmus egyházpolitikája és a gyászévtized. A kuruc kor és a „vértelen ellenreformáció” kora, majd az Edictum Tolerantiae és az 1791. évi XXVI. tc. hatása a magyarországi protestantizmusra - A XIX–XX. század egyetemes egyháztörténetének fő vonalai - A XIX. század magyarországi egyháztörténete, különös tekintettel református egyházi és iskolai életre - A XX. század hazai egyháztörténete, kitekintéssel a trianoni országhatárokon kívül élő magyar reformátusság sorsának bemutatására - A Tiszántúli Református Egyházkerület és a Debreceni Református Kollégium történetének összefoglalása - Az egyház (fogalma, tulajdonságai, kezdetei, határai) - Az ökumenikus mozgalom története - Kereszténység a világban, vallásosság, felekezeti viszonyok Magyarországon - A római katolikus egyház - Az orthodox egyházak - A református egyház - Kisebbségi magyar reformátusság a Kárpát-medencében - Az evangélikus egyház - Szekták, új vallási jelenségek, New Age - Vallásoktatás Európában és Magyarországon a 21. században	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Bellinger, Gerhard: Nagy valláskalauz, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. ISBN: 9630366184
2. Egyházunk a Magyarországi Református Egyház, MRE Kálvin Kiadó, Budapest, 1997, ISBN 963300702x
3. Tóth-Kása István – Tökéczki László (szerk.): Egyháztörténet I–II. köt. MRE Pedagógiai Intézet, Budapest, 1997/1998. ISBN 9630486105

Ajánlott irodalom:

1. Dienes Dénes – Misák Marianna (szerk.): Ókor, középkor, SRTA, Sárospatak, 2007 (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához 1). ISBN 9789638654663
2. Dienes Dénes (szerk.): A reformáció, SRTA, Sárospatak, 2008 (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához 2). ISBN 9789638654670
3. Dienes Dénes (szerk.): A felvilágosodás és ami utána következett, SRTA, Sárospatak 2013 (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához 3). ISBN 9789638981738
4. Heussi, Karl: Az egyháztörténet kézikönyve, Oziris Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9633796865
5. Küng, Hans: Mi az egyház? Magánkiadás, Győr, 2001, ISBN 9634400558

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri az egyházzal szülő alapvető bibliai tanítást
- tájékozott az egyház történetéhez kapcsolódó alapvető fogalmakkal kapcsolatban
- ismeri református egyház életét és szolgálatait
- ismeri a legnépesebb magyarországi felekezetek alapvető jellemzőit
- ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismeretét alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes a szakmai-tudományos kritériumokat szem előtt tartva a tantárgyra vonatkozó szakirodalom kiválasztására és munkája során azok hasznosítására
- képes a saját és a tanulók tevékenységére szakszerűen reflektálni
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

c) attitűdje

- saját vallási identitásának erősítése mellett nyitott a más felekezetek tanításainak megismerésére
- nyitott az új elméletek és a jó gyakorlatok megismerésére és befogadására
- törekszik az önképzésre
- igényli saját tevékenysége mások általi elemzését és értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a tanulók vallási ismereteinek kialakításáért
- felelősséggel közvetíti a magyar református egyház értékeit

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Baráth Béla Levente, egyetemi tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD, Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD**

(3.) Tantárgy neve: Filozófiatörténet	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70–30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 6. félév: 1 ea. + 1 szem. <i>ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: angol</i> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): tematikus problémátörténeti áttekintések, forrásszövegek olvasása	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A hallgatók képet kapnak a napnyugati filozófia mintegy két- és félezer éves történetéről, a preszókratikusoktól a huszadik századi gondolkodásig. A kronológia tiszteletben tartása mellett bemutatásra kerülnek a legfontosabb filozófiai problémák. A vizsgálat során kitérünk a vitákban elfoglalt pozíciók világos megkülönböztetésére és az érvekészletek megismerésére. A megértés részét képezi annak felmutatása, hogy a filozófiai problémák konkrét kezelése milyen általánosabb világlátás talaján történt. Az egyes filozófiatörténeti korszakok tárgyalása lehetővé teszi, hogy a hallgatók az adott korszak kulturális közegébe illesszék a tárgyalta problémákat. Ennek részeként pedig megértsék azt a módot, amiként az egyes filozófiai gondolatok meghaladni kívánták koruk filozófiai-kulturális horizontját. A tárgy oktatásának fontos szempontja a filozófiai és a teológiai gondolkodás közötti kapcsolódási pontok, interdiszciplináris viszonyok áttekintése.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A nyugati filozófia kezdetei: preszókratikus filozófia - A szofista filozófia és Szókratész, szofisztikus érvelések. - Platón és Arisztotelész (források, életük, gondolkodásuk) - Hellenisztikus irányzatok (epikureusok, sztoikusok, szkeptikusok) - Az újplatonikus gondolkodás és a patrisztikus filozófia, Plótinusz és Augustinus - A skolasztikus gondolkodás, ontológiai istenérv, univerzália-vita, Aquinói Tamás istenérvei - Az újkori filozófia kialakulása: Francis Bacon és Thomas Hobbes - Racionalizmus: René Descartes és Baruch Spinoza filozófiája - Empirizmus: John Locke, George Berkeley és David Hume gondolkodása - A felvilágosodás filozófiája: Jean-Jacques Rousseau és Immanuel Kant - A klasszikus német filozófia: Fichte, Schelling és Hegel - Søren Kierkegaard és Friedrich Nietzsche gondolkodása - Ismerkedés a 20. századi filozófiai irányzatokkal: fenomenológia, a logikai pozitivizmus és 19. századi előzményei, tudományfilozófia, egzisztenciálfilozófia, hermeneutika, dekonstrukció	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Steiger Kornél (szerk.): Bevezetés a filozófiába. Szöveggyűjtemény. Holnap Kiadó, Budapest, 1992. ISBN 9633450918. (bármely kiadás megfelel)
2. Steiger Kornél: Filozófiai kislexikon. Fiesta Kft. és Saxum Kft, Budapest, 1999. ISBN 9638133937

Ajánlott irodalom:

1. Heidegger, Martin: Mi a filozófia? In: Gond 1993/4, 86-97. ISSN 12158433
2. Kolakowski, Leszek: Metafizikai horror. Osiris-Századvég Kiadó, Budapest 1994. ISBN 9633790255
3. Nietzsche, Friedrich: A nem-morálisan felfogott igazságról és hazugságról. In: Athenaeum I./3, 3-15. ISSN 12155144
4. Rorty, Richard: Philosophy and the Mirror of Nature, Princeton University Press, Princeton, 1980. ISBN 0691072361
5. Taubes, Jacob: Nyugati eszkatológia. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 9639165654

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a nyugati filozófia tradicionális témáit, problémáit
- rendelkezik az egyes filozófiai problémák kifejtéséhez szükséges fogalmi eszköztárral

b) képességei

- képes az egyes problémák történeti közegükbe illesztésére
- rendelkezik a kritikus gondolkodás, a problémaérzékenység és a lényegkiemelés képességével
- képes a filozófiai vitákat érvek és ellenérvek mentén rekonstruálni és világossá tenni az egyes pozíciókat
- képes érzékeltetni, hogy a nyugati kultúra a kezdetektől a transzcendenciára nyitott, ill. a transzcendencia kérdésével folyamatosan szembesülő filozófiai-teológiai megalapozottságú kultúra

c) attitűdje

- vállalja a dialógust és a vitahelyzetet, mert annak megtapasztalása elmélyíti a másikkal szembeni empátiát, az odafigyelés és az aktív hallgatás képességét, s mindez együtt a másik pontosabb megértéséhez, valamint a mélyebb önmegértés irányába mutat
- fontosnak ítéli a személyiségfejlődés, a nevelés és a szocializáció szakirodalmában való tájékozódást
- törekszik a megfelelő nevelői attitűd és vezetési stílus elsajátítására

d) autonómiája és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek személyiségfejlődéséért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldására
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Bölcskei Gusztáv, egyetemi tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Az ismeretkör: Társadalomtörténet és társadalomismeret

Kredittartománya: 9 kr.

Tantárgyai:

1) Társadalom- és művelődéstörténet

2) Romológia

3) Integratív, inkluzív pedagógia cigány/roma gyermekek oktatásában nevelésében

(1.) Tantárgy neve: Társadalom- és művelődéstörténet	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60–40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 6 félév: 1 ea.+2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás	
A számonkérés módja: 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat, projekt munkák, ppt-s előadások, beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hétköznapi élet kultúrája és a szellemi élet története Magyarországon a 16-20. század között A 19-20. század magyar társadalmára vonatkozó társadalomtörténeti értelmezési keretek Népesedési folyamatok a 19-20. században Magyarországon A tevékenységszerkezet átalakulása, a vagyon- és a jövedelemmegoszlás, a fixáció és a mobilitás a 19. században A rang és a presztízs viszonyai, a mentalitás jellemzői és változatai A társadalom szerkezeti alapvonásai, a társadalmi csoportszerkezet átalakulásai a 19-20. században Az életmód változásai, a lakáskultúra társadalmi mintázatai A magyarországi kisebbségek, a kisebbségekben élő magyarság helyzete Az értékrendszerek, a mindennapi élet társadalmi és kulturális összetevői és szinterei A rendi korszak Európája a 16-18. században A modern Európa kialakulása a 18-19. században Politikai, jogi, gazdasági, társadalmi és kulturális változások a 20. században Európában	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	
1. Davies, Norman: Európa története. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9633893399	
2. Gunst Péter (szerk.): Európa története. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1996. ISBN 9632600622	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Gyáni Gábor, Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Osiris Kiadó, Budapest, 1998. ISBN 9633794412
4. Kósa László (szerk.): Magyar művelődéstörténet. Osiris Kiadó, Budapest, 1998. ISBN 9633794404
5. Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében. Osiris Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9633799112

Ajánlott irodalom:

1. Bácskai Vera: Városok és városi társadalom Magyarországon a XIX. század elején. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988. ISBN 9630546973
2. Gyáni Gábor: Az utca és a szalon. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 1999. ISBN 9639158305
3. Gyáni Gábor: Hétköznapi élet Horthy Miklós korában. Corvina Kiadó. Budapest, 2006. ISBN 9631355489
4. Tárkány Szücs Ernő: Magyar jogi népszokások. Gondolat Kiadó, Budapest, 1981. ISBN 963280919X
5. Timár Lajos: Vidéki városiak. Debrecen társadalma 1920-1944. Magvető Kiadó, Budapest, 1993. ISBN 9631417115

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Berek Sándor, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Eged Alice, főiskolai docens, PhD

(2.) Tantárgy neve: Romológia	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ^{1,2} : 90–10 (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: 5. és 6. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (<i>sajátos</i>) módok, jellemzők ² (<i>ha vannak</i>): dokumentumfilmek, videofilmek megtekintése, zenehallgatás, személyes találkozás cigány/roma emberekkel (életút megismerés), terepgyakorlat, roma média követése, cigány/roma programokon részvétel (kiállítás, megemlékezés, roma nap stb.)	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ³): 5. félév: gyj., 6. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (<i>sajátos</i>) módok ⁴ (<i>ha vannak</i>): terepgyakorlati beszámolók, reflexiók, házi dolgozat, kiselőadás.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Romológia 1.: - , Romológia 2.: Romológia 1.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Alapfogalmak (Ki a cigány? Mi a cigány?) A cigányság eredete, vándorlása Kr. u. 4-11.sz. (Mítoszok, tények, források) Cigányok Európába érkezése, fogadtatásuk, korai történetük 13-14. sz. A magyarországi cigányság története 15-20. század A cigányság differenciálódása Cigányok szerepe a magyar történelemben Az államszocializmus és a cigányság A cigányok önszerveződése, nemzeti jelképek A rendszerváltozás és a cigányság A cigányok helyzete a 21. század elején – oktatás, lakhatás, foglalkoztatás, egészségügy A kultúra fogalma, összetevői. A cigányság kultúrája; etnikus kultúra, szegénykultúra A magyarországi cigányság csoportjai, rétegei, területi elhelyezkedés, a hagyományörzés mértéke Test, testkép, szennyezettség, tisztasági szabályok. A test, mint kommunikációs eszköz a cigány kultúrában. Étrend, táplálkozás a cigányság körében. Hagyományos cigány ételek. Gyermekvárás, szülés, csecsemőgondozás a cigányság különböző csoportjaiban, rétegeiben. A cigány/roma családok; nemi és életkori szerepek. A halál, halott körüli teendők, gyász a hazai hagyományörző cigányok kultúrájában. A 21. századi halottkultusz jelei. Jeles napok; társadalmi és vallási ünnepek, emléknapok; ápr.8., máj.16., aug.2. ünnepkörökhöz kapcsolódó szokások (karácsony, húsvét) A cigány mese-és mondavilág; eredetmondák, a cigány mesék jellemzői. Cigány irodalom. A cigány zenekultúra; a szolgáltatott cigányzene és az autentikus cigány zene. A cigány tánckultúra; gyűjtések, típusai, jellemzői. Képzőművészet és a cigányság; naiv és tanult művészek, jeles alkotások a múltban és a jelenben.</p>	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A 2-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bódi Zsuzsanna szerk.: Cigány Néprajzi Tanulmányok sorozat. Budapest, 1993 – 2006. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest ISSN: 0324-3001, ISSN: 1217-8853
2. Cserti-Csapó Tibor szerk.: Alapirodalmak a hazai cigány/roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához. Gypsy Studies 36. PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs 2015. ISBN: 978-963-642-867-9, ISSN: 1586-6252
3. Forray R. Katalin – Hegedűs T. András: Tradicionális családi nevelés és iskolai magatartás egy innovatív cigány közösségben In: Forray R. Katalin (szerk.): Romológia-Ciganológia Dialóg-Campus Kiadó, Pécs 2000. 261-274. ISBN: 963 9310 02 6
4. Szabóné Kármán Judit: A magyarországi cigányság I. (Cigányok és romák) Semmelweis Kiadó, Budapest 2016. ISBN: 9789633313947
5. Szabóné Kármán Judit: A magyarországi cigány/roma népesség antropológiai – orvosantropológiai és kultúrantropológiai – megközelítésben. Romológiai Füzetek 2. DRHE Romológia Tanszék, Debrecen 2017.

Ajánlott irodalom:

1. Aparna Rao: A nő a cigány kultúrában <http://www.c3.hu/scripta/lettre/lettre21/21rao.htm>
2. Dupcsik Csaba: A magyarországi cigányság története. Osiris Kiadó, Budapest 2009. ISBN: 978 963 276 035 3
3. Fátyol Tivadar - Fleck Gábor - Kószegi Edit - Szuhay Péter (szerk.): A Roma Kultúra virtuális Háza. Multimediális DVD-ROM. Virtuális téralkotás: Macrobite Bt. Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium – Phare, „Összetartó társadalom megteremtése” program, Budapest 2006. http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_romak.php
4. Karsai László: A cigánykérdés Magyarországon 1919-1945. Ut a cigány Holokauszthoz. Cserépfalvi Kiadó, Budapest 1992. ISBN: 9637990895
5. Szuhay Péter: A magyarországi cigányok kultúrája: etnikus kultúra vagy szegénység kultúrája PANORÁMA Kiadó, Budapest 1999. ISBN: 963 243 834 5

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri a cigányság valós történetét, megismeri a történetükben fellelhető valótlan, „kreált” elemek, s a tudományosan feltárt, forrásmunkákkal megfelelően alátámasztott valós történet közötti különbséget
- megismerik a rendelkezésre álló tudományos anyagokat, képessé válnak használni, értelmezni azokat.
- a cigányság történetének tárgyalása által megismeri és megérti az ok-okozati összefüggéseket, mai helyzetükhöz vezető utat
- ismeri a cigányok szerepét Magyarország történetében
- ismeri a hazai cigány/roma csoportokat; hagyományait, szokásait, kultúrájukat
- választ kap olyan kérdésekre, hogy „miért élnek így”, „hogyan tudnak így élni”
- ismer pozitív életsorsokat, életutakat
- ismeri a hazai cigányság mai oktatási, lakhatási, foglalkoztatási helyzetét, a mögöttes okokat, következményeket, teendőket

b) képességei

- megismerve a cigányság történetét, mai helyzetéhez vezető okokat, képessé válik sikeresen

részt venni a köztük végzendő munkában, szolgálatban

- munkájában épít a cigány közösségek, családok hagyományaira, sajátosságaira
- értő figyelemmel, családokkal együttműködve képes a cigány gyermekeket a tanulás, előbbre jutás útján vezetni
- cigányságról megtanult ismereteit képes beépíteni a tananyagba, cigány népismeret oktatására alkalmas komplex ismeretekkel, tudással rendelkezik
- kreatív, innovatív módszereket képes használni oktató-nevelő munkája során
- az eltérő szociokulturális környezetből érkező cigány/roma gyermekek számára támogató, befogadó tanulási környezetet biztosít
- képes félelemtől, idegenkedéstől mentesen kommunikálni, együttműködni cigány/roma tanítványaival, szüleikkel, közösségükkel

c) attitűdje

- tanítói tevékenysége során elkötelezett a cigány/roma gyermekek fejlődésének támogatásában
- előítélet-mentes kommunikációra, együttműködésre törekszik a cigány gyermekek szüleivel, közösségével
- tiszteletben tartja és beépíti oktató-nevelő tevékenységébe a cigány családok, gyermekek szociokulturális másságát, valamint kulturális sajátosságait
- kompetensnek, alkalmasnak tekinti magát a cigány /roma gyermekek sorsának pozitív befolyásolására, alakítására

d) autonómiája és felelőssége

- tudatosan és felelősen alkalmazza a cigányságról elsajátított tudásanyagot (történet, irodalom, néprajz stb.) oktató és nevelő tevékenységében
- felelősséget vállal a cigány/roma tanulók pozitív énképének kialakításában, s a nem cigány diákok cigányokról alkotott képének pozitív változásában.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Szabóné dr. Kármán Judit tanszékvezető, főiskolai docens PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Berek Sándor főiskolai docens PhD**

3.) Tantárgy neve: Integratív/inkluzív pedagógia cigány/roma gyermekek oktatásában, nevelésében	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹² : 60–40 (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: 7 félév: 1 ea.+1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (<i>sajátos</i>) módok, jellemzők ² (<i>ha vannak</i>): dokumentumfilmek, videofilmek megtekintése, terepgyakorlat	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ³): gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (<i>sajátos</i>) módok ⁴ (<i>ha vannak</i>): terepgyakorlati beszámolók, reflexiók, házi dolgozat, kiselőadás.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Romológia	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A cigányság oktatásának története. A cigány/roma népesség mai iskolázottsági mutatói. Társadalmi mobilitás és az iskola. PISA vizsgálatok – oktatás, iskolák, módszertan. Sikerek és kudarcok a cigány/roma gyermekek oktatásában. Okok és következmények. Integrált és szegregált oktatás; tapasztalatok, törvényi szabályozások. Családi szocializáció és iskolai, társadalmi elvárások. Az inklúzió fogalma, gyakorlata, az integratív pedagógia módszertana. Esélyegyenlőség és inklúzió. Hátrányos helyzetű gyermekek az iskolában; az oktatás módszerei, a tanulás-tanítás folyamata. A Komplex Instrukciós Módszer. A hátrányos helyzetű és a cigány gyermekek oktatását, nevelését segítő intézmények – Biztos Kezdet Gyerekházak, Kötelező 3 éves óvodai nevelés, Tanoda program.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Fehérvári Anikó: Társadalmi mobilitás és az iskola. In: Varga Aranka szerk.: A nevelésszociológia alapjai. PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék WHSZ Pécs, 2015. 183-209. p. ISBN: 978-963-642-805-1 http://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf 2. Hans H. Reich: Interkulturális nevelés – helyzetelemzés. In: Torgyik Judit szerk.: Multikulturális tartalmak a pedagógiában. Educatio Társadalmi Szolgáltató KHT. Budapest, 2008. 55-73. p. ISSN: 1789-2619 ISBN: 978-963-9795-01-03 https://www.slideshare.net/Szilbee/multikulturalis-neveles-interkulturalis-tartalmak1 3. Daniel U. Levine-Lawrence W. Lezotte: A hatékony iskolák vizsgálata In: Torgyik Judit szerk.: Multikulturális tartalmak a pedagógiában. Educatio Társadalmi Szolgáltató KHT.	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Budapest, 2008. 141-179. p. ISSN: 1789-2619 ISBN: 978-963-9795-01-03

<https://www.slideshare.net/Szilbee/multikulturalis-neveles-interkulturalis-tartalmak1>

4. Mikael Luciak: Az etnikai kisebbségek iskoláztatása és az interkulturális nevelés: a legújabb tendenciák összehasonlítása a régi és az új EU-tagállamokban. In: Torgyik Judit szerk.: Multikulturális tartalmak a pedagógiában. Educatio Társadalmi Szolgáltató KHT. Budapest, 2008. 73-81. p. ISSN: 1789-2619 ISBN: 978-963-9795-01-03

<https://www.slideshare.net/Szilbee/multikulturalis-neveles-interkulturalis-tartalmak1>

5. Varga Aranka: Esélyegyenlőség és inklúzió az iskolában In: Varga Aranka szerk.: A nevelésszociológia alapjai. PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék WHSZ Pécs 2015.241-271. p. ISBN: 978-963-642-805-1 <http://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf>

Ajánlott irodalom:

1. Cs. Czachesz Erzsébet: Multikulturális nevelés. Szöveggyűjtemény tanító-és tanár szakos hallgatók számára. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged 1998. ISBN: 963-697-226-5
2. Elliot Aronson: Columbine után (Az iskolai erőszak szociálpszichológiája). ABOVO Kiadó, Budapest 2009. ISBN: 9789639378728
3. K. Nagy Emese: Több mint csoportmunka. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2012. ISBN: 9789631972832 http://komplexinstrukcio.hu/files/Tobb_mint_csoportmunka.pdf
4. Nahalka István –Torgyik Judit szerk.: Megközelítések. Roma gyerekek nevelésének egyes kérdései. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 2004. ISBN: 9639316849, 9789639316843
5. Kertesi Gábor – Kézdi Gábor: A hátrányos helyzetű és roma fiatalok eljuttatása az érettségihez. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Budapest 2006. ISBN: 963 9588 88 1 <http://www.econ.core.hu/doc/bwp/bwp/bwp0606.pdf>

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a cigány/roma gyermekek oktatásának sajátosságait; az iskolázottsági mutatókat, a kudarcos iskolai pályafutások okait
- tisztán látja a magyarországi cigányság különböző csoportjaiba és rétegeibe tartozó gyermekek otthoni szocializációnak jellemző vonásait, annak okait és következményeit
- ismeri a szegregált oktatás okait, jellemzőit, következményeit
- ismeri az inklúzió fogalmát és gyakorlatát – hazai és nemzetközi tapasztalatait
- ismeri az inkluzív, befogadó oktatás, nevelés módszertanát; a működő és elsajátítható hazai és külföldi gyakorlatokat

b) képességei

- az oktatási, nevelési, fejlesztési célokat az inklúzió módszertanának megfelelően képes átlátni, kidolgozni és megvalósítani
- képes sikeresen és eredményesen oktatni, nevelni cigány/roma tanítványait; képes megakadályozni az iskolai lemorzsolódást, iskolai agressziót, kölcsönös előítéletes viselkedést
- képes alkalmazni az inkluzív pedagógia különféle módszereit

c) attitűdje

- elkötelezetten törődik a cigány/roma gyermekek előrehaladásával
- személyközi és kultúráközi kompetenciáinak jelentős fejlődnek
- inkluzív szemlélete és gyakorlata sikeres, produktív pedagógiai munkát eredményez

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a rábízott cigány/roma gyermekek előrehaladásáért, sorsuk kedvező alakulásáért
- tudatosan valósítja meg az inklúziót; hatáskörében, intézményében felelősségteljesen képviseli a hátrányos helyzetű, eltérő szociokulturális környezetből származó diákok érdekeit, egyenlő bánásmódhoz, minőségi oktatáshoz való jogait
- nem cigány diákjai, s a szülők felé felelősen képviseli az elfogadás, a befogadás, a segítő attitűd

szemléletét és gyakorlatát

- a rábízott gyermekeket felelősséggel vezeti az elfogadó, a kölcsönös tiszteleten alapuló, kooperatív magatartáskultúra elsajátításában

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Szabóné dr. Kármán Judit tanszékvezető, főiskolai docens PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Berek Sándor főiskolai docens PhD**

Az ismeretkör: A nevelés és oktatás alapjai

Kredittartománya: 9

Tantárgyai:

1) Neveléstörténet

2) Pedagógia

(1.) Tantárgy neve: Neveléstörténet	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”^{1,2}: 80-20 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1. félév: 1 ea.+1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): forráselemzés, kiselőadás, múzeumlátogatás, demonstráció	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): kiselőadás, szakirodalom-ismertetés, demonstráció	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Nevelés az ókorban Nevelés a középkorban, intézményrendszerek kialakulása az 1400-as évekig Humanista iskolák kialakulása, reformáció-ellenreformáció hatása a nevelésügyre Polgári értékek jelentkezése a pedagógiában a XVII. században Elképzelések, kísérletek az oktatás-nevelés modernizálására a XVIII. században A dualizmus közoktatásügye hazánkban Polgári pedagógiai irányzatok a XIX-XX. században Közoktatás és kultúrpolitika Magyarországon a két világháború között Reformpedagógiai irányzatok A hazai helyzet a II. világháború utáni évtizedekben A magyar alsó fokú oktatás és a tanítóképzés történetének áttekintése	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Mészáros István - Németh András – Pukánszky Béla: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. ISBN: 963379997 2. Németh András: A magyar neveléstudomány fejlődéstörténete. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. ISBN: 9633893348 3. Pukánszky Béla: A gyermekkor története. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN: 9631627829	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Szele Barna – Dr. Varga Gábor: Segédanyag a neveléstörténethez. KFRTKF, Debrecen, 1997. (Nincs ISBN)

Ajánlott irodalom:

1. Mészáros István: Mióta van iskola? Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1982. ISBN: 9631130898
2. Németh András: A magyar pedagógia tudománytörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 2005. ISBN: 9789639567856
3. Németh András – Pukánszky Béla: A pedagógia problémátörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 9639567183

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az egyetemes és magyar neveléstörténet fejlődési folyamatát, a folyamatban érvényesülő összefüggéseket, törvényszerűségeket
- tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri és tudja értelmezni a különféle emberképeket és a hozzájuk kapcsolódó nevelés-felfogásokat, beleértve az egészségmegőrzés idevonatkozó aspektusait
- történeti vonatkozásban érti a hazai közoktatási rendszer alapvető szerkezetét, működését, sajátosságait, az egyes intézménytípusokat, azok funkcióit, egymáshoz való viszonyát
- rendelkezik a szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel

b) képességei

- képes a neveléstörténet analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására
- képes a szakterület alapvető forrásainak öntevékeny, értő értelmezésére, az adott tudományterületen kutatás végzésére
- rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

c) attitűdje

- rendelkezik a neveléstörténet műveléséhez nélkülözhetetlen motivációval
- neveléstörténeti tanulmányai alapján képes a reflektív gondolkodásra, napjaink nevelési-oktatási törekvéseinek és jelenségeinek differenciált értelmezésére
- nyitott a neveléstörténet új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására
- törekszik permanens önképzésre
- kritikus saját munkájával kapcsolatban

d) autonómiája és felelőssége

- képes önállóan végezni munkáját, folyamatos önellenőrzés mellett
- felelősséget vállal a szakterületet érintő értékek, hagyományok ápolásáért, különös tekintettel intézményünk szellemiségének megfelelően a protestáns hagyományok felismerésére, tisztelésére, megőrzésére figyelembe véve a vonatkozó jogi, etikai szakmai szempontokat
- magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Molnár-Tamus Viktória, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

(2.) Tantárgy neve: Pedagógia	Kreditértéke: 7
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem., 4. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka	
A számonkérés módja: 2. félév: gyj, 3. félév: koll., 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): zárthelyi dolgozatok, projekt munkák, ppt-s kiselőadások, beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3. és 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Neveléstörténet	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A személyiség egzisztenciális kompetenciáinak (kognitív, személyes, szociális, speciális) összetevői, tartalma A nevelési területeknek megfelelő iskolai fejlesztés A kompetenciák és a nevelési területekre vonatkozó pedagógusi feladatok A pedagógia tudománytani vonatkozásai, diszciplínái A köznevelés jelene - társadalmpedagógia Az iskola használói: tanár-tanuló-szülő A nevelés-és oktatásmélet alapfogalmi rendszere Tantervméleti kérdések A pedagógiai munka dokumentumai és tervezése A nevelés-oktatás célja, tartalma, folyamata Tanulási stílusok és stratégiák Pedagógiai logikai ismeretek A nevelés-oktatás módszertana, szinterei, szervezeti- és munkaformái, infrastruktúrája Az értékelés pedagógiája Reformpedagógiák, alternatív iskolai mozgalmak	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Nagy József: XXI. század és nevelés. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9789633794968 2. Zrinszky László: Nevelésmélet. Műszaki Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9631628116 3. Bábosik István: Nevelésmélet. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 963389655X 4. Falus Iván: Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789631952964 5. Nanszákne dr. Cserfalvi Ilona – Rózsa Lászlóné – Szele Barna – Tamusné Molnár Viktória – Vidáné dr. Nagy Emese: Fogalmak a pedagógiában. KFRTKF, Debrecen, 2003. (Nincs ISBN)	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Nemzeti Alaptanterv. 2012. <http://ofi.hu/nemzeti-alaptanterv>
2. Rózsa Lászlóné: Logika. KFRTKF, Debrecen, 2003. (Nincs ISBN)
3. M. Nádasz Mária: Projektoktatás. In: Bábosik István: Neveléstudomány. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. 397-418. p. ISBN 963389655X
4. Lappint Árpád: Tanuláspedagógia. A tanulás tanításának alapjai. Comenius Bt., Pécs, 2002. 11 – 201. ISBN 9630090465
5. Németh András – Skiera, Ehrenhard : Reformpedagógia és az iskola reformja. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999. ISBN 9631901688

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok összefüggésrendszerét, az egyéni tanulási utak tervezésének alapjait, megvalósításának gyakorlati megfontolásait
- tisztában van a nevelés és oktatás tudományos hazai és nemzetközi méréseinek eredményeivel

b) képességei

- épít az 1-6. osztályos tanulók előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a velük való közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, differenciált, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- tanórán a tematikus terveibe illeszkedően képzelettel
- igyekszik támogató tanulási környezetet biztosítani
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének, valamint eredményes családi kommunikációjuk támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését és folyamatos önművelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a legfrissebb kutatási eredmények, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a hatáskörébe tartozó területeken a rá bízott 6-12 éves tanulók egészséges fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- önálló döntéseket hoz a munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben a jogszabályok, etikai, valamint szakmai szempontok és az intézményi keretek között
- felelősséget vállal a hatáskörébe tartozó területeken a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget érez intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Molnár-Tamus Viktória, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Joó Anikó, adjunktus, PhD**

Az ismeretkör: A pedagógusmesterség sajátos tartalmai

Kredittartománya: 9 kr.

Tantárgyai:

1) A differenciált fejlesztés pedagógiája és pszichológiája

2) Alkalmazott és médiapedagógia

3) Csoporttréning

(1.) Tantárgy neve: A differenciált fejlesztés pedagógiája és pszichológiája	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 80-20 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 5. félév: 1 ea.+ 1 szem., 6. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): kooperatív technikák, ppt-prezentációk	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj, 6. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): esettanulmány, prezentáció, önreflexió	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. és 6.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Pedagógia-pszichológia szigorlat	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A differenciált pedagógiai munka alapfogalmai, törvényi háttér Az oktatási folyamat differenciált szervezése, a differenciálás alapelvei Kooperatív technikák A sajátos nevelési igényű gyermek jellemzői A dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, ADHD alapvető ismérvei A tehetséges gyermekekkel való bánásmód lehetőségei, tehetséggondozás Személyiségelméletek: Freud, Jung, Adler, Berne, Fromm, Maslow, Rogers, Erikson A személyiségfejlődési zavarok rendszere, alapfogalmai, értelmezése, okai Fejlődési retardáció Neurotikus megnyilvánulások (szorongás, depresszív magatartás, gyermekkori kényszerek, disszociális tünetek, pótcselekvések, pszichogén funkciózavarok) Autizmus Gyakori pszichés megbetegedések (szorongásos kórképek, depresszió, szenvedélybetegségek) A segítségnyújtás foglalkozás- és intézményrendszere	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Pinczésné dr. Palásthy Ildikó - Girasek János - Kathyné Mogyoróssy Anita (szerk.): Szemelvények a differenciált fejlesztés témaköréből. KFRTKF, Debrecen, 2004. (Nincs ISBN)
2. Pinczésné dr. Palásthy Ildikó - Girasek János - Kathyné Mogyoróssy Anita (szerk.): A differenciált fejlesztést segítő vizsgálati módszerek gyűjteménye. KFRTKF, Debrecen, 2003. (Nincs ISBN)
3. Pinczésné dr. Palásthy Ildikó: Tanulási zavarok, fejlesztő gyakorlatok. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2003. ISBN 9639396591
4. Pinczésné dr. Palásthy Ildikó - Girasek, János (szerk.): A személyiségfejlődés zavarai, szöveggyűjtemény, KFRTKF, Debrecen, 2006. (Nincs ISBN)
5. Pinczésné Palásthy Ildikó - Kathyné Mogyoróssy Anita - Pauwlik Zsuzsa: Személyiségfejlődés és viselkedési zavarok. RE-PE-T-HA-könyvek. Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok, Debrecen, 2011. ISSN 20631952

Ajánlott irodalom:

1. Kagan, S. – Kagan, M.: Kooperatív tanulás, Ökonet Kft, Budapest, 2009. ISBN 9789638662354
2. K. Nagy Emese: Több mint csoportmunka. Munka heterogén tanulói csoportban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789631972832
3. Ranschburg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789632481975
4. Gyarmathy Éva: A tehetség. Fogalma, összetevői, típusai és azonosítása. (Géniusz könyvek 12.) ELTE, Budapest, 2006. ISBN 9789634638506
5. Tringer László: A pszichiátria tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9789639656420

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek jellemzőit, segítségük lehetőségeit
- ismeri az átlagos fejlődési ütemtől és fejlettségi szinttől való eltérés lehetséges módjait és a személyiségfejlődési zavarok rendszerét
- ismeri a 6-12 éves tanulók fejlettségi szintjének mérésére alkalmazható alapvető módszereket
- ismeri a differenciált fejlesztés témaköréhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat

b) képességei

- képes a differenciált fejlesztés elméleti összefüggéseinek alkalmazására, a szakirodalomban való tájékozódásra és az adott tanulócsoport fejlettségi szintjének elemzése alapján a differenciált fejlesztés szükségességének felismerésére
- képes a tanulási nehézség, a magatartási zavar pszichológiai, szociológiai összefüggéseinek felismerésére, a fejlesztés módjainak alkalmazására
- alkalmazza tanítási gyakorlatának keretében a differenciált tanóraszervezés indokoltnak tartott formáit és a kooperatív technikákat
- képes a személyiségfejlődési zavarok kialakulásának megértésére, rendszerben szemlélésére, különböző típusainak felismerésére, azonosítására
- képes a pedagógiai kompetencia körébe tartozó pszichés zavarok korrekciójára, adekvát fejlesztési programok megtervezésére és működtetésére
- képes a segítő szakemberekkel és intézményekkel való hatékony együttműködésre, a korrekció és terápia elősegítésére

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására

- elkötelezett a kiemelt figyelmet igénylő (SNI, BTMN, kiemelten tehetséges, HH, HHH) gyermekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában
- a szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja
- tudásszerzését önállóan irányítja, a megalapozó szakmai kérdéseket önállóan képes végiggondolni és véleményt formálni
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Pinczésné dr. Palásthy Ildikó, főiskolai tanár, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Molnár-Tamus Viktória, adjunktus, Dr. Kádár Annamária, adjunktus, PhD**

(2.) Tantárgy neve: Alkalmazott és médiapedagógia	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 5. félév: 0 ea. +2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): zárthelyi dolgozat, projektmunka, ppt-s előadások, beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Pedagógia (3.) Pszichológia (3.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Mentálhigiénés alapismeretek Iskolai mentálhigiéné Mentálhigiénés szemléletű gyermekvédelem A gyermekvédelmi munka jogi kérdései Az iskolai gyermekvédelem feladatai A gyermekvédelmi munkát segítő intézményrendszer Világunk és a média egyre szélesebb kapcsolatának megismerése A média befogadókra gyakorolt explicit és látens hatásainak bemutatása A média – befogadó viszony és a médiaértés pedagógiai – pszichológiai sajátosságainak értelmezése Az egésznapos nevelés szintjei, tartalma Az osztályfőnöki szerep Az inkluzív nevelés	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Bacsák Kata - Biró Zsuzsanna - Sövegázy Márta: Napközi otthon az iskolában, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Bp., 2012. ISBN: 9789631971798 2. Poore, Megan: Hogyan használjuk a közösségi médiát az oktatásban? Wolters Kluwer KFT, Bp., 2015. ISBN: 9789632954783 3. Ruddock, Andy: Ifjúság és média. Wolters Kluwer KFT, Bp., 2015. ISBN: 9789632954844 4. Veressné Gönczi Ibolya: A gyermekvédelem pedagógiája. DE Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2002. ISBN: 963472681X	
Ajánlott irodalom:	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

1. Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700031.TV és a 2015. évi LXIII. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés kiterjesztése érdekében történő módosításáról http://www.bdds.hu/sites/default/files/MK15077_067.pdf
2. Lakatos Mihály: Cigány gyermekek nevelése és a napköziotthon pedagógiája egy cigány pedagógus gyakorlatában. Okker Kiadó, Bp., 1999. ISBN: 9639228117
3. Vargáné Mező Lilla: Sajátos nevelési igényű tanulók együttneveléséről pedagógusoknak, intézményvezetőknek. <http://ofi.hu/tudastar/sajatos-nevelési-igenyu/sajatos-nevelési-igenyu-090617-2>

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri az 1-6. osztályos tanulók teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását
- ismeri a tanulási, nevelési környezet, kiemelten a média szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévből
- ismeri a tárgykör elsajátítandó tényeit, fogalmait, törvényszerűségeit, elméleteit és összefüggéseit, valamint az ezzel kapcsolatos hazai és nemzetközi mérések eredményeit

b) képességei

- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- törekszik az iskolai nevelés módszereinek és napirendjének olyan alakítására, hogy azzal az 1-6. osztályos tanulók teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg
- a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, a médiumok fajtáit a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja törekedve a folyamatos önművelésre a lifelong learning szemléletével felvértezve
- rendelkezik az ismeretkör elemzési készségeivel és az önálló, élethosszig tartó tanuláshoz szükséges képességekkel
- a gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat és a bennük folyó sikeres kommunikációt támogatni, fejleszteni
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves tanulók teljes körű egészségfejlesztése iránt
- törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására és tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt tanítói tevékenysége minden területén kiemelt figyelemmel a differenciálási lehetőségekre
- törekszik a folyamatos szakmai önképzésre és tevékenységének reflektív szemléletére, önreflexiók megfogalmazására
- igyekszik az adott szakterület művelésével kapcsolatos nézetek, motivációk, gondolkodási és cselekvési mintázatok használatára tematikus és tanórai tervező munkájában egyaránt

d) autonómiája és felelőssége

- hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában a mindenkori személyiségi jogok és etikai normák tiszteletben tartásával
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Pinczésné dr. Palásthy Ildikó, főiskolai tanár, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Molnár-Tamus Viktória, adjunktus, PhD, Dr. Joó Anikó, adjunktus, PhD**

(3.) Tantárgy neve: Csoporttréning	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 10-90 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 6. félév: 0 ea. + 2 szem., 8. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): szerepjáték, kooperatív technikák, tréning-feladatok	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): önreflexió	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. és 8. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Csoporttréning (2.) mellékfeltétel: Gyakorlati képzés egyéni gyakorlat (5.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A csoportmunka szabályai Énkép, önismeret, társismeret Aktív értő, segítő figyelem és visszajelzések A pedagógus hatása a diákok személyiségfejlődésére A hivatás gyakorlásához szükséges készségek, képességek, tulajdonságok, s ezek fejlesztési lehetőségei A tanítási gyakorlat élményeinek feldolgozása A pedagógus pályakép: a pálya értékei, előnyei, hátrányai, elvárások, félelmek A pedagógus hatása a diákok személyiségfejlődésére (sajátélmények az élettörténetből) Nevelési helyzetek elemzése, konfliktushelyzetek felismerése, megoldása	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Bagdy Emőke—Telkes József: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2002. ISBN 9631902315 2. Gordon, Thomas: T.E.T. - A Tanári Hatékonyság Fejlesztése. Gordon Kiadó, Magyarország Kft, Bp., 2010. ISBN 9789639766037 3. Bagdy Emőke - Beata Bishop - Böjte Csaba - Rambala Éva: Hidak egymáshoz. Empátia, kommunikáció, konfliktuskezelés. Kulcslyuk Kiadó, Bp., 2011. ISBN 9789638902658	
Ajánlott irodalom: 1. Németh Erzsébet: Az önismeret és a kommunikációs készség fejlesztése. Századvég Kiadó, Bp., 2002. ISBN 9639211311 2. Pinczésné dr. Palásthy Ildikó: Önismereti tükör. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2003. ISBN 9789639396883	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Rudas János: Javne örökösei: fejlesztő tréningcsoportok - elvek, módszerek, gyakorlatcsomagok. Lélekben Otthon, Bp., 2009. ISBN 9789639771192
4. Popper Péter: A belső utak könyve. Saxum Kiadó, Bp., 2012. ISBN 9789632480879

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- tisztában van a hatékony kapcsolatteremtéshez, együttműködéshez és a pedagógiai helyzetek elemzéséhez szükséges pszichológiai ismeretekkel
- ismeri és használja a pszichológia szakmai fogalomrendszerét
- ismeri a megfelelő mentálhigiénés módszereket, melyek alkalmasak a pedagógusi pályára jellemző fokozott pszichikai megterhelés negatív következményeinek megelőzésére
- rendelkezik a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó elméleti és módszertani tudással

b) képességei

- képes a társai felé nyíltan, érdeklődően fordulni, őszinte és egyben tapintatos visszajelzéseket adni, empátiával, előítélet-mentesen viszonyulni, hatékonyan együttműködni
- kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti
- jártas a nevelési helyzetek elemzésében, konfliktushelyzetek felismerésében, megoldásában
- alkalmazza a megfelelő mentálhigiénés módszereket, melyek alkalmasak a pedagógusi pályára jellemző fokozott pszichikai megterhelés negatív következményeinek megelőzésére

c) attitűdje

- arra törekszik, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának eszközévé váljon
- vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz
- rendelkezik az önismeret és önképzés belső igényével
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját pedagógiai tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését
- törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg

d) autonómiaja és felelőssége

- felelősséggel vesz részt a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért
- felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában
- tudásszerzését önállóan irányítja, a szakmai kérdéseket önállóan képes végiggondolni és véleményt formálni

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Pinczésné dr. Palásthy Ildikó, főiskolai tanár, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Molnár-Tamus Viktória, adjunktus, PhD**

Az ismeretkör: A személyiség, fejlődése és fejlesztése

Kredittartománya: 8 kr.

Tantárgyai:

- 1) Bevezetés a pszichológiába
- 2) Pszichológia

(1.) Tantárgy neve: Bevezetés a pszichológiába	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ^{1,2} : 90-10 (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: 1. félév: 1 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak): ppt-prezentációk	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ³): koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ⁴ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Pszichológiai alapismeretek, alapfogalmak A pszichológia története A pszichológia biológiai alapjai A megismerési folyamatok: percepció, figyelem, emlékezet, tanulás, gondolkodás, képzelet Kreativitás, intelligencia A motiváció és az érzelmek Az akarati tulajdonságok, szándékos és automatikus cselekvés. Készség, szokás.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Arany Erzsébet—Girasek János—Pinczésné Palásthy Ildikó (szerk.): Általános lélektan. Szöveggyűjtemény. KFRTKF, Debrecen, 2001. (Nincs ISBN) 2. N. Kollár Katalin - Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 963389672X 3. Pléh Csaba - Boross Ottilia (szerk.): Bevezetés a pszichológiába. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9633894786	
Ajánlott irodalom: 1. Atkinson és mtsai: Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9633897130	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Baddeley, Alan: Az emberi emlékezet. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9633896045
3. Bernáth László - Révész György: A pszichológia alapjai. Tertia Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9638586621
4. Donald, Merlin: Az emberi gondolkodás eredete. Osiris Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 963-389-085-3
5. Pléh Csaba: A lélektan története. Osiris Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 78-963-276-052-0

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- korszerű pszichológiai alapismeretekkel rendelkeznek, tisztában van az alapfogalmakkal, elméletekkel, összefüggésekkel
- tájékozott a pszichológia történetében, ismeri a meghatározó elméleti irányzatokat
- tisztában van a pszichológia biológiai alapjaival
- ismeri és adekváтан használja a 6-12 éves gyerekek személyiségfejlesztéséhez szükséges pszichológia szakmai fogalomrendszerét
- átlátja a személyiség alrendszerét, a megismerési folyamatok rendszerét
- tudományos ismeretekkel megalapozott véleménnyel rendelkezik a pszichológiai jellegű kérdésekben

b) képességei

- képes alkalmazni a pszichológia ismeretanyagát a pedagógiai gyakorlatban
- megért, illetve értelmez összefüggő pszichológiai szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat
- megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források széles körét használja

c) attitűdje

- vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- arra törekszik, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának eszközévé váljon
- folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában
- a szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
- tudásszerzését önállóan irányítja, a megalapozó szakmai kérdéseket önállóan képes végiggondolni és véleményt formálni

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Pinczésné dr. Palásthy Ildikó, főiskolai tanár, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

(2.) Tantárgy neve: Pszichológia	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszama: 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem., 4. félév: 1ea.+ 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): ppt, óralátogatások, gyermek-megfigyelések, videofelvételek, szemináriumi vizsgálatok, demonstrációk, strukturált gyakorlatok	
A számonkérés módja: 2. félév: gyj, 3. félév: k, 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szemináriumi dolgozat, prezentáció (továbbá: a tárgy része a komplex szigorlatnak)	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3. és 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Bevezetés a pszichológiába	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A pszichikum fejlődése és tényezői Az egyes életkori szakaszok átfogó jellemzése, életkori és egyéni sajátosságok A pszichikus funkciók fejlődési irányai, tendenciái A család mint elsődleges szocializációs kiscsoport A pedagógus és az iskolai környezet A nevelés-oktatás folyamatszerűsége, módszerei A szocializáció fogalma, szinterei, ágensei, a szociális tanulás formái A társas viselkedés fogalomrendszere: interakció, csoport, közösség, tömeg Csoport és vezetés. Attitűddinamika A személypercepció mechanizmusai, az előítéletes személyiség Az iskolai kommunikáció A személyiségjegyek és tipológiák Az integrált, érett személyiség	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Arany Erzsébet - Girasek János - Pinczésné dr. Palásthy Ildikó: Pszichológiai vizsgálati módszerek gyűjteménye. KFRTKF, Debrecen, 1995. (Nincs ISBN) 2. Mérei Ferenc - Binét Ágnes: Gyermeklélektan. Medicina Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9789633107997 3. N. Kollár Katalin - Szabó Éva (szerk): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 963389672X	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (szerk.): Fejlődés- és pedagógiai pszichológia. Szöveggyűjtemény. KFRTKF, Debrecen, 2007.
5. Pinczésné Palásthy Ildikó - Kathyné Mogyoróssy Anita: A nevelés szociálpszichológiája. RE-PE-T-HA-Könyvek, DE TEK, Debrecen, 2011. ISBN 978-9634734802

Ajánlott irodalom:

1. Forgas, Joseph: A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat Kiadó, Budapest, 1989. ISBN: 9639137243
2. Ranschburg Jenő: Rögök az úton. Egyén és család. Pszichológiai írások. Saxum Kiadó, Budapest, 2007. ISBN: 97896371680046
3. Salamon Jenő: A megismerő tevékenység fejlődéslélektana. Magyar Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994. ISBN: 9631943674
4. Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2005. ISBN 9789639224575
5. Vajda Zsuzsanna: A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Kiadó, Budapest, 1999. ISBN: 9789632089928

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

- ismeri a pszichikus fejlődés tényezőit, folyamatát, összefüggésrendszerét
- tájékozott az életkori periodizáció rendszerében
- tudja, melyek a 6-12 éves gyerekek személyiségének fázistipikus jellemzői
- tájékozott a 6-12 éves gyerekek személyiségfejlődésével foglalkozó fejlődés- és neveléslélektani elméletek körében
- tisztában van a nevelési környezet, a család és az iskola szerepével
- ismeri a tanítói munka során alkalmazható nevelési-oktatói módszereket
- rendelkezik a 6-12 éves gyerekek, gyerekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társas-lélektani folyamatok feltárására és értelmezésére vonatkozó elméleti ismeretekkel
- rendelkezik a megfelelő pszichológiai vizsgálati eljárások alkalmazásához szükséges módszertani tudással
- tájékozott a személyiségfejlődés, a nevelés és szocializáció témaköreinek szakirodalmában

b) képességei

- képes a fejlődés és fejlesztés összefüggéseinek megértésére
- meg tudja különböztetni az életkori és az egyéni sajátosságokat
- ismeri és felismeri a 6-12 éves gyermek és gyermekcsoport sajátos jellemzőit
- képes a tapasztalt megnyilvánulások alapján jellemezni a szülő, pedagógus nevelői attitűdjét
- képes a társas viselkedés tudományos szempontú elemzésére,
- megfigyelési, vizsgálati tapasztalatait adekvát módon képes bemutatni, értelmezni
- képes a személyiségfejlődés, a nevelés és szocializáció szakirodalmának értő olvasására

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyermekek egészséges pszichikus fejlődése iránt
- törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus elsajátítására
- empátikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, segít a megoldáskeresésben
- nyitott a személyiségek és csoportok megismerését segítő pszichológiai eljárások megismerésére
- a tanultakat alkalmazva gyakorolja az önreflexiót
- törekszik a személyiségfejlődés, a nevelés és szocializáció szakirodalmában való tájékozódásra

d) autonómiája és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek személyiségfejlődéséért

- munkálkodik az iskolai harmonikus, támogató légkör kialakításában, és felelősséget vállal fenntartásáért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldására
- öntudatosság, önkontroll, tolerancia és előítélet-mentesség jellemzi

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Pinczésné dr. Palásthy Ildikó, főiskolai tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kádár Annamária, adjunktus, PhD

Az ismeretkör: A tanítás informatikai és matematikai alapjai

Kredittartománya:12

Tantárgyai:

- 1) Informatikai alap- és felhasználói ismeretek**
- 2) Matematika**

(1.) Tantárgy neve: Informatikai alap- és felhasználói ismeretek	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1. félév: 0 ea. + 2 gyak., 2. félév: 1 ea. + 2 gyak. <i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: angol)</i> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): tematikus prezentációk	
A számonkérés módja: 1. félév: gyj, 2. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): beadandó dolgozat, prezentáció tartása, kidolgozott jegyzet bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. és 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása Szövegszerkesztés. Szerkesztési műveletek. Szövegformátumok: karakter-, bekezdés-, oldal- és szakaszbeállítások, stílusok. Élőfej és élőláb, oldalszámozás. Ábrák és grafikus elemek. Táblázatok. Egyéb eszközök (láb- és végjegyzetek, hivatkozások, tartalomjegyzék, tárgymutató stb.). Beadandó dolgozat készítése. Prezentációs eszközök alkalmazása, bemutató összeállításának lépései. Felkészülés előadásokra, anyaggyűjtés, hatásos prezentáció kialakítása. Mintaelőadás tartása. Az informatika fogalma, jelentősége és tárgyköre. Az informatika jelentősége napjainkban, az információs társadalom. Alapfogalmak: adat, információ, kódok, jelek. Az információ tartalmi és mennyiségi mérése. Verbális és multimediális adatok kódolása, adattömörítés. A számítógép általános felépítése, Neumann-elvek. Hardver alapismeretek. Az algoritmus fogalma és megadási módjai. A szoftver. Segédprogramok és alkalmazói szoftverek használata (állománykezelés, tömörítés, rajzolás, képszerkesztés stb.). Operációs rendszerek általános jellemzői. A grafikus felhasználói felület elemei. A szöveges (parancssoros) felhasználói felület. Elemi hálózati ismeretek. Az internet szolgáltatásai. Információk keresése az Interneten. Az informatikai biztonság kérdései.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Bártfai Barnabás: Windows 10 zsebkönyv. Budapest: BBS-INFO Kiadó 2015. ISBN 9786155477195)	

¹ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Bártfai Barnabás: Word 2013 zsebkönyv. Budapest: BBS-INFO Kiadó 2013. ISBN 9789639425842
3. Bártfai Barnabás: PowerPoint 2013 zsebkönyv. Budapest: BBS-INFO Kiadó 2013. ISBN 9789639425859
4. Holczer József: Informatika szóbeli érettségi közép- és emelt szinten. Budapest: Jedlik Oktatási Stúdió, 2013. ISBN 9786155012228
5. Herdon Miklós; Fazekasné Kis Mária; Magó Zsolt; Németh Zoltán: Informatika. Debrecen: DE AMTC AVK 2007. ISBN 9789639732520
http://miau.gau.hu/avir/intranet/debrecen_hallgatoi/tananyagok/jegyzet/11-Informatika.pdf (2016-06-19)

Ajánlott irodalom:

1. Kőfalvi Tamás: Informatikai alapismeretek a tanári mesterségre készülők számára. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2006. ISBN 9631958477
2. Nyakóné Juhász Katalin et al.: Bevezetés az informatikába. Debrecen: Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0046_bevezetes_az_informatikaba/-adatok.html (2016-06-22)
3. Atkinson, Cliff: Ne vetíts vázlatot! A hatásos prezentáció. Bicske: Szak Kiadó ISBN 9789639863033
4. Reynolds, Garr: A meztelen előadó. Budapest: HVG Kiadó 2011. ISBN 9789633040621
5. A Wikipédia kiválasztott szócikkei.
<https://hu.wikipedia.org/>; <https://en.wikipedia.org/> (2017-06-11)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az informatika, ill. számítástechnika terminológiáját, fontosabb tartalmi elemeit és alkalmazási lehetőségeit
- készségszinten használni tudja a számítógépet és a tanítói munkája során várhatóan szükséges fontosabb szoftveralkalmazásokat (segédprogramok egyes irodai alkalmazások, multimédia kezelés, internethasználat stb.)
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- képes az informatika, ill. számítástechnika terminológiájának, tartalmi elemeinek, alkalmazási lehetőségeinek a kor követelményei szerint elvárható megismertetésére és az anyag szakszerű, érthető magyarázatára
- képes a számítógép, valamint egyes szoftveralkalmazások (segédprogramok, egyes irodai alkalmazások, multimédia kezelés, internethasználat stb.) olyan szintű megismertetésére, hogy a tanuló azokat más tantárgyak tanulmányai során és a mindennapi életben hozzáértéssel használni tudja
- képes tartalmas és érdekes, a tanulók figyelmét lekötő, hatásos prezentációk készítésére
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tudatosan törekszik a tanulók problémamegoldó, algoritmikus gondolkodásának informatikai megközelítésére és a tanulók informatikai alapképességének, információs műveltségének fejlesztésére
- folyamatosan képezi magát és próbálja a megszerzett informatikai tudását naprakészen tartani
- tanítói tevékenysége során elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- mindent megtesz azért, hogy az informatikát megszerettesse a tanulókkal és fenntartsa az informatika iránti érdeklődést
- empátikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhez, és tőle telhetően mindent megtesz a felmerülő problémák sikeres megoldása érdekében
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil. PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD

(1.) Tantárgy neve: Matematika	Kreditértéke: 7
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 50-50 (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: 1. félév: 1 ea. +2 gyak. 2. félév: 1 ea. +2 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 1. félév: koll., 2. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. és 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Halmazok, halmazműveletek. Matematikai és nem matematikai tartalmú halmazba rendezések. A számosság fogalma. Megszámlálható számosság, kontinuum számosság. Műveletek számosságokkal. Állítások, logikai műveletek. A halmazműveletek és a logikai műveletek kapcsolata. Logikai azonosságok, logikai következtetések. Köznyelvi és matematikai tartalmú szövegek formalizálása. Relációk fogalma, megadási módjai, tulajdonságai. Az ekvivalenciareláció és a rendezési relációk. Függvények és sorozatok fogalma, megadási módjai, tulajdonságai. A természetes számfogalom és a négy alpművelet elméleti megalapozása. Peano-axiómák, a teljes indukció. Az egész-, racionális-, és valós számok halmaza. Közelítő számítások. Közelítő értékek, hibák. Számelméleti alapismeretek. Oszthatóság, oszthatósági szabályok. Számrendszerek. A helyi értékes írásmód. Kongruenciák. Prímszámok, összetett számok fogalma, tulajdonságai. A számelmélet alaptétele. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. Az euklideszi geometria axiómái. Síkgeometriai fogalmak, síkidomok, sokszögek és tulajdonságaik. Térgeometriai fogalmak, testek, poliéderek és tulajdonságaik. A sík transzformációi (egybevágósági, hasonlósági, affin transzformációk). A faktoriális fogalma. Kombinatorikai struktúrák. Permutációk, variációk, kombinációk. A binomiális együttható értelmezése, tulajdonságai, Pascal háromszög. Az eseményalgebra elemei. A valószínűség értelmezési lehetőségei, teljes eseményrendszerek. Klasszikus valószínűségi mező. A valószínűségek klasszikus kombinatorikai kiszámítása. Statisztikai alapismeretek. Adatgyűjtés, adatábrázolás. Gyakoriság, középértékek, szóródás.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Reiman István: Matematika. Budapest: Typotex K. 2011. ISBN 9789632793009
2. Obádovics J. Gyula: Matematika: középiskolai tanulók, főiskolai és egyetemi hallgatók, valamint műszaki és gazdasági szakemberek számára, gyakorlati alkalmazásokkal. Budapest: Scolar K. 2016. ISBN 9789632446738
3. Pappné Ádám Györgyi (szerk.): Matematika az általános képzéshez a tanító szak számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 9631955095
4. Csóka Géza (szerk.): Matematika feladatgyűjtemény az általános képzéshez a tanító szak számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2006. ISBN 9631957934
5. Borsodi I. – Göndöcs L.: Matematika a tanítóképző intézet első évfolyama számára. Budapest: Tankönyvk. 1994. ISBN 9631860035

Ajánlott irodalom:

1. Füleki Lászlóné (szerk.): Matematika feladatgyűjtemény I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. ISBN 9631811522
2. Bedő László (szerk.): Matematika feladatgyűjtemény II. Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. ISBN 9631811530
3. Horvay Katalin – Reiman István: Geometriai feladatok gyűjteménye I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1979. ISBN 9631742237
4. Dringó L. – Kátai I.: Bevezetés a matematikába. Budapest: Tankönyvk. 1996.
5. Prékopa András: Valószínűségelmélet. Budapest: Műszaki K. 1980. ISBN 9631005752

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon a halmazelmélet, a matematikai logika, a számfogalom, a függvények és sorozatok, a számelmélet, a geometria, valamint a kombinatorika és a valószínűségszámítás és statisztika területén
- ismeri az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a matematikai és a hozzá rendszerszinten kapcsolódó kulcs- és szakmai kompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos alapjait
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a matematikai nevelés területén

b) képességei

- képes a matematika kompetencia alapelemeinek (halmazműveletek, halmazok számosságának megállapítása, számok számhalmazba sorolása, köznyelvi és matematikai tartalmú szövegek formalizálása, a relációk, függvények és sorozatok tulajdonságainak vizsgálata, a négy alapművelet, különböző számrendszerek használata, az oszthatósági szabályok alkalmazása, a legnagyobb közös osztó és a legkisebb közös többszörös meghatározása, a sík különböző transzformációinak elvégzése és jellemzése, alapvető kombinatorikai, valószínűségszámítási és statisztikai számítások és ábrázolások stb.) készség szintű alkalmazására
- a matematikával összefüggő fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Kovács Beatrix, tanársegéd

Az ismeretkör: Tantárgypedagógiai, gyakorlati karakterrel rendelkező tárgyak (alapképzés)

Kredittartománya: 7

Tantárgyai:

- 1) A matematikai alapképesség fejlesztése**
- 2) Matematika tantárgy-pedagógia**

(1.) Tantárgy neve: A matematikai alapképesség fejlesztése	Kreditértéke: 1
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 10-90 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1. félév: 0 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 1. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Műveletek végzése különböző számkörökben, a törtekkel való számolási készség fejlesztése. A matematikai szövegértés fejlesztése. A kreativitás és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a kombinatorikai problémák megoldása során. Függvények a mindennapi életben és a matematikában. Sorozatok alkalmazásai. A kerület, terület, felszín, térfogat fogalma, kiszámítási módok. A térszemlélet fejlesztését szolgáló feladatok megoldása. A geometriai problémák kapcsolata a valósággal.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Csóka Géza (szerk.): Matematika feladatgyűjtemény az általános képzéshez a tanító szak számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2006. ISBN 963 19 5793 4 2. Gimes Györgyné (szerk.): Összefoglaló feladatgyűjtemény matematikából. Tankönyvkiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789631953909	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Füleki Lászlóné (szerk.): Matematika Feladatgyűjtemény I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1990. ISBN 9631811522 2. Kosztolányi József – Mike János – Vince István: Érdekes matematikai feladatok. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1991. ISBN 9630410079	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Perelman, Ja. I.: Szórakoztató algebra. Gondolat Kiadó, Budapest, 1975. ISBN 9632803264

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri az általános– és középiskolai matematika tananyagot
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a matematikai nevelés területén
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon a nevelés szaktudományos megalapozása terén
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait

b) képességei

- képes általános– és középiskolai matematikai feladatok megoldására
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- igényli az önreflexiót, saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenységét a 6–12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Kovács Beatrix, tanársegéd**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Tantárgy neve: Matematika tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 3. félév: 0 ea. + 2 szem., 4. félév: 0 ea. + 2 szem., 5. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 3. félév: koll., 4. félév: gyj., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Matematika	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
<p>A számtan-algebra témakörök tananyagának elméleti és módszertani megismerése. Az elméleti ismeretek átültetése a gyakorlatba.</p> <p>A tárgyi tevékenység szerepe a matematikai ismeretszerzésben.</p> <p>Analógiák, algoritmusok jelentősége, alkalmazásuk a matematika feladatok megoldásában.</p> <p>A számolási készség fejlesztésére többféle módszer megismerése.</p> <p>Számelméleti fogalmak, negatív számok, törtszámok tanítása.</p> <p>Nyitott mondatok, egyenletek, egyenlőtlenségek. Egyenletek ekvivalens átalakításai.</p> <p>Szöveges feladatok. Gondolkodási műveletek alkalmazása a szöveges feladatok megoldása során. A nyelvi kifejező készség és a szövegértés fejlesztésének lehetőségei és módjai a matematika tanítása során.</p> <p>A geometria-mérések tananyagának módszertani megismerése. A térszemlélet és a tájékozódás fejlesztési módjainak áttekintése. A mérések tanításával a matematika és más tudományok kapcsolatának kiépítése, valamint a hétköznapi ismeretek bevonása az oktatásba.</p> <p>A kerület, terület fogalma, meghatározási módjai.</p> <p>A relációk, függvények, sorozatok témakörök tananyagának módszertani megismerése.</p> <p>A függvényszerű szemlélet kialakításának lehetőségei, a függvények különböző típusainak megismerése, s azok alkalmazása az oktatás során.</p> <p>A kombinatorikus feladatok, valószínűségi játékok, statisztikai alapfogalmak szerepe az alsó tagozatos matematika oktatásában. A kreatív és problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségeinek megismerése.</p> <p>A matematikatanítás problémáinak, nehézségeinek feltárása, az alsó tagozatos tanulók gondolkodási hibáinak felismerése, javításukra módszertani programok kidolgozása.</p> <p>Az alsó tagozatos tanulók képesség szerinti differenciálásának módjai.</p>
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak, ISBN)
Kötelező irodalom: 1. Herendiné Kónya Eszter (szerk.): A matematika tanítása az alsó tagozaton. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789631973532

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Czeglédy István et al.: Matematika tantárgypedagógia I-II. [Főiskolai jegyzet.] Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2000. ISBN 9638078804

Ajánlott irodalom:

1. C. Neményi Eszter: Relációk, függvények, sorozatok. A törtszám. A negatív szám. Budapesti Tanítóképző Főiskola, Budapest, 1999. (Nincs ISBN)
2. C. Neményi Eszter: Geometria tananyag és a geometria tanulása az alsó tagozaton. Budapesti Tanítóképző Főiskola, Budapest, 1999. (Nincs ISBN)
3. Szendrei Julianna et al.: Tanulási nehézségek a matematikában. IFA-BTF-MKM, 1994. ISBN 9638323175
4. Lénárd Ferenc: A problémamegoldó gondolkodás. Akadémia Kiadó, Budapest, 1978. ISBN 9630545659
5. Szendrei Julianna: Gondolod, hogy egyre megy? Typotex Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9639548529

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai és szakmódszertani ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén, ismeri a felmerülő módszertani kihívásokat
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a matematikai és a hozzá rendszerszinten kapcsolódó kulcs- és szakmai kompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a matematikai nevelés területén
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes a matematika kompetencia alapelemeinek készségszintű alkalmazására a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért

- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Kovács Beatrix, tanársegéd**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): -

Az ismeretkör: Az ember társadalmi és természeti környezetével kapcsolatos ismeretkör

Kredittartománya: 10 kr.

Tantárgyai:

- 1) Természetismeret tantárgy-pedagógia**
- 2) Egészségtan**
- 3) Ökológia és környezetvédelem**

(1.) Tantárgy neve: Természetismeret tantárgy-pedagógia 1-2.	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 3. félév: 1 ea. + 2 szem., 4. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): modellek, makettek, torzók szemléltető használata, prezentációk alkalmazása	
A számonkérés módja: 3. félév: koll, 4. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): évközi dolgozat topográfiai ismeretek számonkérése, óratervek, feladatlapok bekérése, hallgatói prezentációk, növény- és állathatározás, óratervek bekérése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. és 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Általános természetföldrajzi és társadalomföldrajzi ismeretek felelevenítése, bővítése. A Föld mint bolygó, gömbhéjai A Föld közetburka, közetei, a lemeztektonika alapjai A Föld légköre, vízburkának jellegzetességei A földrajzi övezetesség, földrajzi övezetek jellemzői A földfelszín domborzata, hegységképződések Napjaink globális problémái A környezetismeret oktatási folyamatának sajátosságai, a közoktatás törvényi háttere Alapozás megismerési módszerek elsajátításával Algoritmusok alkalmazása földrajzi tájaink természeti adottságainak és társadalmi életének tanításához Térképtani ismeretek és tanításuk, tájékozódás a Földgömbön, a földrajzi fókuszhoz Domborzati, vízrajzi, meteorológiai ismeretek tanításának lehetőségei 1-4 osztályokban Általános rendszertani, sejttani, szövettani ismeretek Általános növény- és állattani, valamint növény- és állatleletani ismeretek Alapvető genetikai és evolúciobiológiai ismeretek A környezetismereti tankönyvek és munkafüzetek áttekintése	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dámné Erdei Gabriella: A környezetismeret-természetismeret tanításának módszertana I., II. kötet. Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 2005. (Nincs ISBN)
2. Revákné Markóczi Ibolya: Természet tudományos problémamegoldás kisiskolás korban. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2015. ISBN: 978 963 473 867 1
3. Simon Tamás: Természetföldrajz. Alternatív Közgazdasági Gimnázium Alapítvány, Budapest, 1996. ISBN 9638328584
4. Tóth Irén: Biológiai ismeretek a környezetismeret-természetismeret tanításához. Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 2004. (Nincs ISBN)
5. Villányi Attila: Biológiai feladatgyűjtemény 15-18 éveseknek. Calibra Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 963686165 X

Ajánlott irodalom:

1. Jónás Ilona, Pál Viktor, Szőlőssy László, Vízvári Albertné: Földrajz feladatgyűjtemény. Mozaik Kiadó, Szeged, 2012. ISBN 9789636975265
2. Mándics Dezső, Molnár Katalin: Biológia középiskolásoknak, érettségizőknek. Panemsuli Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789635455089
3. Nemerényi Antal, Sárfalvi Béla: Általános természetföldrajz a gimnáziumok számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789631948530
4. Teperics Károly, Sütő László, Homoki Erika, Németh Gábor, Sáriné Gál Erzsébet: Földrajz tanításválogatott módszerek fejezetek. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen, 2015. ISBN 9789634738701

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az általános tantárgy-pedagógia alapvető tárgykörének tényeit, fundamentális irányait
- tisztában van a környezetismeret köznevelési tantárgy ide kapcsolódó legfontosabb nevelési-oktatási elméleteivel, fogalomrendszerével
- ismeri a tanítói munka során alkalmazható nevelési-oktatási módszereket
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes a tantárgyi összefüggések szintetikus megfogalmazására
- a környezetismeret tanításának egyedi eljárásrendjét képes alkalmazni a didaktikai speciációk mentén
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli

- támogató tanulási környezetet biztosít

c) attitűdje

- hitelesen felvállalja a környezetismeret tanításának társadalmi kivetülését
- törekszik a szakmai együttműködésre kollegáival
- igényli az önreflexiót, saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- képes a nevelési folyamat elemzésére több párhuzamos szempont érvényesítése mellett

d) autonómiája és felelőssége

- körültekintő a szakmai kérdések végiggondolását, kidolgozását illetően
- a szakmai innováció iránt elkötelezett, az új módszertani kezdeményezésekre felelősen nyitott

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Gyimóthy Gergely, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Süli-Zakar Istvánné, óraadó**

2.) Tantárgy neve: Egészségtan	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 7. félév: 0 ea. +2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): gyermek szakorvos, iskolapszichológus, infektológus, gyógytornász meghívása	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): zárthelyi dolgozat, alkalmazott önálló otthoni feladat, referátumok különböző témakörökből	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Természetismeret tantárgy-pedagógia (2.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az egészség és a betegség, valamint az egészségnevelés és -fejlesztés fogalomkörei A gyermekpopuláció egészségtudatos magatartásának kialakítása A környezet hatása a pszichoszomatikus fejlődésre. A család és társas kapcsolatok harmóniája Szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése Az életmód-kultúra összetevői az egészségtudatos viselkedés formálásában Kockázatkezelés és egészségtudatos magatartás A prevenció jelentősége az egészségmegőrzésben A humánökológia jelenléte, a bioritmus egészségdimenziójában Az életminőség és a társadalom kapcsolatrendszere A pedagógusok egészségnevelő szerepe az általános iskola alsó tagozatában A szabadidős foglalkozások egészségügyi vonatkozásai Az elsősegélynyújtás alapismeretei	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Barabás Katalin: Egészségfejlesztés. Medicina Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9632260340 2. Ewles, Linda – Simluett, Ina: Egészségfejlesztés. Medicina Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 9632425545 3. Hidvégi Tibor: Civilizációs betegségek. SpringMed Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9784639695207 4. Jámbor Gyuláné - Kiss Ferenc: Egészségtan (Testi és lelki egészségünk). Mozaik Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9636973344	
Ajánlott irodalom: 1. Benkő Zsuzsa: Egészségfejlesztési kézikönyv, Mozaik Kiadó, Szeged, 2009. ISBN 9789636975807	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Dési Illés, (szerk.): Népegészségtan. Medicina kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9632411596
3. Kozma Béla: Egészségtan. Comenius Kiadó, Pécs, 2005. ISBN 96324116384
4. Rutnai Ottó: Általános járványtani és közegészségügyi ismeretek. Medicina Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 96324117232
5. Vízvári László: Egészségtan, Műszaki Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789631660265

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri az egészségmegőrzés fontosságát
- ismeri a betegség kialakulásának megelőzését
- tájékozott az életmód kockázatkezelésében
- kezeli a test és a lélek harmóniáját
- birtokában van az élettevékenységek ismeretének

b) képességei

- empátiát tanúsít az egészségkárosodottakkal szemben
- alkalmazza a legújabb tudományos eredményeket
- célzottan irányítja a betegségmegelőzést, szűrőmunkát
- szemlélteti az egészségmegőrzés tárgyspecifikus vonatkozásait
- együttműködik a gyermek családi környezetével

c) attitűdje

- érdeklődést tanúsít a gyermekpopuláció egészségének alakulása iránt
- elhivatott az egészségnevelésben
- ösztönöz az egészségmegtartás fontosságára
- részt vállal az egészséget támogató környezet kialakításában
- elkötelezett a társadalom gyermek-egészségügyi programja iránt

d) autonómiája és felelőssége

- az egészségpotenciált mint humán erőforrást kezeli
- nyomon követi az egészségstratégiákat
- elkötelezett a közösségi kampányok iránt
- javaslatot tesz az iskolai ergonómia tökéletesítésére
- felelősséget érez járványidőszakok esetén

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Nagy Zoltán, főiskolai docens PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Gyimóthy Gergely, adjunktus, PhD**

(3.) Tantárgy neve: Ökológia és környezetvédelem	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 90-10 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa: és óraszám: 8. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): állat-és növénytan szakértő meghívása (diaporáma vetítés) és terepismeret, környezetgazdálkodási szakértő prezentációja (adatokkal), környezetvédelmi szakember ismertetése a NATURA 2000-ről, hatósági szakember előadása az ökológiát és a természetvédelmet keretező törvényi háttérről	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): évközi beszámoló egy ökológiai egység bemutatásáról, a környezettudatos magatartás felmérése egy adott térségben, javaslatok megfogalmazása a klimatikus globalizáció ártalmainak visszafordíthatóságával kapcsolatban	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Természetismeret tantárgy-pedagógia (2.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az ökológia helye, szerepe, tárgya a természettudományok között Az abiotikus és biotikus tényezők kölcsönhatása Az ökoszisztémák rendszergazdálkodása Az anyag és energia körforgásának törvényszerűségei Mutáció, diverzitás, migráció. Populációk és biocönózis - relatív stabilitás Az ember szerepe a biológiai egyensúly megteremtésében A bioszféra környezetközpontú megközelítése A klímaváltozás hatása a fenntarthatóságban A környezettudatos gazdálkodás A biológiai sokszínűség és a gazdasági érdekek szembenállása, veszélyeztetett fajok Az iparosodó biológia és az ökológiai lábnyom	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Mayer József: Bevezetés az ökológiába. Dialóg-Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2003. ISBN 9789639542259 2. Moser Miklós - Pálmai György: A környezetvédelem alapjai. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2006. ISBN 9789631944235	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetsimertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Seregélyes Tibor: Élőhelytípusok és társulások. Kossuth Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9630940043
4. Székely Pál: Ökológia. Natura Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 9632330544

Ajánlott irodalom:

1. Behringer, Wolfgang: A klíma kultúrtörténete. Corvina Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789311364309
2. Horváth Balázs: Ökológiai lábnyom és fenntarthatóság. L' Harmattan Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789634141570
3. Mackay, David J.C.: Fenntartható energia - mellébeszélés nélkül. Tiptotex Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789623795751
4. Szaky, Tom: Hulladék – Tudatosan, UNIO MYSTICA Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 9786158001939

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az alapvető ökológiai folyamatokat
- képes a diszciplínákat biológiai rendszerbe helyezni
- ismeri a populációkban zajló kölcsönhatásokat
- tudja az élő közösségek produkció-biológiai vonatkozásait
- kiigazodik a környezettudatosság útvesztőiben

b) képességei

- ökológiai szemléletben gondolkodik, különös tekintettel a fenntarthatóságra
- rendszerszemléletűen alkalmazza ismereteit
- tudatosan viselkedik a környezetgazdálkodásban
- ismeri a légköri hatások befolyásolhatóságának lehetőségeit
- környezettudatos magatartást tanúsít az emberi beavatkozások alkalmával

c) attitűdje

- elkötelezett a biológiai sokszínűség iránt
- hosszú távon környezettudatosan gondolkodik
- felismeri az egészségre veszélyes környezeti ártalmakat
- kompromisszumot keres az ökológia és az anyagi érdekek között
- szakszerűen kezeli a globális környezeti kihívásokat

d) autonómiája és felelőssége

- lokális cselekvésre nevel a gazdálkodás minden vonatkozásában
- alternatív módszereket alkalmaz a termelésben
- a biológiai védekezést részesíti előnyben a kemikáliákkal szemben
- ökológiai szempontokat érvényesít a környezetgazdálkodásban
- felelősségteljesen cselekszik, ha a környezetkárosítás jeleit észleli

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Nagy Zoltán, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Gyimóthy Gergely, adjunktus, PhD**

Az ismeretkör: A fizikai, kémiai és technikai tudástartalmak ismeretköre

Kredittartománya: 10 kr.

Tantárgyai:

- 1) Fizikai és kémiai alapismeretek
- 2) Technika tantárgy-pedagógia

(1.) Tantárgy neve: Fizikai és kémiai alapismeretek	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): szakirányú médiatartalmak elemzése, szakirányú dialógusban való részvétel képességének gyakorlása	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kísérlet és a mérés jelentősége a modern természettudományokban, az SI mértérendszer Alapvető fizikai és kémiai fogalmak, a periódusos rendszer, keverékek és kémiailag tiszta anyagok Az anyagok kémiai és fizikai tulajdonságai Egyszerűbb kémiai reakciók elemzése Alapvető kémiai jelenségek értelmezése (az oldódás és az égés, a levegő és a víz kémiai vizsgálata) A mindennapok kémiája A mechanikai fogalmak (sebesség, erő, munka, teljesítmény) és jelenségek értelmezése A hőtani alapjelenségek értelmezése (termikus kölcsönhatás típusai és halmazállapotváltozások) Az elektromosságtani és mágneses alapjelenségek értelmezése (elektromos töltés és áram, elektromos mező, vezetők és szigetelők, mágneses indukció, mágneses mező) A 20. század fizikájának alapvető megállapításai az atomfizika és a relativitáselmélet területein	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	
1. Dér János – Radnai Gyula – Soós Károly: Fizikai feladatok I-II. Holnap Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9633466660	
2. Dillard, Clyde R. – Goldberg, David E.: Kémia. Reakciók, szerkezetek, tulajdonságok. Gondolat Kiadó, Budapest, 1982. ISBN 9632807014	
3. Bármely középiskolai fizikai és kémiai tankönyvcsalád	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Fisher, Robert: Hogyan tanítsuk gyerekeinket gondolkodni? Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000. ISBN 9789631625301
2. Náray-Szabó Gábor: Kémia. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789630582407
3. Radnai Gyula: Fizika a felvételi vizsgán. Tankönyvkiadó, Budapest, 1978. ISBN 0659000581059
4. Simonyi Károly: A fizika kultúrtörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632815831
5. Szalay Béla: Fizika. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1982. ISBN 963104680X

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- alapján alkalmas a környezetismeret tárgy oktatására az általános iskolák alsó tagozatán
- tájékozott az alapvető természeti jelenségek körében
- ismeretei kiterjednek a természettudományok panteonjának azokra a jelentős alakjaira, akiknek a munkássága hozzákapcsolható a környezetismeret órákon tanultakhoz
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben

b) képességei

- képes arra, hogy az alapvető természeti jelenségek érzékletes fenomenológiai leírását adja és egzakt fogalmak mentén értelmezze a tapasztalatot
- képes rá, hogy a 6-12 éves korosztály számára érthető nyelven tárja fel a természet titkait
- képes rá, hogy a tárgyerület sajátosságaira támaszkodva elősegítse a rendszeres gondolkodás és az elemzőképesség kialakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- képes a vonatkozó szakirodalom körében eredményesen tájékozódni, valamint értő módon kiválasztani a munkáját támogató források körét
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- munkájának fókuszában a 6-12 éves korosztály fejlődésének a támogatása áll
- az önismeret ébren tartása részeként gyakorolja az önreflexiót, ill. igényli a tevékenységének több szempontú elemzését és értékelését
- a természettudományos ismeretekhez kapcsolható hagyomány-elemek közvetítését munkája részének tekinti

d) autonómiaja és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek személyiségfejlődéséért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldása során
- a lehetőségei körében a hagyományok iránti tiszteletre nevelés által erősíti a társadalmi kohéziót

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

(2.) Tantárgy neve: Technika tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 8
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 1 ea. + 0 gyak., 3. félév: 0 ea. +2 gyak, 4. félév: 0 ea. + 2 gyak., 5. félév: 0 ea. + 2 gyak. <i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</i> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): hospitálás, szakirányú médiatartalom elemzése, szaktantermi gyakorlat	
A számonkérés módja: 2. félév: koll., 3. félév: gyj., 4. félév: gyj., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): az otthon elkészített óratervezetek értékelése, az anyagmegmunkálás során létrehozott munkadarabok értékelése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3., 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A technika alapkategóriái, a technikai alkalmazások különböző területei A tömbszerű, lapos és szálas anyagok A fa, fémek és műanyagok eltérő és közös tulajdonságai, ill. megmunkálásuk A papírok és a textilek Az élelmi anyagok A műszaki kommunikáció, a különböző ábrázolási módok Az energia fogalma A gépek és géprendszerek, a gépek csoportosítására (erőgépek, közlőművek, munkagépek) A lakások ellátórendszerei és a háztartásban előforduló gépek Az anyagok vizsgálatának módjai, megmunkálás eljárásai, a megmunkáláshoz szükséges eszközök (anyagtípusok: képlékeny anyagok, papír, karton, fonál, textil, fa, ill. fémhuzalok és fémlemezek) A ház és a lakás mint komplex rendszer Egy lakóház tervezése, házmodell építése Komplex probléma megoldása (írásbeli és rajzi tervező munkával), majd a probléma megoldására tervezett tárgy elkészítése	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. H. Vass Ildikó: Papírvarázslat. Téka Könyvkiadó, Bp., 1993. ISBN 9632250060 2. Kiss Sándor, Bodoki Zoltán, Bohdaneczky László, Bun Zoltán: Technika. Főiskolai jegyzet. KFRTKF, Debrecen, 2003. (Nincs ISBN) 3. Paturi, Felix R.: A technika krónikája. Officina Nova Könyvek. Magyar Könyvklub, Budapest, 1997. ISBN 9635486111	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Kisházi Veronika: Textiltechnika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993. ISBN 9635137 0
2. Pető Éva: Só-gyurma. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1995. ISBN 9638024658
3. Porkolábné Balogh Katalin: A gyakorlati-technikai problémamegoldás fejlesztése. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1983. ISBN 9630530937
4. Williams, Brian: Tudomány és technika. Elektra Kiadóház, Budapest, 1997. ISBN 9637314652
5. Általános iskolai tankönyvek, munkafüzetek

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- alapján alkalmas a technika és életvitel tárgy oktatására az általános iskolák alsó tagozatán
- a szakirányú tudása összekapcsolódik az anyagok egyszerűbb megmunkálásának, az erre szolgáló eszközöknek és az egyes anyagfajtáknak az ismeretével
- szakirányú tájékozottsága alkalmassá teszi arra, hogy a gyerekeket foglalkoztató, a tananyag határain túlmutató kérdésekben is orientálni tudja őket
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben

b) képességei

- a nevelési és fejlesztési célokat, a megvalósításukat szolgáló részfeladatokat képes a 6-12 éves korosztály személyiségfejlődésének aktuális lépcsőfokához, valamint a szociokulturális környezetükhöz igazítani
- a tevékenységformák gyakorlati jellegéhez igazodó változatos értékelési formákat alkalmaz, ill. belsővé teszi ezeknek az értékelési szempontoknak az alkalmazását a gyerekek részéről
- támogató tanulói környezetet biztosít
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező gyerekek közösségekbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a reá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséget érez és részt vállal a kulturális hagyományok ápolásáért a lehetőségeinek körébe eső területeken, elősegítve ezzel is a társadalmi kohéziót
- felelősséget érez az iránt, hogy az oktatott 6-12 éves korosztályt felvilágosítsa a modern audiovizuális technológiák helyes használatával kapcsolatban

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Nagy Zoltán, főiskolai docens, PhD; Dr. Kiss Sándor, a fizikai tudományok kandidátusa, óraadó; Rinyu Péter, óraadó**

Az ismeretkör: Alapozó anyanyelvi ismeretkör

Kredittartománya: 9 kr.

Tantárgyai:

- 1) Az anyanyelvi alapkompétencia fejlesztése**
- 2) Magyar nyelvtan**

(1.) Tantárgy neve: Az anyanyelvi alapkompétencia fejlesztése	Kreditértéke: 1
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹² : 10-90 (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: 0 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők²(ha vannak): egyéni és csoportos konzultáció, elektronikus tananyag	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³(ha vannak): szövegértést ellenőrző tesztek.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szövegtípusok ismerete. A szó szerinti megértés, az értelmező megértés, a bíráló és kritikai megértés fokozatainak elsajátítása. Információkeresés, lényegkiemelés. Grafikon- és táblázatelemzés. Szövegtömörítés, vázlatkészítés.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> Mező Ferenc: A tanulás stratégiája. Pedellus Novitas Kft., Debrecen, 2002. ISBN 9639216453 Robert Fisher: Hogyan tanítsuk gyermekeinket tanulni? 5. változatlan utányomás, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789631625318	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról: tanulási képességet fejlesztő tréning 12-16 éveseknek. AKGA Junior Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789638328878	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

¹Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A tanító

a) tudása

- felismeri az egyes szövegtípusokat
- tájékozott a tanulási technikák körében
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérési eredményekkel, s azok tükrében tervezi meg a fejlesztési feladatokat
- tisztában van az értékelés szerepével és módszereivel
- biztos szakmai ismeretei vannak a korosztályra vonatkozó tantárgy-pedagógiai lehetőségekről
- rendelkezik ismeretekkel a szöveg makro- és mikroszerkezeti egységeiről
- azonosítani tudja a szövegkohéziós eszközöket

b) képességei

- képes a szövegekből adatokat kiemelni
- képes a szöveg lényegét néhány mondatban megfogalmazni
- képes a szövegrészek tartalmát vázlatpontokba tömöríteni
- képes az egyénre szabott értékelési és fejlesztési módszerek használatára
- képes olyan tanulási környezetet megteremteni, amely támogatja az adott korosztály fejlődését
- képes az információkeresésre a könyvtár és az elektronikus forrásokat alkalmazni
- képes az internetes források kritikus használatára
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránt
- elkötelezett a különböző társadalmi-kulturális környezetből érkező, illetve a sajátos nevelési igényű diákok közösségbe integrálása iránt
- felismeri a szövegértésbeli hiányosságait, és megvan benne az igény szövegértési készségének a fejlesztésére
- a tanultakat alkalmazva gyakorolja az önreflexiót

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a reá bízott gyerekek kulcskompetenciáinak hatékony megalapozásáért
- felelősséget vállal a saját fejlődéséért, belátva azt, hogy a tanítói szak elvégzéséhez a szövegértésének fejlesztése elengedhetetlen feltétel
- felelősen vesz részt a támogató intézményi légkör kialakításában
- a kurzus során kapott feladatokat, ellenőrző teszteket önállóan, saját időbeosztással oldja meg

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kecán Mariann, óraadó, PhD.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

(2.) Tantárgy neve: Magyar nyelvtan	Kreditértéke: 8
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1. félév: 1ea. +1 szem., 2. félév: 1 ea. +1 szem., 3. félév: 1 ea. +1 szem., 4. félév: 1 ea. +1 szem., Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők²(ha vannak):	
A számonkérés módja: 1. félév: gyj., 2. félév: koll., 3. félév: gyj., 4. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³(ha vannak): a 2. és 4. félévben a számonkérés írásbeli és szóbeli vizsgából áll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2., 3. és 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Általános ismeretek a nyelvről Az anyanyelv-elsajátítás és a nyelvi szocializáció kérdései Nyelvhasználati kérdések Az írás és a beszéd viszonya A magyar helyesírás rendszere A beszédhibák A magyar nyelv rendszere (hangtan, szófajtan, alaktan, mondatban, szövegben) A jelentéstan alapvető kérdései	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Jászó Anna, főszerk.: A magyar nyelv könyve. Hetedik, átdolgozott és bővített kiadás. Trezor Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9639088927 2. A magyar helyesírás szabályai. Tizenkettedik kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 9789630596312	
Ajánlott irodalom: 1. Crystal, David: A nyelv enciklopédiája. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9789633894811 2. Kenesei István, szerk.: A nyelv és a nyelvek. Akadémiai Kiadó, Hatodik, javított, bővített kiadás. Budapest, 2012. ISBN 9789630589987 3. Kiefer Ferenc, főszerk.: Magyar nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9630583240 4. Laczkó Krisztina–Mártonfi Attila: Helyesírás. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9789633895412 5. Pethő József: Jelentéstan. Tankönyv a BA-képzés számára. Bölcsész Konzorcium, 2004. ISBN 9639704822	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

¹Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A tanító

a) tudása

- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a magyar nyelv rendszerének minden területéről
- az egyes nyelvi jelenségek elemzését szakszerűen és pontosan végre tudja hajtani
- ismeri a szakterületének legújabb kutatási eredményeit, s azokat a tantervi előírásokkal összhangban be is építi munkájába
- biztos helyesírással, valamint fejlett stílusérzéssel rendelkezik
- tisztában van az értékelés szerepével és módszereivel
- ismeri a tanulási-nevelési környezet szerepét, valamint az inkluzív nevelés lehetőségeit és az adott korosztályban alkalmazható módszereit
- a célok és tartalmak, a tevékenységek és egyéni tanulási utak megtervezésénél figyelembe veszi az adott életkori sajátosságokat
- tisztában van a digitális eszközök írással és helyesírással kapcsolatos képességeivel

b) képességei

- képes a magyar nyelv egyes szintjeinek sajátosságait a magyar nyelv egészének rendszerében értelmezni
- képes az egyes nyelvi jelenségek közötti összefüggéseket a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően megvilágítani
- tudását képes hétköznapi nyelvhasználati problémák kapcsán is alkalmazni
- képes felismerni és elmélyíteni a gyerekek nyelvi érdeklődését
- képes a gyerekek eltérő nyelvhasználati tapasztalatainak és nyelvtani tudásának megfelelően a differenciálásra
- képes a beszédhibával rendelkező gyerekek beszédtechnikai fejlesztésének a támogatására, valamint az elfogadó osztályközösség kialakítására
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi, könyvtári és elektronikus források körét
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- anyanyelvtanítói tevékenységében elkötelezett a 6-12 éves korosztály fejlődésének támogatása iránt
- a nyelvhasználattal kapcsolatos kérdésekben törekszik az elfogadásra, a megértésre, az egyes tanulók eltérő nyelvhasználati háttérének a figyelembe vételére
- fontosnak tartja az osztályközösségekben is a nyelvi tolerancia kialakítását
- minden lehetőséget megragad arra, hogy felszólaljon a nyelvi babonák és a nyelvi megkülönböztetés ellen
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- a magyar nyelv oktatása kapcsán igyekszik előkészíteni és megkönnyíteni más tantárgyak elsajátítását
- a magyar nyelv ügye kapcsán részt vállal az iskolai közéletben
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kenyhercz Róbert, adjunktus, PhD.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

Az ismeretkör: Alapozó irodalmi ismeretkör
Kredittartománya: 12kr.
Tantárgyai:
1) Magyar nyelv és irodalom tantárgy-pedagógia
2) Gyermekirodalom

(1.) Tantárgy neve: Magyar nyelv és irodalom tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 8
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1. félév: 0 ea. +1 szem.; 2. félév: 1 ea. +2 szem.; 3. félév: 1 ea. +2 szem.; 4. félév: 0 ea. +1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők²(ha vannak): interaktív tábla, ppt, óralátogatások, videofelvételek, szemináriumi vizsgálatok, demonstrációk, óraterv- és óravázlat-elemzések.	
A számonkérés módja: 1. félév: gyj.; 2. félév: gyj.; 3. félév: koll.; 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³(ha vannak): feladatlapok, óratervek, diák készítése, összehasonlító vizsgálat, prezentáció.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2., 3., 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A magyar artikulációs bázis jellemzői, kiejtési normák. A helyes beszédlevegés kialakítása, a légzőgyakorlatok fajtái, irányításuk módja, a feladattervezés módszertana. A beszédhangok felosztása, képzési sajátosságai, a helyes hangképzés gyakorlatai (magán- és mássalhangzók artikulációja, időtartama és hangkapcsolatai). A kisiskolások tipikus ejtészibái; korrekciós lehetőségek; fejlesztő gyakorlatok tervezése. Mondat- és szövegfonetikai eszközök /hangszín, hangmagasság, dallam, hangsúly, szünet, ritmus, tempó, hangerő/ alkalmazása a beszédben és a hangos olvasásban. Az előbbiekhöz kapcsolódó gyakorlatformák vezetése és tervezése. Az olvasás tanulásához szükséges alap- és speciális képességek fejlesztése. Az olvasástanítási eljárások típusai; Az olvasás jelrendszerének elsajátítása. Az olvasási képesség fejlesztése. A szövegfeldolgozás alapelvei, modelljei. A különböző szövegtípusok feldolgozásának eltérő sajátosságai. Az írásképesség elsajátításának szakaszai és módszerei; írásgyakorlási módok. A helyesírás tananyaga, a helyesírási ismeretek tanítása; a gyakorlás eljárásai. A nyelvtan tananyaga; a nyelvtani fogalom kialakítása; a gyakorlás módjai. A beszéd és gondolkodás összefüggésének jellemzői. Az iskolába lépő korosztály elhangzó beszédének jellemzői.</p>	

¹Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A beszédtevékenység fejlesztésének lehetőségei a szó, a mondat és a szöveg szintjén.
Az írásbeli szövegalkotás tanítása; a fogalmazási műfajok jellemzői.
Fogalmazási műveletek.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Besir Anna – Gasparicsné Kovács Erzsébet – Koós Ildikó: Az anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája az alsó tagozaton, Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest 2014 ISBN 9789636827946
2. Adamikné Jászó Anna: Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig. Trezor Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9639088536
3. Baloghné dr. Zsoldos Julianna – Csákberényiné dr. Tóth Klára – Imréné dr. Mezey Teodóra – Jagusztinné dr. Újvári Klára, szerk.: A magyar nyelv és irodalom tanítása az alsó tagozatban. Debrecen, KFRTKF, 2006.
4. Tóth Beatrix: Szövegértést fejlesztő gyakorlatok alsó tagozatosok számára. Anyanyelv-pedagógia 2009. 4. szám. <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=217>

Ajánlott irodalom:

1. Bácsi János – Sejtes Györgyi: Didaktikai útmutató a szövegértési feladatlapok összeállításához. Anyanyelv-pedagógia 2009. 4. szám. <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=218>
2. Antalné Szabó Ágnes: A helyesírás-tanítás pedagógiája. *Hungarológiai Közlemények* 2003. 2. szám 19–40. http://ukf.hu.cz/wp-content/uploads/A_Szabo_A_helyesirastan_ped.pdf
3. Antalné Szabó Ágnes: A helyesírási kultúra fejlesztésének régi-új technikái. Anyanyelv-pedagógia 2008. 3-4. szám <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=109>
4. Csákberényiné Tóth Klára – Hajdu Tünde: Az iskolába lépő gyerekek szóbeli szövegalkotásának jellemzői. Anyanyelv-pedagógia 2011. 3. szám <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=332>

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a beszédpercepció és beszédprodukció jellemzőit 6-10 éves korban
- ismeri a beszédtechnika fejlesztésének lehetőségeit
- tájékozott a különböző olvasástanítási módszerek és eljárások jellemzőiben
- tisztában van a szövegértéssel kapcsolatos nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel és a fejlesztés lehetőségeivel
- ismeri a tanulás támogatásának, az önálló tanulásra való felkészítésnek a tudományos és szakmódszertani alapjait, az információkeresésnek és lényegkiemelésnek, valamint a lexikon- és az internethasználatnak a korszerű módszereit
- ismeri a tanulási-nevelési környezet szerepét, valamint az inkluzív nevelés lehetőségeit és az adott korosztályban alkalmazható módszereit
- biztos ismeretei vannak a grammatika (kiemelten a hangtan és szótan) és a helyesírás területén
- ismeri a 6-10 éves korosztály beszédének tudományos kutatásokon alapuló jellemzőit
- figyelembe veszi az adott életkori tanulási sajátosságokat a célok, tartalmak, tevékenységek és egyéni tanulási utak tervezésekor
- tisztában van a tanítandó szövegműfajoknak, a szöveg szerkezetének és a szövegkohézióknak a jellemzőivel, valamint a hibázás és a fejlesztés lehetőségeivel

b) képességei

- képes feladatok és órarészek elemzésére
- képes differenciált munka tervezésére és tanulóközpontú kooperatív eljárások alkalmazására

- a beszédtechnika fejlesztése, a betű olvasni tanítása, a szövegfeldolgozás, az írás, helyesírás és nyelvtan tanítása, valamint a szóbeli és írásbeli szövegalkotás témakörében
- képes feladatsorok összeállítására, óratervezet készítésére az adott témakörökben
  - képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermekek önértékelési képességének alakulását
  - a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és a munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
  - a tanítói kommunikációban összhangot teremteni a tudományos és a tanórai szakterminológia között; a fogalmakat, ismereteket egyszerűsítetten, de pontosan közvetíteni
  - a tanulók előzetes tudását felhasználja
  - algoritmusokat alakít ki és gyakoroltat; a tanóra szakaszait logikusan egymásra építi
  - egyéni eljárásokat alkalmaz a hátrányos tanulók képzésében, felzárkóztatásában, tehetség-gondozásában; képes differenciálni a tanórán
  - alkalmazza/alkalmaztatja a modern információfeldolgozási stratégiákat, technikákat
  - tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-10 éves gyermekek egészséges pszichikus fejlődése iránt
- törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus alkalmazására
- empátikusan s elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhez, segít a megoldáskeresésben
- a tanultakat alkalmazva gyakorolja az önreflexiót

d) autonómiája és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-10 éves gyerekek személyiségfejlődéséért
- munkálkodik az iskolai harmonikus, támogató légkör kialakításában, és felelősséget vállal fenntartásáért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldására
- öntudatosság, önkontroll, tolerancia és előítélet-mentesség jellemzi

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kecán Mariann, óraadó, PhD.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat): Major Enikő, óraadó

(2.) Tantárgy neve: Gyermekirodalom	Kreditértéke: 4 kr
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹² : 70-30 (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: 1. félév: 1ea. +1 szem.; 2. félév: 0 ea. +1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak): ppt-kiselőadás, szövegfeldolgozás.	
A számonkérés módja: 1. félév: koll.; 2. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ³ (ha vannak): szemináriumi dolgozat, olvasónapló.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. és 2. Félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Bevezetés a gyermekirodalomba: A magyar és külföldi gyermekirodalom legfontosabb korszakainak és műveinek vázlatos áttekintése (műfaji, történeti és lélektani szempontok alapján); az életkori sajátságoknak megfelelő olvasmányok csoportosítása, az esztétikai és pedagógiai kritériumok megismerése. A gyermek és a könyv – műfaji jellemzések a népköltészet és a szépirodalom körében. A gyermekirodalom fogalma – az olvasás és elbeszélés, a népköltészet és gyermekirodalom kapcsolata. A gyermekversek világának változása. A gyermekirodalom mint a valóság modellje – a medialitás problémái. A magyar gyermekirodalom klasszikusai (pl. Benedek Elek, Móricz Zsigmond, Móra Ferenc stb.) Gyermekirodalmunk a XX. század második felében (pl. Szabó Lőrinc, Zelk Zoltán, Csoóri Sándor, Kormos István, Tamkó Sirató Károly, Nemes Nagy Ágnes, Weöres Sándor stb.) A kortárs gyermekirodalom és a meseregény: A gyermekirodalom tanításának elméleti és módszertani kérdései. A meseregény fogalma, példái a hazai és a világirodalomban (Milne-étől Lázár Ervinig). Gyermekversek, alkalmi versek, ritmusjátékok. A gyermekkönyv és az illusztráció. Adaptált gyermekirodalmi művek és a kreatív, élményalapú mesevagy versfeldolgozás elméleti és módszertani kérdései. Kortárs gyermekirodalmi szerzők a tankönyvekben és az interneten.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bettelheim, Bruno: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Corvina, Budapest, 1985. ISBN 9789631357271 2. Borbély Sándor, szerk.: Ötven nagyon fontos "gyerekkönyv": műismertetések és műelemzések. Lord Könyvkiadó, Budapest, 1996. ISBN 963 8544422 3. Borbély Sándor–Komáromi Gabriella, szerk.: Kortárs gyerekkönyvek: Műelemzések és műismertetések. Ciceró Könyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 9635393415	

¹Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Komáromi Gabriella, szerk.: Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 9632086104
5. Propp, V. J.: A mese morfológiája. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9633897017

Ajánlott irodalom:

1. Bálint Péter, szerk.: Közelítések a meséhez. Didakt Kiadó, Debrecen, 2003. ISBN 9632062736
2. Bálint Péter—Bódis Zoltán, szerk.: Változatok a gyermeklírára. Didakt Kiadó, Debrecen, 2006. (nincs ISBN)
3. Lovász Andrea: A mai magyar gyermekirodalom időtlen kérdéseiről. Könyv és Nevelés, 2003/2. szám. <http://olvasas.opkm.hu/index.php?menuId=125&action=article&id=425>
4. Pompor Zoltán: A hétfejű szeretet. Hagyomány és újítás Lázár Ervin elbeszélő művészetében, Kiss József Könyvkiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789638737854
5. Varga Emőke: Az illusztráció a teóriában, a kritikában, az oktatásban. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789632365053

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a 6-12 éves gyerekek olvasmányait, az általuk is kibontakoztatható személyiségére vonatkozó tudományos elméleteket, azok szerepét
- ismeri a klasszikus és kortárs gyermekirodalmi műveket és az interpretációjukhoz szükséges elméleti és történeti szakirodalmi munkákat
- rendelkezik azzal az elméleti és módszertani tudással, melyek a gyermekirodalmi művek interpretálását kiegészítik az önreflexióval és a szociokulturális környezet megismerésével
- ismeri a tanulás támogatását, a kulcskompetenciák megalapozását, kibontakoztatását segítő tudományos és szakmódszertani alapokat, a korszerű módszereket és eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét és lehetőségeit
- figyelembe veszi az adott életkori sajátosságokat, ekként valósítja meg a kitűzött célokat, segítve az egyéni tanulási utak tervezését és megvalósítását is

b) képességei

- képes differenciáltan tervezni a gyermekirodalom mediális és kreatív olvasatát, tekintettel a korosztály adottságaira és társadalmi-kulturális környezetére
- épít a gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet teremt
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- képes a nevelési folyamat többi szereplőjével együttműködő elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a korosztály fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- irodalomtanító tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű és fogyatékos gyerekek beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és kreatív alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív csoportmunkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért, melyhez a mese (mint modell és példázat) kiváló alapként szolgálhat

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

Tantárgy neve: Korunk irodalma	Kreditértéke: 4 kr
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 80-20 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 6. félév: 1 ea. + 0 szem.; 7. félév: 1 ea. + 1 szem. <i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: angol)</i> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők²(ha vannak): szövegelemzés, kreatív stílusgyakorlatok.	
A számonkérés módja: 6. félév: koll.; 7. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³(ha vannak): zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. és 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Bevezetés az irodalomtudományba.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Bevezetés az irodalomtudományba: Az irodalomtudomány alapfogalmainak és területeinek áttekintése, történetének és vizsgálati módszereinek, valamint az irodalmi kommunikáció sajátosságainak megismerése. A szóbeliség és írásbeliség, a medialitás kérdései – narrativitás és időbeliség. A kultúra irodalmi diskurzusai, az irodalomszociológia alapjai. Valóság és fikció; recepció és intertextualitás. Irányzattörténeti alapok és modern irodalomelméleti iskolák (strukturizmus, hermeneutika, dekonstrukció). Interkulturalitás és interdiszciplinaritás az irodalomban (pl. a műfajhatárok átlépése, kép és szöveg viszonya stb.). A kultúrákritika modern tendenciái (pl. kisebbségi és genderirodalom, feminista kultúrákritika stb.). Modern magyar irodalom: Az irodalmi (és művészeti) modernség hagyománya (interpretatív dialógus a művészetek és az irodalom között a 19–20. sz. fordulóján). A modernség korszakai, stílusirányzatai, poétikai jegyei, nyelvszemlélete és szubjektumértelmezése. A homo politicus, aestheticus, moralis és ludens irodalmi karakterjegyei, megjelenési formái a magyar irodalomban Adytól Karinthyig). Stílusgyakorlatok és szövegértelmezések. A szimbolizmustól az „egoizmusig” és a posztmodern/késő-modern irodalmi diskurzusokig. A „nyitott mű” elmélete és az irodalom „labirintusai”. Az irodalmi mű adaptációi (intermedialitás, dekonstrukció és konstrukció). A kreatív irodalomértés és irodalomértelmezés módszerei. A kortárs/modern magyar irodalom intézményrendszere és a kanonizáció kérdései.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

¹Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Bókay Antal: Bevezetés az irodalomtudományba. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9633898838
2. Bacsó Béla: A megértés művészete – a művészet megértése. Magvető Kiadó, Budapest, 1989. ISBN 9631416402
3. Hauser Arnold: A művészet és irodalom társadalomtörténete I–II. Gondolat Kiadó, Budapest, 1980. ISBN 9632808096
4. Szegedy-Maszák Mihály: Irodalmi kánonok. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1998. ISBN 9632601238
5. Halász László: Az értelmezés változatai. Csokonai Kiadó, Debrecen, 2000. ISBN 963 2601467

Ajánlott irodalom:

1. Carriere, Jean-Claude – Eco, Umberto: Ne remélje, hogy megszabadul a könyvektől. Európa Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789630789165
2. Eco, Umberto: A rózsza neve. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2002. (Barna Imre fordítása). ISBN 9630772027
3. Kulcsár Szabó Ernő: Beszédmód és horizont. Argumentum Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9634460194
4. Kassák Lajos: Izmusok. Napvilág Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9639350214
5. Szegedy-Maszák Mihály: "Minta a szőnyegen". Balassi Kiadó, Budapest, 1995. ISBN 9635060572

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a kortárs/modern irodalom intézményrendszerét, a művészetközvetítés folyamatát, tisztában van a kanonizáció problémakörével
- tájékozott a modern irodalom nemzeti és európai értékeivel, irányzataival, különbséget tud tenni a nemzeti és világirodalom fogalma között, s integrálni tudja annak értékeit
- ismeri azokat a tudományos elméleteket és módszertani eljárásokat, melyek alkalmasak a rá bízott korosztály befogadó és kreatív szemléletének, illetve személyiségének alakítására
- ismeri azokat a kulcskompetenciákat, a kompetenciajavítás eszközrendszerét, mely az általános iskolai korosztály kortárs irodalmi szövegértését segítik és fejlesztik
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés és a szövegolvasat (értelmezés) területén
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a szaktudományos és tantárgy-pedagógiai alapok lefektetéséhez és megerősítéséhez
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, amikor megtervezi a célokat, tartalmakat és tevékenységeket, illetve az egyéni tanulási utakat

b) képességei

- a kortárs irodalom olvasatának elősegítését – a hozzá kapcsolódó nevelési és fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat – képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni és megvalósítani
- épít a korosztály előzetes tapasztalataira, számít cselekvő részvételére, kreativitására – ez utóbbiakat elősegíti –, képes az irodalom mint fikció és a valóság közötti összefüggések megvilágítására, a paradoxonok feloldására
- képes a közös munkát szakszerűen irányítani elemezni és értékelni
- munkája során kreatív módon alkalmazza a szakmai-tudományos kritériumok alapján megválasztott szakirodalmi, könyvtári és elektronikus forrásokat
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni

- együttműködik a nevelésben-tanításban résztvevő ágensekkel; képes és hajlandó szakmai tapasztalatainak megosztására
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyerekek irodalmi szövegértés (értelmezés és olvasat) segítségével történő személyiség- és világtkép-alakulásának támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- részt vállal a szakmai kutatásokban és innovatív csoportmunkában

d) autonómiája és felelőssége

- hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséget vállal – a kortárs irodalmi alkotások bemutatásának segítségével is – az előítéletek visszaszorításáért, törekszik a társadalmi kohézió erősítésére
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai tanár, dr.habil. PhD

Az ismeretkör: Az ének-zene általános kérdéseinek tanítása

Kredittartománya: 10 kr.

Tantárgyai:

- 1) Zeneismeret
- 2) Ének-zene
- 3) Ének tantárgy-pedagógia

(1.) Tantárgy neve: Zeneismeret	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1., 2., és 3. félév: 0 ea. + 1 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): demonstrációk, videofelvételek, óralátogatások, kreatív gyakorlatok, szemináriumok	
A számonkérés módja: 1., 2. és 3. félév gjy. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): egyéni beszámolók, hangszerjáték, írásbeli dolgozatok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2., 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ritmuselemek és kombinációik: negyed, nyolcadpár, félérték, egész hang és szünetjelek. Magában álló nyolcadérték és nyolcadszünet súlyos és súlytalan helyen. A szinkópa. Az egyenletes lüktetés: kettes – négyes ütemek és belső felépítésük. Az említett elemek alkalmazása, írása, olvasása, felismerése, variált rögtönzése. Dallami ismeretek: a relatív szolmizáció dallamhangjainak és azok relációinak fokozatos elsajátítása. Sorrend: s/m/l/d/r/l/s/f/t/d’/ A különböző jelrendszerek megismerése, elsajátítása: betűjele térben, síkban, kialakuló vonalrendszerben, kézjel, hangjegy, esetleg számjel, színjel. Gyermekdalok, 333. olvasógyakorlatok alapján a relatív szolmizáció rendszerének alkalmazása, kézjelek használata, hallás utáni szolmizálás, jelrendszerekből történő írás. A szolmizációs és abc-s nevek viszonya, a vonalrendszer, G és F kulcsok, változó dó elhelyezés. Elméleti ismeretek: gyermek és népdalok hangkészlet szerinti csoportosítása bichordtól – hexachordig. Az oktávnál kisebb hangterjedelmű hangsorok ismerete. a pentatónia metszetei, különböző móduszai, hangkészlet (hangsor) megállapítása, gyakorlása, előjegyzés 2#, 2b előjegyzési körig. Formai ismeretek: motívum: bi-tri-tetrapódia, ütempár, hangsúlyrend, a gyermekdalok motívumkészlete: 2+2 ütem, 3+3 ütem. Nyitás-zárás, azonosság, hasonlóság, eltérés, visszatérés, kérdés-felelet, ismétlőjel, primo-secondo. Furulyajáték: a hangszer kezelése. Az abszolút rendszer. Hangnevek c’-d’’ között. A hangok elsajátításának sorrendje: a-h-g-f-d-c-c’’-fisz-bé. Gyermekdalok játszása, az érvényben lévő ének-zene tankönyvek 1-2. osztályos anyagából.	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet, Music Trade, Budapest, 2003. „Nincs ISBN”
2. Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében. Budapest, 1996 ISBN 963 655 5888
3. Érvényben lévő általános iskolai ének-zene tankönyvek 1-3. osztály.
4. Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat. Editio Musica, Budapest, 1962. ISMN 979 00800 3741 6
5. Kodály Zoltán: Ötfokú füzetek I-II. Editio Musica, Budapest, 1963. ISMN 979 00800 2809 4

Ajánlott irodalom:

1. Kodály Zoltán-Ádám Jenő: Énekeskönyv 1-3. (Az 1948-as kiadás reprint kiadása). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994. ISBN 963 18 6230 5
2. Forrai Katalin: Ének az óvodában. Editio Musica, Budapest, 1974. ISBN 978 963 415 456 3
3. Forrai Katalin: Európai gyermekdalok I-II. Editio Musica, Budapest, 1966. ISBN 963 346 247 9, 963 346 304 1
4. Szolfézs példatár Alsófok I. (Szerkesztette: J. Irsai Vera). Editio Musica, Budapest, 1953. ISMN 979 00800 0927 7
5. Kodály Zoltán: Kis emberek dalai. Editio Musica, Budapest, 2001. ISMN 979 00800 3678 5

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a szakterület speciális, alapvető ismereteivel
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- megszerzett elméleti tudása rendszerbe szerveződik
- rendelkezik megfelelő zenei alapműveltséggel, a zene iránti fogékonysággal
- rendelkezik megfelelő szakmai szókincs és fogalomhasználattal
- alkalmazni tudja a 6-10 éves életkor követelményeiben elvárható speciális jelrendszereket

b) képességei-

- általános és zenei képességeit és készségeit permanens módon fejleszti a zeneismeret, zenei hallás, zenei interpretáció területén
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- napi élő kapcsolatot tart a gyakorlás egyéni munkájával
- énekhangját tudatosan fejleszti, képzí
- zenei alapismereteit, tanulás-támogató tevékenységét szakember útmutatása szerint alkalmazza
- megszerzett ismereteit képes a gyakorlatban alkalmazni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- nyitott a zenei tevékenység során elsajátított elméleti-gyakorlati kérdések mélyebb megismerésére
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- elfogadja csoportja egyéni jellemzőinek sokféleségét, magatartásukhoz, fejlődési folyamataikhoz adekvátan viszonyul, pozitív attitűdöt képvisel

d) autonómiája és felelőssége

- rendelkezik képesítési szintjének megfelelő szakmai önállósággal
- felelősséget vállal szakmai fejlődéséért
- önállóság, türelem, kitartás, szorgalom jellemzi

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Szabóné Fodor Adrienne, művésztanár

(2.) Tantárgy neve: Ének-zene	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszama: 4. félév: 0 ea. +1 gyak., 5. félév: 0 ea. +1 gyak., 6. félév: 0 ea. +2 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja 4. félév: gyj., 5. félév: gyj., 6. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Zeneismeret (3.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Ritmikai ismeretek: pontozott félérték, nyújtott és éles ritmus, tizenhatod érték és képletei. A már elsajátított ritmuselemek alkalmazása nehezebb kombinációkban. A hármas ütem, a két-négy és háromnegyedes ütemek az új ritmuselemek értékeivel. Váltakozó ütemek és fajtáik. Súlytalan kezdés, negyedméretű lüktetésben, nyolcad felütésnél. Ritmuscsaládok: kanásztánc, volta és duda ritmus.</p> <p>Dallami ismeretek: népdalok, olvasógyakorlatok szolmizált éneklése nehezebb relációkkal, módosított hangokkal, nehezebb ritmus kombinációkban. A diatónia különböző módusjai szolmizálva és hangnévvel. Felismerésük, éneklésük. Kvintváltás és formái: reális-tonális válasz. Modális hangsorok, diatónia, dúr-moll tonalitás.</p> <p>Formai ismeretek: népdalaink formai rendszerezése: A⁵A⁵AA, A⁵B⁵AB, A⁵B⁵C⁵, ABCD, illetve AA⁵A⁵A, -AA⁵BA, -ABBA, -AABA. A népdalok stílus, dallamvonal, forma szerinti rendszerezése, népdalok elemzési szempontjainak ismerete és alkalmazása.</p> <p>Az együtténeklés irányításának alapjai: hangvilla használata, kezdőhang megkeresése, hangadás. Egyöntetű kezdés, tempótartás, ritmikus vezényszavak. A közös éneklés irányítása szolmizációs kézjelekkel. Egyszerű dalok vezetése, karvezetői alapok elsajátítása: avizo, ütősík, testtartás, ütemfajták ütemezése.</p>	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Az érvényben lévő általános iskolai ének-zene tankönyvek (1-4. osztály) 2. Kodály Zoltán-Ádám Jenő: Énekeskönyv 4-6. (Az 1948-as kiadás reprint kiadása). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994. „Nincs ISBN” 3. Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica I-II. ISMN 979 00800 2805 6, 979 00800 2806 3 4. Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok I-II. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 963-19-1972-2 5. Szolfézs példatár Alsófok I. (Szerkesztette: J. Irsai Vera). Editio Musica, Budapest, 1953. ISMN 979 00800 0927 7	
Ajánlott irodalom:	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

1. Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő 1-2. Tankönyv és munkafüzet Romi Suli, Mogyoród, 2007. ISBN 989 963 488 226 8, 989 963 488 227 5
2. Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet, Music Trade, Budapest, 2003. „Nincs ISBN”
3. Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében. Budapest, 1996. ISBN 963 655 5888
4. Forrai Katalin: Európai gyermekdalok I-II. Editio Musica Kiadó, Budapest, 1966. ISBN 963 346 247 9, 963 346 304 1

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri és reprodukálni tudja az 5-10 éves gyermek vokális dalirodalmát
- tudja az eddig tanult zenei ismeretek stíláriis összefüggéseit, képes a szintézis megteremtésére: a tanítandó zeneművekben a dallam, a ritmus, a hangkészlet, a forma egységeinek és a zene egészének megfigyelésére
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- ismeri a tevékenységéhez kapcsolódó adekvát kommunikáció sajátosságait

b) képességei

- képes a zenei élményanyag gyűjtésére és interpretálására
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- képes a zenei ismeretek, készségek fokozatos bővítésére, a zenét egyre inkább értve figyelő és követő tevékenység kialakítására
- képes a zene élményt nyújtó megismertetésére, a sokszínű zenei élmények prezentálására, az aktív muzsikálás, énekléssel
- rendelkezik a permanens művelődés igényével és képességével
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- elfogadja, hogy a tanulás aktív folyamat, a megszerzett szakmai ismereteket képes a gyakorlatban alkalmazni, rendelkezik azokkal a képességekkel, készségekkel, amelyek az önálló szakmai továbbfejlődést lehetővé teszik
- inkluzív, befogadó szemlélettel rendelkezik, nyitott az értékközvetítésre, a problémamegoldásra
- a szakmai pedagógiai, tanulási nehézségek leküzdésében együttműködő

d) autonómiaja és felelőssége

- felelősséget érez saját szakmai öndefiníciójának folyamatos alakításáért és azért a közösségért, ahol zenei tevékenységét kifejti szakmai együttműködések kialakításában és fenntartásában kezdeményező szerepet tölt be
- közös zenei tevékenységek, csoportos játékfoglalkozások megszervezését, programok betanítását, lebonyolítását felelősen vállalja és a szakmai folyamatot irányítja

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Szabóné Fodor Adrienne, művésztanár**

(3.) Tantárgy neve: Ének tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 90-10 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4 és 5. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj; 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Ének-zene (3.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A tantárgy-pedagógia tárgya, feladatai. Az ének-zene tanítás tantervi feladatai és távolabbi céljai. A művészeti nevelés.</p> <p>Az oktatás tartalmát szabályozó alapvető dokumentumok ismerete. A NAT alkalmazása és a tantervek. A tervezőmunka. Tanmenet, tematikus terv készítése. Az órákra történő felkészülés írásbeli formái. A hosszú és rövidtávú felkészülés tennivalóinak elrendezése. Az ének-zenetanítás szakmódszertani alapelvei. Az órák típusai, a különböző órátípusok fázisai. A zenei nevelés fő tevékenységi területei. A vázlat, tervezet készítésének lehetőségei, módjai, didaktikai feladatok szerint. Az órák munkaformái. Hospitálás és tanítási gyakorlat.</p> <p>Az érvényben lévő tankönyvek (1-4 osztály) és a használatba beilleszthető segédanyagok ismerete. A tananyag elrendezése.</p> <p>Az iskolai zenei nevelés előzményei. Az óvodai zenei követelményei, képességfejlesztő feladatai és módszerei. Az ismeretszerzés előkészítése. az előkészítő időszak feladatai.</p> <p>A daltanítás módozatai: hallás utáni és jelrendszerről történő daltanítás.</p> <p>Zenei ismeretszerzés. és a megismerés fázisai.</p> <p>Ritmuselemek, ritmusképletek tanítása, ritmikai ismeretek kialakításának feltételei, az érvényben lévő követelmények figyelembevételével:</p> <p>A metrum tanítása, a tanítás általános menete, ritmus-metrum tanításának ajánlott sorrendje. Az ütemfajták tanítása.</p> <p>Dallami ismeretek kialakításának feltételei, a szolmizációs dallamhangok tanításának sorrendje. Az új hangok megismerésének módozatai.</p> <p>A készségfejlesztés főbb területei, szintjei. A gyakorlás.</p> <p>Az éneklési készség fejlesztése, helyes éneklési szokások kialakítása. Az alapvető énektechnikai feladatok elsajátítása, a leggyakoribb intonációs és énektechnikai hibák javítása.</p> <p>A ritmikai készségek fejlesztése. Ritmikai automatizmusok kialakítása.</p> <p>A dallamhallási készség fejlesztése. Az új hang gyakorlása és beépítése a tanultak rendszerébe.</p> <p>Zenei ismeretek alkalmazása: lejegyzés, írás-olvasás, zenei alkotótevékenység.</p> <p>A zenehallgatás célja, feladata, helye, fejlesztő szerepe. A zenehallgatási anyag kiválasztása, feldolgozásának lépései. Az értő zenehallgatás, a figyelem irányításának szempontjai. Befogadói kompetenciák fejlesztése.</p>	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A Kodály koncepció előzményei, kialakulása és alkalmazása az ének-zeneoktatásban.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Osvay Károlyné: Az ének-zene tanítás módszertana. Krúdy Kiadó, Nyíregyháza, 2007. ISBN 9789638759948
2. Pappné Vencsellői Klára: Ének tantárgypedagógia. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2007. ISBN 9639612510
3. Az ének-zene tantárgypedagógiája. (Szerkesztette: Réti Anna-Döbrössy János), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789633120965.
4. Kis Jenőné: Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában. Tárogató Kiadó, Budapest, 1994. ISBN 9638491523
5. Györgyiné Koncz Judit: Az énektanítás alapjai. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789638781154

Ajánlott irodalom:

1. Szemelvénygyűjtemény az ének-zene tantárgypedagógiához. (Összeállította: Kis Jenőné), CSVMTF kiadója, Kaposvár, 1998. ISBN 14185008
2. Oroszné Tornyai Lilla: Énektanítói alapismeretek. Tanítóképző Főiskola, Kecskemét, 1998. „Nincs ISBN”
3. Csillagné Gál Judit-Kerecsényi László: Ének-zene tanítás az alsó tagozatban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994. „Nincs ISBN”
4. Forrai Katalin: Az óvodai nevelésről. Kodály Szeminárium, Kecskemét, 1972. „Nincs ISBN”
5. Szarkáné Horváth Valéria: Az óvodai ének-zene foglalkozások módszertana. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, ISBN 9631889416

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a személyiség kognitív, szociális és személyes kompetenciáinak fejlesztését megalapozó szaktudományos és módszertani ismeretekkel
- ismeri a tevékenységéhez kapcsolódó adekvát kommunikáció sajátosságait
- ismeri a személyiségfejlődés és fejlesztés pszichológiai tényezőit, a különböző életkorú gyermekek alapvető sajátosságait
- rendelkezik a tudományterület szakirodalmában való alapvető tájékozottsággal
- alapvető ismeretei vannak a 6-10 éves életkor tanulási folyamatainak törvényszerűségeiről, jellemzőiről
- tisztában van az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kompetenciákkal és ezek fejlődését támogató eljárásokkal
- tisztában van a tanulási környezet meghatározó szerepével, a tanulásszervezés pedagógiai, pszichológiai sajátosságaival
- ismeri a tanulást támogató különböző stratégiákat, módszereket, azok kiválasztásnak alkalmazásának szempontjait, lehetőségeit

b) képességei

- képes az ismeretek önálló kritikus feldolgozására, a módszertani, pedagógiai folyamatok elemzésére
- képes változatos egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását

- képes megszerzett elméleti ismereteit pedagógiai gyakorlatában az egyén/osztály/korosztályjellemzőit és sajátosságait figyelembe véve kezdetben támogatással, majd egyre nagyobb szakmai önállósággal alkalmazni
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- igénye van a folyamatos elemzésre- értékelésre
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- nyitott az eredmények és körülmények figyelembe vételével terveinek, elképzeléseinek módosítására
- nyitott az újabb szakmai ismeretek, módszerek, kultúrtörténeti tartalmak befogadására és alkalmazására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenysége során törekszik az együttműködésre, kölcsönösségre, kezdeményező, mérlegeli a sokoldalú módszertani megközelítés lehetőségét

d) autonómiája és felelőssége

- tudatosan képviseli a zenei nevelés módszertani kultúráját és felelősséget vállal annak fejlődéséért és megőrzéséért
- egyre nagyobb önállósággal gondolkodik szakmai kérdésekről, módszertani problémákról, tevékenységét szakmai kíváncsiság és önfejlődés jellemzi
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Szabóné Fodor Adrienne, művésztanár**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Az ismeretkör: Vizuális nevelés és tantárgy-pedagógia

Kredittartománya: 10

Tantárgyai:

- 1) Rajz és vizuális nevelés**
- 2) Rajz tantárgy-pedagógia**

(1.) Tantárgy neve: Rajz és vizuális nevelés	Kreditértéke: 7
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”^{1,2}: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1., 2., és 3 félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): fotó dokumentáció, prezentáció, projekt munka	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): fotó dokumentáció, prezentáció, projekt munka	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2. és 3.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A vizuális kultúra jórészt gyakorlati megközelítése A gyakorlatra ható fontosabb elméleti kérdések megismerése A hagyományos vizuális ábrázolás technikáinak elsajátítása A vizuális ábrázolások módszereinek alkalmazása és ezek vonzata a gyermekek ábrázolásaiban A feladatok egyéni és/vagy kollektív megoldása és kivitelezése Kor-specifikus ábrázolások Kreatív kísérletezés Prezentációs megoldások	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Barsay Jenő, Művészeti Anatómia, <i>Corvina Könyvkiadó</i>, Budapest, 2008, ISBN 9789631356991 2. E. H. Gombrich: A művészet története, Glória Kiadó, Budapest, 2002, ISBN 9639283649 3. Rudolf Arnheim, A Vizuális Élmény, <i>Aldus Könyvkiadó</i>, Budapest, 2005, ISBN 9789632172835 4. Szőnyi István, A képzőművészet iskolája, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1979, ISBN 9633361826 5. Johannes Itten, A színek művészete, Göncöl Kiadó, Budapest, 2016, ISBN 9789639183186	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Csikszentmihályi Mihály, *Kreativitás - A flow és a felfedezés, avagy a találékonyság pszichológiája*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014, ISBN 9789630587464
2. K. G. Jung, *Az ember és szimbólumai*, Göncöl kiadó, Budapest, 2000, ISBN 9789639183230
3. *Kreativitási gyakorlatok, fafej, indigó*, Erdély Miklós művészetpedagógiai tevékenysége 1975-1986, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2007, ISBN 9639567818
4. Martin Heidegger, *A műalkotás eredete*, Európa kiadó, Budapest, 1988, ISBN 9630745488

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.

Ismeri a művészeti nevelés szerepét.

Az adott életkori sajátosságok figyelembevételével ismeri a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésének és megvalósításának útját.

Ismeri a vizuális ábrázolás alapelemeit

Ismeri a hagyományos művészet általános eszközeit.

Ismeri a korszerű alkotó és prezentációs technikákat

b) képességei

A művészeti nevelési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.

Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.

Támogató tanulási környezetet biztosít.

Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.

Képes a képi információ objektív megítélésére.

Képes a vizuális ábrázolások primér illetve kor-specifikus elemzésére.

Képes a korszerű alkotó és prezentációs technikák alkalmazására.

c) attitűdje

Tevékenységét a gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.

Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

Konstruktív módon megváltozik a műalkotásokhoz, illetve általában az egyéb alkotási folyamatokhoz való viszonya.

Pozitívan változik az önértékelése.

Kreativitása utat talál és fejlődik.

d) autonómiája és felelőssége

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a művészeti hagyományok ápolásáért, ennek szociális vonzatáért és a kommunikáció elősegítéséért.

Elősegíti a felelősségteljes gondolkodást és értékítéletet.

Megerősíti az autonóm döntéshozás képességét.

Támogatja a progresszív és konstruktív szociális együttműködést.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) Imreh Sándor, tanársegéd

(2.) Tantárgy neve: Rajz tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 80-20 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám: 4. félév 1 ea. + 1 szem. és 5. félév: 1 ea. + 0 szem	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj. és 5. félév: koll.	
Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): gyermekrajz elemzések	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Rajz és vizuális nevelés	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A rajzórák tervezésének elvi és módszertani megközelítése. Feladatsorok összeállítása, a rajzórák rajzos és szöveges tervezése. A gyermeki ábrázolás alakulásának, változásának megismerése a kezdetektől 12 éves korig, a gyermekrajzok elemzésének gyakorlatával együtt. A gyermeki kreativitás sajátosságainak megismerése, annak hosszú távú megőrzésével. Az elmélet és gyakorlat összhangja, mely tervező és szervező munkában realizálódik adott tanítási egységekre bontva.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bakos T.—Bálványos H.—Preisinger Zs.—Sándor Zs.: A vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Budapest, 1998. ISBN 9635063229 2. Feuer Mária: A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9630577321 3. Szalontai György: Vizuális nevelés. Tárogató Kiadó, Budapest, 1994. ISBN 9638491345 4. Vass Zoltán, A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai, Flaccus Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 9786155278136	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gerő Zsuzsa: A gyermekrajzok esztétikuma. Flaccus, Budapest, 2007. ISBN 9639412139 2. Soltra Elemér: A rajz tanítása. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN 9631817385 3. Vass Zoltán: Formai – szerkezeti rajzelemzés. Flaccus Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639412545	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
A tanító	
a) tudása	
Ismerje a 6-12 éves gyerekek vizuális kifejezőeszköz-készletét, mely adekvát kreativitásuk sajátosságaival és világlátásukkal Ismerje a rajz tanításának szakmódszertani alapjait Tudja a gyakorlatba áttenni módszertani ismereteit, az alapfokú oktatás első hat évében alkalmazható korszerű eszközök és módszerek alkalmazásával Ismerje a gyermeki kreativitás életkorral változó sajátosságait, ezek figyelembevételével tudja tervezni a vizuális ismeretek átadását, és a gyermeki teljesítmények értékelését	
b) képességei	
Legyen képes - biztos szakmai ismeretek birtokában - az 1-4 évfolyamon a nevelési fejlesztési célokat és feladatokat a gyermekek személyiségére differenciáltan tervezni, főbb tekintettel eltérő szociokulturális környezetük főbb jellemezőire	

Tantárgy-pedagógia módszertani ismereteinek alkalmazásában képes a megfelelő módszerek kiválasztására, különös tekintettel a változatos és egyénre szabott értékelési módszerekre, amelyek elősegítik a gyermek önértékelési képességeinek kialakítását

Legyen képes tanórák tervezésére és szervezésére, amelyek támogató tanulási környezetet biztosítanak
Legyen képes összekapcsolni az egyes feladattípusokat, azokat folyamatba rendezni összefüggő rendszerbe állítva, szakmai-tudományos kritériumokat is érvényesítve, a szakirodalmi források körét folyamatosan szélesítve közben

c) attitűdje

Alakuljon ki elkötelezettsége az önreflexív kontrollra a vizuális ismeretek átadásában

Nyitott az esztétikai érzékenység fejlesztésében felmerülő új elméletek és módszerek, kommunikációs technológiák iránt

Feltétel nélkül nyitott - a rajz tanításán keresztül - a gyermek és a világ előítéletektől mentes szemléletére

d) autonómiája és felelőssége

Legyen tisztában a rajzórák szerkezeti egységeivel, az egyes elemek hierarchiába rendezésével, ezen keresztül intézménye küldetésért vállalva felelősséget

Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves korú gyermekek kulcskompetenciáinak hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért

Önállóan tervezzen feladatsorokat rajzos-szöveges formában, anyaggyűjtéssel előkészítve, a gyermeki ábrázolás alakulásának-változásának ismeretében, ezzel felelősséggel vesz részt intézményében a hatékony oktató-nevelő munkában, a harmonikus, támogató légkör kialakításában

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Imreh Sándor, tanársegéd

Az ismeretkör: Testnevelés tantárgy-pedagógiai kérdések az iskolai gyakorlatban

Kredittartománya: 10 kr.

Tantárgyai:

1) Testnevelés tantárgy-pedagógia

2) Prevenció és testkultúra

(1.) Tantárgy neve: Testnevelés tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 8
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1. félév: 0 ea. + 2 gyak., 2 félév: 0 ea. + 2 gyak., 3 félév: 1 ea.+ 1 gyak., 4 félév: 0 ea. + 1 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők²: Óralátogatások, videofelvételek-sportversenyek megtekintése, demonstrációk.	
A számonkérés módja: 1. félév: gyj, 2. félév: gyj, 3. félév: koll., 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): Kötelezően előírt gyakorlatok bemutatása, mikrotanítások, szemináriumi dolgozat.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2., 3. és 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Rend- és természetes gyakorlatok csoportosítása. A torna mozgásanyagának felosztása. Szabadgyakorlatok vezetésének módszertana. Kézi szergyakorlatok módszertana. Hely- és helyzetváltoztató és manipulatív természetes mozgásformák. A gimnasztika szaknyelve, a rajzírás szabályai és jelrendszere. Torna és atlétikus mozgásanyag előkészítő és rávezető gyakorlatai. Testnevelési játékok oktatásmódszertana. Ügyességfejlesztő labdagyakorlatok. Játékos képességfejlesztés. Sportjátékokat előkészítő testnevelési játékok. Motoros képességek és azok fejlesztésének módszertana. Testnevelési tanterv. Tanmenet készítésének alapelvei. Óravázlat, óratervezet. Differenciálási lehetőségek a testnevelésben. Testnevelés óra típusai, a testnevelésben alkalmazott módszerek. Foglalkoztatási formák a testnevelésben. Mozgásfejlődés sajátosságai. Mozgáskészség kialakítása. Mozgáskészség kialakítása.	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A mozgás szerkezete.

Mikrotanítások.

Biztonság, baleset-megelőzés és elsősegély-nyújtási alapismeretek.

Relaxációs alapismeretek.

A természetes mozgásformák alkalmazása, gyakorlása és továbbfejlesztése torna,- atlétikai és sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladataiban.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Derzsy Béla: A gimnasztika alapjai, Fit-forma Wellnes Kft, Budapest, 2006. ISBN 9632147316
2. Rétsági Erzsébet: A testnevelés tantárgy-pedagógiája, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2004. ISBN 9639310366
3. Dr. Arday László: A testnevelés tanítása. Tanítói kézikönyv alsó tagozatos pedagógusok számára. Korona Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9639191043
4. Becsy-Esküdtné: Mozgásos játékok és oktatásuk. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994. (NINCS ISBN)
5. Király Tibor szerk. (2001): A testnevelés-tanítás módszertana tanítók részére, Dialóg Campus kiadó, Budapest-Pécs, 2001. ISBN 963912313x

Ajánlott irodalom:

1. Nádasi Lajos: Ügyességfejlesztő labdagyakorlatok, Debrecen: Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, 2001. (NINCS ISBN)
2. Pásztori Attila – Rákos Etelka: Iskolai és népi játékok; Sportjátékok 1. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. ISBN 9631889254
3. Horváth Tihamér: Testnevelés kézikönyv az általános iskola 1-2. osztály számára. Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2005. ISBN 9634642667
4. Horváth Tihamér: Testnevelés kézikönyv az általános iskola 3-4. osztály számára. Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2005. ISBN 9634642705

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a testkultúrális műveltség megszerzéséhez, az egészség, a testi- lelki teljesítőképesség fejlesztéséhez, fokozásához és megőrzéséhez szükséges ismereteket, elveket és módszereket
- tájékozott a 6-12 éves gyerekek testnevelési játékokon keresztül történő személyiségfejlődésében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének szakaszait és azok fejlődési fokozatait
- felismeri a személyiségfejlődés zavarait és azok összefüggésrendszerét
- ismeri a tanítói munka során alkalmazható nevelési módszereket
- rendelkezik a megfelelő eljárások alkalmazásához szükséges módszertani tudással
- felismeri a testgyakorlatok végrehajtásában a technikai hibákat és rendelkezik a megfelelő javító eljárások alkalmazásához szükséges módszertani tudással
- felismeri a kortárs csoportok nevelő erejét
- ismeri a mindennapos testnevelés fontosságát
- ismeri a balesetvédelmi előírásokat
- tisztában van az értékelés módszereivel és funkcióival

b) képességei

- képes a preventív és egészségtudatos szokások fejlesztésére
- képes az alsó tagozatban testnevelési óra tervezésére, képességek fejlesztésére, készségek kialakítására
- képes a jó hangulatú és biztonságos környezet megteremtésére

- képes élménygazdag órák tartására
- képes az elméleti és gyakorlati ismeretek átszármasztására
- képes a testnevelési és sportági tevékenységhez kötődő ismeretek fejlesztésére
- megtervezi a differenciálási lehetőségeket
- képes döntéseket megfogalmazni
- képes hozzájárulni az érzelmi és akarati tényezők fejlesztéséhez
- képes a testnevelési játékok során nevelési helyzetek megoldására, motivációra
- képes motiválni a 6-12 éves gyermekeket

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyermekek egészséges testi fejlődése iránt
- törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus elsajátítására, alkalmazására
- empatikusan és elfogadóan viszonyul a testnevelésben gyengébben teljesítőkhöz, segít a megoldáskeresésben
- elkötelezett a különböző társadalmi rétegből származó 6-12 éves gyerekek beilleszkedésének támogatásában
- fontosnak tarja munkájának elemzését, értékelését
- nyitott az új megoldásokra

d) autonómiaja és felelőssége

- felelősséget vállal a saját illetve a tanulói csoport munkájáért
- a testnevelés szakmai nézeteit felelősséggel vállalja
- életmódmintát mutat a 6-12 éves gyerekeknek
- felelősséget vállal a Fair play szellemének biztosításában
- felelősséget vállal a 6-12 éves korosztály szenzitív időszakainak megfelelő fejlődéséért
- felelősséget vállal az intézményi sportprogramok lebonyolításában
- felelősségteljesen biztosítja az oktatás során a Fair play szellemét

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Pinczés Tamás, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Tóth Csaba, testnevelő tanár**

(1.) Tantárgy neve: Prevenció és testkultúra	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. félév: 0 ea. + 1 gyak., 5 félév: 0 ea. + 1 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): Óralátogatások, videofelvételek, demonstrációk	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj., 5 félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): Kötelezően előírt gyakorlatok bemutatása, dolgozat.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4-5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Testnevelés tantárgy-pedagógia (3.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A biomechanikailag helyes testtartás megismerése. Főbb gerincdeformitások (Lapos hát, Lordozis, Kifozis, Scoliozis, Torcicullis) felismerése, megelőző és javító gyakorlatok. Mellkasdeformitások felismerése, megelőző és javító gyakorlatai. Láb boltozatának elváltozásai, megelőző és javító gyakorlatai. Az úszásoktatás szerepe és fontossága az iskolai testnevelésben. Vízhez szoktatás módszertana. A vízi- és testnevelési játékok oktatás módszertani elemeinek elsajátítása. Két úszásnem technikájának megismerése és oktatásmódszertana (a mindenkori kerettanterv szerint).	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Báthori Anna Zsuzsanna: A mozgásszervi betegségeket megelőző gyakorlatok és a gyakorlás speciális feladatai. Otter-Nodus Kiadó, Veszprém, 2004. ISBN 9634413552 2. Báthori Anna Zsuzsanna – Pesáné Nagy Katalin: Lábterápia. Flaccus Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789639412224 3. Tóth Ákos: Az úszás tankönyve, Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi kar, Budapest, 2008. ISBN 9789637166945 4. Dr. Tóvári Ferenc - Dr. Prisztóka Gyöngyvér: Az úszómozgások oktatásának gyakorlati lehetőségei és módszertana. Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar, Sporttudományi és Testnevelési Intézet, Pécs (2015). ISBN 9789636428433	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
A tanító a) tudása	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének szakaszait és azok fejlődési fokozatait
- ismeri a biomechanikailag helyes testtartást
- ismeri a pedagógusi pályán alkalmazható nevelési módszereket
- felismeri az úszás technikai hibáit
- rendelkezik azokkal a módszertani ismeretekkel, amelyekkel képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével célok, tartalmak és tevékenységek megvalósítására
- tájékozott a testkulturális műveltség megszerzésében
- tisztában van az értékelés módszereivel és funkcióival
- felismeri a helytelen testtartást és azok javítására szolgáló gyakorlatok technikai hibáit
- tisztában van a másodlagos szociális közeg kiemelt szerepével
- felismeri a személyiségfejlődés zavarait és azok összefüggésrendszerét
- ismeri a balesetvédelmi előírásokat
- ismeri a mindennapos testnevelés fontosságát

b) képességei

- képes a 6-12 éves gyerekek számára nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat tervezni (differenciáltan)
- képes jó hangulatú és biztonságos környezet megteremtésére
- képes objektív értékelési rendszer kialakítására
- képes a testnevelési és sportági tevékenységhez kötődő ismeretek fejlesztésére
- képes egy ismeretlen téma szakirodalmi háttérének a feltárására
- képes nevelési módszereivel a 6-12 éves gyerekek egészségfejlesztését megvalósítani
- képes a szülőkkel pozitív kapcsolat kiépítésére
- képes együttműködni a szakemberekkel a prevenció (elsődleges, másodlagos) elősegítésének érdekében
- képes hozzájárulni az érzelmi és akarati tényezők fejlesztéséhez
- képes döntéseket megfogalmazni

c) attitűdje

- elhivatott a 6-12 éves korosztály egészségmagatartás mintájának a kialakításában
- elkötelezett a különböző társadalmi rétegből származó 6-12 éves gyerekek beilleszkedésének támogatásában
- a gyakorlatok bemutatásával emeli a gyermekek belső motivációs szintjét
- fontosnak tarja munkájának elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával kapcsolatos új elméletek és módszerek megismerésére, alkalmazására
- törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus elsajátítására

d) autonómiaja és felelőssége

- felelősséget vállal a 6-12 éves korosztály szenzitív időszakainak megfelelő fejlődéséért
- felelősséget vállal az intézményi sportprogramok lebonyolításában
- a testnevelés szakmai nézeteit felelősséggel vállalja
- hivatástudattal rendelkezik
- életmódmintát mutat az úszáson és a gerinctornán keresztül
- felelősségteljesen biztosítja az oktatás során a Fair play szellemét

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Pinczés Tamás, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Tóth Csaba, testnevelő tanár

II. Kötelezően választható tárgyak

Az ismeretkör: Angol pedagógiai szaknyelv

Kredittartománya: 12 kr.

Tantárgyai:

- 1) Angol nyelvi alapozó
- 2) Angol pedagógiai szaknyelv

(1.) Tantárgy neve: Angol nyelvi alapozó	Kreditértéke: 6 kr.
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1., 2. és 3. félév: 0 ea. + 2 szem. Nyelve: angol Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak):	
A számonkérés módja: 1., 2. és 3. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szóbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2., 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

Ismeretanyag:

A kurzus a hallgatók korábban megszerzett angol nyelvtudását rendszerezi, és arra építve meghatározott témakörökben fejleszti a hallgatók szókincsét és nyelvtani ismereteit és kommunikatív készségeit (hallás utáni értés, olvasott szöveg megértése, beszéd- és íráskészség).

1. Angol nyelvi alapozó képzés 1:

Témakörök: bemutatkozás, személyiségjegyek, szabadidő, sportolás, városi és vidéki élet.

Nyelvtan: egyszerű jelen, folyamatos jelen, egyszerű múlt folyamatos múlt, mennyiségi kifejezések, névelők, melléknév-fokozás, hasonlító szerkezetek.

2. Angol nyelvi alapozó képzés 2:

Témakörök: útbaigazítás, mozi, film, kultúrák találkozása, bevásárlás, eligazodás az üzletek világában.

Nyelvtan: befejezett jelen és egyszerű múlt idők, feltételes mód különböző típusai, segédigék (*must, mustn't, needn't*)

3. Angol nyelvi alapozó képzés 3:

Témakörök: technikai eszközök, internet-használat, globális jelenségek.

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Nyelvtan: befejezett múlt idő, függő beszéd, szenvedő szerkezet, segédigék (*may, can, can't, could, couldn't*)

Kialakítandó kompetenciák:

A hallgatók képesek valós élethelyzetekben (ismerkedés, bemutatkozás, meghívás, jegyvásárlás, üzleti vásárlás) komplex nyelvtudásukat adekvát módon használni, megérteni másokat és megértetni magukat írásban és szóban.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező Irodalom:

1. Falla, Tim – Davies, Paul A.: Solutions. Pre- Intermediate. Student's Book. Oxford University Press, Oxford, 2007.

Ajánlott Irodalom:

1. Falla, Tim – Davies, Paul A.: Solutions. Pre- Intermediate. Workbook. Oxford University Press, Oxford, 2008.
2. John Eastwood: Oxford Practice Grammar (OUP, 1992.)
3. L.G. Alexander: Longman English Grammar Practice (Longman, 1990.)
4. Murphy, Raymond: Essential English Grammar In Use. (Cambridge University Press, Cambridge, 1990.)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- nyelvtudása megfelelő ahhoz, hogy mind a hétköznapi kommunikációban, mind szakmai területeken megfelelő szinten befogadjon ismereteket és közvetítse azokat
- ismeri a tanító idegen nyelvi munkájának összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az angol-szász kultúrkör értékeinek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek idegen nyelvi fejlődését vizsgáló tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél az idegen nyelvformálódásában betöltött szerepét kiváltképp az angol nyelv tekintetében
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri az idegennyelv-tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az idegen nyelv tanításában az első hat iskolaévben

b) képességei

- képes szakmai témák megfelelő szintű befogadására és prezentálására angol nyelven
- képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni a különböző nevelési igényű gyermekek vonatkozásában
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a tanítói munkájához szükséges angol nyelvű szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon használja
- a gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni

- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni

c) attitűdje

- elkötelezett nyelvtudása fejlesztése iránt
- érdeklődéssel fordul az angol nyelven elérhető szakmai anyagok felé, nyelvtudását szakmai tudásának fejlesztésére használja
- hatáskörébe tartozó tevékenysége inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására, illetve az angol-szász kultúrkör megismertetésére
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- a munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között
- önállóan dönt
- az angolszász kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Kőszeghy Attila (főiskolai tanársegéd)**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Csillag Andrea (főiskolai docens, PhD), Dr. Gaál-Szabó Péter (főiskolai tanár, dr. habil., PhD), Dr. Ittész Gábor, (egyetemi docens), Szirmai Erika (nyelvtanár)**

(2.) Tantárgy neve: Angol pedagógiai szaknyelv	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4., 5. és 6. félév: 0 ea, + 2 szem. Nyelve: angol Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 4., 5. és 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ szóbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat, ppt-s beszámoló, esszéírás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5., 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Angol nyelvi alapozó	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<ul style="list-style-type: none"> - Világok, kultúrák, pedagógiák: az európai neveléstörténet néhány főbb állomása, kitekintés a világ pedagógiai rendszereibe és iskolatípusaiba - Aktuális pedagógiai kihívások: mérés, értékelés, integrálás, inklúzió - A pedagógia társadalmi kontextusai: kétnyelvűség, interkulturalitás, sajátos nevelési igények, tehetséggondozás, migráció, felnőttoktatás - Aktuális pedagógiai iskolák, pl., Waldorf, De Bono, Montessori, Don Bosco	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Callahan, J.F. és Clark, L.H. Teaching in the Middle and Secondary Schools. Macmillan Publishing Company, New York, London, 1988. ISBN 0023182105 2. Guthrie, J. W. Encyclopedia of Education. Macmillan Reference USA, New York, 2003.(eBook) 3. Payne, W.H. és Compayré, G. History of Pedagogy. J.S. Cushing & Co. Printers, Boston, 2012. (nincs ISBN) 4. Sifuna, D. és Otiende, J. An Introductory History of Education. University of Nairobi Press, 2006. ISBN 9789966846303	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kornbeck, J. és Jensen N.R. (szerk.) The Diversity of Social Pedagogy in Europe. Europaischer Hochschulverlag GmbH & Co. Bremen, 2009. ISBN 9783941482340	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
A tanító a) tudása	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

- rendelkezik olyan elméleti és módszertani tudással, amely lehetővé teszi az angol pedagógiai szaknyelv további megismerését
- ismeri az angol pedagógiai szaknyelv bővítésének, átadásának, az ezekhez kapcsolódó kulcskompetenciák megalapozásának tudományos és szakmódszertani alapjait
- az angol pedagógiai szaknyelv tekintetében magas szintű angol nyelvi kompetenciákkal rendelkezik
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az idegennyelv oktatása terén az első hat iskolaévben

b) képességei

- az angol pedagógiai szaknyelv segítségével képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- az angol pedagógiai szaknyelv segítségével képes megválasztani a szakirodalmi források körét
- az angol pedagógiai szaknyelv használata és fejlesztése során képes a tevékenységére szakszerűen reflektálni
- támogató tanulási környezetet biztosít
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására az idegennyelvi órán

c) attitűdje

- elkötelezett nyelvtudása fejlesztése iránt; érdeklődéssel fordul az angol nyelven elérhető szakmai anyagok felé, nyelvtudását szakmai tudásának fejlesztésére használja
- az angol pedagógiai szaknyelv fejlesztése során célja, hogy a tevékenysége befogadó szemléletet képviseljen, és törekedjen az angol kulturális hagyományok tiszteletben tartására.
- igényli az innovatív közös munkában való részvételt, és nyitott az angol pedagógiai szaknyelvvél összefüggő új elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására
- fontos számára a különböző kulturális és szociális háttérrel rendelkező tanulók közösséggé szervezése, valamint a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítése
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért és kibontakoztatásáért
- az angol-szász kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Kőszeghy Attila (főiskolai tanársegéd)

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Csillag Andrea (főiskolai docens, PhD), Dr. Gaál-Szabó Péter (főiskolai tanár, dr. habil., PhD), Dr. Ittész Gábor, (egyetemi docens), Szirmai Erika (nyelvtanár)

Az ismeretkör: Német pedagógiai szaknyelv

Kredittartománya: 12 kredit

Tantárgyai:

- 1) Német nyelvi alapozó
- 2) Német pedagógiai szaknyelv

(1.) Tantárgy neve: Német nyelvi alapozó	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 1., 2. és 3. félév: 0 ea. + 2 szem. Nyelve: német Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 1., 2. és 3. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): zárthelyi dolgozat, szóbeli beszámoló, esszé	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2., 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

Ismeretanyag:

A hallgató a három félév alatt biztos nyelvtani alapokon nyugvó produktív tudást szerez: megismeri a német nyelv alapvető szerkezeti és nyelvtani sajátosságait, elsajátítja a meghatározott köznapi társalgási témák szókincsét, amivel egyben fejleszti kommunikatív készségeit is (hallás utáni értés, olvasott szöveg megértése, beszéd- és íráskészség).

1. **Témakörök:** Inhalte wiedergeben, Überraschung zeigen, Vermutungen anstellen, Aussagen einschränken, Interesse zeigen, die eigene Meinung zeigen, diskutieren; von einem Erlebnis berichten, etwas Besonderes beschreiben; Notizen schreiben, einen Text schreiben, Gefühle beschreiben; Buch oder Film beschreiben, eine Arbeitssituation beschreiben, Stellung nehmen, über Ziele sprechen,
Nyelvtan: kausale Angaben, Ergänzungssätze, konzessive Angaben, modale Angaben, Adjektive: Verwendung, Steigerung, Nominalisierung, Graduierung, temporale Angaben, Zeitformen; Personalpronomen, Demonstrativpronomen, indirekte Frage, finale Angaben; reflexive Verben,
2. **Témakörök:** Telefonat, Interesse spontan äußern, Information zu einem Thema einholen, über ein Lieblingsprojekt sprechen; Vorteile/Nachteile erörtern, ein Problem darstellen, über den Tageslauf sprechen; Leserbrief schreiben, eine Präsentation planen; eine Entscheidung begründen, etwas bewerten,

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Nyelvtan: Präpositionen, Futur I/II, Personalpronomen, Relativsatz, Adverb, Infinitiv mit zu; Aufforderungen, das Verb lassen, indirekte Rede, Konjunktiv I/II; Partizip I/II, Zweck/Absicht formulieren

3. **Témakörök:** Beschwerdebrief, über Vorurteile reden, einen Kompromiss finden; Argumente/Informationen zusammenfassen, den eigenen Standpunkt begründen, jmdn beschreiben, Notizen, Möglichkeiten erörtern, Ratschläge geben, interkulturelle Unterschiede; Informationen vergleichen, Vermutungen äußern, Vorschläge bewerten

Nyelvtan: Konjunktionen, Aufforderungen, modale Angaben; Negation, Wortbildung, Nominalisierung; Adjektive mit Präpositionen, Konjunktiv II mit Modalverb; je...desto/umso, un/trennbare Verben, Wortstellung

A 2-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dreyer, Hilke und Schmitt, Richard: Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik - aktuell: Lehrbuch. Hueber, Ismaning, 2009. ISBN 10: 3193072559
2. Buscha Joachim und Helbig, Gerhard: Deutsche Grammatik: Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Langenscheidt, Berlin, 2013. ISBN 10: 3468494939

Ajánlott irodalom:

1. Fehérváriné Balázsik, Mária und Zaláné Szablyár, Anna. *Und was meinen Sie? 1-2*. Pécs: JPTE Továbbképző Központ, 1991.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- nyelvtudása megfelelő ahhoz, hogy mind a hétköznapi kommunikációban, mind szakmai területeken megfelelő szinten befogadjon ismereteket és közvetítse azokat
- ismeri a tanító idegen nyelvi munkájának összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott a német kultúrkör értékeinek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek idegen nyelvi fejlődését vizsgáló tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél az idegen nyelvformálódásában betöltött szerepét kiváltképp a német nyelv tekintetében
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri az idegennyelv-tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az idegen nyelv tanításában az első hat iskolaévben

b) képességei

- képes szakmai témák megfelelő szintű befogadására és prezentálására német nyelven
- képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni a különböző nevelési igényű gyermekek vonatkozásában

- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a tanítói munkájához szükséges német nyelvű szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

- a gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni

- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni

c) attitűdje

- elkötelezett nyelvtudása fejlesztése iránt

- érdeklődéssel fordul a német nyelven elérhető szakmai anyagok felé, nyelvtudását szakmai tudásának fejlesztésére használja

- hatáskörébe tartozó tevékenysége inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására, illetve a német kultúrkör megismertetésére

- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiaja és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért

- a munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt

- a német kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért

- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Eged Alice (főiskolai docens, PhD)

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Gaál-Szabó Péter (főiskolai tanár, dr. habil., PhD)

(2.) Tantárgy neve: Német pedagógiai szaknyelv	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4., 5. és 6. félév: 0 ea. + 2 szem. Nyelve: német Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 4., 5., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szóbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat, ppt-s beszámoló, esszéírás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5., 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Német nyelvi alapozó	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<ul style="list-style-type: none"> - Világok, kultúrák, pedagógiák: az európai neveléstörténet néhány főbb állomása, kitekintés a világ pedagógiai rendszereibe és iskolatípusaiba - Aktuális pedagógiai kihívások: mérés, értékelés, integrálás, inklúzió - A pedagógia társadalmi kontextusai: kétnyelvűség, interkulturalitás, sajátos nevelési igények, tehetséggondozás, migráció, felnőttoktatás - Aktuális pedagógiai iskolák, pl., Waldorf, De Bono, Montessori, Don Bosco	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. van Ackeren, Isabell und Klemm, Klaus: Entstehung, Struktur und Steuerung des deutschen Schulsystems: Eine Einführung. Springer, Berlin, 2015. ISBN: 9783531200002 2. Döbert, Hans et al: Die Schulsysteme Europas. Schneider Verlag, Baltmannsweiler, 2004. ISBN-10: 3896767992 3. Fikentscher, Rüdiger: Lernkulturen in Europa: mdv aktuell. Mitteldeutscher Verlag, Halle, 2014. ISBN: 9783954623129 4. Hildebrand, Bodo und Sting, Stephan: Erziehung und kulturelle Identität. Waxmann, New York, 1995. ISBN: 3893252604 5. Sprung, Annette: Interkulturalität – eine pädagogische Irritation?: Pluralisierung und Differenz als Herausforderung für die Weiterbildung. Peter Lang, Frankfurt am Main, 2002. ISBN-10: 3631395159	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Horn, Klaus-Peter et al: Klinkhardt Lexikon Erziehungswissenschaft (KLE). Verlag Julius Klinkhardt, Bad Heilbrunn, 2012. ISBN: 9783825284688	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Biermann, Adrienne und Goetze, Herbert: Sonderpädagogik: Eine Einführung. Kohlhammer, Stuttgart, 2005. ISBN: 9783170176652
3. Andac, Muzaffer: Der Islam und türkisch-islamische Erziehungsmethoden. Erziehung ist Liebe. Wissenschaft und Technik, Berlin, 2012. ISBN-10: 3868705139
4. Kronauer, Martin (Hg.): Inklusion und Weiterbildung. Reflexionen zur gesellschaftlichen Teilhabe in der Gegenwart. W. Bertelsmann, Bielefeld, 2010. ISBN: 9783763919642
5. Wulf, Christoph und Zirfas, Jörg: Handbuch Pädagogische Anthropologie. Springer, Wiesbaden, 2014. ISBN: 978353118970

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik olyan elméleti és módszertani tudással, amely lehetővé teszi a német pedagógiai szaknyelv további megismerését
- ismeri a német pedagógiai szaknyelv bővítésének, átadásának, az ezekhez kapcsolódó kulcskompetenciák megalapozásának tudományos és szakmódszertani alapjait
- a német pedagógiai szaknyelv tekintetében magas szintű német nyelvi kompetenciákkal rendelkezik
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az idegennyelv oktatása terén az első hat iskolaévben

b) képességei

- a német pedagógiai szaknyelv segítségével képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- a német pedagógiai szaknyelv segítségével képes megválasztani a szakirodalmi források körét
- a német pedagógiai szaknyelv használata és fejlesztése során képes a tevékenységére szakszerűen reflektálni
- támogató tanulási környezetet biztosít
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására az idegennyelvi órán

c) attitűdje

- elkötelezett nyelvtudása fejlesztése iránt; érdeklődéssel fordul a német nyelven elérhető szakmai anyagok felé, nyelvtudását szakmai tudásának fejlesztésére használja
- a német pedagógiai szaknyelv fejlesztése során célja, hogy a tevékenysége befogadó szemléletet képviseljen, és törekedjen a német kulturális hagyományok tiszteletben tartására
- igényli az innovatív közös munkában való részvételt, és nyitott a német pedagógiai szaknyelvvvel összefüggő új elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására
- fontos számára a különböző kulturális és szociális háttérrel rendelkező tanulók közösséggé szervezése, valamint a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítése
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért és kibontakoztatásáért
- a német kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Eged Alice (főiskolai docens, PhD)**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Gaál-Szabó Péter (főiskolai tanár, dr. habil., PhD)**

Az ismeretkör: Kutatásmódszertan

Kredittartománya: 12 kr.

Tantárgyai:

- 1) Bevezetés a társadalomtörténet, a néprajz- és a kulturális antropológia kutatómódszertanába**
- 2) Bevezetés a közösség-, a település-, a média- és kultúrakutatás kutatómódszertanába**

(1.) Tantárgy neve: Bevezetés a társadalomtörténet, a néprajz- és a kulturális antropológia kutatómódszertanába	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4., 5., 6., 7. félév valamelyike: 0 ea.+2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás, terepmunka	
A számonkérés módja: gyj., gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat, projekt munkák, ppt-s előadások, beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5., 6., 7. félév egyike	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A történetírás fogalmi alapjai, a társadalomtörténetírás kezdetei, intézményesülési folyamata A társadalomtörténet változatai, irányzatai és kapcsolódásai más tudományágakhoz A történetírás segédtudományai A magyar társadalomtörténet különböző forrástípusai és elemzési lehetőségeik A társadalomtudományok magyarországi kialakulása és intézményesülése A magyar szociológia, néprajz, kulturális antropológia és történetírás 19-20.századi története A történelem segédtudományai, a levéltár, a régészet és a helytörténeti kutatások 19-20.századi magyarországi története Az antropológiai megközelítés mibenléte, az antropológiai gondolkodás története, a történelem és az antropológia kapcsolata Az etnológia hagyományos tematizációi és irányzatai Az etnológiai írásmódok, a kulturális idegenség reprezentációjának különféle megközelítései Az etnológiai kutatások módszerei A néprajz tudománytörténete és a néprajzi kutatások módszerei	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

1. Bertényi Iván (szerk.): A történelem segédtudományai. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9633895057
2. Bódy Zsombor – Ö. Kovács József (szerk.): Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9633898064
3. Kaschuba, Wolfgang: Bevezetés az európai etnológiába. Csokonai Kiadó, Debrecen, 2004. ISBN 963260198X
4. Kollega Tarsoly István (szerk.): Magyarország a XX. században. V. kötet. Tudomány. 2. Társadalomtudományok. Babits Kiadó, Szekszárd, 2000. ISBN 9639272132
5. Sebők Marcell (szerk.): Történeti antropológia. Módszertani írások és esettanulmányok. Replika Kör, Budapest, 2000. ISBN 9630397617

Ajánlott irodalom:

1. Bán Péter (szerk.): Magyar történelmi fogalomtár I. A-K. Gondolat Kiadó, Budapest, 1989. ISBN 963282203X
2. Bán Péter (szerk.): Magyar történelmi fogalomtár II. L-ZS. Gondolat Kiadó, Budapest, 1989. ISBN 9632822048
2. Hollós Marida: Bevezetés a kulturális antropológiába. ELTE BTK Kulturális Antropológia Szakcsoport, Budapest, 2000. ISBN 9634633684
3. N. Kovács Tímea: Helyek, kultúrák, szövegek. A kulturális idegenség reprezentációjáról. Csokonai Kiadó, Debrecen, 2007. ISBN 9632602013
4. Pajkossy Gábor (szerk.): Magyarország története a 19. században. Szöveggyűjtemény. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9633893860
5. 1. Romsics Ignác (szerk.): Magyar történeti szöveggyűjtemény I. 1914-1999. Osiris Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9633798191
2. Romsics Ignác (szerk.): Magyar történeti szöveggyűjtemény II. 1914-1999. Osiris Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9633798205

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Berek Sándor, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

(2.) Tantárgy neve: Bevezetés a közösség-, a település-, a média-, és kultúrakutatás kutatómódszertanába	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4., 5., 6., 7. félév valamelyike: 0 ea.+2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás, terepmunka	
A számonkérés módja: gyj., gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat, projektmunkák, ppt-s előadások, beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5., 6., 7. félév egyike	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A közösségkutatások 20. századi története, fontosabb témái és kutatási módszerei A terepmunka és a sűrű leírás A kérdőív készítés, kérdőív típusok, a kérdőívek felépítése Az interjú módszerek és technikák A fókuszcsoportos eljárás, a mentális térképezés A fotózás és a filmezés A résztvevő megfigyelés A kapcsolatháló-elemzés és az interpretáció módjai és problémái A kvalitatív kutatás folyamata A településkutatások módszerei, településrendszerek, urbanizációs ciklusok, szuburbanizáció, városi struktúrák, városszerkezeti modellek A kulturális és médiászövegek, a médiaintézmények és a közönségek tanulmányozásának elemzési eljárásai A média rítusok, ceremóniák és tabloidok, és a populáris rítusok magyarázatai, reprezentációi és értelmezéseik elméleti keretei	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Fónai Mihály, Kerülő Judit, Takács Péter (szerk.): Bevezetés az alkalmazott kutatás-módszertanba. Pro Education Alapítvány, Nyíregyháza, 2002. ISBN 9630076977 2. Kovács Éva (szerk.): Közösségtanulmány. Módszertani jegyzet. Néprajzi Múzeum – PTE BTK Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Budapest, 2007. ISBN 9789636421564 3. Letenyey László: Településkutatás I. Módszertani kézikönyv. Új Mandátum Kiadó – Ráció Kiadó, Budapest 2006. ISBN 9630606240 4. Mason, Jennifer: A kvalitatív kutatás. József Műhely Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9637052070 5. Stokes, Jane: A média- és kultúrakutatás gyakorlata. Gondolat Kiadó – PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Budapest - Pécs, 2008. ISBN 9789636931223	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Császi Lajos: A média rítusai. Osiris Kiadó – MTA_ELTE Kommunikációelméleti Kutatócsoport, Budapest, 2002. ISBN 9633893178
2. Csizmady Adrienne, Husz Ildikó (szerk.): Település- és városszociológia. Szöveggyűjtemény. Gondolat Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9639567469
3. Letenyei László: Településkutatás II. Szöveggyűjtemény. Új Mandátum Kiadó – Ráció Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9630606259
4. Seidman, Irving: Az interjú mint kvalitatív kutatási módszer. Műszaki Könyvkiadó, Bp. 2002. ISBN 963162756X
5. Novák László Ferenc: Településnéprajz. KLTE Néprajzi Tanszék, Debrecen, 1995. ISBN 9634710013

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő
- társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével
- a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Berek Sándor, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

II. Műveltségi területi modul Angol műveltségi terület

Az ismeretkör: Az angol nyelvoktatás módszertana és angolszász kultúrák ismeretkör

Kredittartománya: 11 kr.

Tantárgyai:

- 1) Angol gyermekirodalom
- 2) Az angoltanítás módszertana
- 3) Bevezetés az angolszász kultúrába és történelembe

(1.) Tantárgy neve: Angol gyermekirodalom	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 0 ea. + 1 szem., 3. félév: 0 ea. + 2 szem.	
Nyelve: angol Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): prezentációk	
A számonkérés módja: 2. és 3., félév: gyj. ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): zárthelyi dolgozatok, projektmunkák, prezentációk	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

Rövid elméleti bevezetés az angol nyelvű gyermekirodalomba; találós kérdések, közmondások és nyelvtörők; az angol nyelvterület gyermekirodalmának válogatott versei, változatos műfajú nép- és műköltészeti alkotásai, gyermekmondókák (nursery rhymes), cselekedtető versek, dalok
Versformák: abc versek, képversek, limerikék, haikuk, kortárs brit és amerikai költők (Carolyn Graham, Shel Silverstein, Dr. Seuss) versei
Válogatás prózai művekből (mesék: népmesék és tündérmesék, Grimm mesék), valamint a világ angol nyelvű gyermekirodalmának legjelentősebb prózai szerzői és fő műveik közül (Lewis Carroll, L. F. Baum, P. L. Travers, A. A. Milne, Mark Twain, H. Beecher-Stowe, J. M. Barrie, C. S. Lewis, stb.)
A tanult műfajok és alkotások idegennyelv-tanulásban való felhasználásának lehetőségei és módszerei

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Dr. Tohol Éva: Gyermekirodalom szöveggyűjtemény I-II. KFRTKF, Debrecen, 2002. (Nincs ISBN)
2. Szirmai Erika (összeállította): Folklore and Poetry. Course Support Material (Elektronikus jegyzet). (Nincs ISBN)

Ajánlott irodalom:

1. Kovács J. -Trentinné B. É: A Task-based Reader on Methodology and Children's Literature. ELTE, Bp. 2003. (Nincs ISBN)
2. Ellis, G., Brewster, J.: The Storytelling Handbook. Penguin, 1991 ISBN 0140810161, 9780140810165
3. Ellis, G., Brewster, J.: Tell It Again! The Storytelling Handbook. British Council. 2014. ISBN 9780863557231
4. Carpenter, H., & Prichard, M.: The Oxford Companion to Children's Literature. Oxford University Press. Oxford Oxfordshire, New York, 1984. ISBN 13: 9780198602286

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az angol nyelvű gyermekirodalom fő műveit, különböző műfajainak sajátosságait, nyelvi fordulatait és tartalmait
- ismeri a művek nyelvtanításban való felhasználhatóságának lehetőségeit – átírás, szövegrekonstrukció, kreatív írás, kiejtés- és memóriafejlesztés, stb.
- a kurzuson szerzett gyakorlati tapasztalatai birtokában megfelelő módon tudja beépíteni e műveket nyelvtanítói munkájába
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik

b) képességei

- képes az angol nyelvet példamutatóan használni
- képes a gyermekirodalom alkotásait építő, kreatív módon nyelvtanítói munkájában a célkorosztály sajátosságainak megfelelően alkalmazni
- tanóráin inspiráló tanítási környezetet teremt
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- nyitott az angol nyelvű gyermekirodalom további alkotásainak megismerésére és befogadására, eszköztárának bővítésére
- elkötelezett a célnyelvi gyermekirodalmi alkotások tanulóival való megismertetése, kultúrájuk bővítése, látókörük szélesítése iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- elkötelezett a célnyelv kultúrájának megismerése, őrzése, átszarmaztatása iránt, fontosnak tartja tevékenysége identitást alakító szerepét
- felelős döntéseket hoz és megfelelő módokat alkalmaz a célnyelvi kultúra iránti pozitív viszony kialakítása érdekében

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Szirmai Erika (nyelvtanár)**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Gaál-Szabó Péter (főiskolai tanár, dr. habil., PhD)**

(2.) Tantárgy neve: Az angoltanítás módszertana	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. és 5. félév: 0 ea. + 2 szem. Nyelve: angol Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak):	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj, 5. félév: koll. ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): zárthelyi dolgozatok, projektmunkák, prezentációk, tervezetek	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Angol szintaxis	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az angol mint idegen nyelv tanításának különböző területei (szókincs- és nyelvtani szerkezetek tanítása, gyakorlása, óraszervezés, értékelés) Az idegen nyelvi alkézségek (szókincs, nyelvtan, kiejtés) fejlesztésének módszerei Az idegen nyelvi fő készségek (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasás, írás) és kompetenciák fejlesztésének módjai és lehetőségei (módszerek, eljárások, technikák, feladattípusok és játékok), A gyermekkori nyelvtanulás elméleti és gyakorlati területei (nyelvelsajátítás, tartalom-alapú nyelvtanítás, mesék, történetek a nyelvtanításban, témaközpontú nyelvtanítás).	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gower, R., Philips D., Walters, S.: Teaching Practice Handbook. Heinemann, Oxford, 1995. ISBN 0435240595 2. Szirmai, E. (compiler): Methodology 1-2. Course Support Material. (elektronikus okt. segédanyag, nincs ISBN)	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Slattery, M., Willis, J.: English for Primary Teachers. Oxford University Press, Oxford, 2001. ISBN 0-194375633 2. Brewster, J., Ellis, G., Girard, D.: The Primary English Teacher's Guide. Penguin English, London, 1992. ISBN 0140813594 3. Doff, A.: Teach English. Cambridge University Press, Cambridge, 1988. ISBN 9780521348638 4. Holló, D. – Kontráné H. J. – Timár, E.: A krétától a videóig. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996. ISBN 9631875008	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- birtokában van mindazon ismereteknek, melyek szükségesek a 6-12 éves korú nyelvtanuló angol mint idegen nyelvre tanításához: tud szakmailag helyes, átgondolt döntéseket hozni, megtervezni angol nyelvtanítói munkáját és a tervet megvalósítani, a tankönyvek anyagát saját kontextusára alkalmazni, saját anyagokat létrehozni, változatos és korszerű technikákat felhasználva, mind általános nyelvtanítási kérdésekben, mind a korai nyelvtanulás speciális területein
- ismeri az 1-6 osztályos tanulók idegen nyelvi fejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását
- rendelkezik olyan ismeretekkel, amelyek elősegítik a tanulók megfelelő idegen nyelvi kompetenciáinak kialakítását és fejlesztését
- fel tudja ismerni az előforduló nyelvi hibákat, és tudja a legcélravezetőbb javítási eljárásokat alkalmazni
- magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik.

b) képességei

- képes széles körű tanítási stratégiákat és bevált módszereket alkalmazni a különböző nyelvi készségek fejlesztésére
- a témákhoz kapcsolódva tud alkotómunkát végezni (feladatokat, kiegészítő anyagokat írni, adaptálni)
- képes az angol nyelvet példamutatóan használni
- képes saját munkájára reflektálni

c) attitűdje

- törekszik az idegen nyelvi kommunikáció alkalmazására
- nyitott az új elméletek és a jó gyakorlatok megismerésére és befogadására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.

d) autonómiája és felelőssége

- felelősen alakítja tanulói tudatos, önfejlesztő nyelvtanulóvá válását
- elkötelezett a célnyelv kultúrájának megismerése, őrzése, átszármasztása iránt, fontosnak tartja tevékenysége identitást alakító szerepét
- felelős döntéseket hoz a célnyelvi kultúra iránti pozitív viszony kialakítása érdekében

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Szirmai Erika (nyelvtanár)**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): -

(3.) Tantárgy neve: Bevezetés az angolszász kultúrába és történelembé	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 6. és 7. félév: 1 ea. + 1 szem. Nyelve: angol Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 6. és 7. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szóbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6., 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Angol szintaxis	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>- A hallgatók angol nyelvi háttér-ismereteinek fejlesztése, a célnyelvi országok kultúrájának és irodalmának jobb megismerése, valamint nyelvtudásuk elmélyítése iránti motiváltságuk megerősítése.</p> <p>- A célnyelvi országok legjelentősebbjei kultúrájának néhány legjellemzőbb vonása.</p> <p>- Alapvető földrajzi, politikai, történelmi, kulturális ismeretek, a választójogi rendszertől az alkotmányig, a politikai intézmény-rendszertől a baseball játékszabályaiig, a Jogok Nyilatkozatától a Függetlenségi Nyilatkozatig, a Skóciai Highlandtól a Colorado Canyonjáig, olyan sajátosságokat mutat meg, amelyek a hallgatót tovább motiválhatják nyelvtudásának elmélyítésére.</p> <p>- A nyelv mély kulturális beágyazódottságának és kódoltságának hangsúlyozása.</p> <p>- A 20. és 21. századi angol nyelvű irodalmakból választott szerzők rövid, prózai műveiből vett szemelvények.</p> <p>- A hallgatók nyelvi és kulturális érzékenységének fejlesztése.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Abercrombie, N., Warde, N.: Contemporary British Society. Polity Press, Cambridge, 1988. ISBN 10: 0745602258 ISBN 13: 9780745602257 2. Muak, D. – John Oakland: American Civilization: An Introduction. Routledge. London, New York, 1995. ISBN 0415101719 3. Bradbury, M. (ed.): Modern British Short Stories, Penguin Books, London, 1988. ISBN 0140063064 4. McMichael, G. (gen. ed.): Concise Anthology of American Literature, Macmillan Publishing Company, 1974. ISBN-10: 0892552778	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bryson, B.: Made in America. William Morrow and Company, INC. New York, 1994. ISBN 0-68810312X	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Brown, W., Ling, A. (eds.): *Imagining America*. Persea Books, New York, 1991. ISBN-13: 9780892552771
3. Bromhead, P.: *Life in Modern Britain*. Longman, London, 1991 ISBN 10: 0582036429 ISBN 13: 9780582036420
4. Bromhead, P.: *Life in Modern America*. Longman, Harlow, 1991. ISBN: 9780582018382

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a célnyelvi ország(ok) legjellemzőbb kulturális kincseit
- járatos a célnyelven történő önálló kommunikációban
- ismeri a célnyelvi ország(ok) irodalmának néhány jellegzetes képviselőjét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- felismeri a civilizációs ismeretek és a nyelvtanulás közvetlen, egymást inspiráló kapcsolatát
- képes, nyelvileg, kulturálisan, megkülönböztetni az angol-szász világon belül az egyes országokat, azok régióit
- érzékennyé válik a kurzus szerzőinek műveiben artikulált társadalmi-, kulturális- és morális kérdések iránt
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- az angol nyelvtani rendszer és írásbeliség fejlesztése során végzett tevékenysége inkluzív
- befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására, illetve az angolszász kultúrkör megismertetésére
- nyitott az angol nyelvtani rendszerrel és írásbeliséggel összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal az angol nyelvtani rendszerrel és írásbeliséggel összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséggel vállalja a 6-12 éves gyermekek angol nyelvi fejlesztését
- figyelmet fordít a célnyelvi országok kultúrájából átsajátítható elemek közvetítésére
- képes mintát nyújtani a célnyelvi kultúra elemeinek önálló, kreatív használatához

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Gaál-Szabó Péter** (főiskolai tanár, dr. habil., PhD)

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Kőszeghy Attila** (főiskolai tanársegéd)

Az ismeretkör: Az angol nyelvi tudatosság fejlesztése

Kredittartománya: 12 kr.

Tantárgyai:

- 1) Angol szintaxis
- 2) Angol nyelvű írásbeliség
- 3) (Szigorlat)

(1.) Tantárgy neve: Angol szintaxis	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 3., 4. és 5. félév: 1 ea. + 1 szem.	
Nyelve: angol Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak): szóbeli és írásbeli feladatok, egyéni és csoportos gyakorlatok	
A számonkérés módja: 3., 4. és 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ³ (ha vannak): szóbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4., 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A hallgatók megismerik a névszói és igei csoport, valamint az összetett mondatok legfontosabb nyelvtani tulajdonságait, különös tekintettel a névelők, főnevek, melléknevek, határozószavak és előljárószavak, valamint az angol segédigék és igeidők komplex rendszerének használatára, illetve az összetett mondatok szerkesztésének szabályaira és használatára.

A névszói csoport: a névelők; a főnevek; a melléknevek; a határozószavak; a kérdőszavak; a névmások; az előljárószók.

Az igei csoport: az angol igeidők: a jelen, a múlt és a jövő idő kifejezése.

Az angol segédigék: a különböző modalitások kifejezése

Mondattani ismeretek: a feltételes mód; az igéből képzett alakok (főnévi igenév, gerund, melléknévi igenév) és a velük használt szerkezetek; a szenvedő szerkezet; a függő beszéd; a különböző típusú mellékmondatok.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Thomson, A.J. – Martinet A.V.: A Practical English Grammar. Oxford University Press, Oxford, 1986. ISBN 0194313425
3. Thomson, A.J. – Martinet A.V.: A Practical English Grammar Exercises 1, 2. Oxford University Press, Oxford, 1986. ISBN 0194313492; ISBN 0194313506
4. Murphy, R.: English Grammar in Use. Cambridge University Press, Cambridge, 2012. ISBN 9780521189064

Ajánlott irodalom:

1. Alexander, L.G.: Longman English Grammar Practice. Longman, Harlow, 1990. ISBN 100582045002
2. Eastwood, J.: Oxford Practice Grammar. Oxford University Press, Oxford, 1992. ISBN 0194313522

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik olyan elméleti és módszertani tudással, amely lehetővé teszi 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok számára az angol nyelvtan megismerését
- tisztában van a rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal az angol nyelvtan területén
- ismeri a tantárgy törvényszerűségeit, szabályait, ezek alkalmazását különös tekintettel a tanulók számára gyakran problémát jelentő területek fejlesztésének módjaira
- magas szintű (C1) angol nyelvi kompetenciákkal rendelkezik

b) képességei

- az angol nyelvtani rendszer vonatkozásában képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, korábban megszerzett angol nyelvi ismereteire, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes az angol nyelv elsajátításának és az angol nyelvtan tanulása sajátosságainak megértésére és ismeretei gyakorlati alkalmazására

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, angol nyelvi kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- az angolszász kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Csillag Andrea** (főiskolai docens, PhD)

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Szirmai Erika** (nyelvtanár)

(2.) Tantárgy neve: Angol nyelvű írásbeliség	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. és 6. félév: 1 ea. + 1 szem. Nyelve: angol Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (<i>sajátos</i>) módok, jellemzők ² (<i>ha vannak</i>): egyéni és csoportos feladatmegoldás, önreflexió, szóbeli és írásbeli visszajelzés készítése és feldolgozása	
A számonkérés módja: 2. és 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (<i>sajátos</i>) módok³ (<i>ha vannak</i>): zárthelyi dolgozatok, esszéírás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.; 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tárgy komplexen fejleszti a hallgatók íráskészségét. A tantárgy első része az angol nyelvű írásbeliség alapjait sajátíttatja el. A hallgatók eljutnak a bekezdésekben történő fogalmazástól a jól strukturált esszé-megírásáig. Az anyaggyűjtés legfontosabb szabályainak megismerése mellett a hallgatók gyakorolják a helyes összetett mondatok alkotását, tanulmányozzák a bekezdés logikai felépítésének legfontosabb stratégiáit, a narratív, a deskriptív, az expresszív és az argumentatív stratégiákat. A gondolatok logikus elrendezését, a bekezdésekben való fogalmazást főként argumentatív esszé műfajú írásművekben gyakorolják. A tantárgy második része lehetőséget biztosít a hallgatóknak nem autentikus magyar szövegek angolra és angol szövegek magyarra fordítására, valamint magyar ajkúak által alkotott angol szövegek javítására. Ezután a hallgatók rövidebb autentikus magyar szövegeket fordítanak angolra, valamint rövidebb autentikus angol szövegeket fordítanak magyarra. A fordítási és javítási feladatok során a hallgatók kétnyelvű szótárakat, illetve magyar és angol nyelvű értelmező szótárakat használnak. Szükség esetén térképek, lexikonok és enciklopédiák használatára is sor kerül, és ezáltal a hallgatók ismereteket szereznek a magyar és angol nyelvű társadalmak és kultúrák különbségeiről és hasonlóságairól, valamint tapasztalatot gyűjtenek a különbségek és hasonlóságok angol és magyar nyelvi megjelenítésével kapcsolatban.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Pallant, Anne: English for Academic Study: Writing Course Book. Garnet Education, 2012. ISBN 9781908614391 2. Csomay Enikő – Szerdahelyi Judit: Writing: A Process Approach Composition Book. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 1997. ISBN 9631882047 3. Lorch, Sue: Basic Writing: A Practical Approach. Little, Brown and Company, Boston. 1984. ISBN 9789639664654	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Rinehart, H., Winston, H. Elements of Language. Chapters 9-11. – <http://go.hrw.com/elot/0030526671/student/index.html>
5. Csillag Andrea: Feladatok az angol nyelvi tudatosság fejlesztésére. KFRKTF, Debrecen. 2005. (Nincs ISBN)

Ajánlott irodalom:

1. Brookes, Arthur and Peter Grundy: Writing for Study Purposes. Cambridge University Press, Cambridge. 1991. Hedge, Tricia. Writing. Oxford: OUP, 1988. ISBN 9780521353250
2. Raimes, A.: Keys for Writers. A Brief Handbook. Houghton Mifflin Company 2002. ISBN 780618192076
3. Hornby, A. S.: Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford University Press, Oxford. 1989. ISBN 9780194752008

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására, különös tekintettel az 1-6. osztályos tanulók írásbeli készségeinek fejlesztésére
- ISMERI az angol nyelvű írásbeliség elsajátításának, átadásának, az ezekhez kapcsolódó kulcskompetenciák megalapozásának tudományos és szakmódszertani alapjait
- magas szinten (C1) ismeri az angol nyelvet és tájékozott az angolszász kultúrák történelmének, irodalmának, szokásrendszerének főbb területein

b) képességei

- birtokában van azon képességeknek és módszereknek, melyek 6-12 éves tanulóinak angol nyelvi fejlesztését szolgálják különös tekintettel az írásbeliség és szövegértés területén
- differenciáltan, korszerű módszereket alkalmazva, a gyerekek előzetes tapasztalataira és kompetenciáira építve képes az angolszász kultúra megismertetésére
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű angol nyelvi fejlesztése iránt
- elkötelezett az angol nyelv következetes használata, a tudatos, intenzív és hatékony angol nyelvű kommunikáció iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- tudatosan és felelősen képviseli, tudományosan és módszertanilag megalapozottan közvetíti az angolszász kultúrát
- az angolszász kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Csillag Andrea (főiskolai docens, PhD)**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Szirmai Erika (nyelvtanár), Kőszeghy Attila (főiskolai tanársegéd)**

Ember és társadalom műveltségi terület

Az ismeretkör: Család, kisebbség, ember- és társadalomismeret tantárgy-pedagógiája

Kredittartománya: 8 kr.

Tantárgyai:

1) Család- és kisebbség-szociológia

2) Az ember- és társadalomismeret tanításmódszertana

(1.) Tantárgy neve: Család- és kisebbség-szociológia	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. félév: 0 ea.+2 szem., 5. félév: 2 ea.+0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás	
A számonkérés módja: 4. és 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat, projekt munkák, ppt-s előadások, beszámolók; [továbbá: a tárgy része a szigorlatnak]	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A család néprajzi és szociológiai meghatározásai A szocializáció, mint a házastársi és a szülői szerepekre készülődés folyamata A párválasztás társadalmi mintázatai A család, mint intim közösség A házasságok stabilitása és instabilitása A házastársi konfliktusok funkciói, társadalmi forrásai és területei A modern család kapcsolati és kommunikációs folyamatai, az élethelyzetek és az életútminták individualizálódása A premodern, az ipari társadalom megszületése előtt létrejött, a házassággal és a családdal kapcsolatos tradíciók A többség-kisebbség viszonyainak értelmezése során használt szociológiai fogalmak: a faj, rassz, a nemzet, a nemzeti és vallási kisebbség, az etnikai csoport, a rasszizmus, az etnocentrizmus, a nacionalizmus, az előítélet, a sztereotípiák és a diszkrimináció A kisebbségi magyar közösségek helyzete a 20. században A magyarországi kisebbségek története a 20. században A magyarországi a cigányokra/romákra vonatkozó fontosabb történeti, antropológiai, néprajzi és szociológiai kutatások a 20. században	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A 2-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bárdi Nándor, Fedinec Csilla, Szarka László (szerk.): Kisebbségi magyar közösségek a 20. században. Gondolat Kiadó – MTA Kisebbségkutató Intézet, Budapest, 2008. ISBN 9789636930820
2. Somlai Péter: Konfliktus és megértés. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632816226
3. Somlai Péter (szerk.): Családmonográfiák. Oktatási Minisztérium, Budapest, 1979. ISBN 9636730997
4. Stewart, Michael Sinclair: Daltestvérek. Az oláh cigány identitás és közösség továbbélése a szocialista Magyarországon. T-Twins Kiadó – MTA Szociológiai Intézet – Max Weber Alapítvány, Budapest, 1994. ISBN 9637977554
5. Tomka Béla: Családfejlődés a 20. századi Magyarországon és Nyugat-Európában: konvergencia vagy divergencia? Osiris Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9633794846

Ajánlott irodalom:

1. Bakó Boglárka, Tóth Eszter Zsófia (szerk.): Határtalan nők: kizártak és befogadottak a női társadalomban. Nyitott Könyvműhely Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789639725263
2. Dupcsik Csaba: A magyarországi cigányság története. Történelem a cigánykutatások tükrében, 1890-2008. Osiris Kiadó, Budapest, 2009. ISBN 9789632760353
3. Ladányi János, Szelényi Iván: A kirekesztettség változó formái. Közép- és délkelet európai romák történeti és összehasonlító szociológiai vizsgálata. Napvilág Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9639350281
4. Neményi Mária: Csoportkép nőekkel. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 9639158313
5. Phillips, Roderick: Amit Isten összekötött... A válás rövid története. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9633896037

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzőin, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít

- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Berek Sándor, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

(2.) Tantárgy neve: Az ember- és társadalomismeret tanításmódszertana	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 40-60 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 5 félév: 0 ea.+2 szem., 6. félév: 0 ea.+2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás, óralátogatás ...	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj.; 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat, projekt munkák, ppt-s előadások, beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A Nemzeti Alaptanterv Ember és társadalom műveltségterületének fejlesztési feladatai és célkitűzései A társadalomismeret, az emberismeret és a hon- és népismeret tanításának módszerei és pedagógiai dokumentumai A történelemtanítás gyakorlata, tantárgy-pedagógiája, pedagógiai dokumentumai Az Ember és társadalom műveltségterületi tantárgyak tanításának didaktikai alapelvei és életmód-történeti vonatkozásai A társadalomismeret, az emberismeret, a hon- és népismeret és a történelem tantárgyak tankönyvei, munkatankönyvei, munkafüzetei A történelmi térben és időben való tájékozódás kialakításának lépései és eszközei A helytörténeti ismeretek tanításának szerepe az identitástudat kialakításában és formálásában Az Ember és társadalom műveltségterület témaköreinek összefüggései más műveltségterületekkel, a műveltségterülethez kapcsolódó témakörök és tantárgyak Az erkölcs tanításának lehetőségei az általános iskola 1-6. évfolyamain A kulturális örökség mibenléte, intézményei és a múzeumpedagógia A helytörténeti kutatások elméleti és módszertani kérdései A néphagyomány és a néprajzi ismeretek tanításának módszerei	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Baloghné Zsoldos Julianna: Néphagyomány az iskolában. A néprajz tanításának módszertana. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2002. ISBN 963939632X 2. Csepela Jánosné – Horváth Péter – Katona András – Nagyajtai Anna: A történelemtanítás gyakorlata. Tantárgy-pedagógiai kézikönyv. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN 9631946223 3. Dárdai Ágnes: A tankönyvkutatás alapjai. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2002. ISBN 9639310387	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Foghtúy Krisztina – Harangi Anna: Múzeumpedagógia. Útmutató pedagógusok számára. Korona Kiadó, Budapest, 1993. ISBN 9638153148
5. Knausz Imre (szerk.): Az évszámokon innen és túl...Megújuló történelemtanítás. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 9631628078

Ajánlott irodalom:

1. Baksa Brigitta: Néprajz az iskolában. A néprajzi ismeretek tanításának múltja és jelene. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 2015. ISBN 9789638816986
2. Katona András, Sallai József: A történelem tanítása. Tantárgy-pedagógiai összefoglaló. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. ISBN 963193375X
3. Knausz Imre, Falus Katalin: Ember és társadalom műveltségi terület. Oktatói módszertani kézikönyv. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest, 2009. (Nincs ISBN)
4. Kőfalvi Tamás, Makk Ferenc: Forrástani ismeretek történelemből. Segédkönyv a történelem forrásközpontú tanításához. Tanári tudástár. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789631960075
5. Kőfalvi Tamás, Mészáros Márta, Ónodi Márta: Közgyűjteményi ismeretek. Felsőoktatási tankönyv. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2009. ISBN 9789631960082

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Berek Sándor, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Tantárgy neve: Általános és protestáns etika	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 90-10 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszámja 2. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): ppt, etikai helyzetek elemzése	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az etika alkalmazási területei és lehetőségei. A filozófiai és bölcséleti etika. A protestáns etika feladata, alapjai, hagyományai. Az erkölcsi meggyőződés kialakítása. A reformátori etika súlypontjai. Bioetika. Szexuáletika. Bűn, bűnbánat, megbékélés, megbocsátás történelmi és politikai kontextusban. Politikai etika – politikai teológia a XX. században. Háború, béke, terrorizmus, militarizmus. Médiaetika. Technika etika. Multikulturalizmus és tolerancia. Jog és etika – jogetika.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Fazakas, S. (szerk.): A protestáns etika kézikönyve, Luther Kiadó/Kálvin Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789635583812 2. Szűcs, Ferenc: Teológiai etika, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1993. ISBN 9638360011 3. Kodácsy-Simon, E.: Értelmes szívvel, Etikai témák az evangélikus oktatásban, Luther Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789633800904 4. Rae, Scott B.: Erkölcsi döntések. Bevezetés az etikába, Harmat Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 978-9632882826 5. Török, István: Etika, PTI, Kolozsvár, 1997. (ISBN nélküli kiadás); Amsterdam, Free University Press, ISBN 9062566863	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Lochmann, Jan Milič: A szabadság útjelzői. Etikai vázlatok a Tízparancsolathoz. Kálvin Kiadó, Budapest, 1993. ISBN 963 300 557 4
2. Müller, Gotthold: Felelősségteljes élet. A keresztyén etika alapkérdései. Református Zsinati Iroda Doktorok Kollégiumának Főtitkári Hivatala, Budapest, 1999. ISBN 963 8360 30 5
3. Hartmann, Nicolai: Etika. Noran Libro, Budapest, 2013. ISBN 978-615-5274-14-5

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a filozófia és bölcséleti etika legfontosabb forrásait
- tisztában van a protestáns etika legfontosabb teológiai alapjaival
- ismeri a legfontosabb reformátori etikai súlypontokat és azok forrásait
- tájékozott a szociáletikai kérdések mai alkalmazási területeit illetően
- a bemutatására, a szociológiai kutatások ismertetésére és a valós élethelyzetek megvilágítására.
- birtokában van bizonyos etikai kérdések kapcsán szükséges alapvető szakismereteknek is (pl. bioetika, médiaetika, technika etika stb.)
- tisztában van az etikai problémák mögött húzódó társadalmi, jogi, szociális, egészségügyi kérdésekkel
- ismeri az etikai véleményformálás és módszertanát
- tisztában van bizonyos etikai döntéshelyzetek cselekvési, választási és érvelési lehetőségeivel

b) képességei

- képes a differenciált etikai döntéshozatalra, és döntését érvekkel alátámasztani
- képes etikus magatartásformák kialakítására és ezt az adott korosztálynak átadni (6–12 éves gyerekek)
- képes bizonyos adott kritikus élethelyzeteket etikai dilemmaként felismerni, s abban a tanultak függvényében döntést hozni vagy a döntést mérlegelni és elősegíteni
- az etikai döntéshozatalt és véleményformálást az oktatói-nevelői munkája során preventív módon, akár közvetve is át tudja adni az etikai érveket és felismeréseket, az adott szakismeretek kapcsán (pl. közélet, politika, technika, jog, egészség stb.)
- képes a döntéshelyzetekben a kiemelkedő segítséget adó reformátori és protestáns paradigmák következetes felmutatására
- képes elfogulatlanul és objektíven hivatása gyakorlása során felismerni és meglátni az etikai véleményformálás és értékrend kialakítás lehetőségét, toleranciát és szolidaritást tanúsítva
- képes az etikai felismeréseket átadni a 6-12 éves gyerekek számára szociokulturális meghatározottságainak figyelembe vételével
- képes tudatos etikus viselkedésével és döntéseivel kölcsönös bizalmat kialakítani a gyerekekkel és családjukkal, és etikai tanácsot adni
- képes adott politikai, média, jogi stb. eseményekkel és jelenségekkel kapcsolatban etikai reflexiót adni

c) attitűdje

- tevékenységét a 6–12 éves gyerekek erkölcsi fejlődésének támogatása is irányítja
- szociálisan elkötelezett az embertárs méltósága iránt
- hivatása művelése közben etikai felelősséget vállal a társadalmi összetartozás erősítéséért
- kulturálisan nyitott, és elkötelezett az interkulturális dialógus iránt
- nyitott az etikai és erkölcsi pluralizmus és az etikai kérdések ökumenikus kontextusának megismerésére,

- igényli az etikai önreflexiót, az erkölcsi nevelési folyamat és saját etikai döntéshozatala több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal cselekvéséért, etikai döntéseiért
- felelősséget vállal a gyerekek etikai neveléséért és erkölcsi fejlődéséért
- felelősségvállalása kiterjed a mikrokörnyezetre, a saját intézményre, a civil társadalomra, és a környező világra egyaránt
- az etikai döntést és cselekvést az adott szociokulturális közegre való tekintettel hozza meg és foganatosítja
- a hatáskörébe tartozó területeken etikai felelősséget vállal a társadalmi egységért és a az etikailag igazolható erkölcsi hagyományok ápolásáért
- erkölcsi felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kovács Krisztián, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Tantárgy neve: Társadalom- és életmódtörténet	Kreditértéke: 9
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2.félév: 1 ea.+1 szem.; 3. félév: 1 ea.+2 szem.; 4.félév: 1 ea. +1 szem.; 5. félév: 2 ea.+0 szem.	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): csoportmunka kooperatív technikákkal, projektmunka, intézménylátogatás	
A számonkérés: 2., 3., 4. és 5. félév: gyj.	
Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat, projekt munkák, ppt-s előadások, beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3., 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A civilizációtörténet diskurzusváltozatai, a civilizáció és a kultúra fogalmának kapcsolata a tapasztalati, történeti hagyományokkal A civilizálódás mechanizmusai, a habitualizáció és az individuális alakzatok A civilizálódás kettős rendszere, a differenciálódás és az interdependencia fenntartásának társadalmi technikái A civilizálódás francia, angol és német modelljei A civilizációtörténeti diskurzus megalapozása, a francia Annales-iskola történészeinek szerepe Az európai civilizáció történeti genezise, a kultúra antik, keresztény és „barbár” forrásai A civilizációk előtti időszak őstörténete, és ennek régészeti emlékei A japán civilizáció, a kínai civilizáció, az indiai civilizáció, az afrikai civilizációk, az amerikai prekolumbán civilizációk, a nomád civilizációk, a mezopotámiai térség civilizációi Az egyiptomi civilizációk, az iszlám, arab, oszmán, perzsa civilizációk, az égei civilizációk, a görög civilizáció világa A bibliai térség civilizációi, Róma és Bizánc civilizációi A britek, a frankok és a vikingek A középkori Európa, a reneszánsz és a reformáció időszaka Civilizációs centrumok kialakulása Észak- és Dél-Amerikában Az újkori európai civilizáció változatai, a szokásrendszerek, a gyógyító technikák, a településformák, az építészet, a lakáskultúra, a táplálkozáskultúra, az életvitel, az öltözködés és a divat, a szabadidő eltöltésének módjai és ezek átalakulása	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	
1. Benevolo, Leonardo: A város Európa történetében. Atlantisz Kiadó, Budapest, 1994. ISBN 9637978137	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Elias, Norbert: A civilizáció folyamata. Gondolat Kiadó, Budapest, 1987. ISBN: 9632818024
3. Le Goff, Jacques: Európa születése a középkorban. Atlantisz Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 978963977703 3
4. Montanari, Massimo: Éhség és bőség. Atlantisz Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 963797881X
5. Renfrew, Colin: A civilizáció előtt. Osiris Kiadó, Budapest, 1998. ISBN: 9633794110

Ajánlott irodalom:

1. Bitterli, Urs: „Vadak” és „civilizáltak”. Az európai - tengerentúli érintkezés szellem-és kultúrtörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 1982. ISBN 963281178X
2. Chanuu, Pierre: A klasszikus Európa (1620-1770). Osiris Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9633796717
3. Huntington, Samuel P.: A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 9630770849
4. Landes, David S.: Az elszabadult Prométheusz. Technológiai változások és ipari fejlődés Nyugat-Európában 1750-től napjainkig. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632816935
5. Said, Edward W.: Orientalizmus. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2000. ISBN 9630768259

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító:

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt

- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Hörcsik Richárd, tanszékvezető, egyetemi tanár**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Berek Sándor, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy neve: Egyház és társadalom	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa: 7. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: gyj Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy teljesítése során a hallgató megismerkedik a vallásgyakorlattal és az egyházi élettel kapcsolatos alapfogalmakkal. Bevezetést kap a vallásosság jellegzetességeibe a szekularizált posztmodern társadalomban. Informálódik a vallásossággal és azon belül a keresztyén egyházak szerepével kapcsolatos globális trendekről. Áttekintést kap a vallásgyakorlás magyarországi és kárpát-medencei helyzetéről. Megismeri a keresztyén egyházak önértelmezésének és működésének legfontosabb jellemzőit, különös tekintettel a Magyar Református Egyház szolgálatára.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gesztely Tamás (szerk.): Egyházak és vallások a mai Magyarországon, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991. ISBN:963-05-5893-9 2. Csordás Gábor (szerk.): 2011. évi népszámlálás 10. Vallás, felekezet, Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 2014. ISBN 978-963-235-356-5 3. 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hunyadi László: A világ vallásföldrajza, Végeken, Budapest, 1993. ISBN: 963-8486-00-7 2. Philip Jenkins: The Next Christendom. The Coming of Global Christianity, Oxford University Press, Oxford, 2011. ISBN: 978-0-19-976746-5	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., <i>KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
A tanító a) tudása Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.	
b) képességei	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Bölskei Gusztáv, egyetemi tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Ének-zene műveltségi terület

Az ismeretkör: A zenei interpretáció ismeretköre

Kredittartománya: 11 kr.

Tantárgyai:

- 1) Hangszerjáték
- 2) Ének és hangképzés
- 3) Énekkar
- 4) Vezénylési gyakorlat

(1.) Tantárgy neve: Hangszerjáték	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 20-80 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 0 ea. + 1 gy., 3. félév: 0 ea. + 1 gy. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): hangversenylátogatás, zeneművek hallgatása (CD-, videofelvételek), kamarazenélés	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): 2. és 3. félév: gyj Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): folyamatos számonkérés, hangversenyen való szereplés	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. és 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hangszerjáték szerepe a zeneművek közvetítésében az általános iskolai ének-zene órákon. A hangszeres tudás megalapozása illetve a meglévő ismeretek továbbfejlesztése. Kezdő szinten: a zongorajáték alapelemei, a helyes ülés módja és az elemi hangszerkezelési ügyesség kialakítása; a kézfüggetlenítés előkészítése; a kar és az ujjak együttműködésének elsajátítása; egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos játékmódon; kezek függetlenítése; etűdök, gyermekdarabok, népdalfeldolgozások, zongoradarabok megszólaltatása. Haladó szinten: a hangszertudás továbbfejlesztése technikai gyakorlatok és különböző stílusú zeneművek által; etűdök, egyszerű és nehezebb karakterdarabok, népdalfeldolgozások, táncok változatos megszólaltatása; társas muzsikálás, négykezes művek játszása. Az általános iskolai dalanyag (1-6. osztály) zongorakíséretének ismerete. A karvezetés és szolfézs órák tananyagához kapcsolódó partitúraolvasás. A zeneirodalom korszakainak egyszerűbb alkotásai, előadási darabok, kamarazenélésre alkalmas négykezes darabok előadása.	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Komjáthy Aladárné: Zongoraiskola 1-2. Editio Musica, Budapest. ISBN 08000 5229 7, 979 00800 5242 6
2. J. S. Bach: 18 kis prelúdium. Editio Musica, Budapest, 2015. ISBN 631 025 553 9
3. W. A. Mozart: Kezdők zongoramuzsikája. Editio Musica, Budapest, 1987. ISMN 979 00801 3164 0
4. R. Schumann: Ifjúsági album. Editio Musica, Budapest, 1959. ISMN 979 00800 2345 7
5. Bartók Béla: Gyermekeknek 1-2. Editio Musica, Budapest, 1963. ISMN 979 00800 5454 3

Ajánlott irodalom:

1. Király Katalin: Pianoforte II. - Zongorakiséreték 1-4. osztály. Mozaik Kiadó, Szeged, 2011. „Nincs ISBN”
2. Király Katalin: Pianoforte III. - Zongorakiséreték 5-8. osztály. Mozaik Kiadó, Szeged, 2010. „Nincs ISBN”

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a 6-12 éves korosztály ének-zene oktatásához szükséges billentyűs hangszeren
- való játéktudással
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- ismeri a hangszer felépítését, a megszólaltatásához szükséges alapvető teendőket
- (pl. hangolás hangszerész által)
- ismeri a gyakorlási technikákat, a különböző gyakorlásmódok jelentőségét
- rendelkezik a koncertpódiumra lépés szükséges előfeltételeinek ismereteivel

b) képességei

- képes önállóan is saját készségi szintjének megfelelő szintű zongoradarabok megtanulására
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál
- ismeri a szintjének megfelelő zongoradarabokat tartalmazó kottákat, gyűjteményeket
- képes a társakkal való kamarazenélésre mind vezető, mind kísérő szerepkörben
- képes tanítványai énekét vagy hangszerjátékát zongorajátékával kíséni

c) attitűdje

- rendelkezik kellő szorgalommal a folyamatos gyakorláshoz
- igénye van az önképzésre, a megtanult ismeretek, kialakult készségek rendszeres gyakorlással
- való fejlesztésére
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- elkötelezett a zeneművészet értékeinek megismertetése, a gyermekek művészettel való nevelése iránt

- szívesen vesz részt hangversenyeken hallgatóként és közreműködőként, tanítványait is gyakran
- viszi komolyzenei koncertekre

d) autonómiája és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével munkálkodik az ének-zene órák harmonikus, támogató
- légkörének kialakításában, az iskolai rendezvények szervezésében
- felelősséget vállal a zenei műsorszámok összeállításáért, a kulturális hagyományok ápolásáért
- iskolai rendezvényeken önálló műsorszám előadásával vagy zongorakísérői feladatok ellátásával vesz részt
- szakmai közösségek, kamaracsoportok kialakításában és fenntartásában felelősséggel működik közre

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Tonhaizerné dr. Vojevogyina Olga, óraadó, Bodóné Kiss Szabina, óraadó**

(2.) Tantárgy neve: Ének és hangképzés	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹: 20-80 (kredit%)	
A tanóra típusa: 4. félév: 0 ea. + 1 gyak., 5. félév: 0 ea. + 1 gyak., 6. félév: 0 ea. + 1 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők¹ (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 4., 5. és 6. félév gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok² (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5. és 6.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Ismerje meg a hallgató az 5-6. osztály dalait és műzenei szemelvényeit. Ismerje meg a magyar népzene rétegeit és stílusait képviselő dallamokat, valamint a szomszédos és más népek dalait, felekezeti énekeit tartalmazó dalkincset, továbbá az európai zenekultúra korszakait reprezentáló zeneműveket. Tudja azokat átélten, jó frazeálással és formaérzékkel előadni, a közös énekléseket irányítani, a felmerülő hibákat eredményesen javítani. Ismerje meg az alternatív tankönyvcsaládok zenei anyagának tartalmát a közös jellemzők megkeresésével.</p> <p>A stúdium énektechnikai tartalma: egyéni hangképzésben még nem részesült hallgatók esetében: a helyes hangképzési, éneklési szokások kialakításával a rossz beidegződések megszüntetése. Helyes testtartás, megfelelő légzőskultúra és hangindítás. A megfelelő rezonancia megteremtése. Helyes artikuláció, szövegkiejtés kialakítása. Gátlások leküzdése, felszabadult, kifejező éneklésre törekvés. Olyan halláskultúra kialakítása, melynek során különbséget tud tenni a helyes és a rosszul képzett hang között és képes segítséget nyújtani a hibák enyhítéséhez.</p> <p>Egyéni hangképzésben már részesült hallgatók részére: a már helyesen elsajátított hangképzési és éneklési szokások megtartása, megerősítése. Az éneklés finomabb részleteinek kidolgozása. A hangterjedelem további bővítése, az énektechnika további fejlesztése, intonációs biztonság megalapozása, az életkornak és a funkciónak megfelelő gyakorlatok és zenei szemelvények előadásával.</p>	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Király Katalin: Ének-zene tankönyv 5-6. osztály. Mozaik Kiadó, Szeged, 2007. ISBN 9789636974534, 9789636974824 2. Dr. Rizné Kékesi Mária, Ördög László: Ének-zene 5-6. osztály. Tankönyvkiadó, Budapest, 1970. ISBN 9789631973884, 9789631977257 3. Avasi Béla: Ének I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1974. ISBN 9631799638 4. Ádám Jenő: A dal mesterei: I.-II.-III.-IV. Editio Musica, Budapest, 1956-1965. ISMN 9790080017517, 9790080021101, 9790080022627, 9790080029091 5. Bartók Béla: Magyar népdalok (hangfelvétel: Bartók Béla és Kodály Zoltán feldolgozásában. Hungaroton, Bartók Records, Budapest.	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kodály Zoltán, Ádám Jenő: Énekeskönyv 1-8. osztály. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994. (Nincs ISBN)	

¹ pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

² pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon az ének-zene műveltségi területen
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Szabóné Fodor Adrienne, művésztanár, Zsom Melinda, óraadó**

(3.) Tantárgy neve: Énekkar	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 10-90 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 0 ea. + 1 gyak., 3. félév: 0 ea. + 2 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): esetenként szólamfelmondás (egyéni beszámoló)	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. és 3.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A magyar és egyetemes kórusirodalom legfontosabb műveinek megismerése, különös tekintettel a protestáns egyházi zene legnagyobb mestereinek (Goudimel, Sweelinck, Schütz, Bach, Mendelssohn-Bartholdy, Brahms) alkotásaira, illetve a legkiválóbb magyar zeneszerzők (Liszt, Kodály, Bárdos, Gárdonyi Z., Szokolay S.) egyházzenei műveire. A 6-12 éves korosztálynak alkalmas többszólamú kórusművek megismerése. Betanítás, kidolgozás, anyagválogatás szempontjai. A közös éneklés pszichológiája.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> Goudimel, Claude: Zsoltárok. Négyszólamú kórusok a genfi zsoltárok dallamaira, 1565. Szenci Molnár Albert verseivel. Magyarországi Református Egyház Zsinata, Budapest, 2002. ISMN M-900525604 Bódiss Tamás (közreadó): Genfi zsoltárok Claude Goudimel harmóniáival négy szólamban, szopránba helyezett fődallammal. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Egyházzenei Tanszéke és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 1997. „Nincs ISBN” Szívemnek közsiklája. Gárdonyi Zoltán egyházzenei kórusművei I. Zsolt Gárdonyi & Mösele Verlag, Würzburg-Wolfenbüttel. 1998. „Nincs ISBN” Magasztaló ének. Gárdonyi Zoltán egyházzenei kórusművei II. Zsolt Gárdonyi, Református Egyházzenei Munkaközössége, Budapest, 2001. „Nincs ISBN” Egyházzenei vezérfonal. II. Kórusgyűjtemény. Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1969. „Nincs ISBN”	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> Csorba István (szerk.): Karénekeskönyv I. Egyházi vegyeskarok gyűjteménye. Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, Budapest, 1977. ISBN 963 702 013 6 Trajtler Gábor (lektorálta és sajtó alá rendezte): Karénekeskönyv II. Egyházi vegyeskarok gyűjteménye. Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, Budapest, 1989. ISBN 963 702 081 0	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Beharka Pál, Jobbágy István (szerk.) Énekeljünk az Úrnak! Magyarországi Baptista Egyház, Budapest, 1995. ISBN 963 000 923 4
4. Beharka Pál et al. (szerk.) Evangéliumi Vegyeskarok. Szerk. Magyarországi Baptista Egyház, Budapest, 1976. „Nincs ISBN”
5. Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok. Editio Musica, Budapest, 1988. ISMN 979 00800 6724 6

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon ének-zene műveltségi területen
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállalnak a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Szabóné Fodor Adrienne, művésztanár**

(4.) Tantárgy neve: Vezénylési gyakorlat	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 10-90 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa 4. félév: 0 ea. + 1 gyak., 5. félév: 0 ea. + 2 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak):	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): ének-zongora felmondás (egyéni beszámoló)	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 5.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A vezénylés analitikus feladatai, kar és kéztartás, a metrumok mozdulati formái, az avizó és a leintés, a váltakozó ütemfajták vezénylése, a balkéz szerepe. Tempók, tempóváltások, dinamika a vezénylésben. A 6-12 éves korosztálynak alkalmas többszólamú kórusművek megismerése. Betanítás, kidolgozás, anyagválogatás szempontjai. A közös éneklés pszichológiája. Magyar és európai többszólamú gyermekdalok, kórusművek megtanulása, előadása.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok. Tankönyvkiadó, Budapest, 1982. ISBN 963 178 368 5 2. Kodály Zoltán: Gyermek- és Nőikarok. Editio Musica, Budapest, 1972. ISMN 979 008 006 724 6 3. Bartók Béla: 27 egyenműkar. Zeneműkiadó, Budapest, 1970. ISMN 979 008 001 103 4 4. Virág és pillangó. Kóruskönyv huszadik századi magyar művekből. Egyenműkarok. Athenaeum Kiadó, Budapest, 2000. „Nincs ISMN”	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bárdos Lajos: Karvezetés 1. Tankönyvkiadó, Budapest, 1973. „Nincs ISBN” 2. Kardos Pál: Kórusnevelés-kórushangzás. Zeneműkiadó, Budapest, 1969. ISBN 963 330 130 5 3. Párkai István: A kórusvezénylés alapjai. Veszprémi Egyetem, Veszprém, 1994. ISBN 000 199 400 065 6 4. Király Katalin: Ének-zene 5. osztály. Mozaik Kiadó, Szeged, 2014. ISBN 978 963 697 453 4 5. Király Katalin: Ének-zene 6. osztály. Mozaik Kiadó, Szeged, 2015. ISBN 978 963 697 482 4	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
A tanító a) tudása	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon az ének-zene műveltségi területen
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD, Szabóné Fodor Adrienne művésztanár

Az ismeretkör: **Zeneteoretikai tárgyak**

Kredittartománya: 10 kr.

Tantárgyai:

- 1) **Komplex zeneismeret**
- 2) **Ének-zene műveltségterületi tantárgy-pedagógia**
- 3) **Zenetörténet**
- 4) **Népelek, népzene**

(1.) Tantárgy neve: Komplex zeneismeret	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹² : 50-50 (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: 2., 3., 4. és 5. félév: 0 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak): -	
A számonkérés módja 2., 3., és 4. félév: gyj.; 5. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3., 4., 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ritmikai ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> - kis éles és kis nyújtott ritmus - nyolcad alapegységű ütemek: 3/8, 6/8, Alla breve - ritmuscsaládok: kolomejka ritmus, volta ritmus, menüett, mazurka, - triola, kis szinkópa, harminckettedek - aszimmetrikus ütemek: 5/4, 5/8, 7/8	
Dallami ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> - érvényben lévő tankönyvek (1-6. osztály) dalanyagának biztos, szolmizált éneklése, nehezebb relációkkal, módosított hangokkal - alterált hangok, dallamfordulatok éneklése dó-váltással - többszólamú éneklés: kánon, quodlibet, biciniák, egyszerű háromszólamúak	
Elmélet ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> - hangközök ismerete, felismerése hallás után, szolmizálása, lejegyzése - a hármashangzat és különböző típusai (dúr-moll-szűkített-bővített) alaphelyzetben és fordításai. Hallásképzés. - főhármasok funkciói kadenciákban. Szolmizált éneklés egy alapra. Adott hangra hangzat építés mindkét irányban. Kottaképről hangzat és funkció elemzés, egyszerű akkordfűzések szerkesztése - duális kvintoszlop. Hangnemek ismerete az alkalmazás szintjén 4előjegyzési körig - az enharmónia hangzásban és írásban	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

- négyeshangzatok és megfordításaik, leginkább az V⁷
- fő és mellékhármasok funkciói

Formai ismeretek:

- periódus, periódus kiegészítő gyakorlatok
- imitáció, kánon
- egy –két – háromtagú formák. Dalforma, összetett háromtagúság
- funkciós szerepek a forma alkotásban
- rondó és variáció elve

A 2-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás módszertana I-III. Zeneműkiadó, Budapest, 1954. ISMN 979 00800 173 19
2. Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok I-II. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. ISBN 963 193 130 7
3. Gárdonyi Zoltán: Elemző formatan. Zeneműkiadó, Budapest, 1979. ISBN 963 330 246 3
4. Klasszikus kánonok. (Összeállította: Molnár Antal). Zeneműkiadó, Budapest, 1956. ISMN 979 008 012 581 6
5. Avasi Béla: Ének I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1974. ISBN 963 170 030 5

Ajánlott irodalom:

1. Avasi Béla: Zeneelmélet I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987. ISBN 963 180 058 X
2. Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet. Tankönyvkiadó, Budapest, 1990. ISBN 963 182 378 4
3. Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában. Zeneműkiadó, Budapest, 1976. ISBN 963 330 085 1
4. Keszler György: Zenei alapismeretek. Atheneum 2000 Kiadó, Gyoma, 2000. ISBN 978 963 859 666 6
5. Ligeti György: Klasszikus összhangzattan. Editio Musica Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 978 963 330 765 6

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a tanításhoz szükséges szakmódszertani, zeneelméleti, stílus és formatani ismeretekkel
- ismeri a társművészetek élményanyagát a tanításhoz társítható témakörökben
- tudja a zenei alapfogalmakat többirányú megvilágításban értelmezni
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

b) képességei

- képes az eddig megszerzett zenei ismeretek összegzésére, az 5-6. osztály teljes ismeretkörének átadására
- képes a tanult zenei anyag helyes, élményszerű megszólaltatására
- képes a népzenei, műzenei szemelvények szakszerű elemzésére az elsajátított stílusismeretek alapján

- képes a már megszerzett zenei készségek további fejlesztésére elsősorban a tanításra kiválasztott zenei anyag alapján
- képes önállóan feladatsorok összeállítására, a munkaformák, ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek megtervezésre
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- az életkori sajátosságok figyelembevételével ötletgazdagság, kommunikációs rugalmasság, kompromisszumkészség jellemzi
- pozitív kisugárzás, motiváltság jellemzi, szakmai elköteleződést tükröz személyiségével
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- megfelelő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik az életkorból fakadó nevelési-oktatási nehézségek megoldására
- segíti, támogatja a zenei tevékenységben megnyilvánuló tehetséggondozást, egyéni boldogulást
- a művészetekben rejlő személyiséget formáló, érzelmi intelligenciát fejlesztő lehetőségeket ismeri, pedagógiai gyakorlatában alkalmazza

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA; Szabóné Fodor Adrienne, művésztanár**

(2.) Tantárgy neve: Ének-zene műveltségterületi tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 50-50 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. és 5. félév: 0 ea. +1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj.; 5. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Tantervi kitekintés, a felső tagozat tanításához szükséges dokumentumok ismerete. A daltanítás egyéb lehetőségei: többszólamú daltanítás; többszólamú énekes műfajok tanítása; diktálással egybekötött daltanulás; az eddig tanult ismeretek alapján improvizálással (népdalor, periódus utótag) történő tanítási módok és kombinációik. Az érvényben lévő tanterv adott osztályaira vonatkozó ritmikai ismeretek tanítása, gyakorlása, alkalmazása. Összetett ritmusok, tizenhatod kapcsolatok. A zenei stílusok jellegzetes ritmikája. Az érvényben lévő tanterv adott osztályaira vonatkozó dallami ismeretek tanítása, gyakorlása, alkalmazása. Módosított szolmizációs dallamhangok (fi, szi, ta), kromatikus dallamfordulatok tanítása. Az érvényben lévő tanterv adott osztályaira vonatkozó ütemfajták tanítása (3/8, 6/8, 2/2), Ritmikai, dallamhallási, éneklési készségek fejlesztésének további feladatai. A többszólamú érzék kialakítása, fejlesztése. Ritmikai, dallami többszólamúság, többszólamú hallásfejlesztés. Elméleti ismeretek tanítása: a szolmizációs és abszolút rendszer közötti különbség. Módosítójelek, hangsorok, hangnemek, hangközök tanítása. Stílusismeret: népzenei stílusok, műzenei stílusok jellegzetességei, dallamfordulatai, specifikumai. Forma és funkcióérzék fejlesztése. A zenei emlékezet. A magyarországi énekkutatás története. Alternatív zenepedagógiai irányzatok a 20. században. A zenehallgatás anyagának átható ismerete és tanításának alternatívái. IKT eszközök használata, a digitális lehetőségek alkalmazásának lehetőségei. Reproduktív zenei képzelet fejlesztése, kreatív zenei játékok.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Papp Károlyné-Spiegel Marianna: Alapfokú szolfézstanítás a gyakorlatban. LFZE-KZZI, Adria-Print Nyomda, Kecskemét, 2012. ISBN 978 963 718 151 1	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Hegyi József: Az ének-zene tanításának módszertana. Tankönyvkiadó, Budapest, 1974. ISBN 963 170 016 X
3. Perényi László: Az énektanítás pedagógiája. Tankönyvkiadó, Budapest, 1957. „Nincs ISBN”
4. Az iskolai szolfézs és énektanítás módszertana. (Szerkesztette: Friss Gábor), Tankönyvkiadó, LFZF, Budapest, 1974. „Nincs ISBN”
5. Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához. Kulcs a muzsikához Kiadó, Pécs, 1999. ISBN 963 181 826 8

Ajánlott irodalom:

1. Papp Géza: Készségfejlesztés az általános iskolai ének-zene órán. Tankönyvkiadó, Budapest, 1981. ISBN 963 175 331 X
2. Ádám Jenő: Módszeres énektanítás. Turul Kiadó, Budapest, 1944. „Nincs ISBN”
3. Gönczy László: Kodály koncepció. Magyar Pedagógiai Szemle, 109. évf. 2. sz.
4. Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987. ISBN 963 180 309 0
5. Szőnyi Erzsébet: Kodály Zoltán nevelési eszméi. Tankönyvkiadó, Budapest, 1986. ISBN 963 180 014 8

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az általános iskola 5-6. osztályának tantervi dokumentumait, az útmutatókat, tankönyveket, kézikönyveket, hangzó zenei szemelvényeket
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- ismeri a tantárgypedagógiai témákat, sajátos eljárásokat, azokat alkalmazni tudja a gyakorlatban
- ismeri az énekes tananyagokat, a tankönyvek zenei ismeretanyagát, feladatrendszerét, szerkezetét
- ismeri és élményszerűen továbbadni tudja a zenehallgatásra kiválasztott műveket, műrészleteket
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben

b) képességei

- képes az ismeretek önálló feldolgozására, átadásra, a módszertani folyamatok elemzésére
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- támogató tanulási környezetet biztosít
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- képes a tanítási feladatok tervezésére, szervezésére, szakszerű irányítására
- használja és továbbadni tudja a szakmai nyelvet
- meglévő zenei készségeit a gyakorlás egyéni munkájával fejleszti, bővíti interpretációs, műismereti feladatait.

c) attitűdje

- környezete zeneéletének aktív részese, művelője
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- lelkesíteni tudás jellemzi szakmai, emberi habitusát

d) autonómiája és felelőssége

- tudatosan képviseli szakterülete módszertani kultúráját és felelősséget vállal annak fejlődéséért
- egyre nagyobb önállósággal gondolkodik szakmai kérdésekről, felelősséget vállal annak fejlődésért és megőrzéséért
- szűkebb, tágabb környezetek zeneéletének aktív részese, formálója

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Szabóné Fodor Adrienne, művésztanár**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

(3.) Tantárgy neve: Zenetörténet	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 90-10 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa 3. félév: 2 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 3. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A zene eredetének hipotézisei. Az ókori kultúrák zenéje, a kereszténység zenéje. A Gregorián. A többszólamúság kialakulása, Notre-Dame iskola. A menzurális hangjegyzírás. A reneszánsz korszak zenéje. A reformáció zenéje Európában és Magyarországon. Az itáliai reneszánsz legnagyobb mesterei: Palestrina és Lassus. A barokk kor új zenei műfajai. Monteverdi, Carissimi, Purcell, Vivaldi. A német protestáns zene legfontosabb mesterei: H. Schütz, Pachelbel, Buxtehude és J. S. Bach. G. F. Händel. A bécsi klasszicizmus világi és egyházi zenéje. J. Haydn, M. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven. A romantika zenéje. Schubert, Berlioz, Mendelssohn-Bartholdy, Liszt, Verdi, Wagner, Brahms. A XX. század zenéje. Stravinsky, Kodály, Honegger, Poulenc, Britten.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> Kelemen Imre: A zene története 1750-ig. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995. ISBN 963 186 781 1 Körber Tivadar: Zeneirodalom I-II. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000. 1. [köt.] ISBN 963 162 667 9, 2. [köt.] ISBN 963 162 674 1 Ulrich Michels: Zene (SH atlasz sorozat). Springer Hungarica, Budapest, 1994. ISBN 963 777 570 6 Beyer István: Zenetörténet, zeneirodalom. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2001. ISBN 963 939 608 7	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához. KM Kiadó, Pécs, 2002. ISBN 963 035 519 1 Yehudi Menuhin-Curtis W. Davis: Az ember zenéje. Zeneműkiadó, Budapest, 1982. ISBN 963 330 453 9 H. H. Eggebrecht: A Nyugat zenéje. Typotex Kiadó, Budapest, 2009. ISBN 978 963 966 480 7	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A tanító

a) tudása

- ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6. évfolyamon az ének-zene műveltségi területen
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Arany János, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA

(4.) Tantárgy neve: Népelek, népzene	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 90-10 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa: és óraszám: 7. félév: 2 ea. +0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 7. félév koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A magyar népdal általános vonásai. A magyar népdalok történeti sajátosságai: Népzenei stílusok és műfajok. Népzenei dialektusok. Régi stílus és jellemző stílusrétegei – keleti örökségünk.</p> <p>A középkor népzeneje. A XV.-XVI. század népzeneje. A XVII.-XVIII. század népzeneje. A XIX. és XX. század új stílusa. Műzenei és népzenei rétegek kölcsönhatása. Népies műdal.</p> <p>A magyar népdalok szimbólumrendszere.</p> <p>Népdalok a műzenében.</p> <p>A hangszeres népzene: - magyar népi hangszerek; táncdallamok típusai, dialektusai; hangszeres magyar népzene; gyermekjátékok hangszerei.</p> <p>A magyar népdal – és hangszeres zene kutatásának története, fontosabb gyűjtemények, diszkográfiák, elérhető hangforrások. A tudományos rendszerezés elméleti alapjai. Bartók Béla, Kodály Zoltán, Lajtha László és napjaink tudományos kutatásai.</p> <p>A szokások rendszere. Zene a közösség életében. Ünnepekörök felosztása, jeles napok, kalendáris ünnepek, emberi életfordulók ünnepi alkalmi (születés-udvarlás-lakodalom-halál). Közös munkaalkalmak: fonóbeli játékok, aratóénekek stb... Foglalkozásokhoz kapcsolódó énekek: rabénekek, bujdosók, katonadalok stb. Az egyházi év ünnepi alkalmi.</p> <p>A magyar és más népek zenéjének elkülönülése és kölcsönhatása a Kárpát- medencében.</p> <p>A népelek történetének ökumenikus áttekintése</p> <p>A gyülekezeti énekeskönyvek történeti, elméleti, gyakorlati és funkcionális megismerése</p> <p>A gyülekezeti énekeskönyvek tartalma, szerkezete, használata</p> <p>Válogatott énekek éneklése a református, evangélikus, baptista és katolikus gyülekezeti énekeskönyvekből.</p>	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	
1. Kodály Zoltán: A magyar népzene. (Példatár: Vargyas Lajos). Zeneműkiadó, Budapest, 1976. ISBN 9633301769	
2. Paksa Katalin: Magyar népzene-történet. Balassi Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 963506280X	
3. Tátrai Zsuzsanna-Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. Planétás Kiadó, 1997. ISBN 9639014052; ISSN 14175932	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Dobszay László: A magyar népének I. Veszprémi Egyetem, Veszprém, 1995. ISBN 9637332391
5. Csomasz Tóth Kálmán: A református gyülekezeti éneklés. A Magyar Református Egyház Kiadása, Budapest, 1950. <http://egyhazzene.reformatus.hu/v/csomasz-toth-kalman-a-reformatus-gyulekezeti-enekles/>

Ajánlott irodalom:

1. Pécsi Géza-Uzsalyné Pécsi Rita: Énektár. Kulcs a muzsikához Kiadó, Pécs, 2001. „Nincs ISBN”
2. Vargyas Lajos: A magyarság népzeneje. Zeneműkiadó, Budapest, 1981. ISBN 9633303001
3. Dobszay László: A magyar dal könyve. Zeneműkiadó, Budapest, 1984. ISBN 9633304342
4. Csomasz Tóth Kálmán: Dicsérvétek az Urat – Tudnivalók énekeinkről. Kálvin Kiadó, Budapest, 1995. ISBN 9633006090 <http://refpedi.sulinet.hu/egyhazzene/>

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a népének történetének eseményeit, felekezeti sajátosságait
- rendelkezik az egyes történelmi korok gyülekezeti éneklésre vonatkozó ismereteivel
- rendelkezik a különböző korosztályok énektanításához szükséges módszertani és pszichológiai ismeretekkel, azokat megfelelő módon alkalmazza
- ismeri a népzenei kultúra megőrzésének tudományos hátterét, elméleti alapját
- rendelkezik a hagyományörzés élménytartalmának hiteles átadásával
- ismeri a népzene-műzene sokrétű kapcsolatait, a népdalfeldolgozások gazdag zeneirodalmát

b) képességei

- képes a legfontosabb gyülekezeti énekek önálló éneklésére
- képes az énekeket tiszta intonációval, megfelelő ritmussal énekelni
- képes gyülekezeti énekek önálló megtanulására, repertoárjának bővítésére
- ismeri az énektanítás módszertani lépéseit, a gyülekezeti énekek tanításának lehetőségeit és módjait
- képes az elsajátított kultúrtartalmakat a változásban lévő környezetnek cselekvő módon átadni, újraformálni
- képes gyermekközösségekben énekes dramatikus játékok betanítására, összeállítására

c) attitűdje

- elkötelezett a gyülekezeti éneklés iránt
- nyitott a különböző korosztályok, egyének és csoportok megismerése iránt
- törekszik a megfelelő énekkultúra kialakítására és fenntartására
- fontosnak tartja az egyházzenei és népzenei hagyományörzést
- kellő empátiával rendelkezik a hagyományörzésben résztvevő korcsoportok megszólításában és a kapcsolattartásban

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal gyülekezetében és iskolájában a népének méltó megszólaltatásáért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik az értékes egyházzene gyülekezeti és iskolai megszólaltatására
- környezete hagyományörzésének részes, közreműködője, szükség esetén hagyományörző csoportok szakmai vezetője
- elkötelezett a nemzeti értékek élményalapú átadásában

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Szabóné Fodor Adrienne, művésztanár**

Informatika műveltségi terület

Tantárgy neve: Informatikatörténet és hardverismeret	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 90-10 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 2 ea. + 0 gyak. (2 kr.) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): tematikus prezentációk	
A számonkérés módja: 2. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): kidolgozott jegyzet bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása Információ, tudás, kultúra. Az információörögzítés és -továbbítás története. Az információ forradalmi. Számolási segédeszközök, mechanikus számológépek, elektromechanikus számítógépek. Elektronikus digitális számítógépek. Számítógép generációk, a hardver technológiák fejlődése. A személyi számítógép fontosabb hardver elemei és működésük. alaplapp: CPU, sínrendszer, chipset, memória stb.; bővítőkétyák: grafikus vagy videokártya, hangkártya, hálózati kártya stb.; ház: tápegység, hűtőventillátor stb.; bemeneti eszközök: billentyűzet, egér, touchpad, szkennel, mikrofon, (web)kamera stb.; kimeneti eszközök: képernyő vagy monitor, nyomtató, projektor, hangszóró stb.; háttértárak: merevlemez, optikai (CD, DVD stb.) meghajtó, pendrive vagy flash drive stb. Számítógép-hálózatok, az internet. Ötödik generációs koncepciók. A szoftver fejlődése, szoftverrendszerek. A programozási nyelvek fejlődése.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Komenczi Bertalan: Információ és társadalom. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2011. http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/0005_30_informacia_es_tarsadalom_pdf/-adatok.html (2016-06-22) 2. Herman H. Goldstine: A számítógép Pascaltól Neumannig. Műszaki Kiadó Budapest, 2003. (ISBN 963-16-2771-3) 3. Heizlerné Bakonyi Viktória, Horváth László, Illés Zoltán, Istenes Zoltán, Pellek Krisztián: Számítógépes alapismeretek I. ELTE Informatikai Kar, Budapest, 2012. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0011_szamalap1/adatok.html (2016-06-22) 4. Antal Péter, Bóta László: Számítógépes konfigurációk. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2011. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_07_szamitogepes_konfig_-scorm_09/adatok.html (2016-06-22)	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Z. Karvalics László: Bevezetés az információtörténelembe. Gondolat-Infonia Kiadó, Budapest, 2004. (ISBN 963-9567-32-9)
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_542_01_Bevezetes_az_informaciotortenelembe/adatok.html (2016-06-22)
2. Raffai Mária: Az informatika fél évszázada. Budapest: Springer Hungarica Kiadó, 1997. (ISBN 963-8455-61-6)
3. Nyakóné Juhász Katalin et al.: Bevezetés az informatikába. Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, Debrecen, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0046_bevezetes_az_informatikaba/adatok.html (2017-06-11)
4. A Wikipédia kiválasztott szócikkei.
<https://hu.wikipedia.org/>; <https://en.wikipedia.org/> (2017-06-11)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri az információrögzítés és -továbbítás történetét, valamint a számolást és adatfeldolgozást segítő eszközök fejlődéstörténetét
- ismeri a számítógép-generációkat és a mai internet kialakulásához vezető fejlődést
- ismeri a legfontosabb hardver elemeket és működésüket
- értik a hardver és szoftver elemek kapcsolatát és együttműködését, ezáltal a számítógép mint rendszer működését
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- képes rendszerszinten átlátni az informatika hardver és szoftver eszközrendszerét, valamint a modern információs és kommunikációs technológia kialakulását és fejlődését
- képes egy adott feladathoz megfelelő számítógép összeállítására
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, új technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- folyamatosan képezi magát és próbálja a megszerzett informatikai tudását naprakészen tartani
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tanítói tevékenysége során elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek támogatása iránt

d) autonómiája és felelőssége

- mindent megtesz azért, hogy az informatikát megszerettesse a tanulókkal és fenntartsa az informatika iránti érdeklődést

- törekszik arra, hogy kiemelje a modern információs és kommunikációs technológia fejlődésének értékdimenzióját és kulturális jelentőségét, továbbá a modern technológia lehetőségeit és veszélyeit kellő mértékben tudatosítsa a hallgatókban

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD

Tantárgy neve: Hálózati és információs rendszerek	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 40-60 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 3. félév: 1 ea. + 2 gyak., 6. félév: 0 ea. + 2 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): tematikus prezentációk	
A számonkérés módja: 3. félév: koll., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): a tárgy utolsó (6.) félévében vizsgamunka elkészítése és bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A számítógép-hálózatok fogalma, célja és osztályozásuk. A számítógépes hálózati kommunikáció alapfogalmai: adatátvitel, kapcsolási módok, címzés, protokollok, stb. Hálózati architektúrák: a TCP/IP és az OSI hivatkozási modell. Az egyes rétegek főbb funkciói és szolgáltatásai. Hálózati eszközök. Otthoni és intézményi hálózatok. Az internet fogalma és architektúrája, hálózatok hierarchiája. Az internet főbb alapszolgáltatásai (telnet, ftp, email, www stb.). A fejlődés lehetséges irányai (közösségi hálózatok, web 2.0; szemantikus web; e-kereskedelem; felhőalapú szolgáltatások; egységes(itett) kommunikáció; a „jövő internete” stb.). Internetes és könyvtári információforrások: internetes keresők, tematikus weblapok, egyéb webes információforrások; könyvtári katalógusok (OPAC), könyvtári közös katalógusok. Fontosabb könyvtári vagy könyvtári jellegű adatbázisok az Interneten. Könyvkiadók és könyvterjesztők adatbázisai. Elektronikus könyvtárak, adattárak és tudásbázisok. A web 2.0 szolgáltatásai: közösségi hálózatok fórumok, blogok, wikik, stb. Az internetes szolgáltatások és információforrások használatának jogi és etikai vonatkozásai. Egyszerűbb webes tartalmak tervezése, ill. létrehozása: elektronikus annotált bibliográfiák, linkgyűjtemények stb. összeállítása. Alapfogalmak és alapproblémák a fogyatékoság különböző területein. Hátrányos helyzetű felhasználók igényeinek, problémáinak ismertetése és megtapasztalása. A honlapkészítés ergonómiája, az akadálymentesség modern értelmezése. Portálemzés a WCAG 2.0 irányelvek alapján, kiválasztott weboldalak elemzése akadálymentességi szempontból.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Szabó Bálint, Márfoldi Endre: Számítógépes hálózatok. Eger: Eszterházy Károly Főiskola, 2011. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_24_szamitogepes_halozatok_scorm_03/adatok.html (2016-02-22)	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Szepes András: Informatika 2. [Hálózati ismeretek.] Sopron: Nyugat-magyarországi Egyetem, 2010.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0027_INF2/adatok.html (2016-06-22)
3. Bóta László: Internetes keresőrendszerek működése. Eger: Eszterházy Károly Főiskola, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_34_internetes_kereso-rendszerek_pdf/adatok.html (2016-06-22)
4. Leiszter Attila (szerk.): Webergonómia. Jakob Nielsen nyomán. Budapest: Typotex K. 2011. (ISBN 978-963-279-578-2)

Ajánlott irodalom:

1. Almási Béla: Számítógép-hálózatok oktatási segédlet. Debrecen: DE Informatikai Kar 2011.
http://people.inf.elte.hu/nikovits/HALOZAT/Almasi_szamhalo_segedlet.pdf (2016-06-22)
2. Tóvári Judit: Forráskutatás a világhálón. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2014.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0021_17_forraskutatas_-_a_vilaghalon_pdf/adatok.html (2016-06-22)
3. Forgó Sándor: Tudáskonstrukció és -megosztás közösségi hálózatokon. Eger: Eszterházy Károly Főiskola, 2014.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0021_08_tudaskonstrukcio_-_es_megosztas_kozoségi_halozatokon_pdf/adatok.html (2016-06-22)
4. Abonyi-Tóth Andor et al.: Bevezetés az info-kommunikációs akadálymentesítés világába. [I. kötet. Bevezetés az esélyegyenlőséget szolgáló info-kommunikációs technológiákba. II. kötet. Esélyegyenlőséget szolgáló info-kommunikációs technológiák a gyakorlatban.] Budapest: Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, 2011. (ISBN 9786155043185, ISBN 9786155043628)
5. Web Akadálymentesítési Útmutató. <http://www.w3c.hu/forditasok/WCAG20/> (2016-06-22)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a számítógépes hálózatok felépítésének és működésének legfontosabb fogalmait, a hálózatok alapvető előnyeit és osztályozásuk főbb ismérveit
- ismeri az internet szolgáltatásait (e-mail, www, ftp stb.), ezek lehetőségeit és használatát
- ismeri az interneten keresztül elérhető korszerű információs szolgáltatásokat és hasznos információforrásokat (elektronikus könyvtárak és adatbázisok, tematikus webhelyek, könyvtári katalógusok, közösségi szolgáltatások stb.)
- ismeri a fogyatékos és esélyegyenlőség kapcsán használt egységes szakmai terminológiát és főbb elveket
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- képes az internet tudatos és hatékony használatára az internetes szolgáltatások mögött álló informatikai háttér ismeretében
- képes az interneten hozzáférhető releváns információ megkeresésére és a kapott információk kritikus értékelésére és feldolgozására
- képes egyszerűbb webes tartalmak (elektronikus annotált bibliográfiák, linkgyűjtemények stb.) összeállítására és akadálymentes webalkalmazások készítésére
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli

- támogató tanulási környezetet biztosít

c) attitűdje

- folyamatosan képezi magát, követi az információs és kommunikációs technológia, valamint az internetes információs szolgáltatások területén bekövetkezett változásokat
- kiemelten fontosnak tartja az információkeresés során kapott tartalmak több szempontú, kritikus elemzését és értékelését
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, valamint a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért;
- olyan szemléletmódot közvetít, amely garancia arra, hogy a tanulók a fogyatékos embertársaikhoz empátiákkal, toleránsan, előítélet-mentesen és a legtermészetesebb módon viszonyuljanak.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD

Tantárgy neve: Problémamegoldás IKT eszközökkel	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: 2. félév: 1 ea. + 1 gyak., 3. félév: 1 ea. +1 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 2. félév: gyj., 3. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A gyakorló tanár által a tanteremben alkalmazható a digitális szemléltető eszközök áttekintése (interaktív tábla, digitális fényképezőgép, szkennel, videokamera, projektor, dokumentumkamera, mikrofon stb.). Multimédia tartalmak és létrehozásuk (digitális képfeldolgozás, kép-, videó- és hangszerkesztés, ábra- és animációkészítés stb.). Weblapszerkesztés, a HTML nyelv alapjai. Egyszerűbb webes tartalmak létrehozása. A könyvtári feldolgozó munka folyamata és szabályai. A bibliográfiai tétel, metaadatok, különböző adatformátumok (cédula, címkés, XML, Dublin Core, HUNMARC, MARCXML, RIS, RefWorks, EndNote stb.). A tartalmi feltárás. Információkereső nyelvek. Információkeresés az interneten, könyvtári online katalógusokban, adatbázisokban. Bibliográfiai adatok ábrázolása táblázatokban, szöveges és relációs adatbázisokban. A relációs adatmodell. Információkeresés relációs adatbázisokban, az SQL alapjai. Bibliográfiai adatok kezelése az irodai programcsomagok táblázatkezelő és adatbázis-kezelő alkalmazásai segítségével. Bibliográfia-kezelő rendszerek.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Tóth Péter: Az osztálytermi tanítás oktatástechnológiája. Óbudai Egyetem, Budapest, 2015. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_az_osztalytermi_tanitas_oktatatechnologiaja/adatok.html (2016-06-22) 2. Herendi István, Krnács András: Multimédia alapjai. SZTE JGYPK, Szeged, 2011. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0013_herendi_multimedia_alapjai/adatok.html (2016-06-22) 3. Nagy Gábor: Informatika 6. [Web fejlesztés]. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron, 2010. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0027_INF6/adatok.html (2016-06-22) 4. Áts József: Információkeresés a természettudományi szakirodalomban. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 2013. http://elte.prompt.hu/sites/default/files/tananyagok/InformaciokeresesATermeszettudomanyi-Szakirodalomban/index.html (2016-06-22)	

¹ **Nftv. 108. § 37.** *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

5. Szabó Bálint: Adatbázis-kezelés. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_25_adatbázis_kezeles_scorm_13/-adatok.html (2016-06-22)

Ajánlott irodalom:

1. Bakonyi Gáza, Kokas Károly: Bevezetés a könyvtári informatika alapjaiba. JATE Press, Szeged, 2006. (ISBN 9634827640)
<https://books.google.hu/books?id=4fWGqYhQoZMC> (2017-06-11)
2. Ungváry Rudolf, Vajda Erik: Könyvtári információkeresés. Typotex Kiadó, Budapest, 2002. (ISBN 9639326291)
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/konyvtari/adatok.html> (2016-06-22)
3. Kerecsendi András: Integrált könyvtári rendszerek. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_28_int_konyvtari_rendszerek_scorm_07/adatok.html (2016-06-22)
4. Szepesné Stiftinger Mária: Informatika 8-10. [Informatika 8. Táblázatkezelés. – Informatika 9. Adatbázisok tervezése. – Informatika 10. Adatbázisok kezelése.] Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron, 2010.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0027_INF8/adatok.html (2016-06-22)
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0027_INF9/adatok.html (2016-06-22)
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0027_INF10/adatok.html (2016-06-22)
5. Bártfai Barnabás: Excel 2013 zsebkönyv. BBS-INFO Kiadó, Budapest, 2013. (ISBN 978-963-9425-83-5)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a pedagógus mesterséghez elengedhetetlen, korszerű oktatás- és információtechnológiai műveltséggel
- ismeri a dokumentumok formai és tartalmi feltárásának eszközeit, a metaadatok, bibliográfiai adatok fogalmát és ezek ábrázolását, a különböző adatformátumokat
- ismeri a relációs adatbázisok fogalmát, szerkezetét és a lekérdezésükre szolgáló SQL nyelvet
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

b) képességei

- ismeri az oktatástechnikai és infokommunikációs eszközrendszer alkalmazásának technológiai alapjait, és ennek alapján képes a tantárgyakhoz kapcsolható oktatási segédanyagok és az interneten elérhető tartalmak előállítására
- készségszintű ismeretekkel rendelkezik, amelyek révén gyorsan és egyszerűen képes szemléltető anyagokat készíteni a tanórákra
- ismeri és képes a gyakorlatban is alkalmazni a hatékony információkeresés eszközeit és technikáit
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tudatosan törekszik önmaga és a tanulók informatikai szakmai tudásának, valamint információs és kulturális műveltségének folyamatos fejlesztésére

- kiemelten fontosnak tartja az információkeresés során kapott tartalmak több szempontú, kritikus elemzését és értékelését
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel

d) autonómiája és felelőssége

- felhívja a hallgatók figyelmét a könyvtárakban és az interneten hozzáférhető értékes és hiteles tartalmakra és ezek megfelelő használatának fontosságára
- mindent megtesz azért, hogy a tanulók minél jobban kihasználják az internet lehetőségeit és előnyeit, és azonnal felismerjék, elkerüljék és figyelmeztessék a többieket az értéktelen, káros és veszélyes helyekre

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD

Az ismeretkör: Az algoritmikus szemlélet kialakítása

Kredittartománya: 6 kr.

Tantárgyai:

- 1) Informatika matematikai-logikai alapjai**
- 2) Programozás és algoritmikus gondolkodás**

(1.) Tantárgy neve: Informatika matematikai-logikai alapjai	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. félév: 0 ea. + 2 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A logikai alapfogalmak, logikai műveletek. Logikai azonosságok, logikai függvények, igazságfüggvények. Normálformák. Adott logikai kifejezések átalakítása konjunktív és diszjunktív normálformává. Logikai következtetések, nevezetes következtetési formák. Logikai áramkörök. Predikátumok és kvantorok. Műveletek predikátumokkal. Formulák és termek. Példák elsőrendű nyelvekre. Formulák interpretációja. Logikai törvények. Logikai következmény. Helyettesítés, prenex alak. Informatikai vonatkozások.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> Tallér József: A logika alapjai. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1996. ISBN 9636970262 Ferenczi Miklós: Matematikai logika. Budapest: Műszaki K. 2002. ISBN 9631628701 Ruzsa Imre: Bevezetés a modern logikába. Budapest: Osiris K. 2001. ISBN 9633979783 Urbán János: Matematikai logika. Műszaki Kiadó, 2012. ISBN 9631630358 Dragálin Albert, Búzasi Szeptelana: Bevezetés a matematikai logikába. Debrecen: KLTE TTK, 1986.	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> Pappné Ádám Györgyi (szerk.): Matematika az általános képzéshez a tanítóképző főiskolák számára. Budapest: Nemzeti Tankönyvk. 1996. ISBN 9631882446	

¹ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Borsodi I., Göndöcs L.: Matematika a tanítóképző intézet harmadik évfolyama számára. Budapest: Tankönyvk. 1973.
3. Madarász Tiborné, Pólos László, Ruzsa Imre: A logika elemei. Budapest: Osiris K. 1999. ISBN 9633796342
4. Lukács Ernőné - Tarján Rezsőné (szerk.): Matematikai kisenciklopédia. Budapest: Gondolat K. 1968.
5. Varga Tamás: Matematikai logika kezdőknek 1-2. Budapest: Tankönyvk. 1966.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - ismeri a logikai alapfogalmakat, műveleteket
  - tudja a nevezetes logikai azonosságokat és következtetési sémákat
  - tisztában van normálformák: konjunktív- és diszjunktív normálforma fogalmával
  - ismeri a kvantorok fogalmát, alkalmazási módjait
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

b) képességei

- képes a matematikai szakmai kompetencia elemeinek készségszintű alkalmazására az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - képes a logikai műveletek többféle módon történő elvégzésére
  - képes logikai azonosságok alkalmazására
  - képes logikai következtetések helyességének ellenőrzésére
  - képes adott logikai kifejezést átalakítani konjunktív- és diszjunktív normálformává
  - képes helyettesítések elvégzésére és prenex alakra hozásra
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

(2.) Tantárgy neve: Programozás és algoritmikus gondolkodás	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. félév: 1 ea. + 1 gyak., 5. félév: 1 ea. + 1 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): 4. félév: gyj., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Az algoritmus fogalma, jellemzői, megadási módjai (szövegesen, folyamatábrával, pszeudokódban stb.). Példák egyszerűbb algoritmusokra és modellekre (hétköznapi tevékenységek algoritmusai, matematikai algoritmusok stb.; matematikai, fizikai, kémiai stb. folyamatok). Algoritmusok eljátszása. Néhány típusalgoritmus vizsgálata. Algoritmusok értelmezése és önálló elkészítése. Az Imagine Logo program letöltése és telepítése; a program összetevőinek és a felhasználói felületnek a megismerése. A technógrafika alapjai: alapvető grafikai utasítások, egyszerű alakzatok rajzolása, tollvastagság és tollszín megadása, toll felemelése és leengedése stb. Különböző ábrák rajzolása. Eljárások létrehozása és paraméterezése. Események kezelése. Több technó használata. Animációk készítése a LogoMotion programmal. Változók használata. A magasszintű programozási nyelvek alapelemei. Képernyőkezelés, standard input és output. Egyszerű és összetett adattípusok. Konstansok, változók, értékadás. Operátorok, kifejezések. Konverzió. Standard eljárások és függvények. Vezérlési szerkezetek (szekvenciák, szelekciók vagy elágazások, iterációk vagy ciklusok). Tömbök. Eljárások, függvények. Alapvető algoritmusok (összegzés, eldöntés, kiválasztás, keresések, megszámlálás, maximum-kiválasztás, kiválogatás, rendezések, egyesítés, metszetképzés stb.) leírása és kódolása a választott programozási nyelven. Más tárgyakhoz (matematika, fizika, kémia stb.) kapcsolódó algoritmusok megvalósítása.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Blaho, Andrej, Kalas, Ivan: Az Imagine varázslatos világa. [Imagine Logo munkafüzet] ELTE TeaM Labor, Budapest, 2005. http://www.vpkszk.sulinet.hu/infoverseny/imaginer_munkafuzet.pdf (2016-06-22) 2. Szepesné Stiftinger Mária: Informatika 3. [Programozási ismeretek.] Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron, 2010. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0027_INF3/adatok.html (2016-06-22) 3. Sípos Marianna: A programozás alapjai. Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest, 2014. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0003_15_programozas_alapjai/-adatok.html (2016-06-22) 4. Nyékyné Gaizler Judit: Programozási nyelvek. Kiskapu Kft. Budapest, 2003. (ISBN 9789639301467) 5. Lovász László, Gács Péter: Algoritmusok. Műszaki K. Budapest, 1978. (ISBN 9631020673)	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Szlávi Péter, Zsakó László: Informatika oktatása.
<http://people.inf.elte.hu/szlavi/TAMOP-2/EgybenGeneralva/index.html> (2016-06-22)
2. Informatika 4. évfolyam. Programozás Imagine Logo környezetben.
<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/informatika/informatika/informatika-4-efolyam/-algoritmizal-as-adatmodellez-es-programoz-as-Imagine-Logo-kornyezetben> (2016-06-22)
3. Programozási készségek fejlesztése az ImagineLogo programmal.
http://www.jokaiiskola.hu/images/informatika/logo_kezsefejleszt-es.pdf (2016-06-22)
4. Simon Gyula: A programozás alapjai. Typotex Kiadó, Budapest, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0008_simon/adatok.html (2016-06-22)
5. Tömösközi Péter: Algoritmizálás alapjai. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_22_algoritmizal-as_alapjai_pdf/-adatok.html (2016-06-22)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri az algoritmusok fogalmát és képes egyszerűbb algoritmusok elemzésére, leírására és megvalósítására
- ismeri a LOGO programozási nyelv alaputasításait, a technógrafika alapjait és használatának lehetőségeit
- ismeri a magasszintű programozási nyelvek alapelemeit és a programok készítésének eszközeit
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- képes egy egyszerűen használható és látványos fejlesztő környezet (Imagine Logo) kreatív használatára, és ennek révén egyszerű és összetettebb technógrafikai feladatok megoldására
- képes a tanulók életkorának megfelelő programozási feladatok összeállítására, a feladatok elmagyarázására és közös, játékos megoldására
- képes olyan programokat készíteni, amelyek segítségével egyszerűbb problémák megoldása bemutatható és szemléltethető akár az informatika, akár más tárgyak tanítása során
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- képes megszerettetni a korszerű programozási környezetek segítségével egyszerűen és játékosan megvalósítható programfejlesztést
- nyitott a programozás irányában, keresi a programozás segítségével megoldható problémákat és kész ezek kreatív megoldására

d) autonómiája és felelőssége

- annak a szemléletnek a képviselője és tudatos átadása, hogy a modern információs és kommunikációs technológia sokkal több is lehet, mint a számítógép és az internet által nyújtott szolgáltatások egyszerű igénybe vétele
- empátikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, és tőle telhetően mindent megtesz a felmerülő problémák sikeres megoldása érdekében

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Tantárgy neve: Informatika műveltségterületi tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 50-50 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 5. félév: 0 ea. + 2 gyak., 6. félév: 0 ea. + 2 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5-6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Problémamegoldás IKT eszközökkel Programozás és algoritmikus gondolkodás (1.) Hálózati és információs rendszerek (2.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A Nemzeti Alaptanterv (NAT). Digitális kompetencia. Kerettantervek, helyi tantervek. Informatika az általános iskolában. Az informatika tantárgy helye. Informatikai tantervek. A kerettanterv tanegységei évfolyamonkénti bontásban.</p> <p>Az informatika tartalmi kérdései az alsó tagozatban. A tanegységekhez kapcsolódó tartalmak elrendezése, az egyes tartalmak tantárgy-pedagógiai, szakmódszertani kérdései.</p> <p>Informatikai tankönyvek, tananyagok, oktatóprogramok, internetes források felhasználása az oktatásban. Az óravázlatok tartalma, felépítése. Egy-egy órarész megtervezése. Az egyes órarészek (változatos formában) történő megvalósításának lehetőségei.</p> <p>Az óratartás gyakorlása mikrotanítások segítségével. Bemutató órák és hallgatói tanítások elemzése.</p> <p>Az informatika tanításának szervezés-módszertani kérdései. Az új anyag feldolgozásának módszerei, a gyakorlás változatos lehetőségei. Különböző munkaformák alkalmazása, a differenciálás lehetőségei: önálló munka, csoportmunka, projekttevékenységek, játékok stb.</p> <p>Szemléltetés tervezése, kivitelezése. Az interaktív oktatás módszertana. Az interaktív táblák helye, szerepe, a táblához kapott segédsoftverek használata.</p> <p>Az IKT felhasználásának lehetőségei más műveltségterületek körében, tartalmi és módszertani kérdések. Projektpedagógiai módszerek alkalmazása: a különböző tárgyak tanításánál felhasználható eszközök, elektronikus források, (multimédiás) oktatóprogramok stb. összegyűjtése, az anyagok feldolgozása, és az eredmények prezentálása egy projekt keretében, a tanulók összehangolt (önálló és csoportos) munkájával.</p> <p>Az oktatástechnológia alapjai. Oktatástechnikai eszközök csoportosítása, funkciói, kiválasztásuk. A felhasználás módszertani kérdései.</p> <p>Számítógéppel támogatott oktatás (CBT). Képességfejlesztő játékok. Oktatóprogramok, elektronikus (multimédiás, internetes, stb.) tananyagok.</p> <p>Webalapú oktatás (WBT). A programok és tananyagok pedagógiai és akadálymentességi szempontú értékelése.</p> <p>Internetes információforrások, elektronikus tanulási és tanítási segédletek; digitális tananyagok, szakmai és pedagógiai információforrások az Interneten: Magyar Elektronikus Könyvtár. Digitális Tankönyvtár. Sulinet Digitális Tudásbázis (SDT).</p> <p>További hasznos weboldalak és szolgáltatások, különös tekintettel a web 2.0 lehetőségeire: közösségi hálózatok, fórumok, blogok, wikik stb.</p> <p>A nyitott tanulás, távoktatás, e-learning, blended learning fogalma és jellemzői.</p>	

¹ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Digitális tanulási környezetek, e-learning keretrendszerek. Tanulásszervezés, tartalomkövetítés; a digitális tartalom- és oktatásszervezés eszközei (e-learning, CMS, LMS, LCMS stb. rendszerek). Adminisztratív teendőket támogató szoftverek.

Digitális tananyagok és oktatási segédanyagok tervezésének lépései, a kivitelezés gyakorlata, a megvalósítás szoftveres megoldásai. Óravázlat- és portfólió fejlesztés, adatvizualizáció, prezentáció.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Nemzeti Alaptanterv (NAT). <http://www.nefmi.gov.hu/kozoktatas/tantervek/nemzeti-alaptanterv-nat> (2016-06-22)
2. Knausz Imre: A tanítás mestersége. [elektronikus tankönyv] <http://mek.niif.hu/01800/01817/01817.htm> (2016-06-22)
3. Szlávi Péter, Zsakó László: Informatika oktatása. <http://people.inf.elte.hu/szlavi/TAMOP-2/EgybenGeneralva/index.html> (2016-06-22)
Szlávi Péter, Zsakó László: Informatika oktatása. Budapest: ELTE Informatikai Kar, 2012. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0052_34_informatika_oktatasa/-esas2004.htm?sco=index.html (2016-06-22)
4. Fazekas Gábor, Kocsis Gergely, Balla Tibor: Elektronikus oktatási környezetek. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2014. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0103_10_elektronikus_oktatasi_kornyezetek/adatok.html (2016-06-22)
5. Komló Csaba, Szabó Bálint: E-tanulás, integrált tananyag és tanulásifolyamat-kezelő rendszerek. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2014. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0021_18_e-tanulas_integralt_tananyag_es_tanulasifolyamat-kezelo_rendszerek_pdf/adatok.html (2016-06-22)

Ajánlott irodalom:

1. Kerettanterv – Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, OFI. <http://kerettanterv.ofi.hu/> (2016-06-22)
2. Informatika | Sulinet Tudásbázis. <http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/informatika/informatika> (2016-06-22)
3. IKT - MOZAIK. Kézikönyv pedagógusoknak a számítógép tanórai alkalmazásához. <http://mek.oszk.hu/12900/12983/12983.pdf> (2016-06-22)
4. Nógrádi László, Szalai Ferenc: Interaktív táblák alkalmazása egyszerűen és profin. Nógrádi PC Suli Kft., Győr, 2013. (ISBN 9789638694959)
5. Multimédia és pedagógia. ELTE TTK Multimédiapedagógiai és Oktatástechnológiai Központ. <http://edutech.elte.hu/multiped/> (2016-06-22)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik a korszerű tanításhoz szükséges szakmai tudással és az általános iskola 1-6. évfolyamaiban tanítandó informatika tananyag átadásához szükséges tartalmi és szakmódszertani ismeretekkel
- rendelkezik megfelelő tantervi és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel, ezáltal képes az órán tanítandó tananyag meghatározására, elrendezésére, a tanórák megtervezésére
- olyan korszerű szakmai és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik, melyek segítségével változatos és kreatív módon képes felhasználni az oktatási intézményben rendelkezésre álló informatikai környezetet

- korszerű oktatás- és információtechnológiai műveltséggel rendelkezik, ismeri az oktatástechnikai és infokommunikációs eszközrendszer alkalmazásának módszertani alapjait, és a tantárgyakhoz kapcsolható oktatási segédanyagokat, oktatóprogramokat és az interneten elérhető szolgáltatásokat
- ismeri a digitális tartalom- és oktatásszervezés (e-learning, CMS, LMS, LCMS stb.) főbb eszközeit, a digitális tananyagok tervezésének lépéseit, a kivitelezés gyakorlatát, a tananyag értékelésének szempontjait

- képes a szakterülethez kapcsolódóan az információk hatékony keresésére, adatok, digitális információk kezelésére, digitális tartalmak archiválására és feldolgozására
- képes a tartalomkezelő rendszerek használatára, oktatási segédanyagok, gyakorlati feladatok, feladatsorok, tesztek elkészítésére és órai alkalmazására

b) képességei

- készsgszinten tud az informatikai tananyaghoz kapcsolódó problémákat és feladatokat, ill. feladattípusokat megoldani
- képes az általános iskola 1-6. évfolyamaiban az informatika szaktárgyi órák érdekes és színvonalas megtartására, a tanulók motiválására és a tanulói teljesítmények megfelelő értékelésére
- képes az informatikai infrastruktúra oktatásközpontú előkészítésére és használatára, az informatika tanításához kapcsolódó, az életkori sajátosságokat figyelembe vevő módszertani megoldások eredményes és hatékony, gyakorlati alkalmazására
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- képes és kész tudása naprakészen tartására és gyarapítására, a folyamatos („élethosszig történő”) önképzésre az informatika területén
- felkészült az általános iskola 1-6. évfolyamaiban a tanulók differenciált informatikai oktatására és nevelésére, a szakmódszertani ismeretek alkalmazására heterogén csoportokban, különös tekintettel az esélyegyenlőség biztosítására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- a munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben a jogszabályok és az intézményi keretek között képes önállóan dönteni
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldására

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. T. Nagy László, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):-

Magyar műveltségi terület

Az ismeretkör: Anyanyelvi ismeretkör

Kredittartománya: 9 kr.

Tantárgyai:

1) Általános és alkalmazott nyelvészet

2) Magyar nyelv és irodalom műveltségterületi tantárgy-pedagógia

(1.) Tantárgy neve: Általános és alkalmazott nyelvészet	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. félév: 1ea. +1 szem., 5. félév: 1ea.+1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők²(ha vannak): –	
A számonkérés módja: 4. félév gyj.; 5. félév gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³(ha vannak): –.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Magyar nyelvtan (3.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A nyelvhelyesség fogalmának értelmezése, a legfontosabb nyelvhelyességi kérdések feldolgozása nyelvészeti szempontból. A nyelvi változók nyelvészeti és társadalmi helyessége. A nyelv változatossága: nyelvjárások, csoportnyelvek, egyéni nyelvváltozatok. A kódválasztást befolyásoló tényezők. A nyelvművelés története. A roma nyelv és a romák nyelvhasználatának kérdései. A magyar helyesírás rendszere. A legfontosabb helyesírási segédkönyvek, valamint a különböző elektronikus eszközök ismerete és használata. Alapvető tipográfiai ismeretek.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	
1. A magyar helyesírás szabályai. Tizenkettedik kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 9789630596312	
2. Lőrincze Lajos: Emberközpontú nyelvművelés. Magvető Kiadó, Budapest, 1980. ISBN 9632712633	

¹Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Nádasy Ádám: Prédikál és szónokol: újabb írások, beszélgetések a nyelvről. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789631426397
4. Szepesy Gyula: Nyelvi babonák. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632816048
5. Sándor Klára: Nyelvtervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés. In: Kiefer Ferenc, szerk.: Magyar nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006. 958–995. ISBN 9630583240

Ajánlott irodalom:

1. Fercsik Erzsébet: Helyesírási munkafüzet. Feladatok A magyar helyesírás szabályai 12. kiadásához. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789634090434
2. Kontra Miklós: Nyelv és iskola. In: Kontra Miklós, szerk.: Nyelv és társadalom a rendszerváltás kori Magyarországon. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 331–335. ISBN 9633894190
3. Laczkó Krisztina–Mártonfi Attila: Helyesírás. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 9633895413
4. Noll Katalin: Helyesírás mindenkinek. Mozaik Kiadó, Szeged, 2006. ISBN 9636972095
5. Siptár Péter–Keszler Borbála–Tóth Etelka: Kis magyar helyesírás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789630597289

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a magyar nyelv rendszerének minden területéről
- ismeri a mai magyar nyelvhez kapcsolódó nyelvhasználati kérdéseket, jelenleg is zajló nyelvi változásokat
- ismeri a szakterületének legújabb kutatási eredményeit, s azokat a tantervi előírásokkal összhangban be is építi munkájába
- biztos helyesírással, valamint fejlett stílusérzéssel rendelkezik
- tisztában van a digitális eszközök írással és helyesírással kapcsolatos képességeivel

b) képességei

- képes a nyelvhasználat sajátosságait a magyar nyelv egészének rendszerében értelmezni
- képes az egyes nyelvi jelenségek közötti összefüggéseket a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően megvilágítani
- tudását képes hétköznapi nyelvhasználati problémák kapcsán is alkalmazni
- képes felismerni és elmélyíteni a gyerekek nyelvi érdeklődését
- képes a gyerekek eltérő nyelvhasználati tapasztalatainak és nyelvtani tudásának megfelelően a differenciálásra
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi, könyvtári és elektronikus források körét
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- a nyelvhasználattal kapcsolatos kérdésekben törekszik az elfogadásra, a megértésre, az egyes tanulók eltérő nyelvhasználati hátterének a figyelembe vételére
- fontosnak tartja az osztályközösségben is a nyelvi tolerancia kialakítását
- minden lehetőséget megragad arra, hogy felszólaljon a nyelvi babonák és a nyelvi megkülönböztetés ellen
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- felelőségének érzi a nyelvi ismeretterjesztést tanórai és tanórákon kívüli keretek között egyaránt
- a magyar nyelv ügye kapcsán részt vállal az iskolai közéletben

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kenyhercz Róbert, adjunktus, PhD.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

(2.) Tantárgy neve: Magyar nyelv és irodalom műveltségterületi tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 5 kr
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 40-60 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 5. félév: 0 ea. +2 szem.; 6. félév: 1 ea. +2 szem., Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak): interaktív tábla, ppt, óralátogatások, videofelvételek, szemináriumi vizsgálatok, demonstrációk, óraterv- és óravázlat-elemzések	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj.; 6. félév:gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ³ (ha vannak): feladatlapok, óratervek, diák készítése, összehasonlító vizsgálat, prezentáció.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Magyar nyelv és irodalom tantárgy-pedagógia (3.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ismeretanyag: A beszéd és gondolkodás összefüggésének jellemzői. Az alsó tagozatos korosztály elhangzó beszédének jellemzői. A beszédtevékenység fejlesztésének eljárásai és feladatkörei. Az írásbeli szövegalkotás tanítása. A szöveg szerkezete, szerkesztési gyakorlatok. A szövegkohézió jellemzői, kohéziós hibák a gyerekek fogalmazásaiban. Fogalmazási műfajok és műveletek. Életkori sajátosságok 6-10 és 10-12 éves korban. Tanítási tartalmak nyelvtanórán; grammatikai és helyesírási ismeretek alsó és felső tagozatban. A hangtan és a szótan (jelentéstan, alaktan és szófajtan) rendszerszemléletű tanítása 5-6. osztályban az OFI e-tananyagai alapján. A toldalékok rendszere, a rendszer felépítése 2., 3., 4. és 5. osztályban. A mássalhangzótvények és tanításuk. A helyesírás tanításának algoritmusa. A verbális és nem verbális kommunikáció tanítása. Az írásbeli szövegalkotás jellemzői felső tagozatban; bemutatóóra megtekintése és elemzése. Az 5. és 6. osztályos irodalom tananyaga; a szövegfeldolgozás és szövegelemzés jellemzőinek összehasonlító vizsgálata. A hosszabb terjedelmű irodalmi művek tanítása / például a János vitéz és a Toldi tanításának problematikája. Verstanítás felső tagozatban.	

¹Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Besir Anna – Gasparicsné Kovács Erzsébet – Koós Ildikó: Az anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája az alsó tagozaton. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 2014. ISBN 9789636827946
2. Adamikné Jászó Anna: Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségig. Trezor Kiadó, Budapest, 2001, 25–58. p., 264–283. p. ISBN 9639088536
3. Magassy László: Fogalmazástan 10-16 éveseknek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995. ISBN 9631864650
4. Balogné dr. Zsoldos Julianna –Csákberényiné dr. Tóth Klára – Imréné dr. Mezey Teodóra – Jagusztinné dr. Újvári Klára, szerk.: A magyar nyelv és irodalom tanítása az alsó tagozatban. KFRTKF, Debrecen, 2006, 96–126. p. (Nincs ISBN)
5. Valaczka András: Tanári kézikönyv Tóth Krisztina –Valaczka András Irodalmi ikerkönyvek 5. című tankönyvéhez. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2006, 6-15. p. ISBN 963 195915 5

Ajánlott irodalom:

1. Csákberényiné Tóth Klára–Hajdu Tünde: Az iskolába lépő gyerekek szóbeli szövegalkotásának jellemzői. Anyanyelv-pedagógia, 2011. 3. szám <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=332>
2. Tóth Beatrix: Fogalmazástanítás – miért és hogyan másképpen? Anyanyelv-pedagógia, 2008. 1. szám <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=15>
3. Vörös József: Irodalomtanítás az általános és középiskolában. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1997, 29–102. p. ISBN 9631883515
4. Antalné Szabó Ágnes: Az anyanyelvi nevelés új stratégiái. Magyar Nyelvőr, 2003. 4. sz. 407-427. p.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a beszédpercepció és beszédprodukciónak jellemzőit 6-12 éves korban
- ismeri a korosztály személyiség-kibontakoztatását megalapozó elméleteket és az első hat iskolaévi karakterformálásban betöltött szerepét
- ismeri a 6-10 éves korosztály beszédének tudományos kutatásokon alapuló jellemzőit
- ismeri a beszéd szó szintű, mondat és szöveg szintű fejlesztésének lehetőségeit
- tisztában van a tanítandó szövegműfajoknak, a szöveg szerkezetének és a szövegkohézióknak a jellemzőivel, valamint a hibázás és a fejlesztés lehetőségeivel
- tisztában van az értékelés szerepével és módszereivel
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat a célok és tartalmak, a tevékenységek, valamint az egyéni tanulási utak tervezésekor
- ismeri a korosztályra vonatkozó pedagógiai eljárások elméleti hátterét és a gyakorlatban való alkalmazás lehetőségeit
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a grammatikai rendszerek és a helyesírás területén
- ismeri az irodalmi szöveg feldolgozása és a szövegelemzés közötti különbségeket

b) képességei

- a hallgató képessé válik a 6-12 éves korosztály elhangzó beszédének és fogalmazásának elemzésére és fejlesztő feladatainak a megtervezésére; feladatsorok összeállítására, óratervezet készítésére az adott témakörökben; alsó és felső tagozatos tankönyvek és munkafüzetek összehasonlító vizsgálatára megadott szempontok alapján; bemutató órák vagy órarészek elemzésére
- képes differenciált munka tervezésére és tanulóközpontú kooperatív eljárások alkalmazására

- képes feladatsorok összeállítására, óratervezet készítésére az adott témakörökben
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermekek önértékelési képességének alakulását
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és a munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- a tanítói kommunikációban összhangot teremt a tudományos és a tanórai szakterminológia között; a fogalmakat, ismereteket egyszerűsítetten, de pontosan közvetíti
- a tanulók előzetes tudását felhasználja
- algoritmusokat alakít ki és gyakoroltat; a tanóra szakaszait logikusan egymásra építi
- egyéni eljárásokat alkalmaz a hátrányos tanulók képzésében, felzárkóztatásban és a tehetségnevelésben; képes differenciálni a tanórán
- alkalmazza és alkalmaztatja a modern információfeldolgozási stratégiákat, technikákat az ismeretbővítés folyamatában

c) attitűdje

- elkötelezett a 6-12 éves gyermekek egészséges pszichikus fejlődése iránt
- törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus elsajátítására
- empátikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, segít a megoldáskeresésben
- a tanultakat alkalmazva gyakorolja az önreflexiót

d) autonómiaja és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-10 éves gyerekek személyiségfejlődéséért
- munkálkodik az iskolai harmonikus, támogató légkör kialakításában, és felelősséget vállal fenntartásáért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldására
- öntudatosság, önkontroll, tolerancia és előítélet-mentesség jellemzi

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kenyhercz Róbert, főiskolai adjunktus**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kecán Mariann PhD, óraadó, Major Enikő, óraadó**

Az ismeretkör: Irodalmi ismeretkör

Kredittartománya: 12 kr.

Tantárgyai:

1) Ifjúsági irodalom

2) Irodalomtörténet

3) Irodalomelmélet

(1.) Tantárgy neve: Ifjúsági irodalom	Kreditértéke: 2 kr
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 3. félév: 1ea. +1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők²(ha vannak): ppt-kiselőadás, mikrotanítás, csoportos szövegfeldolgozás	
A számonkérés módja gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³(ha vannak): szemináriumi dolgozat, olvasónapló.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Gyermekirodalom (2.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A történelmi és fikciós kalandregények változatai. A meseregény és fantasy műfaji sajátosságai. A Harry Potter- és a Szent Johanna gimi-jelenség. Az ismeretterjesztő, a gyermek- és ifjúsági lapok (folyóiratok) felépítése és céljai – történelmi változásai és szerkesztési módszerei. A műmese szerepe a magyar- és világirodalomban. Az olvasásra nevelés kérdései. Az irodalmi szöveg és a mozgókép viszonya – a sorozatelv műfaji, befogadás-lélektani és irodalomszociológiai kérdései. Ifjúsági irodalmi tematika a világhálón. A naplóregény és a blogírás összefüggései. Az általános iskola kötelező és ajánlott irodalmi olvasmányainak reflektívkritikai áttekintése.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Borbély Sándor, szerk.: Ötven nagyon fontos "gyerekkönyv": műismertetések és műelemzések. Lord Könyvkiadó, Budapest, 1996. ISBN 9638544422	

¹Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Borbély Sándor–Komáromi Gabriella, szerk.: Kortárs gyerekönyvek: Műelemzések és műismertetések. Ciceró Könyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 9635393415
3. Fűzfa Balázs, szerk.: Irodalomtanítás a harmadik évezredben. Krónika Nova Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9639423750
4. Illyés György: A magyar ifjúsági irodalom kézikönyve. Dekameron Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9786155072109
5. Komáromi Gabriella, szerk.: Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, Budapest, 1999. ISBN9632086104

Ajánlott irodalom:

1. Bognár Tas: Elemzések a gyermek- és ifjúsági irodalom körében. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993 (tankönyvi szám: J11-980)
2. Kende B. Hanna: Harry Potter titka. Osiris, Budapest, 2001. ISBN 9633891779
3. Hauser Arnold: A művészet szociológiája. Gondolat, Budapest, 1982. ISBN 9632811542
4. Sánta Gábor, szerk.: Az elfeledett Fekete István (tanulmányok). Lazi Könyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 9789639416789

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a 6-12 éves gyerekek az ifjúsági irodalmi olvasmányok által is kibontakoztatható személyiségére vonatkozó tudományos elméleteket, azok szerepét

- rendelkezik azzal az elméleti és módszertani tudással, melyek az ifjúsági irodalmi művek interpretálását kiegészítik a korosztály önreflexiójával, a szociokulturális környezet ismeretével

- ismeri a tanulás támogatását, a kulcskompetenciák megalapozását, kibontakoztatását segítő tudományos és szakmódszertani alapokat, a korosztályban alkalmazható korszerű módszereket és eszközöket

- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét és lehetőségeit, illetve módszereit

- figyelembe veszi az adott életkori sajátosságokat, ekként valósítja meg a kitűzött célokat, segítve az egyéni tanulási utak tervezését és megvalósítását is

b) képességei

- képes differenciáltan tervezni az ifjúsági irodalom értékkeövető olvasatát, tekintettel a korosztály adottságaira és társadalmi-kulturális környezetére

- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli

- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását

- támogató tanulási környezetet teremt

- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

- képes a nevelési folyamat többi szereplőjével együttműködő elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni, valamint alkalmazkodni az irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz

- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a korosztály fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

- irodalomtanító tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására

- elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkezők beilleszkedése iránt

- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív csoportmunkákban

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

(2.) Tantárgy neve: Irodalomtörténet	Kreditértéke: 8
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszámja: 2. félév: 1 ea. +0 szem.; 3. félév: 1 ea. +1 szem.; 4. félév: 1 ea. +1 szem.; 5. félév: 1 ea. +1 szem.; 6. félév: 0 ea. +1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők²(ha vannak): szövegfeldolgozás és szövegértelmezés, forráselemzés, stílusgyakorlatok, ppt-kiselőadás, mikrotanítás.	
A számonkérés módja: 2. félév koll.; 3. félév gyj., 4. félév gyj., 5. félév koll., 6. félév gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³(ha vannak): zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3., 4., 5., 6.félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Régi magyar irodalom: Az Ómagyar Mária-siralomtól a magyarországi klasszicizmusig. A középkori irodalom vázlatos bemutatása. Az eszme-, stílus- és nyelvtörténeti változások vizsgálata. A világi (lovagi/szerelmi) és egyházi irodalom változásai / virágénekek, Balassi, Csokonai-előzmények A reformáció (prédikációs, tanító-, vita-) és az anyanyelvű irodalom összefüggései. A felvilágosodás és eszmetörténeti vonatkozásai; a nemzeti irodalmi eszme gyökerei. A romantika és a reformkor irodalma: A klasszikus triásztól (Kazinczy, Berzsenyi, Kölcsey) Petőfi költészetéig vezető út. A nemzeti romantika értelmezése és megjelenési formái (stílus, szerepe és ars poeticák). A Himnusz és a Szózat – nemzeti gondolat és egzisztenciális paradoxonok. A népiesség szerepe a 19. század magyar irodalmában. Petőfi költészete (középpontban a János vitézzel). Arany János költészete (középpontban a Toldival és a balladákkal) A modern magyar irodalom megjelenése és előzményei: A romantika és a realizmus határán / Jókai és Mikszáth prózaművészete. Az irodalom és publicisztika összefüggései – esztétikai és közéleti vonatkozások. Az irodalmi naturalizmus és a századforduló művészete. Az alkotó szubjektum szerepváltozatai Ady Endre fellépéséig. A XX. század elejének paradigmaticus változásai az irodalomban – a modernség korai korszakai (a Nyugat és hatása). Írói attitűdök (pl. <i>homopoliticus, homo moralis, homo aestheticus, homo ludens</i>) és irodalmi megújulás (a Nyugat nemzedékei). A magyar irodalom a 20–21. században: Irodalom és politika a 20. században. A modernizmus (urbánus) és a népi irodalom példái és hatásai.	

¹Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Irodalmunk Trianon után – a határon túli magyar irodalom reprezentatív alakjai.
A kortárs magyar irodalom jelenségei, intézményrendszerének kialakulása.
Irodalmi élet és irodalomkritika.
Poétikai és nyelvszemléleti változások – a posztmodern megjelenése, hatása.
A nemzeti irodalom megújulásának lehetőségei.
Protestáns irodalmi hagyományok és hatások:
Az irodalmi, művelődési, nemzeti és nyelvi folytonosság kérdése a 16. századtól a 21. századig.
A keresztyén irodalomesztétika és a nemzeti gondolat összekapcsolódásának lehetőségei.
A protestantizmus-vita és az irodalmi megújulás összefüggései a 20. században.
Az irodalmi „közelmúlt” távlatai Németh Lászlótól Szabó Magdáig.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Faggyas Sándor, szerk.: Protestáns hősök. Félszáz portré az elmúlt fél évezred magyar történelméből. Press-Pannonica-Media – AmfipressZ, Budapest, 2016. ISBN 9789638230188
2. Fűzfa Balázs, szerk.: Irodalomtanítás a harmadik évezredben. Krónika Nova Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9639423750
3. Gintli Tibor, főszerk.: Magyar irodalom. Akadémiai, Budapest, 2010. ISBN 9789630569499
4. Rónay László: Erkölcs és irodalom. Holnap Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 978963466728
5. Szegedy-Maszák Mihály, szerk.: A magyar irodalom története. 1–3. kötet. Gondolat, Budapest, 2007. ISBN 9789636930066

Ajánlott irodalom

1. Béládi Miklós, szerk.: A magyar irodalom története 1945–1975, I-IV. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1981; 1982; 1986. ISBN (összkiadás) 9630528150
2. Csontos János, szerk.: Nyitott műhely I-II. 100 interjú a mai magyar irodalomból. Magyar Napló, Budapest, 2014. ISBN 9786155465226
3. Klaniczay Tibor, főszerk.: A magyar irodalom története I–VI. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1964. ISBN (összkiadás) 9630535920
4. Szakolczay Lajos: Korunk farsangja. Tanulmányok, esszék, kritikák. Magyar Napló – Írott Szó Alapítvány, Budapest, 2016. ISBN 9786155195358
5. Szerb Antal: Magyar irodalomtörténet. Magvető Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9631424219

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- tájékozott az irányadó nemzeti és európai irodalomesztétikai kérdésekben, tisztában van az irodalom társadalmi és történeti összefüggéseivel, jelentőségével
- ismeri az irodalomtanítás, az irodalmi érték, érték közvetítés 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket és azok szerepét
- rendelkezik azzal az elméleti és módszertani tudással, amely alkalmas a 6-12 éves gyerekek számára megvilágítani az irodalomban tükröződő társadalmi és történelmi folyamatokat
- tisztában van az irodalmi szövegértés mérésének eredményeivel és a fejlesztési feladatokkal
- biztos szakmai ismeretei vannak az 1-6. évfolyam irodalmi ismereteinek átadását megalapozó szaktudományos és tantárgy-pedagógiai területen

b) képességei

- az irodalomtanítás területén szükséges nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni

- épít a korosztály előzetes ismereteire, cselekvő részvételére, kreativitására, képes a csoportmunkát megszervezni, irányítani és értékelni – a többi közt egyénre szabott értékelési módszereket használni
- az irodalmi ismeretátadásban és érték közvetítésben felhasznált forrásokat (a nyomtatott könyvtári irodalomtól az internetes adatbázisokig) a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve, valamint a kreatív alkalmazásra képes módon választja meg
- együttműködik a tudományterület nevelési folyamatban résztvevő többi szereplőjével, tapasztalatait és elgondolásait képes előadni, megvitatni, illetve írásban is közreadni
- képes igazodni a tanítói szakmai-etikai és jogi szabályozókhoz
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek irodalomismereti, az irodalom által közvetített érték követő fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- befogadó szemléletet képvisel, kreatív módon ösztönzi a szociokulturális hagyományok megőrzését, törekszik annak lehetséges ismeretanyagba integrálására
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új irodalmi elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására, követi a technológiai lehetőségek, az infokommunikációs technológiák változását
- részt vállal a szakmapedagógiai kutatásokban, törekszik a kreatív irodalomtanítás új módszereinek megismerésére és alkalmazására, tapasztalatait másokkal is megosztja

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek kulcskompetenciáinak hatékony megalapozásáért és kibontakoztatásáért, különös tekintettel az irodalmi (és az irodalom révén közvetíthető morális-esztétikai) értékek felismerésére és megőrzésére
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt
- az irodalomtanítás területén felelősséget vállal a nemzeti (és lokális) kulturális és irodalmi hagyományok ápolásáért, az interkulturális értékek kommunikatív támogatásával

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

(3.) Tantárgy neve: Irodalomelmélet	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 7. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők²(ha vannak): szövegfeldolgozás, szakirodalom-értelmezés (konnotált irodalomjegyzék készítése), kiselőadások	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³(ha vannak): szemináriumi dolgozat, zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az irodalmi műnemek – elméleti-történeti kérdések és kritikai korszakértelmezések. Az epikai, lírai és drámai műfajok sajátosságai. Verstani- és stílusgyakorlatok. A kompozíció (mint fikció) viszonya a valósághoz. A műértelmezés elméleti és gyakorlati kérdései – az irodalomkritika szerepe. Az alkotás és befogadás kontextusa – irodalomszociológiai és irodalomesztétikai kérdések. Az irodalom- és művészetközvetítés intézményrendszerének elméleti-szociológiai aspektusai. A nyelvi paradigmák kérdései, az irodalmi szöveg státusa, a befogadás és a diskurzusok viszonya. Az európai és magyar irodalom főbb korszakainak és irányzatainak áttekintése. Az olvasás, az olvasat és az interpretáció különbségei.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Barthes Roland: A szöveg öröme. Irodalomelméleti írások. Osiris Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9633792010 2. Jefferson, Ann – Robey, David, szerk.: Bevezetés a modern irodalomelméletbe. Osiris Kiadó, Budapest, 1995. ISBN 9633791022 3. de Man, Paul: Az olvasás allegóriái. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2006. ISBN 9631425428 4. Szegedy-Maszák Mihály: A mű átváltozásai. Kalligram Kiadó, Budapest–Pozsony. 2013. ISBN 9788081017193 5. Szerdahelyi István: Az irodalomelmélet műhelyében. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1984. ISBN 9631525465	
Ajánlott irodalom <ol style="list-style-type: none"> 1. Eco, Umberto: Hat séta a fikció erdejében. Európa Kiadó, Budapest, 1995. ISBN 9630758385 2. Hauser Arnold: A művészet és irodalom társadalomtörténete I-II. Gondolat Kiadó, Budapest, 1980. ISBN (összkiadás) 9632808096	

¹Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Ricoeur, Paul. Az élő metafora. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9633898846
4. Szegedy-Maszák Mihály. Szó, kép, zene. A művészetek összehasonlító vizsgálata. Kalligram Kiadó, Pozsony, 2007. ISBN 9788071499381
5. Ungvári Tamás: A szépség születése. Bevezetés az irodalomelmélet alapfogalmaiba. (A modern művészetelmélet kezdetei.) Scolar Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789632443614

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- tájékozott az irányadó nemzeti és európai irodalomesztétikai kérdésekben, tisztában van az irodalom társadalmi és történeti összefüggéseivel, jelentőségével
- ismeri az irodalomtanítás, az irodalmi érték, érték közvetítés szerepét a 6-12 éves korosztályban, valamint a gyerekek személyiségének tudásalapú és kritikai szemléletének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket
- rendelkezik azzal az elméleti és módszertani tudással, amely alkalmas a 6-12 éves gyerekek számára megvilágítani az irodalomban tükröződő társadalmi és történelmi folyamatokat
- tisztában van az irodalmi szövegértés mérésének eredményeivel és az ebből adódó feladatokkal
- biztos szakmai ismeretei vannak az 1-6. évfolyam irodalmi ismereteinek átadását megalapozó szaktudományos és tantárgy-pedagógiai területen

b) képességei

- az irodalomtanításban szükséges nevelési-fejlesztési célokat, feladatokat képes a 6-12 éves gyerek személyiségére, szociokulturális környezetének jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- épít a korosztály előzetes ismereteire, cselekvő részvételére, kreativitására, képes a csoportmunkát megszervezni, irányítani és értékelni – a többi közt egyénre szabott értékelési módszereket használni
- az irodalmi ismeretátadásban és érték közvetítésben felhasznált forrásokat (a nyomtatott könyvtári irodalomtól az internetes adatbázisokig) a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve, valamint a kreatív alkalmazásra képes módon választja meg
- együttműködik a tudományterület nevelési folyamatban résztvevő többi szereplőjével, tapasztalatait és elgondolásait képes előadni, megvitatni, illetve írásban is közreadni
- képes igazodni a tanítói szakmai-etikai és jogi szabályozókhoz
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek irodalomismereti, az irodalom által közvetített érték követő fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- befogadó szemléletet képvisel, kreatív módon ösztönzi a szociokulturális hagyományok megőrzését, törekszik annak a lehetséges ismeretanyagba való integrálására
- igényli az önreflexiót, munkája több szempontú értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új irodalmi elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására, követi a technológiai lehetőségek, az infokommunikációs technológiák változását
- részt vállal a szakmapedagógiai kutatásokban, törekszik a kreatív irodalomtanítás új módszereinek megismerésére és alkalmazására, tapasztalatait másokkal is megosztja

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek kulcskompetenciáinak hatékony megalapozásáért és kibontakoztatásáért, különös tekintettel az irodalmi (és az irodalom révén közvetíthető morális-esztétikai) értékek felismerésére és megőrzésére
- az irodalomtanítás területén felelősséget vállal a nemzeti (és lokális) kulturális és irodalmi hagyományok ápolásáért, az interkulturális értékek kommunikatív támogatásával

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

Matematika műveltségi terület

Tantárgy neve: Elemi algebra és számelmélet	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
Algebrai műveletek és tulajdonságaik. Algebrai struktúrák. Oszthatóság és maradékos osztás. Legnagyobb közös osztó, az Euklideszi algoritmus. Felbonthatatlan (irreducibilis) számok, prímszámok. A számelmélet alaptétele. Kongruenciák. Számelméleti függvények alkalmazási lehetőségeik. Első- és másodfokú diofantikus egyenletek. Komplex számok. Nytott mondatok, határozatlan szimbólumok, ismeretlenek, változók. Algebrai egész- és törtkifejezések. Műveletek egytagú és többtagú algebrai kifejezésekkel, fontosabb azonosságok. Test fölötti polinomgyűrű. Oszthatóság, euklideszi osztás, legnagyobb közös osztó. A polinomelmélet alaptétele, a gyöktényező alak. Az algebra alaptétele és ekvivalens alakjai. Euklideszi gyűrűk. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek és egyenlőtlenségi rendszerek különböző megoldási módjai.
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">
1. Szendrei János: Algebra és számelmélet. Budapest: Tankönyvk. 1988. ISBN 9631709930
2. Fried Katalin, Korándi József, Török Judit: Számelmélet. https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0073_bevetzes_szamelmeletbe/adatok.html (2018-06-17)

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Reiman István: Matematika. Budapest: Typotex K. 2011. ISBN 9789632793009
4. Obádovics J. Gyula: Matematika: középiskolai tanulók, főiskolai és egyetemi hallgatók, valamint műszaki és gazdasági szakemberek számára, gyakorlati alkalmazásokkal. Budapest: Scolar K. 2016. ISBN 9789632446738
5. Pappné Ádám Györgyi (szerk.): Matematika az általános képzéshez a tanítóképző főiskolák számára. Budapest: Nemzeti Tankönyvk. 1996. ISBN 9631882446

Ajánlott irodalom:

1. Obádovics J. Gyula: Felsőbb matematika feladatgyűjtemény. Scolar Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9789632443072
2. Balassa Zsófia (szerk.): Matematika feladatgyűjtemény az általános képzéshez a tanítóképző főiskolák számára. Budapest: Nemzeti Tankönyvk. 1996. ISBN 9631890414
3. Borsodi I., Göndöcs L.: Matematika a tanítóképző intézet harmadik évfolyama számára. Budapest: Tankönyvk. 1973.
4. Freud Róbert, Gyarmati Edit: Számelmélet. Budapest: Nemzeti Tankönyvk. 2014. ISBN 9631958884
https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_Szamelmelet/adatok.html (2018-06-22)
5. Fried Ervin: Algebra I. Elemi és lineáris algebra. Budapest: Nemzeti Tankönyvk. 2013. ISBN 9631911764
<http://mek.oszk.hu/14500/14590/> (2018-06-22)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkeznek az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

b) képességei

- képes a matematikai szakmai kompetencia elemeinek készségszintű alkalmazására az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Kovács Beatrix, tanársegéd**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

(1) Tantárgy neve: Geometria	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 3. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
Az Euklidesz geometria Hilbert-féle felépítése. A háromszögek geometriája. Nevezetes pontok, vonalak, körök. Az euklideszi szerkesztés kérdései, euklideszi szerkesztéssel nem megoldható nevezetes problémák. Aranymetszés, szabályos sokszögek szerkeszthetősége, Gauss-tétel. Geometriai transzformációk síkban és térben. A transzformációcsoportok tulajdonságai. Térgeometriai feladatok. A projektív geometria elemei. A hiperbolikus geometria elemei. Bolyai János munkássága, az Appendix jelentősége.
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">
1. Hajós György: Bevezetés a geometriába. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987. ISBN 9631800121
2. Reiman István: Matematika. Budapest: Typotex K. 2011. ISBN 9789632793009
3. Reiman István: Geometria és határterületei. Kisújszállás: Szalay K. 2001. ISBN 9632370120
4. Horvay Katalin, Reiman István: Geometriai feladatok gyűjteménye I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1979. ISBN 9631742237
5. Soós Paula, Czapáry Endre: Geometriai feladatok gyűjteménye II. Tankönyvkiadó, Budapest, 1981. ISBN 9631755126
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none">
1. Baziljev, V. T.; Dunicsev, V. P.; Ivanyickaja, V. P.: Geometria I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1985. ISBN 9631777979
2. Baziljev, V. T.; Dunicsev, V. P.; Ivanyickaja, V. P.: Geometria II. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987. ISBN 9631777960
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - ismeri az Euklidesz geometria Hilbert-féle felépítését
  - tudja a háromszögek nevezetes pontjait, vonalait, köreit és az ezekkel kapcsolatos tételeket
  - ismeri az euklideszi szerkesztés fogalmát, ismer euklideszi szerkesztéssel megoldható és nem megoldható nevezetes problémákat
  - tudja, hogy mi az aranymetszés. Ismeri a Gauss-tételt
  - tisztában van a geometriai transzformációk definíciójával és tulajdonságaikkal
  - ismeri a projektív geometria, valamint a hiperbolikus geometria elemeit
  - tájékozott Bolyai János munkássága, az Appendix jelentősége kapcsán
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben

b) képességei

- képes a matematikai szakmai kompetencia elemeinek készségszintű alkalmazására az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - képes a háromszögek nevezetes pontjai, vonalai, körei megszerkesztésére szabad kézzel és számítógéppel
  - képes geometriai transzformációk síkban és térben történő elvégzésére szabad kézi szerkesztéssel, modellezéssel, számítógéppel
  - képes térgeometriai feladatok megoldására
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Kovács Beatrix, tanársegéd

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Az ismeretkör: Alkalmazott matematikai ismeretek

Kredittartománya: 7 kr.

Tantárgyai:

1) Alkalmazott matematika

(1.) Tantárgy neve: Alkalmazott matematika	Kreditértéke: 7
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 2 ea. + 1 szem., 6. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): 2. félév: gyj, 3. félév: koll., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A lineáris algebra alapjai. Mátrixok és determinánsok.
Vektorok, a 3 dimenziós valós vektortér fogalma. Műveletek vektorokkal: összeadás, szorzás skalárral.
Skaláris, vektoriális és vegyes szorzat.
Vektorgeometriai feladatok, trigonometriai alapismeretek.
Lineáris függőség, bázis, dimenzió.
Lineáris egyenletrendszerek.
Az analitikus geometria alapjai. Egyenes, sík egyenletei.
A pont, az egyenes és a kör koordinátageometriai modellje. Koordinátageometriai feladatok.
Kúpszeletek származtatása, egyenletei.
A relációk, függvények fogalma. A függvények fajtái, osztályozási módjai.
Függvények ábrázolása. Elemi függvények.
Sorozatok mint speciális függvények, sorozatok monotonitása, korlátossága és konvergenciája.
Nevezetes sorozatok.
Függvények folytonossága, határértéke.
Differenciálszámítás és alkalmazásai.
Teljes függvényvizsgálat.
Integrálszámítás és alkalmazásai.
Permutációk, variációk, kombinációk értelmezése, az összes eset kiszámításának módja. Leszámolási feladatok. A binomiális együttható értelmezése, tulajdonságai, Pascal háromszög.
A skatulya elv és a logikai szita formula. Gráfelméleti alapfogalmak, egyszerűbb feladatok.

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Az eseményalgebra elemei. A valószínűség fogalma, meghatározásának lehetőségei. A klasszikus valószínűségi mező. A valószínűség kiszámítási módjai (klasszikus kombinatorikai, geometriai). A feltételes valószínűség. A teljes valószínűség tétele, Bayes-tétel. A valószínűségi változó fogalma, jellemzői (várható érték, szórás, korreláció, további jellemzők). Nevezetes valószínűségi eloszlások. A nagy számok törvényei. Adatgyűjtés, adatábrázolás. A leíró statisztika alapfogalmai. Gyakoriság, gyakoriságeloszlás. Középértékek. A szóródás mérőszámai és a ferdeség. Korrelációs összefüggések. Statisztikai minták, mintavételi eljárások. Becsléelmélet. Hipotézisvizsgálat. Statisztikai feladatok megoldása az MS Excel program használatával.

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Szendrei János, Selényi Géza: Analitikus geometria és lineáris algebra. Budapest: Tankönyvkiadó, 1967.
2. Vincze Szilvia, Bíró Fatime: Bevezetés az alkalmazott matematikába. Debrecen: Debreceni Egyetem Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum, 2000.
3. Reiman István: Matematika. Budapest: Typotex K. 2011. ISBN 9789632793009
4. Reimann József, Tóth Julianna: Valószínűségszámítás és matematikai statisztika. Budapest: Tankönyvk. 1985. ISBN 9631781887
5. Kröpl, Bernard et al.: Alkalmazott statisztika. Műszaki Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9631626571

Ajánlott irodalom:

1. Scharnitzky Viktor: Mátrixszámítás. 6. kiad. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1998. ISBN 9631630056
2. Bárczy Barnabás: Differenciálszámítás. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1999. ISBN 9631630382
3. Bárczy Barnabás: Integrálszámítás. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000. ISBN 9631630617
4. Solt György: Valószínűségszámítás. Műszaki Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789631630374
5. Lukács Ottó: Matematikai statisztika. Műszaki könyvkiadó, Budapest, 1999. ISBN 9789631630367

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., **KKK 7. pont**) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - ismeri a lineáris algebra alapfogalmait
  - ismeri a vektorok és a 3 dimenziós valós vektortér fogalmát
  - tudja a vektorokkal végezhető műveletek fogalmát és tulajdonságait
  - ismeri a szögfüggvényeket és alkalmazási lehetőségeiket
  - tisztában van a lineáris függőség, bázis, dimenzió fogalmakkal és azok meghatározás módjaival
  - ismeri az egyenes, sík egyenleteit
  - tudja a kúpseleitek származtatási módjait, ismeri azok egyenleteit
  - ismeri a reláció, függvény fogalmát, fajtáit, osztályozási módjait
  - tudja a sorozat fogalmát, ismeri jellemzési lehetőségeit, és a kapcsolódó definíciókat
  - ismeri a függvény-folytonosság és határérték fogalmát

- ismeri a differenciálszámítás alapfogalmait és, alapvető tételeit és alkalmazási lehetőségeit
- ismeri a határozott és a határozatlan integrál fogalmát
- tudja a permutációk, variációk, kombinációk fogalmát
- ismeri a binomiális együttható fogalmát, tulajdonságait és a Pascal háromszöget
- ismeri a gráfelméleti alapfogalmait
- ismeri az eseményalgebra alapfogalmait, valamint valószínűség fogalmát
- tudja a klasszikus valószínűségi mező, a feltételes valószínűség definícióját és a kapcsolódó tételeket
- tudja a valószínűségi változó fogalmát, jellemzőit
- ismeri a nevezetes valószínűségi eloszlásokat
- ismeri a leíró statisztika alapfogalmait
- tájékozott az adatgyűjtési, adatábrázolási módszerekben
- ismeri gyakoriságeloszlás, a középértékek, a szóródás, valamint a ferdeség fogalmát és kiszámítási lehetőségeit
- tudja a korreláció fogalmát
- tudja a statisztikai minta fogalmát, tájékozott a mintavételi eljárásokban
- ismeri a becslélmélet, valamint a hipotézisvizsgálat alapfogalmait és végrehajtásának lépéseit
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes a matematikai szakmai kompetencia elemeinek készségszintű alkalmazására az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - képes egyszerűbb kombinatorikai feladatok megoldására
  - képes skatulya elv és a logikai szita formula alkalmazására
  - képes egyszerűbb gráfelméleti feladatok megoldására
  - képes valószínűségszámítási feladatok megoldására
  - képes vektorokkal való műveletek elvégzésére
  - képes koordinátageometriai feladatok megoldására
  - képes különböző függvények ábrázolására
  - képes a sorozatok monotonitásának, korlátosságának és konvergenciájának meghatározására
  - képes meghatározni függvények folytonosságát, határértékét
  - képes függvények differencia- és differenciálhányadosának meghatározására
  - képes differenciálszámítási ismereteinek teljes függvényvizsgálat és szóveges feladatok során történő alkalmazására
  - képes függvények határozott és a határozatlan integráljának kiszámítására
  - képes integrálszámítási ismereteinek alkalmazására
  - képes adatábrázolásra, gyakorisági sorok elkészítésére számítógéppel és anélkül is
  - képes a középértékek, a szóródás, valamint a ferdeség mérésére alkalmas mutatószámok kiszámítására és azok értelmezésére
  - képes a korrelációt mérő mutatószámok kiszámítására (számítógéppel és anélkül) és értelmezésére
  - képes egyszerűbb statisztikai becslések és próbák végrehajtására számítógéppel és anélkül is

- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Kovács Beatrix, tanársegéd

Az ismeretkör: Az algoritmikus szemlélet kialakítása

Kredittartománya: 6 kr.

Tantárgyai:

- 1) Informatika matematikai-logikai alapjai**
- 2) Programozás és algoritmikus gondolkodás**

(1.) Tantárgy neve: Informatika matematikai-logikai alapjai	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. félév: 0 ea. + 2 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): 4. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A logikai alapfogalmak, logikai műveletek. Logikai azonosságok, logikai függvények, igazságfüggvények. Normálformák. Adott logikai kifejezések átalakítása konjunktív és diszjunktív normálformává. Logikai következtetések, nevezetes következtetési formák. Logikai áramkörök. Predikátumok és kvantorok. Műveletek predikátumokkal. Formulák és termek. Példák elsőrendű nyelvekre. Formulák interpretációja. Logikai törvények. Logikai következmény. Helyettesítés, prenex alak. Informatikai vonatkozások.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Tallér József: A logika alapjai. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1996. ISBN 9636970262 2. Ferenczi Miklós: Matematikai logika. Budapest: Műszaki K. 2002. ISBN 9631628701 3. Ruzsa Imre: Bevezetés a modern logikába. Budapest: Osiris K. 2001. ISBN 9633979783 4. Urbán János: Matematikai logika. Műszaki Kiadó, 2012. ISBN 9631630358 5. Varga Tamás: Matematikai logika kezdőknek 1-2. Budapest: Tankönyvk. 1966.	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Pappné Ádám Györgyi (szerk.): Matematika az általános képzéshez a tanítóképző főiskolák számára. Budapest: Nemzeti Tankönyvk. 1996. ISBN 9631882446 2. Borsodi I., Göndöcs L.: Matematika a tanítóképző intézet harmadik évfolyama számára. Budapest: Tankönyvk. 1973.	

¹ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Madarász Tiborné, Pólos László, Ruzsa Imre: A logika elemei. Budapest: Osiris K. 1999. ISBN 9633796342
4. Dragálin Albert, Búzasi Szvetlana: Bevezetés a matematikai logikába. Debrecen: KLTE TTK, 1986.
5. Lukács Ernőné - Tarján Rezsőné (szerk.): Matematikai kisenciklopédia. Budapest: Gondolat K. 1968.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- biztos matematikai szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - ismeri a logikai alapfogalmakat, műveleteket
  - tudja a nevezetes logikai azonosságokat és következtetési sémákat
  - tisztában van normálformák: konjunktív- és diszjunktív normálforma fogalmával
  - ismeri a kvantorok fogalmát, alkalmazási módjait
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel

b) képességei

- képes a matematikai szakmai kompetencia elemeinek készségszintű alkalmazására az 1-6. évfolyamon a tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag területén
  - képes a logikai műveletek többféle módon történő elvégzésére
  - képes logikai azonosságok alkalmazására
  - képes logikai következtetések helyességének ellenőrzésére
  - képes adott logikai kifejezést átalakítani konjunktív- és diszjunktív normálformává
  - képes helyettesítések elvégzésére és prenex alakra hozásra
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

(2.) Tantárgy neve: Programozás és algoritmikus gondolkodás	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. félév: 1 ea. + 1 gyak., 5. félév: 1 ea. + 1 gyak.	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): 4. félév: gyj., 5. félév: gyj.	
Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Az algoritmus fogalma, jellemzői, megadási módjai (szövegesen, folyamatábrával, pszeudokódban stb.). Példák egyszerűbb algoritmusokra és modellekre (hétköznapi tevékenységek algoritmusai, matematikai algoritmusok stb.; matematikai, fizikai, kémiai stb. folyamatok). Algoritmusok eljátszása. Néhány típusalgoritmus vizsgálata. Algoritmusok értelmezése és önálló elkészítése. Az Imagine Logo program letöltése és telepítése; a program összetevőinek és a felhasználói felületnek a megismerése. A technógrafika alapjai: alapvető grafikai utasítások, egyszerű alakzatok rajzolása, tollvastagság és tollszín megadása, toll felemelése és leengedése stb. Különböző ábrák rajzolása. Eljárások létrehozása és paraméterezése. Események kezelése. Több technó használata. Animációk készítése a LogoMotion programmal. Változók használata. A magasszintű programozási nyelvek alapelemei. Képernyőkezelés, standard input és output. Egyszerű és összetett adattípusok. Konstansok, változók, értékadás. Operátorok, kifejezések. Konverzió. Standard eljárások és függvények. Vezérlési szerkezetek (szekvenciák, szelekciók vagy elágazások, iterációk vagy ciklusok). Tömbök. Eljárások, függvények. Alapvető algoritmusok (összegzés, eldöntés, kiválasztás, keresések, megszámlálás, maximum-kiválasztás, kiválogatás, rendezések, egyesítés, metszetképzés stb.) leírása és kódolása a választott programozási nyelven. Más tárgyakhoz (matematika, fizika, kémia stb.) kapcsolódó algoritmusok megvalósítása.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	
1. Blaho, Andrej, Kalas, Ivan : Az Imagine varázslatos világa. [Imagine Logo munkafüzet] ELTE TeaM Labor, Budapest, 2005. http://www.vpkzsk.sulinet.hu/infoverseny/imaginer_munkafuzet.pdf (2016-06-22)	
2. Szepesné Stiftinger Mária: Informatika 3. [Programozási ismeretek.] Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron, 2010. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0027_INF3/adatok.html (2016-06-22)	
3. Sípos Marianna: A programozás alapjai. Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest, 2014. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0003_15_programozas_alapjai/-adatok.html (2016-06-22)	
4. Nyékyné Gaizler Judit: Programozási nyelvek. Kiskapu Kft. Budapest, 2003. (ISBN 9789639301467)	
5. Lovász László, Gács Péter: Algoritmusok. Műszaki K. Budapest, 1978. (ISBN 9631020673)	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Szlávi Péter, Zsakó László: Informatika oktatása.
<http://people.inf.elte.hu/szlavi/TAMOP-2/EgybenGeneralva/index.html> (2016-06-22)
2. Informatika 4. évfolyam. Programozás Imagine Logo környezetben.
<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/informatika/informatika/informatika-4-efolyam/algorithmizalas-adatmodellezes/programozas-imagine-logo-kornyezetben> (2016-06-22)
3. Programozási készségek fejlesztése az ImagineLogo programmal.
http://www.jokaiiskola.hu/images/informatika/logo_kezsefejleszttes.pdf (2016-06-22)
4. Simon Gyula: A programozás alapjai. Typotex Kiadó, Budapest, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0008_simon/adatok.html (2016-06-22)
5. Tömösközi Péter: Algoritmizálás alapjai. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2011.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_22_algorithmizalas_alapjai_pdf/-adatok.html (2016-06-22)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri az algoritmusok fogalmát és képes egyszerűbb algoritmusok elemzésére, leírására és megvalósítására
- ismeri a LOGO programozási nyelv alaputasításait, a technógrafika alapjait és használatának lehetőségeit
- ismeri a magasszintű programozási nyelvek alapelemeit és a programok készítésének eszközeit
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó tudással
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- képes egy egyszerűen használható és látványos fejlesztő környezet (Imagine Logo) kreatív használatára, és ennek révén egyszerű és összetettebb technógrafikai feladatok megoldására
- képes a tanulók életkorának megfelelő programozási feladatok összeállítására, a feladatok elmagyarázására és közös, játékos megoldására
- képes olyan programokat készíteni, amelyek segítségével egyszerűbb problémák megoldása bemutatható és szemléltethető akár az informatika, akár más tárgyak tanítása során
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- képes megszerettetni a korszerű programozási környezetek segítségével egyszerűen és játékosan megvalósítható programfejlesztést
- nyitott a programozás irányában, keresi a programozás segítségével megoldható problémákat és kész ezek kreatív megoldására

d) autonómiája és felelőssége

- annak a szemléletnek a képviselője és tudatos átadása, hogy a modern információs és kommunikációs technológia sokkal több is lehet, mint a számítógép és az internet által nyújtott szolgáltatások egyszerű igénybe vétele
- empátikusan és elfogadóan viszonyul a problémahelyzetben lévőkhöz, és tőle telhetően mindent megtesz a felmerülő problémák sikeres megoldása érdekében

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Boda István, főiskolai tanár, dr. habil., PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Tantárgy neve: Matematika műveltségterületi tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 40-60 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 5. félév: 0 ea. + 2 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
A gondolkodási módszerek, a számtan-algebra, az 5-6. osztályos témakörök tananyagának módszertani megismerése. Az elméleti ismeretek átültetése a gyakorlatba. Műveletek kiterjesztése a racionális számok halmazára. Szöveges feladatok megoldása egyenletekkel és grafikusán. A gyerekek kreatív gondolkodásának fejlesztését elősegítő feladatsorok, kérdések tervezése. Szakköri feladatok az 1-6. osztály anyagából. Tehetséggondozás matematika órákon. A Pólya-módszer a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére. A gondolkodási műveletek fejlesztése konkrét matematikai problémák megoldásával. A kombinatorikus gondolkodás megalapozása. A valószínűséghez, statisztikához kapcsolódó fogalmak. A matematikai tartalmú játékok szerepe a matematikai kompetenciák fejlesztésében. Síkgeometriai alakzatok fogalmai, fogalmaik közötti kapcsolatok, csoportosításuk. Testek jellemzői, csoportosítása. A geometriai transzformációk tanítása. Matematikaversenyek az általános iskolában.
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">
1. Czeglédy István et al.: Matematika tantárgypedagógia I-II. Calibra Kiadó, Budapest, 1994. ISBN 963 8078 804 és ISBN: 9636860580
2. Abacus matematikai lapok 10-14 éveseknek. Matematikában Tehetséges Gyermekéért Alapítvány, Kecskemét, 1994. ISSN 12192597
3. Herendiné Kónya Eszter (szerk.): A matematika tanítása az alsó tagozaton. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2013. ISBN: 9789631973532
Ajánlott irodalom:

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

1. Iker János, Szerencsi Sándor, Vörös György: A matematika tanítása I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1991. (nincs ISBN)
2. Szendrei Julianna: Gondolod, hogy egyre megy? Typotex Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9639548529
3. Pólya György: A gondolkodás iskolája. Akkord Kiadó Kft., Budapest, 2000. ISBN 9789639429994
4. Mosonyi Kálmán: Matematikai játékok. Tankönyvkiadó, Budapest, 1977. ISBN 9631724999

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a számtan-algebra, az 5-6. osztályos témakörök tananyagát és módszertani vonatkozásait
- ismeri a szöveges feladatok megoldási módjait
- tájékozott a gondolkodási műveletek fejlesztése terén
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes a matematika 1-6. osztályos témaköreiből feladatok, szakköri feladatok, versenyfeladatok megoldására
- képes szöveges feladatok különböző módszerekkel történő megoldására
- képes a gyerekek kreatív gondolkodását segítő feladatsorok, kérdések tervezésére
- képes a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Kovács Beatrix, tanársegéd**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Német műveltségi terület

Az ismeretkör: A német nyelvoktatás módszertana és német kultúrák ismeretkör

Kredittartománya: 11 kr.

Tantárgyai:

- 1) Német gyermekirodalom
- 2) A némettanítás módszertana
- 3) A német kultúra ismerete

(1.) Tantárgy neve: Német gyermekirodalom	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 0 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem.	
Nyelve: német Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): ppt, handout, youtube	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): 2. és 3., félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ (ha vannak): témakidolgozások, zárthelyi dolgozatok, esszék	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Bevezetés a német pedagógiai szaknyelvbe	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A fontosabb műfajokat olyan reprezentatív példákon keresztül vizsgáljuk, amelyek az alsó tagozatos tanórákon jól hasznosulhatnak. A kurzusok során a hallgatók kreatív módszertani feladatokkal aktiválják a tananyaghoz kapcsolódóan a szakmaspecifikus ismereteiket.

A vizsgált műfajok és témák: Bilderbücher, Comics, Reime, Fingerspiele, Singspiele, Zungenbrecher, Rätsel, Witze, Sprichwörter, Zeichenverse, Schnellsprechverse, Verse zum Tageslauf, Verse über Tiere, Szenen, Kinderlieder, Märchen, Novellen, Kinderromane, Jugendliteratur

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Stoyan, Hajna, et al. Moderne deutschsprachige Kinder und Jugendliteratur. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest, 1998. (Nincs ISBN!)

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Mészárosné Percze, Gabriella. Német irodalmi szöveggyűjtemény 1-4. Pedellus Novitas Kft., Debrecen, 2000. (Nincs ISBN!)
3. Lange, Günter. Kinder- und Jugendliteratur der Gegenwart: Ein Handbuch. Baltmannsweiler, Schneider-Verl. Hohengehren, 2012. ISBN-10: 3834010545
4. Fürst, Iris, Helbig, Elke und Schmitt, Vera. Kinder- und Jugendliteratur: Theorie und Praxis. Kieser Verlag GmbH, Neusaess, 2008. ISBN-10: 3824211041

Ajánlott irodalom:

1. Haas, Gerhard, ed. Kinder und Jugendliteratur. Reclam Verlag, Ditzingen, 1984. ISBN-10: 3150103258
2. Kaminski, Winfred. Einführung in die Kinder- und Jugendliteratur. Beltz, Weinheim, 2005. ISBN-10: 3407561970
3. Kast, Bernd. Jugendliteratur im kommunikativen Deutschunterricht. Langenscheidt, München, 1985. ISBN 3468494335

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik olyan elméleti és módszertani tudással, amely lehetővé teszi 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok számára a német gyermekirodalom megismerését
- ismeri a német gyermekirodalom elsajátításának, átadásának, az ezekhez kapcsolódó kulcskompetenciák megalapozásának tudományos és szakmódszertani alapjait
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-6. évfolyamon a német gyermekirodalom tekintetében
- magas szintű (C1) német nyelvi kompetenciákkal rendelkezik

b) képességei

- a német gyermekirodalom vonatkozásában képes fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- támogató tanulási környezetet biztosít a német gyermekirodalmi ismeretek fejlesztéséhez
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a német gyermekirodalom szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- a német gyermekirodalmi ismeretek fejlesztése során végzett tevékenységére szakszerűen reflektál
- épít a tanulók előzetes tapasztalataira és kreativitásukra

c) attitűdje

- a német gyermekirodalmi ismeretek fejlesztése során végzett tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- a német gyermekirodalmi ismeretek fejlesztése során végzett tevékenysége inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására, illetve a német kultúrkör megismertetésére
- nyitott a német gyermekirodalommal összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására
- munkája során igényli az önreflexiót és saját tevékenysége több szempontú elemzését, illetve értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért
- a német kultúrkörhöz kapcsolódó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Eged Alice** (főiskolai docens, PhD)

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): -

(2.) Tantárgy neve: A német tanítás módszertana	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. és 5. félév: 1 ea. + 1 szem. Nyelve: német Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak):-	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj., 5. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): zárthelyi dolgozat, projektmunka, ppt-s előadás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Német nyelvtan	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy megteremti az idegen nyelv tanításának módszertani alapjait és megismerteti a hallgatót a nyelvpszichológiai, a nyelvelsajátítás alapvető kérdéseivel, a nyelvtanítás játékos, változatos és korszerű módszertani eljárásaival. Alapfogalmak – Didaktikai-módszertani elvek – Motiváció – Szociális formák – Készségek – Az eredményesség fogalma – Az óra felépítése, az óravázlat – A szókinccs tanítása – A pedagógiai nyelvtan - Dalok, mondókák, nyelvtörők, – A játék szerepe - A bábok és a mese szerepe – A vizuális szemléltetés technikái – A szövegértési, a hallás utáni értés, az íráskészség és beszéd-készség fejlesztésének technikái – Feladattípusok, a feladatkészítés és a számonkérés technikái	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kast, Bernd - Jenkins, Eva-Maria: Fertigkeiten Schreiben. Fernstudieneinheit 12, Langenscheidt Verlag, München, 1999. ISBN: 3468496664 2. Dahlhaus, Barbara: Fertigkeiten Hören. Fernstudieneinheit 05, Langenscheidt Verlag, München, 1994. ISBN-10: 3468496753 3. Westhoff, Gerhard: Fertigkeiten Lesen. Fernstudium 17, Langenscheidt Verlag, München, 1997. ISBN: 9783468496639 4. Schatz, Heide: Fertigkeiten Sprechen. Fernstudium 20, Langenscheidt Verlag, München, 2006. ISBN-10: 3468496559	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bimmel, Peter - Kast, Bernd - Neuner, Gerd: Deutschunterricht planen. Arbeit mit Lehrwerkslektionen, Langenscheidt Verlag, München, 2003. ISBN-10: 3468496389 2. Neuner, Gerd - Hunfeld, Hans: Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts, Langenscheidt Verlag, München, 1993. ISBN-10: 3468496761	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri a tantárgy alapvető összefüggéseit, alapfogalmait, az 1-6. osztályos tanulók nyelvi fejlesztése elméleti hátterének legfontosabb jellemzőit
- rendelkezik azzal a módszertani tudással, amely lehetővé teszi a tanulók német nyelvi tudásának fejlesztését
- ismeri a tanulók életkori sajátosságait, és azokat figyelembe véve tervezi meg tevékenységét
- magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik

b) képességei

- rendelkezik azokkal a képességekkel, amelyek meghatározóak az idegennyelven történő önképzés folyamatában
- birtokában van azon képességeknek és módszereknek, amelyek a tanulók idegennyelvi fejlesztését szolgálják
- képes tanórán logikus és koherens rendszerben eltervezni és megszervezni
- képes a nyelv elsajátításának és a nyelvtanulás sajátosságainak megértésére és ismeretei gyakorlati alkalmazására
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- törekszik az idegennyelvi kommunikáció alkalmazására
- nyitott az új elméletek és a jó gyakorlatok megismerésére és befogadására
- tevékenysége során igényli az önreflexiót

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a tanulók nyelvi fejlesztéséért és a német nyelvű országokra vonatkozó ismereteik kialakításában
- felelősséggel közvetíti a német nyelvű országok kulturális értékeit

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Eged Alice (főiskolai docens, PhD)**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

(3.) Tantárgy neve: A német kultúra ismerete	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹² : 60-40 (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: 6. és 7. félév: 1 ea.+1 szem. Nyelve: német Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² : ppt, videófelvételek	
A számonkérés módja: 6. és 7. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ³ (ha vannak): zárthelyi dolgozat, esszék, beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6., 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Német nyelvtan	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
A hallgató megismerkedik Németország/Ausztria/Svájc legfontosabb régióinak, tartományainak, tájegységeinek történelmi múltjával, kulturális emlékeivel, művészi értékeivel, népi hagyományaival. A civilizáció művelődéstörténeti háttérrel ad ahhoz, hogy a hallgató a német nyelvű kultúrát el tudja helyezni az európai/közép-európai kultúra egészében. Rövid áttekintés keretében terítékre kerülnek a német nyelvű klasszikus irodalom jelentős alkotásai, hangsúlyosan a két utóbbi század témakörei, illetve társadalmi, politikai, történelmi, kulturális problémái.
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">
1. Bayerlein, Oliver: Landeskunde aktiv: Praktische Orientierungen für Deutschland, Österreich und die Schweiz. Verlag für Deutsch, München, 2014. ISBN: 9783191817411
2. Luscher, Renate: Landeskunde Deutschland - Aktualisierte Fassung 2016: Von der Wende bis heute. Verlag für Deutsch, München, 2016. ISBN: 10-3190017417
3. Reich-Ranicki, Marcel: Die besten deutschen Erzählungen. Insel Verlag Berlin, 2012. ISBN: 9783458358855
4. Kaiser, Gerhard R.: Die deutsche Literatur. Ein Abriss in Text und Darstellung: Gegenwart I. Reclam, Ditzingen 2000. ISBN-10: 3150180678
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none">
1. Luscher, Renate: Deutschland nach der Wende. Aktualisierte Fassung. Verlag für Deutsch, 1997. ISBN: 3885326884
2. Koppensteiner, Jürgen: Österreich: Ein landeskundliches Lesebuch. Praesens Verlag, Wien, 2014. ISBN: 9783706907705

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Zeman, Herbert (Hg.): Literaturgeschichte Österreichs von den Anfängen im Mittelalter bis zur Gegenwart. Rombach, Freiburg, 2014. ISBN: 9783793097341
4. Beutin, Wolfgang: Deutsche Literaturgeschichte: Von den Anfängen bis zur Gegenwart. Verlag Metzler, Stuttgart, 2008. ISBN-10: 3476022471
5. Balzer, Bernd und Mertens, Volker: Deutsche Literatur in Schlaglichtern. Bibliographisches Institut, Berlin, 1990. ISBN-10: 3411027029

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- rendelkezik olyan elméleti és módszertani tudással, amely lehetővé teszi 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok számára a német civilizáció és irodalom megismerését
- ismeri a német kultúra elsajátításának és átadásának tudományos és szakmódszertani alapjait
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a német nyelvű országok történelmi, társadalmi és kulturális életével kapcsolatosan
- magas szintű (C1) német nyelvi kompetenciákkal rendelkezik

b) képességei

- a német civilizáció és irodalom vonatkozásában képes célokat és feladatokat tervezni és megvalósítani
- a német kultúraismeret fejlesztése során végzett tevékenységére szakszerűen reflektál
- tevékenysége során képes motiváló tanulási környezetet biztosítani a német kulturális ismeretek fejlesztéséhez
- képes a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítésével megválasztani a német civilizáció és irodalom szakirodalmi forrásait
- képes a tanulók előzetes tapasztalataira építeni

c) attitűdje

- a német civilizációs és irodalmi ismeretek fejlesztése során végzett tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- a német kultúraismeret fejlesztése során végzett tevékenysége inkluzív szemléletet képvisel, meghatározó módon törekszik a német kultúrkör megismertetésére és azok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- igénye van a német nyelvű országok történelmével és kultúrájával összefüggő új elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek nyelvi fejlesztéséért
- felelősséget vállal a német kultúrkörhöz kapcsolódó területeken a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és párbeszéd elősegítéséért
- felelősséggel közvetíti a német nyelvű országok kulturális értékeit

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Eged Alice (főiskolai docens, PhD)**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): **Dr. Gaál-Szabó Péter (főiskolai tanár, dr. habil., PhD)**

Az ismeretkör: A német nyelvi tudatosság fejlesztése

Kredittartománya: 12 kredit

Tantárgyai:

- 1) Német nyelvtan
- 2) Német nyelvű írásbeliség
- 3) (Szigorlat)

(1.) Tantárgy neve: Német nyelvtan	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 3., 4. és 5. félév: 1 ea. + 1 szem. Nyelve: német Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak):	
A számonkérés módja: 3., 4. és 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): szóbeli számonkérés, zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4., 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Bevezetés a német pedagógiai szaknyelvbe	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A német nyelv irodalmi és társalgási nyelvének fonetikai alapjai, nyelvtani struktúrája, jellemzői és alapvető normái: morfológiai alapfogalmak – az ige és az ige kategóriái – az igenevek – a módbeli segédigék rendszere – a főnév és a főnév kategóriái – ragozása és az esetek – a determináns – a melléknév – a számnév – a névmások rendszere – a határozószó – az előljárószó – a kötőszó – a mondat alapfogalmai – a szórend – a mondat fajtái.

A tárgy ismeretanyaga része a műveltségterületi szigorlatnak.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Schumann, Johannes: Mittelstufe Deutsch. Kommunikatives Lehrwerk für Fortgeschrittene Max Huber Verlag, 2006. ISBN-10: 319007240X.
2. Frühwirth, Friederike - Holthaus, Hanni: Mittelstufe Deutsch. Kommunikatives Lehrwerk für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch. Max Huber Verlag, 2003. ISBN-10: 3190172404

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

3. Dreyer, Hilke - Schmitt, Richard: Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik, Verlag für Deutsch, Ismaning/München, 2. Auflage 1991. ISBN 3885326086
4. Uzonyi Pál: Rendszeres német nyelvtan, Aula Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9635031068

Ajánlott irodalom:

1. Földeak, Hans: Sag's besser! 1.; 2. Verlag für Deutsch, Ismaning/München, 1994. ISBN 3885326558
2. Helbig, Gerhard - Buscha, Joachim: Übungsgrammatik Deutsch, Langenscheidt, 1991. ISBN-10: 3324001188

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a tantárgy alapvető törvényszerűségeit, szabályait és összefüggéseit, valamint legfontosabb alapfogalmait
- ismeri a német nyelvtani rendszer és írásbeliség elsajátításának, átadásának, az ezekhez kapcsolódó kulcskompetenciák megalapozásának tudományos és szakmódszertani alapjait, valamint a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket
- rendelkezik magas szintű (C1) nyelvtani ismeretekkel

b) képességei

- képes a szakmai-tudományos kritériumokat szem előtt tartva a német nyelvtani rendszerre vonatkozó szakirodalom kiválasztására és munkája során azok hasznosítására
- képes tanóráit logikus és koherens rendszerben eltervezni és megszervezni
- képes a saját és az 1-6. osztályos tanulók tevékenységére szakszerűen reflektálni
- képes a tanulók számára támogató tanulási környezetet biztosítani

c) attitűdje

- nyitott az új elméletek és a jó gyakorlatok megismerésére és befogadására
- törekszik az idegennyelven történő önképzésre
- igényli saját tevékenysége mások általi elemzését és értékelését
- munkáját a rábízott gyermekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal a 6-12 éves gyermekek német nyelvi fejlesztéséért és német nyelvi ismereteinek kialakításáért
- felelősséggel közvetíti a német nyelvű országok kulturális értékeit

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Eged Alice (főiskolai docens, PhD)**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Gaál-Szabó Péter (főiskolai tanár, dr. habil., PhD)**

(2.) Tantárgy neve: Német nyelvű írásbeliség	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. és 6. félév: 1 ea. + 1 szem. Nyelve: német Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 2., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): zárthelyi dolgozatok, beadandó fordítások	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.; 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Bevezetés a német pedagógiai szaknyelvbe	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hallgató megismeri az idegen nyelvű dokumentumok, írásművek készítésének tartalmi és formai követelményeit (magánlevél, hivatalos levél, önéletrajz, pályázat, évfolyamdolgozat, szakdolgozat, publikáció, idegen nyelvű levelezés, ügyintézés stb.), illetve a különböző stílusrétegeket, azok stilisztikai sajátosságait, a jelentősebb nyelvterületek egymástól eltérő, alapvető nyelvi jellegzetességeit. A tantárgy lehetőséget biztosít a hallgatóknak magyar szövegek németre és német szövegek magyarra fordítására, valamint magyar ajkúak által alkotott német szövegek javítására. A hallgatók rövidebb autentikus magyar szövegeket fordítanak németre, valamint rövidebb autentikus német szövegeket fordítanak magyarra. A fordítási és javítási feladatok során a hallgatók kétnyelvű szótárakat, illetve magyar és német nyelvű értelmező szótárakat használnak. Szükség esetén térképek és lexikonok használatára is sor kerül.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Molnár Judit: Német fordítástechnika. Holnap Kiadó, Bp., 2002. ISBN: 9789633465004 2. Müller, Wolfgang: Leicht verwechselbare Wörter. Dudenverlag, Mannheim, 1973. ISBN-13: 9783411011476 3. Schmitt, Richard: Weg mit den typischen Fehlern! 1.; 2. Verlag für Deutsch, Ismaning/München, 1992. ISBN: 3885326531 4. Szmodits Anikó: Levelezzünk németül. Tankönyv és kézikönyv. Perfekt Kiadó, Bp., 2000. ISBN: 9633942896	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Székely Gábor: Kalandozások a német szókincs birodalmában. Scholastica Kiadó, Bp., 1998. ISBN: 9638591218	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Das Zertifikat. Deutsch als Fremdsprache. Deutscher Volkshochschul-Verband és Goethe-Institut, Bonn/München, 1992. (Nincs ISBN)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- tisztában van a rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal az írás és a fordítás területén
- rendelkezik az 1-6. évfolyamon az elvárt szakmai ismeretekkel a német szövegalkotás és a fordítás területén
- magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik
- rendelkezik a tantárgyhoz kapcsolódó elméleti és módszertani tudással, mely által lehetővé válik az elsajátítandó ismeretek átadása a 6-12 éves gyerekek számára

b) képességei

- képes a szövegalkotás és a fordítás vonatkozásában fejlesztési célokat és feladatokat tervezni és végrehajtani, valamint az eredményeket elemezni és értékelni
- képes olyan támogató tanulási környezetet biztosítani, amely eredményesen segíti a tanulók fejlődését
- képes a tanulók tevékenységére szakszerűen reflektálni, illetve már meglévő tapasztalataikra építeni

c) attitűdje

- elkötelezett a tantárgyi ismeretek korrekt átadására és a tanulók megfelelő írásbeli nyelvhasználatának elősegítése iránt
- fontos számára a különböző kulturális és szociális háttérrel rendelkező tanulók közösséggé szervezése és a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítése
- igényli saját tevékenysége több szempontú elemzését és értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel közvetíti a német nyelvű országok kulturális értékeit.
- Fontosnak tartja a kulturális hagyomány megőrzését és a sokszínűség fenntartását.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Eged Alice (főiskolai docens, PhD)**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Gaál-Szabó Péter (főiskolai tanár, dr. habil., PhD)**

Technika, életvitel, háztartástan műveltségi terület

Az ismeretkör: A lakással, az életvitellel, a gazdálkodással és a lakókörnyezettel kapcsolatos ismeretkör

Kredittartománya: 9 kr.

Tantárgyai:

- 1) Lakás, háztartástan, gazdálkodás és lakókörnyezet
- 2) Táplálkozás és életvitel

(I.) Tantárgy neve: Lakás, háztartástan, gazdálkodás és lakókörnyezet	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): környezet-és esettanulmányok készítése, terepgyakorlatok keretében környezeti bejárás különböző településeken	
A számonkérés módja: 2. félév: gyj., 3. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): beadandó munkák készítése a következő témákban: 1. háztartások költségvetésének elkészítése adott jövedelem és kiadás mellett; 2. hitelfelvétel és megtakarítás az otthonteremtéshez: natív kalkulációkészítés különböző családmódok esetére; 3. javaslatok a lakókörnyezet élhetőbbé tételére	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. és 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A család mint sajátos mikroökonómiai szervezet társalmi szerepe az ember anyagi és egzisztenciális boldogulásában Az otthonteremtés feltételeinek állami és személyi relevanciája A gyermekvállalás felelősségének anyagi és egzisztenciális vonatkozásai, vissza nem térítendő pénzügyi kölcsönök, állami támogatások, saját erőforrás, családi kedvezmények és adójóváírás A tudatos cselekvésrendszer a lakáshoz jutástól a családalapításig A háztartások mint tudatosan gazdálkodó egységek A családi életvitel racionális szükségszerűségei az otthonok gazdálkodásában A háztartások relatív mintázata és a költségek fedezése, egy és többszülős modell A családok hozzájárulása a lakókörnyezetük élhető fenntarthatóságához Az ökoszociális környezet, kollektív és individuális viszonyulása a lakókörnyezetben A lakhatás formái, az otthonok felszereltsége és berendezése Kommunális feltételek. A közművesítetttség - alapvető szolgáltatások A lakókörnyezet településszerkezete - város/falu, valamint központ/ külsőségek	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Az élhető környezet adottságai: zajterhelés, levegő- és vízminőség
Allergén növényi populációk irtatlan sokasága, elhanyagolt közterületek
Hozzáférs a szolgáltatásokhoz, vásárlás, tömegközlekedés, egészségügyi ellátottság, közigazgatás
A háztartás mint mikroökonómiai egység
Munkamegosztás különböző családmódellek esetén
Foglalkoztatottság a településen
Életmód, fogyasztás, ruházzkodás, személyi higiéné
A háztartások büdzsége, bevételek és kiadások, megtakarítás, befektetés
Előrelátó gazdálkodás, pénzügyi prioritások a költségviselésben
A lakókörnyezet közösségi terei
A lakosság részvétele a település működtetésében
Közteherviselés és infrastruktúrafejlesztés
A közösségi szemlélet formálása a szűkebb és tágabb lakókörnyezetben

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Csúcs Franciska: Háztartáskönyv. Corvina Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789631360950
2. Perényi Imre: A lakókörnyezet: adottságok és lehetőségek. Tankönyv Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9631729796
3. S. Nagy Katalin: A lakáskultúra története. Balassi Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9635065655
4. Vasa László: A családi gazdálkodás ökonómiája. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2015. ISBN 9789633935815
5. Vermes László: Hulladékgazdálkodás, hulladékhasznosítás, Mezőgazda Kiadó, 2005. ISBN 9789632865249

Ajánlott irodalom:

1. Fish, Klaus: Energia takarékos ház és lakás. Cser Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9789633445772
2. Kozma Tamás: Bevezetés a nevelésszociológiába. Tankönyvkiadó, Budapest, 2001. ISBN 9631955125
https://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiTjsiX_bXUAhXEfFAKHcKdBpkQFgggMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.tankonyvtar.hu%2Fhu%2Ftartalom%2Ftamop425%2F2011_0001_519_J11_1185_2%2F2011_0001_519_J11_1185_2.pdf&usq=A FQjCNHAYdUiAVsfquEDJ4h-AyfRF7f7Vw&cad=rjt
3. Letenyey László: Településkutatás I-II. **Módszertani kézikönyv és szöveggyűjtemény. Új Mandátum Kiadó – Ráció Kiadó, Budapest, 2006.** ISBN: 9630606240, ISBN: 9630606259
4. Perczel György: Magyarország társadalmi-gazdasági földrajza. Eötvös Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9634630790
5. Tamás Béláné: Háztartásvezetés, háztartásgazdálkodási ismeretek, NSZFI, é.n.
http://kepzesevolucioja.hu/dmdocuments/4ap/2_1853_022_101030.pdf

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri a családmódelleket
- ismeri az életvitellel járó tennivalókat
- tájékozott a lakás funkcióiról
- alapvető pénzügyi ismeretekkel rendelkezik
- kezeli a család költségvetését
- tesz a lakókörnyezet megóvásáért

- tájékozott a kommunális hulladék kezelésében
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- felismeri a szociológia szempontok fontosságát
- tudatos állagmegőrző lakásában és környezetében
- hangsúlyozza a személyi és társas higiéne szerepét
- képes önálló háztartásvezetésre
- képes számos eltérő szempont integrálására a család pénzügyi gazdálkodásának tervezésekor
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel differenciáltan tervezni
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni

c) attitűdje

- igyekszik az esélyegyenlőség megteremtésére
- igényes a személyes és társas viselkedésben
- energiatakarékos megoldásokat kereső
- pozitívan áll környezete szépítéséhez
- aktív részese a lakóhelyi közösségnek
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- közösséget vállal a hátrányos helyzetűekkel
- segítőkész a rászorulókkal szemben
- tudatos életvitelt folytat
- felelősen gondolkodik a lakókörnyezetéről
- lakókörnyezetében tesz a társadalmi kohézió erősítéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Nagy Zoltán, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

(2.) Tantárgy neve: Táplálkozás és életvitel	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. félév: 1 ea. + 1 szem., 5. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): táplálkozási szakértő, gyermekdiétetikus és életmód tanácsadó meghívása, étrendi minták készítése	
A számonkérés módja: 4. félév: gyj, 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): hallgatói beszámolók a helyes és követendő életmódról, a korszerű táplálkozásról	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Lakás, háztartástan, gazdálkodás és lakókörnyezet (2.)	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
Az egészségnevelés immanens jellege A táplálkozási piramis étrendi jellemzői A helyes étkezési szokások kialakítása A minőségi táplálkozás egészséget meghatározó szerepe A táplálkozás élettani folyamata A szerves és szervetlen élelmi anyagok hatása a szervezetre Az élelmiszerekben levő anyagok hasznosulása, táplálkozási zavarok Az emésztőrendszer gyakori betegségei Az optimálistól eltérő táplálékfelvétel okozta megbetegedések Táplálkozási zavarok megelőzése A táplálkozás kulturális meghatározottsága A helyes élelmiszerválasztás jelentősége Az ételkészítés higiénéje Ételfertőzések megelőzése a gyermekélelmezésben A táplálkozás személyi higiénéje A pedagógus szerepe a táplálkozás és a mozgás gazdag életmód koordinációjában A család és iskola együttműködése a korszerű táplálkozásban Az egyénre szabott, ételintoleranciával küzdő gyermek étrendje A konvencionális és bioélelmiszerek közötti különbségtétel Az élelmiszerbiztonsági lánc megismerése Az élelmi anyagok tudatos kiválasztása A táplálkozás kultúranropológiai vonatkozásai A táplálkozás mint az egészségkultúra része Mítoszok, szokások, beidegződések dimenziói a táplálkozásban Az életvitel szociodemográfiai összefüggései és a társadalmi strukturáltság jelentősége

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Borics Kata - Frank Zsófia: Az egészséges táplálkozás nagykönyve. Tóthágas Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789632490533
2. Búzás Gizella (szerk.): Élelmiszer szakáruismeret. Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9786933370469
3. Mattenheim Gréta: Hogyan csökkenthető a stressz a mindennapokban? Reader's Digest Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789632891211
4. Orwish, Dean: Személyre szabott egészségprogram. HVG Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789633040218
5. Szakály Zoltán: Táplálkozásmarketing. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 978632866117

Ajánlott irodalom:

1. Nagykutasi Viktor: A konyhakert nagykönyve. LAPCOM Kiadó, Győr, 2015. ISBN 9789638992253
2. Nedlevy, Neal: Ami meggyógyít és ami nem. Mit tegyünk egészségünk érdekében? Társalgó Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789632891378
3. Nedlevy, Neal: Döntő bizonyítékok. Bibliaiskolák Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789632891378
4. Nagy Katalin: A lakáskultúra története. Balassi Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9635065655
5. Roszik Péter: Az ökológiai gazdálkodásról közérthetően. Biokontroll Hungária Nonprofit Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 9786158028806

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a táplálkozás fontosságát
- ismeri a tápanyagok biokémiai hatásmechanizmusát
- ismeri a fertőző és mérgező ágenseket és azok forrásait
- ismeri a gyengén táplált és túltáplált szervezet egészségügyi veszélyeit
- rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására
- ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását

b) képességei

- felismeri az onto és filogenetikus szinten megjelenő hajlamosító tényezőket
- különbséget tud tenni az egészséges és káros tápanyagbevitel között
- képes a hagyományos és korszerű étkezés differenciálására
- felismeri az eltérő szociális körülmények között élők táplálkozási különbségeit
- fontosnak tartja az életvitel részévé váló minőségi táplálkozást
- kezelni képes a táplálkozásból fakadó testképzavarokat
- felismeri az ételfertőzések és mérgezések tüneteit
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel differenciáltan tervezni

- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- az iskolai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 6-12 éves gyermekek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg; helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát
- a gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni

c) attitűdje

- betartja a személyi higiénéjét az étkezések alkalmával
- ösztönzi az ételprioritásokat a gyermekelélemezésben
- elkötelezett a szülők otthoni étkezési felvilágosítása iránt
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására

d) autonómiája és felelőssége

- együttműködik a gyermekelélemezés szereplőivel
- segítséget nyújt az egészséges étrend összeállításához
- együttműködik a dietetikusokkal és gasztroenterológusokkal
- hivatásának tekinti a gyermek egészséges étkezésének megvalósulását
- felelősen gondolkodik az étel intoleranciától szenvedő, ill allergiára hajlamos gyermekkel.
- véleményt formál, javaslatot tesz az iskolai étkezdék és büfék választékára

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Nagy Zoltán, főiskola docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Az ismeretkör: A technikai ismeretek és alkalmazásuk ismeretköre

Kredittartománya: 12 kr.

Tantárgyai:

- 1) A technika és az energia alkalmazásának története
- 2) Kommunikációs rendszerek
- 3) Technika műveltségterületi tantárgy-pedagógia

(1.) Tantárgy neve: A technika és az energia alkalmazásának története	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 1 ea. + 1 szem., 3. félév: 1 ea. + 1 szem., 4. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): prezentációval egybekötött hallgatói beszámolók, csoporton belüli együttműködésen alapuló gyakorlati feladatmegoldások	
A számonkérés módja: 2. félév: koll, 3. félév: gyj, 4. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3. és 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A munkával és az energiával kapcsolatos alapvető fogalmak és meghatározásuk módja. A gépek fogalma és alkalmazásuk területei. Jelentős múltbeli műszaki teljesítmények az antikvitástól napjainkig. A mérnöki megoldások áttekintése. A mindennapi technikai környezet fontosabb elemei, szerkezetük és működésük, valamint a működés alapjául szolgáló természeti jelenségek megértése. Az energiatermelés módjai a múltban és napjainkban. Az energiahordozók típusai; gazdálkodás az energiahordozókkal. Megújuló energiaforrások. A nukleáris energia hadászati és békés célú felhasználása A Manhattan-terv története; magyar tudósok közreműködése a nukleáris programban. Az atombomba és a hidrogénbomba működése. Energiatermelés atomreaktorban; a nukleáris energiatermelés környezeti hatásai és baleseti következményei. Magyar feltalálók munkássága. Az energiatermelés jövőbeni lehetőségei. A jövő felé irányuló technikai képzelet.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Craughwell, Thomas J.: A háború tudósai. Zseniális elmék, pusztító találmányok. Kossuth Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789630967358
2. Kiss Sándor, Bodoki Zoltán, Bohdaneczky László, Bun Zoltán: Technika. Főiskolai jegyzet. KFRTKF, Debrecen, 2003. (Nincs ISBN)
3. Rosta István: Magyarország technikatörténete – a honfoglalás korától a III. évezred kezdetéig. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN 9789631945157
4. Simonyi Károly: A fizika kultúrtörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632815831
5. Általános iskolai tankönyvek, munkafüzetek

Ajánlott irodalom:

1. Endrei Walter – Jeszenszky Sándor (szerk.): Technikatörténet 1760-1960. ELTE Kiadó, Budapest, 1993. ISBN nélkül
2. Hargittai István: Eltemetett dicsőség, avagy hogyan tették a szovjet tudósok szuperhatalommá a Szovjetuniót. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 9789630594254
3. Porkolábné Balogh Katalin: A gyakorlati-technikai problémamegoldás fejlesztése. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1983. ISBN 9630530937
4. Marx György: A marslakók érkezése. Magyar tudósok, akik nyugaton alakították a 20. század történelmét. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9789630577236
5. Wille, Hermann Heinz: A szakócatól a dinamóig. A technika története a kezdetektől 1900-ig. Kossuth Könyvkiadó. Budapest, 1988. ISBN 9630931737

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- kiterjed a múlt jelentős technikatörténeti fejleményeinek értő ismeretére
- ismeri és alkalmazni tudja a gépek működésével kapcsolatos alapvető fogalmakat
- járatos a jelen energiagazdálkodással kapcsolatos kérdéseiben, és tájékozott a megújuló energiaforrások előnyeivel és kockázataival
- ismeri az energia felhasználásához kapcsolódó ökológiai és környezetvédelmi szempontokat
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes élményszerűen, a 6-12 éves gyerekek számára érdekesen, a gyermeki képzeletet megmozgatva ismertetni a múlt nagy találmányait és műszaki teljesítményeit
- képes a gyerekeknek a tanterv határain túlmutató, ám őket foglalkoztató műszaki-technikai kérdéseinek a megválaszolására vagy a gyerekek orientálására az adott kérdésekben
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- követi a tudományos-technikai fejlődés friss eredményeit, és azokat igyekszik megjeleníteni a tanórák keretei között
- a műszaki-technikai megoldások iránt kevésbé fogékony gyerekeket segíti, kiterjedt pedagógiai

eszköztárára támaszkodva ösztönző módon bevonja őket a közös tevékenységbe vagy az irányított beszélgetésbe

- felkészültsége alapján részt vállal a szakmájával kapcsolatos kutatásokban, projekt-munkákban, az eredményeket pedig hasznosítja a munkája során

d) autonómiája és felelőssége

- lehetőségeinek a határain belül felelősséget vállal a reá bízott 6-12 éves gyerekek technikával kapcsolatos alapvető kompetenciáinak a kibontakozásáért és fejlődéséért
- a hatáskörébe tartozó területeken fontosnak ítéli a műszaki vonatkozású kulturális hagyományok megismertetését, és tesz is ennek érdekében
- a kulturális hagyományokkal összefüggésben igyekszik perspektívát nyitni a nemzeti emlékezet számára

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

(2.) Tantárgy neve: Kommunikációs rendszerek	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”^{1,2}: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 6. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): hallgatói beszámolók meghatározott témákban	
A számonkérés módja: gyj Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): A technika és az energia alkalmazásának története (3.)	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
Információ- és kommunikációelméleti alapfogalmak Alapvető kommunikációs modellek: az üzenetközvetítés és a visszacsatolás A kommunikáció mindennapokban használatos, ún. természetes módjai: verbális kommunikáció és a nonverbális kommunikáció különböző lehetőségei Nonverbális kommunikációs gyakorlatok A hiányos (sérült) és a redundáns üzenet esetei, valamint a hibajavítás lehetőségei, a genetikai kód Különböző titkosítások, gyakorlati megvalósításuk eszközei és műszaki-vegytani eljárásai Kommunikációs rendszerek használata a mindennapokban: a Közúti Rendelkezők Egységes Szabályozása Képek olvasása, piktogramok járműveken és intézményekben A gépek közötti kommunikáció lehetőségei, matematikai műveletek kettes számrendszerben, logikai áramkörök, az online kommunikáció lehetőségei és speciális jelrendszerei A műszaki kommunikáció: a műszaki ábrázolás módjai és azok szabályai; egyezményes jelölésrendszerek
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">
1. Bujtor László: Gondolatok a nagy hatótávolságú kommunikációs csatornák és az emlősök evolúciójának kapcsolatáról. Magyar Tudomány 173 (2012/4), 457-465.
2. Griffin, Em: Bevezetés a kommunikációelméletbe. Harmat Kiadói Alapítvány, Budapest, 2003. ISBN 9789639148529
3. Kiss Sándor, Bodoki Zoltán, Bohdaneczky László, Bun Zoltán: Technika. Főiskolai jegyzet. KFRTKF, Debrecen, 2003. (Nincs ISBN)
4. Pinker, Steven: A nyelvi ösztön. Hogyan hozza létre az elme a nyelvet? Typotex Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789639664043
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none">
1. A KRESZ naprakész szövege: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=97500001.KPM

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Bubik Veronika (szerk.): Vizualizáció a tudománykommunikációban. ELTE TTK, 2013.
http://ttktamop.elte.hu/online-tananyagok/vizualizacio_a_tudomanykommunikacioban/
3. Crick, Francis: Az élet mikéntje – eredete és természete. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1989. ISBN 963 2822307
4. Kiss Bitay Éva: Tájékozódás és hírközlés az állatvilágban. Tudományos Könyvkiadó, Bukarest, 1974. ISBN nélkül
5. Sz. n.: Az atomkor enciklopédiája 2. Információ- és híradásmélet, elektronika, híradástechnika, kibernetika, automatizálás. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1967. ISBN nélkül

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- ismeri a kommunikációelmélet alapfogalmait, és alkalmazza a kommunikációs jelenségek leírásakor
- ismeri az alapvető kommunikációs jelrendszereket, a kódolás sajátosságait
- ismeri a kommunikáció műszaki megvalósításának fontosabb lehetőségeit
- ismeri a számítógépek fejlődéstörténetét és felépítését
- ismeri a telekommunikáció fejlődéstörténetét
- ismeri a KRESZ-t
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- alkalmazza az alapvető kommunikációs jelrendszereket
- alkalmazza a műszaki kommunikáció szabályait és jelölésrendszerét
- értő módon alkalmazza az online kommunikáció különböző felületeit
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon használja
- képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni

c) attitűdje

- fontosnak itéli a kommunikatív magatartást
- kommunikációja során számos párhuzamos csatornát használ
- fontosnak itéli az önreflexiót, ill. igényli a tevékenységét elemző külső nézőpontú reflexiókat
- törekszik rá, hogy részt vállalhasson a szakmájával összefüggésben álló kutatásokban
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- tudatosítja a reá bízott 6-12 éves gyerekekben az online kommunikációs eszközök mértékletes használatának a jelentőségét, és felhívja a figyelmüket a függőség káros következményeire
- a kommunikáció tradicionális sajátosságainak tiszteletben tartása mellett fontosnak itéli és lehetőségei körében gondolja a kulturális hagyományok kommunikációval kapcsolatos elemeit
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): -

(3.) Tantárgy neve: Technika műveltségterületi tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 40-60 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 6. félév: 0 ea. + 2 szem., 7. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): oktatási szituációk modellezése	
A számonkérés módja: 6. félév: gyj., 7. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): óravázlatok és óratervezetek készítése és azok értékelése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. és 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Táplálkozás és életvitel (2.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A technika és életvitel műveltségi területen elsajátított ismeretek bázisán tanuljuk meg a tárgy oktatását az 5-6. évfolyamokon, ill. ekkor ismerik meg szisztematikus módon a hallgatók a munkájukat keretező dokumentumok tartalmát.	
A Nemzeti Alaptanterv (NAT), kerettantervek, helyi tantervek Technika és életvitel az általános iskolában. A tantárgy helye a tantárgyi struktúrában A kerettanterv tanegységei évfolyamonkénti bontásban A technika és életvitel tartalmi kérdései az alsó tagozaton, ill. az 5-6. évfolyamokon A tanegységekhez kapcsolódó tartalmak elrendezése, az egyes tartalmak tantárgy-pedagógiai, szakmódszertani kérdései Tankönyvek, tananyagok, internetes források felhasználása az oktatásban Az óravázlatok tartalma, felépítése; egy-egy órarész megtervezése; az egyes órarészek változatos formában történő megvalósításának lehetőségei Az órartartás gyakorlása, mikrotanítások Bemutató órák és hallgatói tanítások elemzése Az új anyag feldolgozásának módszerei, a gyakorlás változatos lehetőségei. Különböző munkaformák alkalmazása, a differenciálás lehetőségei: önálló munka, csoportmunka, projekttevékenységek, játékok Szemléltetés tervezése, kivitelezése Az interaktív oktatás módszertana, a táblához kapott segédsoftverek használata Az IKT használatának további lehetőségei Oktatástechnikai eszközök csoportosítása, funkcióik, kiválasztásuk; a felhasználás módszertani kérdései	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Dr. Géczi-Laskai Judit: Kézművesség. ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Budapest, 2015. ISBN 9789632846071
2. Knausz Imre – Karlowits-Juhász Orchidea: A tanítás mestersége. Programcsomag a pedagógusképző intézmények számára. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest, 2009. http://www.hiszem.hu/sites/default/files/a_tanitas_mestersege.pdf
3. Gyakorolj – Oktatáshoz használható dokumentumok, programok, ötletek. <http://gyakorolj.hu/oktato/technika.php>

Ajánlott irodalom:

1. Demeter Kinga (szerk.): A kompetencia. Országos Közoktatási Intézet, Budapest, 2006. ISBN 963682584X
2. Ginnis, Paul: Tanítási és tanulási receptkönyv. Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei. Pécsi Direkt kft. Alexandra Kiadó, Pécs, 2007. ISBN 9789633699386
3. Knapp, Michael S. (et al.): Hogyan tanítsuk hatékonyan a hátrányos helyzetű tanulókat? Az értelemorientált tanítás lehetőségei. Educatio Kht., Budapest, 2007. ISBN 0489003818551
4. Knausz Imre: A tanítás mestersége. Egyetemi jegyzet. IFA, Budapest-Miskolc, 2001. <http://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.htm>
5. Nahalka István: Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. ISBN 9789631920833

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- elsajátította a technika és életvitel tárgy 5-6. évfolyamokon való oktatásához szükséges szakmódszertani ismereteket
- korszerű tantárgy-pedagógiai ismeretei segítségével változatos módon használja a rendelkezésre álló informatikai környezetet

b) képességei

- szakmódszertani ismereteinek birtokában ösztönző segítséget tud nyújtani a tantárgy iránt fokozottan és kevésbé intenzíven érdeklődő hallgatóknak is
- értelmezni tudja a természeti, a társadalmi és a technikai környezet összefüggéseit, kapcsolatba hozva azokat a környezetvédelem kérdéseivel
- képes a szakirodalom önálló feldolgozására
- képes az adott technikai probléma megoldásához a megfelelő anyag és technológia kiválasztására

c) attitűdje

- rendszerszemléletű gondolkodás jellemzi, amelynek keretei között a lakóház és a háztartás is rendszerekként jelennek meg
- gondolkodásában meghatározóak a környezetvédelmi szempontok az egyes technológiák értékelésekor
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a reá bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, a technika és életvitel tárgyhoz kapcsolható kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- ennek részeként megismerteti a gyerekeket a helyes táplálkozás és életvitel szempontjaival
- fontosnak ítéli a kulturális hagyományok ápolását, a technika és életvitel tárgy biztosította keretek között tesz is ennek érdekében

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Nagy Zoltán, főiskolai docens, PhD**

Természetismeret műveltségi terület

Az ismeretkör: Az élettelen természet tudományai és történetük ismeretköre

Kredittartománya: 9 kr

Tantárgyai:

- 1.) Fizikai és kémiai ismeretek
- 2.) Tudománytörténet
- 3.) Természet- és társadalomföldrajz

(1.) Tantárgy neve: Fizikai és kémiai ismeretek	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 60-40 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): szakirányú médiaanyagok elemzése, a természettudományos diskurzusban való részvétel képességének gyakoroltatása	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Fizikai és kémiai alapismeretek	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgyi program a következő területeken mélyíti el a korábban tanult ismereteket: A kísérlet és a mérés jelentősége a modern természettudományokban, az SI mértérendszer Alapvető fizikai és kémiai fogalmak A periódusos rendszer, keverékek és kémiailag tiszta anyagok Az anyagok kémiai és fizikai tulajdonságai (atomok, ionok, molekulák) Kémiai reakciók elemzése, kémiai jelenségek értelmezése A mindennapok kémiája A mechanikai (kinematikai és dinamikai) fogalmak (sebesség, erő, erőtörvények, kényszererők, energia, munka, az energiamegmaradás törvénye, teljesítmény) és jelenségek értelmezése A hőtani jelenségek értelmezése (termikus kölcsönhatás típusai, a termodinamikai főtételei és halmazállapotváltozások) Az elektromosságtani és mágneses jelenségek értelmezése (elektromos töltés, egyen- és váltóáram, elektromos mező, vezetők és szigetelők, mágneses indukció, mágneses mező) Fénytani jelenségek értelmezése (diszperzió, fénynyomás, a fény mint elektromágneses hullám, visszaverődés, törés, képalkotás, nagyítás, tükrök és lencsék sajátosságai, a geometriai optika törvényei) A 20. század fizikájának alapvető megállapításai az atomfizika és a relativitáselmélet területein	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A nukleáris energia békés célú felhasználásának lehetőségei
A nukleáris energiatermelés biztonsága
A radioaktív izotópok biztonságos alkalmazása
A biztonsági szempontok áttekintése, ismert baleseti körülmények

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dér János – Radnai Gyula – Soós Károly: Fizikai feladatok I-II. Holnap Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9633466660
2. Dillard, Clyde R. – Goldberg, David E.: Kémia. Reakciók, szerkezetek, tulajdonságok. Gondolat Kiadó, Budapest, 1982. ISBN 9632807014
3. Öveges József: A fegyverek fizikája. Zrínyi Katonai Kiadó, Budapest, 1972. ISBN 9639394866
4. Bármely középiskolai fizikai és kémiai tankönyvcsalád

Ajánlott irodalom:

1. Fehér István – Deme Sándor (szerk.): Sugárvédelem. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789632840802
2. Hargittai István: Eltemetett dicsőség, avagy hogyan tették a szovjet tudósok szuperhatalommá a Szovjetuniót. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 9789630594254
3. Náray-Szabó Gábor: Kémia. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789630582407
4. Nyilasi János: Általános kémia. Gondolat, Budapest, 1980. ISBN 9632806336
5. Simonyi Károly: A fizika kultúrtörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632815831

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- alapján alkalmas a természetismeret tárgy oktatására az általános iskolák 5-6. évfolyamain
- tájékozott az alapvető természeti jelenségek körén túl a nukleáris energia békés és hadászati célú felhasználást, valamint a röntgen- és a különböző radioaktív sugárzásokkal végzett tevékenységeket illetően
- tudása lehetővé teszi, hogy a gyerekek számára főbb vonalakban meg tudja világítani az általuk használt szerkezetek, mechanikai, elektromos vagy mágneses elven működő eszközök vagy gépek, továbbá szórakoztató elektronikai „kütyük” működését
- ismeretei kiterjednek a természettudományok panteonjában azokra a jelentős alakjaira, különös tekintettel a magyar Nobel-díjas tudósokra és az ún. marslakókra (Marx György elnevezése)
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes arra, hogy az alapvető természeti jelenségek érzékletes fenomenológiai leírását adja és egzakt fogalmak mentén értelmezze a tapasztalatot
- képes rá, hogy az oktatott korosztály számára érthető nyelven tárja fel a természet titkait
- képes rá, hogy a tárgyterület sajátosságaira támaszkodva elősegítse a rendszeres gondolkodás és az elemzőkészség kialakulását

- képes a vonatkozó szakirodalom körében eredményesen tájékozódni, valamint értő módon kiválasztani a munkáját támogató források körét.
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- az önismeret ébren tartása részeként gyakorolja az önreflexiót, ill. igényli a tevékenységének több szempontú elemzését és értékelését a helyi szakmai közösségek részéről
- a természettudományos ismeretekhez kapcsolható hagyomány-elemek közvetítését munkája részének tekinti, rámutatva, hogy a tudományos-technikai fejlődés amellet, hogy a múltat elvághatja a jelentől, a fejlődés egyes lépcsőfokainak az áttekintése lehetőséget nyújt a múlt és a jelen újbóli összekapcsolására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- kompetenciahatárai figyelembevételével felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek személyiségfejlődéséért
- kellő problémaérzékenységgel és szakmai tudatossággal törekszik a nevelési-oktatási nehézségek megoldása során
- a lehetőségei körében a hagyományok iránti tiszteletre nevelés által erősíti a társadalmi kohéziót

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kmeczkó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

(2.) Tantárgy neve: Tudománytörténet	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 90-10 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 1 ea. +0 szem., 3. félév: 1 ea. + 0 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): beszámolók készítése, tudománytörténeti forrásszövegek olvasása	
A számonkérés módja: 2. félév: koll., 3. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): hallgatói beszámolók megtartása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. és 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A legtöbb tankönyv és kézikönyv a tudományok olyan képét közvetíti, amely szerint a tudományok elvannak vágva a saját múltjuktól, kizárólag egy kortárs metszetet tekintve érvényesnek, a régi fejleményeket pedig a jelenhez vezető hosszú út egyes, egykoron talán fontos, de mára jelentőségüket veszített epizódjainak tekintve, amelyeknek a margón van a helyük. A tudománytörténet tárgy önálló rangra emeli a tudománytörténeti tárgyalásmódot. Nem lehetséges egyetlen zárt képben megragadni a természettudományok történetét, mivel minden fontos kérdés viták tárgyát képezi, ezért a fontos tudománytörténeti eseményeket az egymással perlekedő álláspontok közvetítik. A történeti közegükbe illesztett viták során alkalmazott intellektuális eszköztár túllép a higgadt, racionális vitákról alkotott elképzelésünk keretein. Ekkor válik megpillanthatóvá a tudományos névum keletkezési folyamata. Képet kapunk a személyes reflexiók megismerése által az intellektuális erőfeszítések természetéről, valamint a viták dinamikájáról és sok esetben az egzisztenciális kockázatairól is. Az egykor volt viták felelevenítésével azonban egy konszenzussal övezett tudásanyagot is elérhetővé teszünk.

A tudománytörténet-írás nehézségei: miként fejlődik a tudomány?

A hermeneutikai szemlélet jelentősége

A tudományos viták természete

A tudomány mítoszba ágyazódó kezdetei

Az antik világ épített csodái

A kozmoszról és a természeti környezetről való gondolkodás az antikvitásban

Orvoslás az antikvitásban

A középkori tudományos gondolkodás, interkulturális kapcsolatok az iszlám tudománnyal

Az alkímia

Az emberi test feltárása

Az újkor tudomány kialakulása (Kopernikusz, Galilei, Bacon, Descartes, Newton, Harvey)

A modern atomfogalom kialakulása, a kémiai minőségek feltárása

Az élő természet rendszerezése

A betegségek természetére vonatkozó elképzelések

A 20. századi tudomány kiemelkedő teljesítményei (atommagfizika, relativitáselmélet, a modern biológia területén végbement fejlődés)

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Magyarok a tudomány történetében

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Bakó Krisztián: Híres biológusok. Pannon-Literatúra Kft. Kiadó, Budapest, 2015. ISBN: 9789632517278.
2. Bynum, William: A tudomány rövid története. Kossuth Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789630986120
3. Marx György: A marslakók érkezése. Magyar tudósok, akik nyugaton alakították a 20. század történelmét. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 9789630577236
4. Polányi Mihály: A személyes tudás I-II. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 1994. ISBN 9637978615 és 9627978623 (szemelvények)
5. Török Tibor: Istenhit és természettudomány. Kálvin János Kiadó, Budapest, 1996. ISBN [9633006775](#).

Ajánlott irodalom:

1. Bánfalvi Gáspár: Molekuláris sejtbiológia. Kossuth Egyetem Kiadó, Debrecen, 2009. ISBN [9789634732716](#)
2. Hargittai István: Teller. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789630589246
3. Hargittai István: Eltemetett dicsőség, avagy hogyan tették a szovjet tudósok szuperhatalommá a Szovjetuniót. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 9789630594254
4. Kuhn, Thomas S.: A tudományos forradalmak szerkezete. Osiris Kiadó, Budapest 2002. ISBN 9633793629
5. Simonyi Károly: A fizika kultúrtörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 1986. ISBN 9632815831

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- a tudása kiterjed a tudományok kezdeteit narratívákba helyező mítoszokra és mitikus szereplőkre
- természettudományos ismeretei a történeti közegbe ágyazottak
- áttekintéssel rendelkezik a korszakos tudományos vitákról és azok szereplőiről
- elképzeléssel rendelkezik a nívó megjelenésének folyamatáról, azaz a tudományos felfedezésről
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes rekonstruálni a múlt tudományos vitáiban megjelenő álláspontokat, valamint mérlegelni képes az egyes álláspontok melletti és elleni korabeli érveket
- rendelkezik a történetmondás képességével a tudománytörténeti narratívákra vonatkozóan
- támogató tanulási környezetet biztosít
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja

c) attitűdje

- tevékenységének fókuszában az oktatott tanulók fejlődésének támogatása áll
- a tudományos tevékenység kulturális háttérének kiemelésével hangsúlyozza a szűkebb és tágabb környezet jelentőségét a későbbi teljesítmények szempontjából, ez által pedig a különbségek tudomásul vétele mellett erősíti a csoportszolidaritást, a tanulói közösség összetartó kötelekeit
- a különböző tevékenységformákra vonatkozóan érti az önreflexió és a külső szempontból érkező reflexió jelentőségét, különösen a közösség tagjait összetartó kötelekek alakítása során
- felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban

d) autonómiája és felelőssége

- az oktatói-nevelői tevékenységének egyes kérdéseivel, a felmerülő problémákkal kapcsolatban (ha szükséges, konzultációt követően) felelősen dönt, figyelembe véve az intézményi és a jogszabályi környezetet
- a hatáskörébe tartozó területen ápolja a kulturális hagyományokat, felelősséget érezve a tradícióelemek új generációkkal való megismertetése iránt

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kmeckó Szilárd, főiskolai docens, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

(3.) Tantárgy: Természet- és társadalomföldrajz	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4. félév: 1 ea. +1 szem., 5. félév: 1 ea. +1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): a tanári prezentációs anyagban található grafikonok elemzésének módjai, értelmezésük, szerkesztésük	
A számonkérés módja: 4. félév: koll., 5. félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): a hallgatói prezentációk értékelése a megadott szempontok szerint, topográfiai ismeretek számonkérése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
Magyarország természetföldrajzi viszonyai és az általános természetföldrajzi ismeretkörök Kontinensünk Európa. Hazánk helye Európában, politikai-földrajzi helyzete Magyarország táji kerete a Kárpát-medence A Kárpát-medence természetföldrajzi felosztása, tájainak jellemzése, etnikai viszonyai Hazánk földrajzi helyzete, földtörténeti korszakai s azok jelentősége a domborzat kialakulásában Magyarország éghajlatának jellemzői, az éghajlati elemek területi és időbeli eloszlása Felszíni és felszín alatti vizeink jellemzése, vízgazdálkodásunk, talajtípusaink Hazánk nagytájainak részletes jellemzése A társadalomföldrajz keretében foglalkozunk a népesedési folyamatokkal, a migrációval, a szegénység földrajzával és hazánk településszerkezetével, valamint ezek globális hatásaival Vizsgáljuk a társadalom térbeli jelenségeit, folyamatait, a földrajzi környezet differenciáló hatását a társadalomra nézve A természeti és humán erőforrások földrajza A mezőgazdaság és az élelmiszeripar földrajza (primer szektor) Energiagazdaságunk, nyersanyagaink; az ipar, ill. az építőipar földrajza (szekunder szektor) A könnyűipar jellemzői hazánkban Szolgáltatások földrajza (a terciér szektor jellemzése.) Régiók, regionalizmus és regionalizáció Magyarországon
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: 1. Cséfalvay Zoltán: A modern társadalomföldrajz kézikönyve. IKVA Könyvkiadó, Budapest, 1994. ISBN 9637757846 2. Domjáné Nyizsalovszki Rita, Juhász Lajos: Magyarország természetföldrajza. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789632865973 3. Jónás Ilona, Pál Viktor, Szöllősy László, Vízvári Albertné: Földrajz feladatgyűjtemény. Mozaik Kiadó, Szeged, 2012. ISBN 9789636975265

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Percel György: Magyarország társadalmi-gazdasági földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9634630790
5. Tóth József (szerk.): Általános társadalomföldrajz. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2001. ISBN 9639310417

Ajánlott irodalom:

1. Beluszky Pál: Magyarország településföldrajza. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 1999. ISSN 14194899
2. Bora Gyula, Korompai Attila (szerk.): A természeti erőforrások gazdaságtana és földrajza. Aula Kiadó, Budapest 2001. ISBN 9639345318
3. Borsy Zoltán (szerk.): Általános természeti földrajz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 9631954811
4. Probáld Ferenc: Európa regionális földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 96346358.
5. Süli-Zakar István (szerk.): A terület-és településfejlesztés alapjai. II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest- Pécs, 2010. ISBN 9789639950306

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- látja a természeti és társadalmi környezet egymásra hatását, biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a természetismeret tantárgy oktatásában
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak megvalósítására
- tudása alapján ismeri azokat a globális problémákat, melyek hazánk helyzetét is befolyásolják
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket

b) képességei

- együttműködik a nevelési folyamat többi résztvevőivel, képes összehasonlításokat, elemzéseket végezni, javaslatait közérthetően előadni
- képes egyénre szabott értékelési módszereket használni, melyek a tantárgy jellegéhez kapcsolhatóak
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli

c) attitűdje

- munkájának középpontjában az 5-6. évfolyamba járó tanulók fejlődésének támogatása áll
- tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek, módszerek, technológiai lehetőségek megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- a hatáskörébe tartozó területen felelősséget vállal környezete védelméért, hazánk természeti és gazdasági szerepkörének megismertetéséért
- ápolja hazánk kulturális hagyományait és aktívan rész vesz a Kárpát-medencében élő magyarok hagyományainak megőrzésében.
- felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakítása érdekében

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Gyimóthy Gergely, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Süli-Zakar Istvánné, óraadó**

Az ismeretkör: Az ember és életvilága ismeretkör
Kredittartománya: 12 kr.
Tantárgyai:
1) Biológiai ismeretek
2) Magyarország élővilága
3) Természetismeret műveltségterületi tantárgy-pedagógia
4) Környezetkultúra

(1.) Tantárgy neve: Biológiai ismeretek	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 3. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): tematikus prezentációk	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): zárthelyi dolgozat, alkalmazott önálló otthoni feladat, referátumok témakörökből	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A természetismereti műveltségi terület hallgatói a tárgy keretében a következő területeken bővítik az ismereteiket: Sejtten, szövettan és szervezettan A biológiai rendszertani besorolások elméleti háttere Rendszertani besorolások határozók segítségével Az emberi test anatómiája és élettani működése Az általános iskolában elvégezhető biokémiai és élettani vizsgálatok, kísérletek Folyamatokat szemléltető animációk elemzése	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Gál Béla: Biológia 11. - A sejt és az ember biológiája. Mozaik Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789636974718 2. Villányi Attila: Biológiai feladatgyűjtemény. Calibra Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 963686165X	
Ajánlott irodalom: 1. Kropog Erzsébet: Biológia közép- és felsőfokon. Panem Könyvkiadó, Budapest, 1998. ISBN 9635452691	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

2. Mándics Dezső – Molnár Katalin: Biológia: középiskolásoknak, érettségizőknek. Panem Kft. Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789635455089

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- részletes biológiai ismeretekkel rendelkezik
- szaktudásának mélysége kellő alapot szolgáltat a 6-12 éves gyermekek biológiai témájú tananyagainak tanításához
- tájékozott az egészséges életmód és a környezettudatos gondolkodás biológiai alapjainak tekintetében
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását

b) képességei

- szakmai–tudományos alapon választja meg a szakirodalmi forrásokat,
- a munkájában kreatív módon használja a szemléltetés eszközeinek széles tárházát
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- támogató tanulási környezetet biztosít
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- tevékenységén tükröződik a 6-12 éves gyerekek fejlesztése iránti elkötelezettség
- a gyermekek természetismereti beállítottságának megfelelő tanári hozzáállást képvisel
- tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal tanítványai természettudományos kulcskompetenciáinak megalapozásáért
- egyedi módszertani megoldásokat vállal fel a környezet- és természetismeret tantárgyak tanításában, figyelembe véve a helyi tantervet, a nevelőtestület által meghatározott pedagógiai kereteket

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Gyimóthy Gergely, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

(2.) Tantárgy neve: Magyarország élővilága	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 5. félév: 1 ea. + 0 szem., 6. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): tematikus prezentációk	
A számonkérés módja: 5. félév: koll., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): évközi dolgozatok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5 és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Biológiai ismeretek	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Magyarország jellegzetes flórája és faunája A magyarországi élőhelyek, növényi és állati társulások A biogeográfiai ismeretek magyarországi vonatkozásai Hazánk növényi és állati populációin belüli, valamint köztes kapcsolatrendszerei Az őshonos, a védett és a nemzeti oltalom alá tartozó fajok A nemzeti parkjainkban fellelhető, tájjelleget képviselő vegetáció és állatpopuláció együttesek A természetvédelem szempontjából kitüntetett fajok és fajták elméleti tanulmányozása	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Seregélyes Tibor, Simon Tibor: Növényismeret: a hazai növényvilág kis határozója. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789631952711 2. Varga Zoltán: Állatismeret: bevezető a hazai állatfajok meghatározásához. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789631951516 3. Vojnits András: Magyarország nemzeti parkjai: országjáró séták. Corvina Kiadó Kft., Budapest, 2006. ISBN 9631355160	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Albert László, Benedek Lajos, Locsmándi Csaba: Hazai védett és veszélyeztetett gombafajok. Gabo Könyvkiadó és Kereskedés Kft., Budapest, 2011. ISBN 9789636894962 2. Eisenreich, W., Handel, A., Zimmer, U. E.: Állat- és növényhatározó természetjáróknak. Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2009. ISBN 9789631186147 3. Seregélyes Tibor: Élőhelytípusok és társulások. Kossuth Kiadó, Budapest, 1998. ISBN 9630940043	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- ismeri a hazai élővilág lényeges flóra és fauna elemeit, azok kölcsönhatását
- biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a vonatkozó köznevelési tananyag részleteit tekintve
- felismeri a hazai (Kárpát-medencei) őshonos állatokat és növényeket
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- képes támogató tanulási környezetet biztosítani diákjai számára
- figyelembe veszi a 6-12 éves gyerekek hazai élővilággal összefüggő előzetes tapasztalatait
- a szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja
- együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- folyamatosan elemzi saját munkáját, önellenőrzést tart az ismeretanyag-átadásának sikerességét illetően, beleértve a magyarországi vegetációk és faunációk tananyagtartalmát
- készen áll munkáját fejleszteni a természetismereti tantárgy-pedagógia vonatkozó területén
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja

d) autonómiája és felelőssége

- önállóságot mutat a didaktika legkorszerűbb elméleteinek alkalmazása terén
- a szaktárggyal összefüggő pedagógiai motiváció, az aktivitás, a megerősítés és az értékelés / ellenőrzés kérdéseit felelősséggel látja el, ezáltal is szolgálva a hazai élővilág megismerése által nyert nemzeti büszkeség és nemzeti öntudat kifejeződését a felnövekvő nemzedék számára

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Gyimóthy Gergely, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

(3.) Tantárgy neve: Természetismeret műveltségterületi tantárgy-pedagógia	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 40-60 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 5. félév: 0 ea. + 2 szem., 6. félév: 0 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): évközi dolgozat, óratervek bekérése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A korábbi természetismereti tantárgy-pedagógiai ismeretanyagának felelevenítése Óravázlat készítése, tantárgyi tematikák készítése Az alkalmazandó didaktikai ismeretek körének bővítése A köznevelési természetismeret tantárgy tanítási-tanulási programjának tervezése A tárgy-specifikus tananyagtartalmak belső strukturálásának tervezése A tanári-tanulói tevékenységek meghatározása A legmodernebb tanulászervezési munkaformák áttekintése Különbféle stratégiák, módszerek és taneszközök alkalmazása A szemléltetés lehetőségeinek elméleti áttekintése A tanulói értékelés, valamint a folyamatértékelés kérdésköre	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom <ol style="list-style-type: none"> 1. Dámné Erdei Gabriella: A környezetismeret-természetismeret tanításának módszertana I., II. kötet. Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 2005. (Nincs ISBN) 2. Dámné Erdei Gabriella: Feladatlapok összeállításának módszertana a környezetismeret-természetismeret tantárgyban. Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 2005. (Nincs ISBN) 3. Ginnis, Paul: Tanítási és tanulási receptkönyv. Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei. Pécsi Direkt kft. Alexandra Kiadó, Pécs, 2007. ISBN 9789633699386	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Báthory Zoltán: Tanulók, iskolák különbségek. Okker Kiadó, Budapest, 1997. ISBN 963922829x 2. Kagan, Spencer, Kagan, Miguel: Kooperatív tanulás. Önkonet Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789638662354	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

e) tudása

- átfogóan ismeri a természetismeret műveltségterület tantárgy-pedagógiájának tananyagát
- szakmódszertani tudása lefedi azon ismereteket, melyek birtokában biztonsággal nyújt ösztönző segítséget a természettudományok iránt fokozottan érdeklődő diákok számára
- tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén
- tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására

b) képességei

- alkalmazza a mindennapi természetismereti tantárgy-pedagógia feladatainak végrehajtásához szükséges terminológiákat
- a szakmai problémákat azonosítja, feltárja, a pedagógiai munkája során gyakorlati alkalmazással megoldást talál a felmerülő kérdésekre
- használja lendületesen a vonatkozó IKT alkalmazásokat
- épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli
- tevékenységére szakszerűen reflektál

c) attitűdje

- nyitott a műveltségterületen természetismeret innovatív megismertetésére, hiteles közvetítésére
- törekszik a természettudományos szakmai továbbképzések abszolválására
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését
- nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséggel részt vállal a szakmai kérdések megindokolásában diákjai és kollégái irányában
- önállóan, felelősen dönt a pedagógiai munkájával összefüggő problémahelyzetek feltárásáról s szakszerű megoldásokat alkalmaz
- a hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Gyimóthy Gergely, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Süli-Zakar Istvánné, óraadó**

(4.) Tantárgy neve: Környezetkultúra	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 7. félév: 1 ea. + 1 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): esettanulmány hulladékgazdálkodási témakörben	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Magyarország élővilága (2.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az emberi tevékenységek környezeti hatásai A talaj, a víz és a levegő szennyeződésének különböző forrásai, tevékenységformák szerint A globális környezeti problémák (üvegházhatás, ózonréteg elvékonyodása, savas esők) A globális környezeti problémák következményei és az emberi egészségre gyakorolt hatásai A biológiai sokféleség megtartásának szükségessége A hulladékgazdálkodási stratégiák és a fenntartható fejlődés A természetvédelem jelentősége A hazai nemzeti parkok és természetvédelmi oltalom alá tartozó területek A védelem alatt álló élőlényközösségek	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Margóczi Katalin: Természetvédelmi biológia. JATE Press Kiadó, Szeged, 2005. ISBN 9634822282 2. Vermes László: Hulladékgazdálkodás, hulladékhasznosítás. Mezőgazda Kiadó, 2005. ISBN 9789632865249	
Ajánlott irodalom: 1. Albert Viktor, Hetzl Andrea: Környezeti kémia. Panem Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9635454449 2. Bolyki János: Teremtésvédelem. Ökológiai krízisünk teológiai megközelítése. Kálvin János Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 9633007798 3. Eisenreich, W., Handel, A., Zimmer, U. E.: Állat és növényhatározó természetjáróknak. Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest, 2009. ISBN 9789631186147	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., <i>KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A tanító

a) tudása

- a környezetéért felelős 21. századi ember széleskörű ismeretanyagát tükrözi
- ismeri a téma társadalmi összefüggéseit
- naprakész ismeretekkel rendelkezik a megújuló energiahordozók felhasználásának gyakorlati módszereivel kapcsolatban
- ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét
- ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- a tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.

b) képességei

- képes a tárggyal összefüggő közösségi értékek és érdekek megfelelően nyomatékos hangsúlyozására
- képes a gyermekközösség környezeti tudatformálásának pozitív befolyásolására
- a nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni
- képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására

c) attitűdje

- hiteles és tevékeny résztvevő a környezettudatos hozzáállás társadalmi bemutatása során
- elkötelezett a környezeti egészség kialakításával szemben
- tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja
- igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését

d) autonómiája és felelőssége

- felelősséget vállal az társadalmi ökoszemlélet formálás alapvetéseinek kibontakoztatása érdekében
- jó gyakorlatot mutat be a környezeti ártalmakkal szemben
- hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért
- felelősséget vállal intézménye küldetéséért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Nagy Zoltán, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Süli-Zakar Istvánné, óraadó

Testnevelés és sport műveltségi terület

Az ismeretkör: Sportmozgások és sportjátékok elméleti és módszertani ismeretköre

Kredittartománya: 10 kr.

Tantárgyai:

- 1) Sportmozgások elmélete és gyakorlata
- 2) Testnevelési és sportjátékok

(1.) Tantárgy neve: Sportmozgások elmélete és gyakorlata	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 2. félév: 1 ea. + 0 gyak., 3. félév: 1. ea. +0 gyak., 4. félév: 0 ea.+ 1 gyak., 5. félév: 1. ea. +1gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² Óralátogatások, video elemzések, videózás	
A számonkérés módja: 2 félév: gyj., 3. félév: koll., 4 félév: gyj., 5. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): óratervek leadása, mikrotanítások, dolgozatok, beadandók készítése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2., 3., 4., és 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Testnevelés tantárgy-pedagógia (1.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Sejttani és szövettani alapismeretek. Az ember aktív és passzív mozgató szervrendszere. Csontok és izom csoportosítása. Az izomműködés élettana. A különböző szervrendszerek anatómiája és élettana. A mozgás hatására bekövetkező anatómiai és élettani változások ismerete. Táplálkozási ismeretek, szerepe a fejlődő szervezet optimális működésében. Sportsérülések, sportártalmak, sportelváltozások ismerete. Elsősegélynyújtás. A vízhez szoktatás és az alapfokú úszásoktatás elméleti és módszertani alapjai. Úszásnemek alapternikája és szabálya. Úszásnemek oktatásának elméleti és módszertani alapjai. A vízből mentés oktatása. A családban és a közösségben üzhető sportformák megismertetése, alternatív mozgásminták elsajátítása. Sportági mozgásformák tervezése és megvalósítása. Az oktató-nevelő munka tervezése, szervezése, a testi nevelés speciális tantárgy-pedagógiai eljárásainak alkalmazásával.	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A gyermek személyiségének sokoldalú, differenciált fejlesztése, a képesség- és készségfejlesztés és az egészséges életmód kialakítása.

A sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű tanulók együttnevelése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dr. Arday László: A testnevelés tanítása. Tanítói kézikönyv alsó tagozatos pedagógusok számára. Korona Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9639191043
2. Mihály András: Anatómia. APC-Stúdió, Gyula, 2003. ISBN 9639135674
3. Tóth Ákos: Az úszás tankönyve, Szechenyi Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest, 2008. ISBN 9789637166945
4. Bucher, Walter: 1000 bemelegítő játék és gyakorlat. Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest, 2000. ISBN 9789639123809
5. Magyar György (Dr.): A testnevelés és sport elmélete és módszertana (5-6.oszt.). Jegyzet, Esztergom, 1996. (Nincs ISBN)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- Ismeri a testnevelés tervezésének dokumentumait.
- Ismeri a testkultúrális műveltség megszerzéséhez szükséges ismereteket és módszereket.
- Ismeri az ember felépítését és annak működését.
- Ismeri a mozgás pozitív hatását az emberi szervezetre.
- Felismeri a személyiségfejlődés zavarait és azok összefüggésrendszerét.
- Tájékozott az 1-6 osztályos tanulók személyiségfejlődéséről.
- Ismeri a mindennapos testnevelés fontosságát.
- Ismeri a szabadidős tevékenységek szervezésének, vezetésének szabályait.
- Rendelkezik azokkal a módszertani ismeretekkel, amelyekkel képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével célok, tartalmak és tevékenységek megvalósítására.
- Felismeri a sportágak végrehajtásában a technikai hibákat és korszerű módszertani ismeretekkel rendelkezik azok javítására.
- Tisztában van a nevelési módszerekkel.
- Ismeri a balesetvédelmi előírásokat.

b) képességei

- Képes a preventív és egészségtudatos szokások fejlesztésére.
- Képes a tanórán kívüli sportfoglalkozások megszervezésére, levezetésére.
- Képes a testnevelési és sportági tevékenységhez kötődő ismeretek fejlesztésére.
- Képes hozzájárulni a tanulók motivációjához.
- Képes hozzájárulni az érzelmi és akarati tényezők fejlesztéséhez.
- Képes a szülővel pozitív kapcsolat kiépítésére.
- Képes jó hangulatú és biztonságos környezet megteremtésére.
- Képes élménygazdag órák tartására.
- Képes objektív értékelési rendszer kialakítására.
- Képes a sport játékok során nevelési helyzetek megoldására, motivációra.
- Képes a segítő szakemberekkel és intézményekkel együttműködni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a 6-12 éves gyermekek egészséges testi fejlődése iránt.
- Törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus elsajátítására, alkalmazására.
- Elkötelezett a különböző társadalmi rétegből származó 6-12 éves gyerekek beilleszkedésének támogatásában.

- Empatikusan és elfogadóan viszonyul a testnevelésben gyengébben teljesítőkhöz, segít a megoldáskeresésben.
- Nyitott az új megoldásokra.
- Igényli az önreflexiót, munkájának több szempontú elemzését, értékelését.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a saját, illetve a tanulói csoport munkájáért.
- Felelősséget vállal az intézmény sportprogramjainak a szervezésében.
- A testnevelés szakmai nézeteit felelősséggel vállalja.
- Felelősséget vállal mint mintaadó személy a 6-12 éves gyermekek testi-lelki egészségében.
- Felelősségteljesen biztosítja az oktatás során a Fair play szellemét.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Pinczés Tamás tanszékvezető, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

(2.) Tantárgy neve: Testnevelési és sportjátékok	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4 félév: 0 ea. + 1 gyak., 5. félév: 0 ea. + 2. gyak., 6. félév: 1. ea + 1 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): videó elemzések, óralátogatások, mikrotanítások, mérkőzéslátogatás	
A számonkérés módja: 4 félév: gyj., 5. félév: gyj., 6 félév: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): dolgozat, kötelezően előírt technikai elemek bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5. és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Testnevelés tantárgy-pedagógia (3.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A mozgásos játékok elméleti és gyakorlati kérdéseinek, fejlődésének, tantervi szempontjainak és módszertanának ismerete. A testnevelési játékok felosztása. Az 1-6. osztály leghatékonyabb testnevelési játékainak ismerete, pedagógiai, pszichológiai vonatkozásai. A sportágbeli versenyzés magatartásának megismertetése. A sportágak tanítási alapjainak elsajátíttatása. A sportjátékok előfeltételeiként számon tartott ügyességfejlesztő labdagyakorlatok, labdajátékok és a szükséges képességek fejlesztését szolgáló gyakorlatok ismerete. A sportjátékok általános, technikai, taktikai és módszertani ismereteinek, játék- és versenyszabályainak elsajátíttatása. Az alapvető technikai és játékelemek összekapcsolása: komplex gyakorlatok bemutatása, játék közben való alkalmazása. Készség szinten elsajátított játék, taktikus játékcselekvés, a játékszabályokhoz való alkalmazkodás.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Onyestyákné Reigl Mariann: Testnevelési játékok. Magyar Testnevelési Egyetem, Budapest, 1992. ISBN 9637166157 2. Pásztori Attila-Rákos Etelka: Sportjátékok I. – Iskolai és népi játékok. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2009. ISBN 9789631923742 3. Csillag Béla – Gál László – Kristóf László – Dr. Tóth Julianna: Sportjátékok II. – Sportjátékok elmélete és módszertana (Kézilabdázás – Röplabdázás). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN 9789631945842 4. Gál László – Magyar György – Kristóf László: Sportjátékok III. – (Kosárlabdázás- Labdarúgás-felkészítés-versenyzés). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999. ISBN 9631900215	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének szakaszait és azok fejlődési fokozatait.
- Ismeri a pedagógusi pályán alkalmazható nevelési módszereket.
- Rendelkezik azokkal a sportjátékok oktatásához szükséges módszertani ismeretekkel, amelyekkel képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével célok, tartalmak és tevékenységek megvalósítására.
- Tisztában van a másodlagos szociális közeg kiemelt szerepével.
- Felismeri a személyiségfejlődés zavarait és azok összefüggésrendszerét.
- Ismeri a sportjátékok oktatásához szükséges ismereteket és módszereket.
- Felismeri a sportjátékok technikai hibáit és rendelkezik a hibajavításhoz szükséges gyakorlatanyaggal.
- Ismeri a mindennapos testnevelés fontosságát.
- Ismeri a balesetvédelmi előírásokat.
- Tájékozott a testkulturális műveltség megszerzésében.
- Ismeri a sportjátékok alapvető szabályait, versenyrendszerét.

b) képességei

- Képes a 6-12 éves gyerekek számára nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat tervezni (differenciáltan).
- Képes jó hangulatú és biztonságos környezet megteremtésére.
- Képes élménygazdag órák tartására.
- Képes döntéseket hozni.
- Képes objektív értékelési rendszer kialakítására.
- Képes hozzájárulni az érzelmi és akarati tényezők fejlesztéséhez.
- Képes egy ismeretlen témának a szakirodalmi háttérének a feltárására.
- Képes nevelési módszereivel a 6-12 éves gyerekek egészségfejlesztését megvalósítani.
- Képes pozitív kapcsolat kiépítésére a szülőkkel.
- Képes a váratlan helyzetek gyors és hatékony kezelésére.
- Képes a testnevelési és sportági tevékenységhez kötődő ismeretek fejlesztésére.
- Képes együttműködni a szakemberekkel a prevenció (elsődleges, másodlagos) elősegítésére.

c) attitűdje

- Elhivatott a 6-12 éves korosztály egészségmagatartás mintájának a kialakításában.
- Elkötelezett a különböző társadalmi rétegből származó 6-12 éves gyerekek beilleszkedésének támogatásában.
- Fontosnak tarja munkájának elemzését, értékelését.
- Törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus elsajátítására.
- Empatikusan és elfogadóan viszonyul a labdajátékokban gyengébben teljesítőkhöz, segít a megoldáskeresésben.
- Nyitott az új megoldásokra.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a 6-12 éves korosztály szenzitív időszakainak megfelelő fejlődéséért.
- Felelősséget vállal az intézményi sportprogramok lebonyolításában.
- A testnevelés szakmai nézeteit felelősséggel vállalja.
- Hivatástudattal rendelkezik.
- Életmódmintát mutat sportjátékokon keresztül.
- Korrigálja saját vagy mások hibáit.
- Felelősségteljesen biztosítja az oktatás során a Fair play szellemét.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Pinczés Tamás, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Tóth Csaba, testnevelő tanár**

Az ismeretkör: Alapsportágak elméleti és módszertani ismeretköre

Kredittartománya: 11 kr.

Tantárgyai:

1) Torna és gimnasztika

2) Atlétika

(1.) Tantárgy neve: Torna és gimnasztika	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹² : 30-70 (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: 3 félév: 0 ea. + 1 gyak. a 4. félév: 0 ea. + 2 gyak., 5. félév: 1 ea. + 1 gyak., 6. félév, 0 ea. + 1 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak): Verseny megtekintés	
A számonkérés módja: 3. félév: gyj, 4. félév: gyj., 5. félév: gyj., 6. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ³ (ha vannak): Gyakorlatsor tervezése-bemutatása, mikrotanítás, szergyakorlatok bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4., 5., és 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Testnevelés tantárgy-pedagógia (2.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A torna versenyrendszerének és szabályismeretének ismeret. Diákolimpia versenyrendszerének ismerete. A talajtorna elemek előkészítő és rávezető gyakorlatai. Alapelemek és a kötélmászás technikája, oktatása. A szekrényugrás szakaszai, a dobbantó deszka használatának oktatása. A gerendán, korláton és gyűrűn végezhető elemek technikája, oktatása. A gerendán alkalmazható támasz és egyensúlyérzék fejlesztéséhez szükséges gyakorlatokat. A párhuzamos korláton alkalmazható vállöv erősítésének lehetősége. Az iskolai tornaversenyek szervezésének és rendezésének feladatai. Városi, megyei tornaversenyek látogatása. Képességfejlesztő kézisergyakorlatsor tervezése, annak bemutatása. Tornaelemek összekapcsolása és bemutatása. Tornához szükséges képességek és azok fejlesztése változó körülmények között. Izomérzékelés, ritmus- és reakciókészség, térbeli tájékozódási képesség fejlesztését szolgáló gyakorlatok ismerete.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

¹ Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Kötelező irodalom:

1. Dr. Bejek Klára – Dr. Hamar Pál: Torna ABC. Okker Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 9637315292
2. Hamza István – Karácsony István – Vigh László – Keleti József: Torna 1x1. [Magánkiadás](#) (Budapest), 2000. ISBN 9636407053
3. Kerecsi Endre: Torna IV. A torna gyakorlatanyaga. Sporttorna (második javított kiadás) Sport, Budapest 1971. (Nincs ISBN)
4. Walter Bucher: 1008 Torna játék és gyakorlat. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2003. ISBN 963931093x
5. MDSZ: Diákolimpiai versenykiírások és programok.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

- Rendelkezik azokkal a sporttorna oktatásához szükséges módszertani ismeretekkel, amelyekkel képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével célok, tartalmak és tevékenységek megvalósítására.
- Ismeri a biomechanikailag helyes testtartást.
- Felismeri a tornagyakorlatok végrehajtásában a technikai hibákat.
- Rendelkezik a megfelelő javító eljárások alkalmazásához szükséges módszertani tudással.
- Ismeri a tanítói munka során alkalmazható nevelési módszereket.
- Ismeri a mindennapos testnevelés fontosságát.
- Rendelkezik a sporteszközök balesetmentes használatának ismeretével.
- Tájékozott a testkulturális műveltség megszerzésében.
- Ismeri az értékelés módszerek fontosságát.
- Tisztában van a másodlagos szociális közeg szerepével.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének szakaszait és azok fejlődési fokozatait.

b) képességei

- Képes a testnevelési és sportági tevékenységhez kötődő ismeretek fejlesztésére.
- Képes hozzájárulni az érzelmi és akarati tényezők fejlesztéséhez.
- Képes megtervezni a differenciálási lehetőségeket.
- Hozzájárul a sportági nehézségek leküzdéséhez.
- Képes együttműködni a szakemberekkel a prevenció (elsődleges, másodlagos) elősegítésének érdekében.
- Képes egy ismeretlen témának a szakirodalmi háttérének a feltárására.
- Képes értékelési módszerek kidolgozására.
- Képes pozitív órai légkör kialakítására.
- Képes együttműködni a 6-12 éves gyermekek szüleivel.
- Képes tevékenységére szakszerűen reflektálni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a 6-12 éves gyermekek egészséges testi fejlődése iránt.
- Törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus elsajátítására.
- Elkötelezett a különböző társadalmi rétegből származó 6-12 éves gyerekek beilleszkedésének támogatásában.
- Empatikusan és elfogadóan viszonyul a tornában gyengébben teljesítőkhöz, segít a megoldáskeresésben.
- Fontosnak tarja munkájának elemzését, értékelését.
- Nyitott az új megoldásokra.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a saját illetve a tanulói csoport munkájáért.
- új Megoldásokat kezdeményez.
- Felelősséget vállal az intézményi sportprogramok lebonyolításában.
- Korrigálja saját vagy mások hibáit.
- A testnevelés szakmai nézeteit felelősséggel vállalja.
- Életmódmintát mutat a 6-12 éves gyerekeknek.
- Hivatástudattal rendelkezik.
- Felelősségteljesen biztosítja az oktatás során a fair play szellemét.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Pinczés Tamás t, adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*):

(2.) Tantárgy neve: Atlétika	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 30-70 (kredit%)	
A tanóra¹ típusa és óraszám: 4 félév: 0 ea. + 1 gyak., 5. félév: 0 ea. + 1 gyak., 6. félév: 1 ea. + 1 gyak., 7. félév: 0 ea. + 1 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): videó elemzések, óralátogatások, mikrotanítások	
A számonkérés módja: 4 félév: gyj., 5. félév: gyj., 6 félév: gyj., 7. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): dolgozat, kötelezően előírt gyakorlatok bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5., 6., és 7 félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Testnevelés tantárgy-pedagógia (3.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Természetes mozgásformák szerepe az atletikus mozgásformáknál. A sportág elméleti, gyakorlati és rendszertani fogalma. Futások technikája és oktatásmódszertana (a mindenkori kerettanterv alapján). Ugrások technikája és oktatásmódszertana (a mindenkori kerettanterv alapján). Dobások technikája és oktatásmódszertana (a mindenkori kerettanterv alapján). A sportág versenyszámainak szabályai, iskolai és diákolimpia szintű versenyek szervezése, versenyeztetés. Képességfejlesztés az atletikus mozgásanyag felhasználásával. Ügyesség fejlesztése az atletikus mozgásanyag felhasználásával. Testnevelési játékok, játékos versengések futással, szökdeléssel és dobással kombinálva.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Dr. Bertók Béla: Atlétika. Házi jegyzet (3. átdolgozott kiadás) KFRTKF, Debrecen, 2000. (Nincs ISBN) 2. Dr. Takács László: Atlétika (technika, oktatás, edzés): Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest, 2004. (Nincs ISBN) 3. Koltai Jenő: Atlétika II., Sport, Budapest, 1980. (Nincs ISBN) 4. Walter Bucher: 1003 Atlétika játék és gyakorlat. Kézikönyv tanároknak. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2000. ISBN 9789639123816 5. Dieter Gruber: Az atlétika oktatása tornateremben. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2000. ISBN 9639575638	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A tanító

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének szakaszait és azok fejlődési fokozatait.
- Ismeri a pedagógusi pályán alkalmazható nevelési módszereket.
- Ismeri a mindennapos testnevelés fontosságát.
- Rendelkezik azokkal az atlétika oktatásához szükséges módszertani ismeretekkel, amelyekkel képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével célok, tartalmak és tevékenységek megvalósítására.
- Tisztában van a másodlagos szociális közeg szerepével.
- Felismeri a kortárs csoportok nevelő erejét.
- Felismeri a személyiségfejlődés zavarait és azok összefüggésrendszerét.
- Ismeri a biomechanikailag helyes testtartást.
- Felismeri az atletikus mozgásanyag végrehajtásában a technikai hibákat.
- Tisztában van az értékelés módszereivel és funkcióival.
- Rendelkezik a hibajavításhoz szükséges gyakorlatanyaggal.
- Ismeri a balesetvédelmi előírásokat.
- Ismeri Az atlétikai versenyszámok szabályait és összefüggésrendszerét.

b) képességei

- Képes a 6-12 éves gyerekek számára nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat tervezni (differenciáltan).
- Képes a jó hangulatú és biztonságos környezet megteremtésére.
- Képes élménygazdag órák tartására.
- Képes objektív értékelési rendszer kialakítására.
- Képes egy ismeretlen téma szakirodalmi háttérének a feltárására.
- Képes nevelési módszereivel a 6-12 éves gyerekek egészségfejlesztését megvalósítani.
- Képes pozitív kapcsolat kiépítésére a szülőkkel.
- Képes együttműködni a szakemberekkel a prevenció (elsődleges, másodlagos) elősegítésének érdekében.
- Képes hozzájárulni az érzelmi és akarati tényezők fejlesztéséhez.
- Képes döntéseket megfogalmazni.
- Képes hibáinak javítására.

c) attitűdje

- Elhivatott a 6-12 éves korosztály egészségmagatartás mintájának a kialakításában.
- Elkötelezett a különböző társadalmi rétegből származó 6-12 éves gyerekek beilleszkedésének támogatásában.
- Fontosnak tarja munkájának elemzését, értékelését.
- Törekszik a megfelelő nevelői attitűd, vezetési stílus elsajátítására.
- Elfogadóan és empatikusan viszonyul az atlétikában gyengébben teljesítőkhöz, segít a megoldáskeresésben.
- Nyitott az innovatív megoldásokra.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a 6-12 éves korosztály szenzitív időszakainak megfelelő fejlődéséért.
- Felelősséget vállal az intézményi sportprogramok lebonyolításában.
- A testnevelés szakmai nézeteit felelősséggel vállalja.
- Hivatástudattal rendelkezik.
- Életmódmintát mutat az atlétika sportágon keresztül.
- Felelősségteljesen biztosítja az oktatás során a Fair play szellemét.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Pinczés Tamás, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Vizuális nevelés műveltségi terület

Az ismeretkör: Vizuális művészeti ismeretek

Kredittartománya: 11 kr.

Tantárgyai:

- 1) Rajzolás-festési gyakorlatok
- 2) Képzőművészeti és művészettörténeti ismeretek
- 3) A szemléltetés módszertana

(1.) Tantárgy neve: Rajzolási-festési gyakorlatok	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 20-80 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám: 2. félév: 0 ea. + 4 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők¹ (ha vannak): fotó dokumentáció, prezentáció, projekt munka	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok² (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Rajz és Vizuális Nevelés (1.)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A vizuális kultúra gyakorlati megközelítése A gyakorlatra ható fontosabb elméleti kérdések tágabb megismerése A hagyományos síkábrázolás technikáinak szélesebb körű elsajátítása A kétdimenziós képi ábrázolás módszereinek alkalmazása A feladatok egyéni és/vagy kollektív megoldása és kivitelezése A tervszerű és a spontán rajz és festészet megismerése és alkalmazása Kreatív rajzi és festészeti kísérletezés és ezek pedagógiai vonzata Forma orientáció Szín orientáció Kortárs festészeti kísérletek Prezentációs megoldások	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. Barcsay Jenő: Művészeti Anatómia, Corvina Könyvkiadó, Budapest, 2008, ISBN: 9789631356991 2. Gombrich, E. H.: A művészet története, Gondolat Kiadó, Budapest, 1983, ISBN: 9632812158 3. Arnheim, Rudolf: A Vizuális Élmény, Aldus Könyvkiadó, Budapest, 2004, ISBN: 9632172833	

¹ pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

² pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

4. Szőnyi István: A képzőművészet iskolája, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1979, ISBN: 9633361826
5. Itten, Johannes: A színek művészete, Göncöl Kiadó, 2016, ISBN: 9789639183186
6. Wehlte, Kurt: A festészet nyersanyagai és technikái, Balassi MKE, Budapest, 2004, ISBN: 9635065787

Ajánlott irodalom:

1. Csikszentmihályi Mihály, Kreativitás - A flow és a felfedezés, avagy a találmányosság pszichológiája, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014, ISBN: 9789630587464
2. Jung, K. G.: Az ember és szimbólumai, Göncöl kiadó, Bp. 2000, ISBN: 9789639183230
3. Hornyik Sándor – Szőke Annamária (szerk.): Kreativitási gyakorlatok, fafej, indigó, Erdély Miklós művészetpedagógiai tevékenysége 1975-1986, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2007, ISBN: 9639567818
4. Heidegger, Martin: A műalkotás eredete, Európa Kiadó, Budapest, 1988, ISBN: 9630745488

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzőin, érdemben hozzájárul**

A tanító

a) tudása

Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.

Ismeri a művészeti nevelés szerepét.

Az adott életkori sajátosságok figyelembevételével ismeri a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésének és megvalósításának útját.

Megismeri a hagyományos síkábrázolás alapelemeit és törvényszerűségeit

Megismeri a hagyományos rajzi és festészet-technikai eszközöket

Rálátást nyer a kortárs festészeti megoldásokra

b) képességei

A művészeti nevelési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.

Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.

Támogató tanulási környezetet biztosít.

Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.

Alkalmazás szinten elsajátítja, illetve megerősíti a hagyományos rajzi és festészet-technikai eszközök használatát

Az ábrázolás folyamatában képessé válik a képi információ objektív megítélésére

Képessé válik az önértékelésre

Megismeri a hagyományos síkábrázolások megközelítési szempontjait

Elsajátítja a síkábrázolások primér elemzési lehetőségeit

c) attitűdje

Tevékenységét a gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.

Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

Konstruktív módon megváltozik a műalkotásokhoz, illetve általában az egyéb alkotási folyamatokhoz való viszonya

Pozitívan változik az önértékelése

Szociális együttműködése fejlődik

d) autonómiája és felelőssége

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a művészeti hagyományok ápolásáért, ennek szociális vonzatáért és a kommunikáció elősegítéséért.

Elősegíti a felelősségteljes gondolkodást

Erősíti az autonóm döntéshozás képességét
A gyermek önértékelését fejleszti

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) Imreh Sándor, tanársegéd

(2.) Tantárgy neve: Képzőművészeti és művészettörténeti ismeretek	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 80-20 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám: 2. félév: 1 ea. + 2 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők¹ (ha vannak): fotó dokumentáció, prezentáció, projekt munka, kutatás	
A számonkérés módja koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok² (ha vannak):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Rajzolás-festési gyakorlatok	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A vizuális kultúra jórészt elméleti szemléletes megközelítése Az elmélethez kötődő fontosabb gyakorlati kérdések megismerése A gyermek- és felnőtt vizuális alkotások viszonyának, alakulásának és kontinuitásának megismerése A művészettörténet lineáris kronológiai ismerete A művészettörténet alternatív megközelítései A művészettörténet a gyermeknevelés tekintetében Belehelyezkedési kísérletek a különböző művészettörténeti korokba Műalkotás elemzési kísérletek Rálátás a kortárs képzőművészetre és annak pedagógiai oldalára	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Beke László: Műalkotások elemzése, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010, ISBN: 9789631967883 2. Dercsényi Dezső, Zádor Anna: Kis Magyar Művészettörténet, Képzőművészeti Alap Kiadó, Budapest, 1980, ISBN: 9633361281 3. Gombrich, E. H.: A művészet története, Glória Kiadó, Budapest, 2002, ISBN: 9639283649 4. Művészettörténeti albumok az őskortól a XX. századig 5. Művészettörténeti internetes reprodukciók az őskortól a XX. századig	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gadamer, H.G.: A szép aktualitása, T-Twins kiadó, Budapest, 1994, ISBN: 9667977732 2. Heidegger, Martin: A műalkotás eredete, Európa kiadó, Budapest, 1988, ISBN: 9630745488 3. Eliade, Mircea: Képek és jelképek, Európa kiadó, Budapest, 1997, ISBN: 9630762447 4. Arnheim, Rudolf: A Vizuális Élmény, Aldus Könyvkiadó, Budapest, 2005, ISBN: 9789632172835 5. Szőnyi István, A képzőművészet iskolája, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1979, ISBN: 9633361826	

¹ pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

² pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.

Ismeri a művészeti nevelés szerepét.

Az adott életkori sajátosságok figyelembevételével ismeri a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésének és megvalósításának útját.

Képzőművészeti, művészettörténeti, kultúrtörténeti tudást szerez

Megismeri a vizuális kultúra több szempontú művészettörténeti megközelítését

Megismeri a pedagógiában is releváns fontosabb műveket, korszakokat és elveket

Türelemmel tudja kezelni az alkotásfolyamatok mentális és gyakorlati nehézségeit

b) képességei

A művészeti nevelési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.

Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.

Támogató tanulási környezetet biztosít.

Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.

Elsajátítja a képi ábrázolás primér elemzési lehetőségeit

Alkalmazza a vizuális ábrázolások megközelítési szempontjait

Szubjektív és objektív esztétikai ítéző képességre tesz szert

c) attitűdje

Tevékenységét a gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.

Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

Megváltozik a műalkotásokhoz való viszonya

Általában, az egyéb alkotási folyamatokhoz való hozzáállása is rugalmasabb lesz

d) autonómiája és felelőssége

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben - a jogszabályok és az intézményi keretek között - önállóan dönt.

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a művészeti hagyományok ápolásáért, ennek szociális vonzatáért és a kommunikáció elősegítéséért.

A vizuális alkotás tapasztalatával, azon túlmutatva is képes az autonóm kreatív gondolkodásra.

Felelősséggel elősegíti és koordinálja a gyermekek alkotói integrációját.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) Imreh Sándor, tanársegéd

(3.) Tantárgy neve: A szemléltetés módszertana	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 70-30 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám: 6. félév: 2 ea. + 2 szem.	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): önálló projektek tervezése vizuális problémák feldolgozására	
A számonkérés módja: gyj.	
Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): az önálló projektek dokumentációjának bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
A tantárgy, döntően, a vizuális kommunikáció problematikájával foglalkozik. Az általános kommunikációelméletbe illesztve tárgyalja a közvetítés-kommunikálás lépéseit, alapvető szabályait, ezeket a vizualitás területére vetítve. A köznap vizualitás és a vizuális művészetek befogadása közötti különbség és azonosság legfontosabb elemeinek bemutatása, feltérképezése példákon keresztül. Hogyan működik a vizuális hatás mechanizmusa: műtárgyak által - az interakció szakmódszertani fogásait is alkalmazva - és a köznap vizualításban? A vizuális szemléltetés a rajzpedagógiában hogyan társítható más művészeti ágak alkotásaival?
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">
1. Kárpáti Andrea: Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításához Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995, ISBN: 9631868239
2. Bakoss Tamás: A vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 9635063229
3. E. H. Gombrich: A látható kép. In Horányi Özséb (szerk.): Kommunikáció I–II. General Press, Budapest, 2003, 92–107. – Pléh Csaba fordítása
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none">
1. Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák. Dialóg Kiadó, Budapest, 2001. ISBN: 9639123366
2. Itten, Johannes: A színek művészete. Göncöl Kiadó, Budapest, 2000. ISBN: 9631314066
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
A tanító a) tudása Ismeri a kommunikáció folyamatának elméletét - amely a vizualításra is érvényes - és tipológiáját, ezeket az ismereteket a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatására használja fel Átlátja a vizuális kommunikáció helyét, helyzetét a művészetben és a hétköznapi életben, a gyermekek érintő társadalmi folyamatokban Rendelkezik a személyiség kibontakoztatását megalapozó tudományos ismeretekkel, amelyek az alapfokú oktatás első hat évében a gyermeki kreativitás hosszú távú megőrzését célozzák Birtokolja - az adott életkori sajátosságok figyelembevételével - a vizuális közvetítés céljainak, tartalmának és tevékenységi formáinak, valamint az egyéni ismeretszerzési utak módjait b) képességei Legyen képes az esztétikum közvetítésére a vizualitáson keresztül

A csoportmunka lehetőségeit kiaknázva legyen képes a közösségi értékek formálására és a gyermekközösség folyamatos alakítására
Értékelési módszereiben szerezzze meg a változatos és egyénre szabott módozatok önálló kialakításának képességét

c) attitűdje

A 6-12 éves korú gyermekek fejlődésének támogatása áll irányultságának középpontjában, a művészetek - elsőként a vizuális művészetek - révén

Az esztétikumra hangoltság által a feltétel nélküli nyitottság és a befogadói szemlélet továbbadására való irányultság

Elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező és különböző képességű és adottságú gyermekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt a művészeti nevelés eszköztárát használva

d) autonómiája és felelőssége

A vizuális nevelés terén felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek fejlődésért, életkori sajátosságaiuknak megfelelő szint eléréséért

A vizuális ismeretek átadásának gyakorlati megvalósításban önálló és interaktív módszerek alkalmaz, munkájában felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Imreh Sándor, tanársegéd

Az ismeretkör: Kreatív művészeti gyakorlat és nevelés

Kredittartománya: 10 kr.

Tantárgyai:

- 1) Környezetkultúra és kreatív műhelygyakorlatok**
- 2) Vizuális nevelés műveltségterületi tantárgy-pedagógia**

(1.) Tantárgy neve: Környezetkultúra és kreatív műhelygyakorlatok	Kreditértéke: 7
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”^{1,2}: 20-80 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám: 4. félév: 0 ea. + 4 szem., 7. félév: 0 ea. + 3 szem. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők¹ (ha vannak): tematikus prezentáció, projekt munka	
A számonkérés módja: 4. és 7. félév: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok² (ha vannak): fotó dokumentáció, prezentáció, projekt munka, esettanulmány,	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. és 7.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A vizuális kultúra eszközeinek megértése és tudatos használata a mindennapokban és a tanítói munkában. A kommersz képi kultúra egyszerű eszközeinek és kifejezőmódjainak gyakorlati dekódolása. A kontextus változása, újrahasznosítás, környezettudatos gondolkodás a vizuális kommunikációban. A montázs, a kollázs. A kép fogalmi megközelítései. A látvány és annak értelmezése a kortárs művészetekben. Művészeti ágak összekapcsolódásai, együttműködései a gyakorlatban. Építészet, tájépítészet, tudatos környezettervezés példái közvetlen környezetünkben. A landart, a természetművészet. A dokumentáció gyakorlata, a fotó. Grafikai jelek, tipográfiai szabályok, betűrajz. Alkalmazott- és képzőművészeti eljárások minél szélesebb körű megismerése és gyakorlati alkalmazása.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	
1. Moholy-Nagy László: Az anyagtól az építészetig, Corvina, Budapest, 1972	
2. Bergström, Bo: Bevezetés a vizuális kommunikációba, Scolar Kiadó, Budapest, 2009, ISBN 9789632441153	
3. Bálványos Huba: Esztétikai-művészeti ismeretek, Esztétikai-művészeti nevelés, Balassi Kiadó, Budapest, 1994, ISBN 963-506-240-0	
4. Hofer Tamás, Fél Edit: Magyar népművészet, Corvina Kiadó, Budapest, 1977, ISBN 9631310183	

¹ pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

² pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Ajánlott irodalom:

1. Certeau, Michel de: Séta a városban, Typotext 2010, Budapest ISBN 9789632791111
2. Lissák György: A formáról, Láng Kiadó és Holding Rt., Budapest, 1998, ISBN 9638054093
3. Forgács Éva: Bauhaus, Jelenkor Kiadó, Pécs, 2010, ISBN 9789636764890

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

A tanító

a) tudása

Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét

Rendelkezik a 6-12 éves gyerekek és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok és az ehhez tartozó vizuális világ értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással

Ismeri a kulcskompetenciák kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, korszerű módszereit, eszközeit

Biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik a hagyományos és modern épített külső és belső, illetve a szociális környezetről

Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel, az archiválás szakszerű eljárásaival

b) képességei

Épít a gyerekek korábbi tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, következetes korrektúrával teremti meg a közös és az egyéni munka egészséges arányait

Képes egyénre szabott értékelési, műveltetési módszerek alkalmazására, amivel elősegíti a gyerekek önértékelési képességének alakulását

Támogató tanulási és műveltetési környezetet biztosít

Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális gyakorlatanyagát, feladatok és eszközhasználat meghatározásánál figyelembe veszi a 6-12 éves gyermek teljeskörű egészségfejlesztésének céljait

Képes arányok, harmóniák, kontrasztok felismerésére és alkalmazására

Képes közösségi értékek közvetítésére, a vizuális kultúra mindenkit érintő feladatainak közösségformáló alakítására

c) attitűdje

Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek képi kifejezőmódjának egészséges alakulásának támogatása és tanulmányozása iránti elkötelezettség irányítja

Elkötelezett a gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt

Tevékenysége során megerősödik a hagyományos és modern épített külső és belső, illetve a szociális környezethez való kreatív viszony

Tevékenysége során törekszik a kulturális hagyományok tiszteletére, integrálására

Tanítói tevékenysége elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt

d) autonómiája és felelőssége

Felelősséget vállal a rábízott gyerekek kreativitásának felismerésében és fejlesztésében

munkájában felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek önálló értékítéletének tudatos formálásában

Felelősséggel részt vesz az intézményben a harmonikus, támogató légkör kialakításában

Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben önállóan dönt, döntéseinek előre látható

következmenyeiért felelősséget vállal

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) Imreh Sándor, tanársegéd

(2.) Tantárgy neve: Vizuális nevelés műveltségterületi tantárgy-pedagógia		Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható		
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: 80-20 (kredit%)		
A tanóra típusa és óraszám: 5. félév: 2 ea. + 1 szem.		
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): gyermekrajzok vizsgálati célból történő felvétele		
A számonkérés módja: gyj.		
Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): a gyermekrajzok elemzésének értékelése		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<ul style="list-style-type: none"> - A rajzórák tervezésének elvi és módszertani megközelítése. - Feladatsorok összeállítása, a rajzórák rajzos és szöveges tervezése. - A rajz-tanmenet önálló tervezésének követelményei a 6-12 éves korú gyermekek vizualitásának átfogó ismeretében - A gyermeki ábrázolás alakulásának, változásának megismerése a kezdetektől 12 éves korig, a gyermekrajzok elemzésének gyakorlatával együtt. A gyermeki kreativitás sajátosságainak megismerése, annak hosszú távú megőrzésével és lehetőségeinek lehető legszélesebb körben történő kiterjesztésével - Az rajz tanításában alkalmazott elmélet és gyakorlat összhangja, mely tervező és szervező munkában realizálódik adott tanítási egységekre bontva		
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)		
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bakos Tamás, Bálványos Huba, Preisinger Sándor: A vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Budapest, 2000. ISBN: 9635063229 2. Feuer Mária: A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000. ISBN: 9630577321 3. Vass Zoltán: A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai - Projekció, kifejezés, mintázatok, Flaccus Kiadó, Budapest, 2013 ISBN: 9789639412439		
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Itten, Johannes: A színek művészete. Göncöl Kiadó. Budapest, 2000. ISBN: 9631314066 2. Szalontai György: Vizuális nevelés. Tárogató Kiadó. Budapest, 1994. ISBN: 9638491345		
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul		
A tanító		
a) tudása		
<ul style="list-style-type: none"> - Folyamatában ismerje – az életkori sajátosságok alakulását figyelembe véve – a 6-12 éves gyerekek vizuális kifejezőeszköz-készletét, mely adekvát kreativitásuk jellegzetességeivel és a gyermeki világkép változásaival - Ismerje a rajz tanításának szakmódszertani alapjait a kerettanterv előírásaitól a kreatív feladattervezésig és óraszervezésig - Tudja a gyakorlatba áttenni módszertani ismereteit, az alapfokú oktatás első hat évében alkalmazható korszerű eszközök és módszerek alkalmazásával, amelyek innovatív változásait folyamatosan nyomon követi,		

- Ismerje a gyermeki kreativitás életkorral változó sajátosságait, ezek figyelembevételével tudja tervezni a vizuális ismeretek átadását, és megfelelő szemlélettel tudja értékelni a gyermeki teljesítményeket

b) képességei

- legyen képes - biztos szakmai ismeretek birtokában - az 1-6 évfolyamon a nevelési fejlesztési célokat és feladatokat a gyermekek személyiségére differenciáltan tervezni, főbb tekintettel eltérő szociokulturális környezetük fontosabb jellemezőire
- a rajz tanítása során - módszertani ismereteinek birtokában - legyen képes a megfelelő módszerek kiválasztására, különös tekintettel a változatos és egyénre szabott értékelési módszerekre, amelyek elősegítik a gyermek önértékelési képességeinek kialakítását
- legyen képes tanórák tervezésére és szervezésére, amelyek támogató környezetet biztosítanak az ismeretszerzésre a vizualításban
- legyen képes összekapcsolni az egyes feladattípusokat, azokat folyamatba rendezni, összefüggő rendszerbe állítani szakmai-tudományos kritériumokat is érvényesítve, közben folyamatosan tájékozódva a szakirodalom bővülő forrásainak körében

c) attitűdje

- alakuljon ki elkötelezettsége az önreflexív kontrollra a vizuális ismeretek átadásában
- nyitott az esztétikai érzékenység fejlesztésében felmerülő új elméletek és módszerek, kommunikációs technológiák iránt
- feltétel nélkül nyitott - a rajz tanításán keresztül - a gyermek és a gyermeki világ előítéletektől mentes szemléletére

d) autonómiája és felelőssége

- Legyen tisztában a rajzórák szerkezeti egységeivel, az egyes elemek hierarchiába rendezésével, ezen keresztül intézménye küldetésért vállalva felelősséget
- Hatáskörében és a vizualitás területén felelősséget vállal a 6-12 éves korú gyermekek kulcskompetenciáinak hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért
- Önállóan tervezzen feladatsorokat rajzos-szöveges formában, anyaggyűjtéssel előkészítve, a gyermeki ábrázolás alakulásának-változásának ismeretében, mindezzel felelősséggel vesz részt intézményében a hatékony oktató-nevelő munkában, a harmonikus, támogató légkör kialakításában

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Erdődy József Attila, főiskolai docens, DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Imreh Sándor, tanársegéd